

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

No. 91.008192

Beschikken bij dit besluit op de beroepen ingesteld door

- 1.
2. te
3. , beiden te
4. te
5. te
6. beiden te
7. te
8. te en
9. te

tegen

het besluit van gedeputeerde staten van Overijssel van
12 december 1989, no. RGP89/994, waarbij is beslist over de
goedkeuring van het bestemmingsplan "Buitengebied" der gemeente
Hardenberg.

De Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord,
advies van 16 april 1991 , no. G01.90.0038.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer van 10 september 1991, no. MJZ10991002,
Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Bestuurszaken.

Overzicht van het geschil

De raad der gemeente Hardenberg heeft in zijn openbare vergadering van 26 april 1989, op voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 1989, vastgesteld het bestemmingsplan "Buitengebied".

Het besluit van de raad der gemeente Hardenberg van 26 april 1989 en het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 1989 zijn aan dit besluit gehecht.

Gedeputeerde staten van Overijssel hebben bij hun vorengenoemde besluit van 12 december 1989 beslist over de goedkeuring van het bestemmingsplan.

Het besluit van gedeputeerde staten van Overijssel van 12 december 1989 is aan dit besluit gehecht.

Tegen dit besluit hebben de raad der gemeente Hardenberg,

beroeft

ingesteld bij de Kroon.

De beroepschriften met van belang zijnde bijlagen en aanvullingen zijn aan dit besluit gehecht.

Overwegingen ten aanzien van het geschil

Formele bezwaren

voert in de eerste plaats als formeel bezwaar aan dat gedeputeerde staten in strijd met artikel 28, vierde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn bezwaren zonder enige motivering ongegrond hebben verklaard.

Ingevolge artikel 28, vierde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening beslissen gedeputeerde staten bij een met redenen omkleed besluit.

Uit de stukken blijkt dat gedeputeerde staten in strijd met artikel 28, vierde lid, de door appellant bij hen tegen het vastgestelde plan ingediende bezwaren niet hebben beoordeeld. In de openbare vergadering van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State hebben gedeputeerde staten dit verzuim erkend.

In verband hiermede bestaat er aanleiding het bestreden besluit te vernietigen voor zover dit betrekking heeft op het door appellant bestreden plandeel, opdat gedeputeerde staten alsnog met inachtneming van het hiervoor overwogene over het aan hen ter goedkeuring voorgelegde plan, voor zover daartegen door appellante bezwaren waren ingebracht, en over die bezwaren zelf, beslissen. Hetgeen overigens in beroep door appellant is aangevoerd behoeft, gelet op het voorgaande, thans geen bespreking.

Materiële bezwaren

Beroep van de raad der gemeente Hardenberg

Appellant maakt bezwaar tegen de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan het derde lid, onder c, d en e, van de artikelen 21 en 22 van de voorschriften, welke bepalingen een vrijstellingsregeling bevatten voor het toelaten van bijgebouwen groter dan 50 m².

Gedeputeerde staten hebben goedkeuring onthouden aan genoemde bepalingen aangezien deze naar hun oordeel een ongerechtvaardigde verdichting van de bebouwing in het buitengebied tot gevolg kunnen hebben.

Ingevolge het tweede lid, onder h, van de artikelen 21 en 22, mag op de gronden met de onderscheidene bestemmingen "Woondoeleinden - W(v) -, - W(va) - en - W(a) - (vrijstaande woningen en aangesloten woningen)" en "Woondoeleinden - W(k) - (karakteristieke woningen)" de gezamenlijke oppervlakte van de bij een woning behorende bijgebouwen maximaal 50 m² bedragen.

Krachtens het derde lid, onder c, d en e, van de artikelen 21 en 22 zijn burgemeester en wethouders bevoegd vrijstelling te verlenen voor bijgebouwen ten behoeve van stalling van huisdieren die niet uit bedrijfsmatige overwegingen worden gehouden tot maximaal 75 m² mits de oppervlakte van de gronden met de aanduiding W(mg) minimaal 500 m² en maximaal 750 m² bedraagt, tot maximaal 100 m² mits de oppervlakte van de gronden met de aanduiding W(mg) minimaal 750 m² en maximaal 1000 m² bedraagt en tot maximaal 150 m² mits de oppervlakte van de gronden met de aanduiding W(mg) minimaal 1000 m² bedraagt en onder de voorwaarde dat gedeputeerde staten een verklaring van geen bezwaar hebben verleend.

Vooropgesteld moet worden dat bebouwing in het buitengebied ten behoeve van niet-agrarische activiteiten zoveel mogelijk dient te worden tegengegaan.

Naar Ons oordeel is een in een bestemmingsplan opgenomen maximum bebouwingsoppervlakte van 50 m² voor bijgebouwen op erven bij in het buitengebied gesitueerde burgerwoningen in beginsel voldoende.

In het onderwerpelijke buitengebied bevinden zich ruim 1.600 burgerwoningen.

Gelet op dit grote aantal, kan toepassing van de aan de orde zijnde vrijstellingsregeling leiden tot een onaanvaardbare verdichting van de bebouwing in dit gebied.

Uit de stukken en het verhandelde in de openbare vergadering, voornoemd, is voorts niet gebleken, dat er behoefte bestaat aan bijgebouwen met een zodanige oppervlakte als waarin deze regeling voorziet.

Met gedeputeerde staten moet dan ook worden geoordeeld dat de in genoemde bepalingen vervatte bebouwingsmogelijkheden te ruim zijn. Echter is Onzes inziens een vrijstellingsbepaling die een beperkte uitbreiding van bijgebouwen van meer dan 50 m² mogelijk maakt in dit geval aanvaardbaar, indien daardoor wat betreft de bijgebouwen op de erven van de desbetreffende burgerwoningen een planologisch betere situatie ontstaat.

Op grond van het vorenstaande bestaat geen aanleiding alsnog goedkeuring te verlenen aan de desbetreffende artikelonderdelen. Bij de vaststelling van een nieuw plan ex artikel 30 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening dient het vorenstaande in acht te worden genomen. Het beroep van appellant is derhalve ongegrond.

Beroep van

keert zich tegen de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan het plandeel met de bestemming "Woondoeleinden - W(v) -", dat betrekking heeft op

Gedeputeerde staten hebben aan dit plandeel goedkeuring onthouden, aangezien op grond van de provinciale richtlijnen "Handleiding en Beleidsregels inzake toepassing Wet op de Ruimtelijke Ordening/Besluit op de Ruimtelijke Ordening" alleen in redelijke staat verkerende woningen positief dienen te worden bestemd.

Uit de stukken blijkt dat het oorspronkelijk als kippenhok gerealiseerde gebouw in 1953 als woonruimte in gebruik is genomen. Voorts blijkt dat burgemeester en wethouders met toepassing van artikel 18a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vergunning hebben verleend voor het gedeeltelijk vernieuwen van de als noodwoning aangeduide woning en dat inmiddels op de plaats van de vroegere noodwoning een geheel nieuwe woning is gebouwd.

Appellante wil deze woning gaan bewonen, zodat haar huidige woning, pand no. , vrij komt ten behoeve van

Met gedeputeerde staten zijn Wij van oordeel dat de bouw van burgerwoningen in het buitengebied zoveel mogelijk moet worden tegengegaan.

Wat er verder ook zij van de vraag of de noodwoning woontechnisch in redelijke staat verkeerde en van de wijze waarop burgemeester en wethouders vergunning hebben verleend voor de verbouwing, vaststaat dat thans een nieuwe woning op het perceel aanwezig is.

• •

11

De door gedeputeerde staten met rode stippellijn op de kaart aangegeven aanduiding van het grondwaterbeschermingsgebied is in overeenstemming met het gebied dat in het grondwaterbeschermingsplan en de herziening van het streekplan van 21 december 1988 als zodanig is aangegeven.

Naar uit de ambtsberichten blijkt wordt dit gebied daadwerkelijk voor waterwinning gebruikt.

Uitgangspunt is dat bedrijven buiten de agrarische sfeer zoveel mogelijk uit het buitengebied moeten worden geweerd.

Dit geldt a fortiori voor bedrijven die een bedreiging kunnen vormen voor een beschermd waterwingebied.

Ingevolge het provinciaal autowrakkenplan Overijssel 1989-1993 komen autosloopbedrijven die gelegen zijn in grondwaterbeschermingsgebieden niet voor een positieve bestemming in aanmerking en komen zodanige bedrijven niet in aanmerking voor een vergunning op grond van de Afvalstoffenwet.

Blijkens de ambtsberichten zou het bedrijf ter plaatse gehandhaafd kunnen blijven indien aan verregaande technische eisen zou worden voldaan, welke wellicht grote investeringen vergen.

Onder voornoemde omstandigheden is het thans niet aanvaardbaar dat aan het bedrijf van appellanten een positieve bestemming wordt gegeven.

Het beroep is derhalve ongegrond.

Beroep van

Appellant keert zich tegen de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan het plandeel met de bestemming "Woondoeleinden - W(v) -" en de aanduidingen "W(mg)" en "W(zg)", dat betrekking heeft op woning.

Gedeputeerde staten hebben aan dit plandeel goedkeuring onthouden op grond van de overweging dat nu de reclamant/eigenaar

stelt dat het om een tijdelijke situatie gaat naar hun oordeel een andere bestemming dan woondoeleinden gelet op het beleid met betrekking tot burgerwoningen in het buitengebied meer voor de hand ligt.

Appellant kan zich hiermee niet verenigen,

en geen sprake is van een tijdelijke
situatie.

Het betreft een houten woning met een oppervlakte van circa 226 m²,
die ongeveer 40 jaar geleden is gebouwd als noodwoning en in 1972 met
vergunning verbouwd is.

Maar uit de ambtsberichten blijkt is de woning goed onderhouden en
kan deze als volwaardige woonruimte worden aangemerkt.

Het terrein, waarop de woning staat, behoort

, die de grond in de toekomst wenst te
gebruiken voor zandwinning.

Het overige gedeelte van het terrein heeft in het plan de bestemming
"Doeleinden van landschaps- en natuurbouw (bos)" gekregen.

Afgezien van de vraag, waartoe de privaatrechtelijke verhouding
tussen appellant en . kan leiden, is
niet gebleken dat het woongebruik binnen de planperiode zal worden
beëindigd.

Evenmin heeft

. een
ontgrondingsvergunning voor ontgroning van het terrein aangevraagd.
Bovendien is de bestemming "Doeleinden van landschaps- en natuurbouw
(bos)", welke bestemming zich verzet tegen zandwinning, niet door
bestreden.

Onder deze omstandigheden bestaat naar Ons oordeel onvoldoende grond
de woning van appellant onder het overgangsrecht te brengen.

Het beroep is derhalve gegrond, zodat alsnog goedkeuring dient te
worden verleend aan het desbetreffende plandeel.

Beroep van

Appellant maakt bezwaar tegen de onthouding van goedkeuring door
gedeputeerde staten aan het plandeel met de bestemming "Agrarische
doeleinden (agrarisch gebied, bouwperceel)", dat betrekking heeft op
het aan hem . perceel

Gedeputeerde staten hebben aan dit plandeel goedkeuring onthouden op
de grond dat een bouwperceel is geprojecteerd zonder dat er sprake is
of op korte termijn zal zijn van een agrarisch bedrijf.

Appellant exploiteert een agrarisch bedrijf

In het plan is op dit perceel een agrarisch bouwperceel gelegd.

Voorts is een bouwperceel voorzien voor het perceel

waarop een oude boerderij staat.

De stalruimte van deze boerderij, die niet wordt bewoond, wordt door
gebruikt voor de stalling van

die beschikt over , is

werkzaam als en is de
van appellant.

Naar uit de ambtsberichten blijkt beschikt appellant over een
bouwvergunning voor een jongveestaf op het perceel alsmede
over een hinderwetvergunning voor het houden van mestdieren op
dit perceel.

Nu de percelen toebehoren aan
appellant en deze gezamenlijk door appellant ten behoeve van zijn
agrarisch bedrijf worden geëxploiteerd, kan de boerderij op het
perceel no. naar Ons oordeel niet als een afzonderlijk agrarisch
bedrijf worden aangemerkt.

Te minder is dit het geval omdat ook niet is gebleken, dat de
bedoeling of zelfs de mogelijkheid bestaat het bedrijf van appellant
in twee volwaardige bedrijven te splitsen.

Er bestaat dan ook onvoldoende grond aan het bedrijf van appellant
twee afzonderlijke bouwpercelen toe te kennen.

In verband met het vorenstaande kan geen aanleiding worden gevonden
alsnog goedkeuring te verlenen aan het desbetreffende plandeel,
weshalve het beroep ongegrond is.

Beroep van

Appellanten kunnen zich er niet mee verenigen dat in het plan niet is
voorzien in een bouwperceel aan de noordzijde van de Hardenbergerweg
ten behoeve van hun bedrijf.

Appellanten exploiteren

De belangrijkste bedrijfsbebouwing, bestaande uit een boerderij, een wagenschuur en enkele kleine opstallen bevinden zich op het perceel welk perceel niet in het plangebied is begrepen.

Dit perceel is inmiddels in verband met toekomstige uitbreiding van het dorp Mariënberg door de gemeente aangekocht, waarbij is overeengekomen dat . . . nog ten hoogste 4 jaar in de boerderij kan blijven wonen en zijn bedrijf ter plaatse kan blijven uitoefenen.

In verband hiermede wensen appellanten nieuwe bebouwing op te richten op hun gronden ten noorden van de Hardenbergerweg.

In het plan hebben de ten noorden van de Hardenbergerweg gelegen gronden van appellanten de bestemmingen "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap)", "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf)", "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden)", "Doeleinden van landschaps- en natuurbouw (natuurgebied)" en "Doeleinden van landschaps- en natuurbouw (bos)" gekregen.

Blijkens de ambtsberichten wenst . . . de noodzakelijke nieuwe bebouwing op te richten op het aan de noordzijde langs de Hardenbergerweg gelegen perceel dat de bestemming "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap)" heeft gekregen.

Het circa 1 ha omvattende perceel, dat een lengte heeft van circa 200 en een diepte van 40 tot 80 m, wordt aan de noordzijde begrensd door een zandweg die toegang geeft tot een bosperceel met enkele zomerhuizen en aan de west- en zuidwestzijde door een strook bos.

In verband met de ligging van het perceel tussen een strook bos en de Hardenbergerweg, een weg met een verkeersintensiteit van circa 3200 motorvoertuigen per etmaal, alsmede in de nabijheid van enkele zomerhuizen, is bebouwing tot op korte afstand van de perceelsgrens niet mogelijk maar uitsluitend op een gedeelte van het perceel met een diepte van circa 20 tot 30 m.

Dit gedeelte van het perceel zal dan ook te weinig ruimte bieden om een doelmatige en uit landschappelijk oogpunt aanvaardbare situering van de gebouwen te verkrijgen.

Gelet hierop zijn Wij van oordeel dat een bouwperceel op het door appellanten gewenste perceel niet aanvaardbaar is.

In aanmerking genomen de aanwezige landschappelijke waarden kan evenmin een bouwperceel worden aanvaard op de overige gronden ten noorden van de Hardenbergerweg.

Ten slotte kan er niet aan voorbij worden gegaan dat het gemeentebestuur bereid is medewerking te verlenen aan verplaatsing van de bedrijfsbebouwing naar een perceel aan de Tweede Elsweg. Op grond van het vorenstaande is dit onderdeel van het beroep ongegrond.

Appellanten maken voorts bezwaar tegen de bestemmingen die aan

zijn toegekend, aangezien zij bevreesd zijn voor aantasting van de agrarische gebruiksmogelijkheden.

Appellanten keren zich meer in het bijzonder tegen het bij de bestemmingen behorende aanlegvergunningenstelsel.

Ingevolge artikel 5, vijfde lid, artikel 6, zevende lid, en artikel 7, zevende lid, alsmede artikel 8, zesde lid, en artikel 9, zevende lid, van de planvoorschriften is het zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders verboden nader genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren op de desbetreffende landbouwgronden van appellanten.

Krachtens artikel 5, zesde lid, artikel 6, achtste lid, artikel 7, achtste lid, artikel 8, zevende lid, en artikel 9, achtste lid, is de aanlegvergunning niet van toepassing voor onder meer werken of werkzaamheden welke het normale onderhoud betreffen.

Door opvallende hoogteverschillen onderscheiden de desbetreffende gronden zich van de overige agrarische gronden in de omgeving. De landschappelijke waarde, waardoor deze gronden worden gekenmerkt, wordt versterkt door de aanwezigheid van enkele bosjes, waaraan in het plan gedeeltelijk een bos- en gedeeltelijk een natuurbestemming is gegeven.

Aangezien met de raad en gedeputeerde staten moet worden geoordeeld dat de aanwezige waarden bescherming verdienen, zijn de door appellanten bestreden bestemmingen aanvaardbaar.

Voorts bestaat bij afweging van alle betrokken belangen voldoende aanleiding ter bescherming van de aanwezige waarden nader bepaalde werken of werkzaamheden te binden aan het vereiste van een aanlegvergunning.

Uit de ambtsberichten blijkt dat een aantal werken en werkzaamheden zoals het aanbrengen van verhardingen en werkzaamheden die het reliëf kunnen aantasten in het kader van een ruilverkaveling reeds zijn uitgevoerd.

Gelet hierop behoeft naar Ons oordeel niet voor een onaanvaardbare aantasting van de gebruiksmogelijkheden van de gronden van appellanten te worden gevreesd, te minder nu normale onderhoudswerkzaamheden niet zijn gebonden aan een aanlegvergunning.

Ten slotte zijn anders dan appellanten aanvoeren in de doeleindenomschrijving van de in geding zijnde bestemmingen de te beschermen waarden in voldoende mate tot uitdrukking gebracht.

Tevens is voldoende duidelijk wat onder normaal onderhoud dient te worden verstaan nu in artikel 1, onder ii, van de voorschriften dit begrip is omschreven als "het onderhoud, dat gelet op de bestemming, regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden die tot de betreffende bestemming behoren".

Gelet op het vorenstaande kan in de bezwaren van appellanten geen aanleiding worden gevonden alsnog goedkeuring te onthouden aan enig onderdeel van het plan, zodat dit beroepsonderdeel ongegrond is.

Beroep van

Appellant maakt bezwaar tegen de bestemming "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden)" die is toegekend aan het hem in eigendom toebehorend perceel, dat gelegen is ten zuiden van de wijk . aangezien hij de toekenning van een bouwperceel voor dit perceel wenst. Appellant exploiteert in buiten het plangebied een agrarisch bedrijf

De boerderij bevindt zich in de onmiddellijke nabijheid van woonbebouwing.

Appellant, die is, wenst de bedrijfsbebouwing in het bijzonder te verplaatsen ten behoeve van zijn mogelijke bedrijfsopvolger.

Het perceel, waarop hij de mogelijkheid tot nieuwbouw wenst, is gelegen op korte afstand van de woonwijk in het in landschappelijk opzicht aantrekkelijke en nog onbebouwde gebied tussen deze woonwijk en de rivier de Vecht.

Met de raad en gedeputeerde staten moet worden geoordeeld dat in verband met de landschappelijke betekenis die aan het genoemde gebied toekomt de vestiging van nieuwe agrarische bedrijven in dit gebied niet aanvaardbaar is.

Daargelaten dat niet gebleken is dat verplaatsing van het bedrijf van appellant op korte termijn noodzakelijk is, stuit nieuwbouw op het in geding zijnde perceel, gelet op de korte afstand van circa 70 m tot de woonwijk uit milieuhygiënisch oogpunt, op bezwaren.

In verband met een en ander zijn Wij van oordeel dat toekenning van een bouwperceel op het bewuste perceel uit planologisch oogpunt niet aanvaardbaar is.

Op grond van het vorenstaande is het beroep ongegrond.

Beroep van

Appellant, die aan de te een aannemersbedrijf exploiteert, wenst de mogelijkheid tot de bouw van een tweede woning bij zijn bedrijf.

Het terrein van appellant, waarop een (bedrijfs)woning met garage en een tweetal bedrijfsgebouwen staan, heeft in het plan de bestemming "Bedrijfsdoeleinden - Bd - (bedrijf)" gekregen met toekenning van een bebouwingsvlak.

Ingevolge artikel 25, tweede lid, onder c, van de voorschriften, is per bouwvlak maximaal één bedrijfswoning toegestaan met een maximum inhoud van 600 m³.

De huidige woning aan de wordt thans bewoond door , waaronder de

In verband met wil appellant zijn bedrijf inclusief de woning overdragen aan

Om deze reden en om wille van wil hij naast het huidige bedrijf een nieuwe woning bouwen.

Met gedeputeerde staten en de raad zijn Wij van oordeel dat de bouw van nieuwe burgerwoningen in het buitengebied zoveel mogelijk dient te worden tegengegaan.

Vaststaat dat de bouw van een tweede bedrijfswoning bij het aannemersbedrijf gelet op de omvang van het bedrijf op zichzelf niet noodzakelijk is.

De door appellant gewenste woning moet dan ook worden aangemerkt als een nieuwe burgerwoning in het buitengebied.

Echter naar Ons oordeel kan niet worden voorbijgegaan aan de omstandigheid dat de belangen van

appellant gediend zijn met huisvesting in de omgeving ter plaatse.

Naar uit de stukken blijkt zijn voor appellant niet of nauwelijks mogelijkheden aanwezig om in Rheeze in een nabije omgeving van het bedrijf een woning aan te kopen.

Voorts stuit een verbouwing van de huidige bedrijfswoning tot twee zelfstandige woningen in verband met beschikbare ruimte en uit een oogpunt van privacy op bezwaren.

Verder bestaan er geen overwegende bedenkingen van agrarische en landschappelijke aard tegen de oprichting van een woning als door appellant bepleit.

Onder deze omstandigheden zijn Wij bij afweging van alle betrokken belangen van oordeel dat het toelaten van een nieuwe woning ten behoeve van appellants gezin op het desbetreffende perceel in dit geval gerechtvaardigd is.

Het beroep is mitsdien gegrond, zodat alsnog goedkeuring dient te worden onthouden aan een gedeelte van het desbetreffende plandeel.

Uit het vorenstaande volgt dat het bestreden besluit van gedeputeerde staten van Overijssel niet geheel in stand kan blijven.

Beslissing

Gezien de Wet op de Raad van State en de Wet op de Ruimtelijke Ordening hebben Wij goedgevonden en verstaan:

I. de beroepen van

ongegrond te verklaren;

II. het besluit van gedeputeerde staten van Overijssel van 12 december 1989, no. RGP89/994, voor zover dit betreft het van het door de raad der gemeente Hardenberg op 26 april 1989 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied" onderdeel uitmakende plandeel met de bestemming "Bedrijfsdoeleinden (zandwinning)", waarop het beroep van betrekking heeft, te vernietigen;

III. met vernietiging in zoverre van het besluit van gedeputeerde staten van Overijssel van 12 december 1989, no. RGP89/994, aan het door de raad der gemeente Hardenberg op 26 april 1989 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied" alsnog:

A. goedkeuring te verlenen voor wat betreft:

1. het plandeel met de bestemming "Woondoeleinden - W(v) -", nader op de plankaart aangegeven;
2. het plandeel met de bestemming "Woondoeleinden - W(v) -" en de aanduidingen "W(mg)" en "W(zg)", nader op de plankaart aangegeven;

B. goedkeuring te onthouden voor wat betreft het plandeel met de bestemming "Bedrijfsdoeleinden - Bd - (bedrijf)", nader op de plankaart aangegeven;

IV. te gelasten dat de provincie Overijssel aan:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

het door hen gestorte recht, zijnde f 150,--, vergoedt.

2260 31 JUL 1989 No 4/1c

provincie overijssel

12

Aan de raad van de gemeente
Hardenberg
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk
RGP89/994

onderwerp
bestemmingsplan buitengebied
gemeente Hardenberg.

int. hr. ~~25/12~~

NO: 7648 ING: 18 DEC. 1989		AFD:	
AAN: VOÓR d.d.		S	C H D
KENNISGEVING/AFD. EN			
bijk. datum		C	H D
OPBERGING: 12 december 1989			

doorkiesnummer 251698 15. DEC. 1989

1. De raad van de gemeente Hardenberg heeft op 26 april 1989 het bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plan heeft ingaande 16 mei 1989 gedurende een maand voor een ieder ter inzage gelegen.

Bij ons is tegen het plan bezwaar gemaakt door:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.

Desgevraagd heeft de Provinciale planologische commissie (Groot beraad) ons bij brief van 6 november 1989 omtrent het plan en de bezwaren geadviseerd. Op 8 november 1989 heeft ter uitvoering van de "Spelregels bij toezicht" bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het gemeentebestuur van Hardenberg over het advies. Reclamanten zijn in de gelegenheid gesteld hun bezwaren ten overstaan van een lid van ons college toe te lichten op 23 november 1989. Een deel der reclamanten (hiervoor aangegeven met een *) heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

2. Het plan is een algehele herziening van het plan in Hoofdzaken van 1954. Aan een eerdere algehele herziening - vastgesteld d.d. 18 december 1973 - hebben wij geheel goedkeuring onthouden. De tegen deze onthouding ingestelde beroepen zijn door de Kroon ongegrond verklaard. Deze herziening is derhalve een aanpassing als bedoeld in artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening.

3. Waterwinning.

In het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie geadviseerd de gronden die in het Grondwaterbeschermingsplan en in het streekplan zijn aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied (Brucht) mede te bestemmen voor bescherming van het grondwater.

Dit advies sluit aan bij essentiële beslissing 1 van de Streekplanherziening grondwaterbescherming op grond waarvan de planologische bescherming dient plaats te vinden overeenkomstig het in de herziening opgenomen beleid.

heeft tegen het vastgestelde plan bij ons bezwaar gemaakt tegen het feit dat geen uitvoering is gegeven aan essentiële beslissing 1. Dit bezwaar is ongegrond verklaard op grond van de overweging dat gegrondverklaring een onvoorzienbaar aantal schadeclaims ex artikel 49 van de Wet op de ruimtelijke ordening tot gevolg heeft. Naar ons oordeel kan deze motivering niet aan de ongegrondverklaring van een bezwaar ten grondslag worden gelegd. In de toelichting is op geen enkele wijze bestreden dat de door gewenste voorschriften noodzakelijk zijn in verband met een goede ruimtelijke ordening.

Wij zijn dan ook van opvatting dat dit bezwaar ten onrechte ongegrond verklaard is. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan de voorschriften behorende bij de bestemmingen binnen het grondwaterbeschermingsgebied, voor zover deze niet mede de grondwaterbescherming reguleren en aan artikel 41 van de voorschriften

is bovendien van opvatting dat binnen de 60 dagen-zone (het waterwingebied) geen vrijstelling of aanlegvergunning verplicht mag worden gesteld voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden verband houdende met de waterwinning. Naar ons oordeel kan ten aanzien van dit punt eerst definitief uitsluitel worden gegeven in het kader van de aanpassing ex artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening. In beginsel achten wij deze opvatting evenwel juist.

heeft voorts bezwaar gemaakt tegen de omvang van de bestemming "doeleinden van openbaar nut" (waterwinstation).

Nu uitbreiding van de bebouwing op korte termijn niet te verwachten is, kan de alsnog instemmen met de in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van vergroting van het bestemmingsvlak. Dit bezwaar kan derhalve als ingetrokken worden beschouwd, zo heeft de vertegenwoordiger van reclamant ter zitting meegedeeld.

4. Grondgebonden/niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

De raad heeft er voor gekozen om de aanvaardbaarheid van uitbreiding van sommige agrarische bedrijven binnen het toegekende bouwblok nader door burgemeester en wethouders te laten beoordelen indien het gaat om bebouwing ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische activiteiten met een groter oppervlak van 250 m². Daartoe zijn in artikel 1 de begrippen "agrarisch bedrijf", "grondgebonden agrarisch bedrijf" en "niet-grondgebonden agrarisch bedrijf" gedefinieerd. Voorts is een aantal agrarische bouwpercelen voorzien van de aanduiding "G".

Deze bedrijven liggen in een zone van 300 meter rondom onder andere woonbebouwing en natuurgebieden. In deze gevallen is het eerst na vrijstelling toegestaan dat het bebouwde oppervlak ten behoeve van een niet-grondgebonden agrarische bedrijfstak groter wordt dan 250 m². De Gewestelijke raad voor Overijssel van het landbouwschap is van opvatting dat deze regeling - voor zover deze ook geldt buiten zones van 100 meter rond geconcentreerde woonbebouwing - niets toevoegt aan hetgeen de Hinderwet reeds regelt. Ook zou het niet gaan om voorschriften die noodzakelijk zijn uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening. Ook enkele andere reclamanten - de heren en - hebben bezwaar gemaakt tegen dit onderdeel van het plan.

Wij zijn van opvatting dat er geen scherpe scheidingslijn (meer) bestaat tussen hetgeen de Hinderwet thans reguleert en hetgeen met een bestemmingsplan kan worden gereguleerd. Beide instrumenten kunnen elkaar versterken. In diverse Koninklijke besluiten komt tot uitdrukking dat de door de gemeenteraad beoogde regeling noodzakelijk kan zijn in het kader van een goede ruimtelijke ordening. De directeur-generaal van de Ruimtelijke ordening van het ministerie van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer heeft in een circulaire van 7 mei 1989 B 136 (Intensieve veehouderij) ook opgeroepen de ontwikkeling van intensieve veehouderij in bestemmingsplankader te reguleren. Reclamant heeft overigens niet nader gemotiveerd waarom dit binnen zones van 100 meter rond geconcentreerde woonbebouwing wel gewenst en mogelijk is en in gebieden daar buiten niet. De bezwaren die zich richten tegen de (nadere) regulering van intensieve veehouderij in bestemmingsplankader achten wij dan ook ongegrond. Wij delen echter wel de bezwaren van reclamant tegen de wijze waarop aan dit beleidsuitgangspunt juridisch vorm gegeven is.

De omschrijvingen van de begrippen "grondgebonden agrarisch bedrijf" en "niet-grondgebonden agrarisch bedrijf" dekken de omschrijving van het begrip "agrarisch gebied" ten onrechte niet. Bovendien zijn ten onrechte alleen veehouderijbedrijven tot de niet-grondgebonden agrarische bedrijven gerekend, terwijl anderzijds ook ten onrechte praktisch alle veehouderijen als niet-grondgebonden zijn aangemerkt. Voorts zij opgemerkt dat een omschrijving van het (eenvoudiger te definiëren) begrip "niet-grondgebonden agrarische bedrijfstak" in de systematiek van deze voorschriften zinvoller is dan een omschrijving van het begrip "niet-grondgebonden agrarisch bedrijf".

Met reclamant zijn wij van opvatting dat onvoldoende is toegelicht met welk doel de "G"-aanduidingen in de onderscheiden zones zijn opgenomen. Nu in het vrijstellingsvoorschrift als bedoeld in artikel 3, zesde lid, bodendien geen toetsingscriteria zijn opgenomen, is naar ons oordeel onvoldoende duidelijk in welke gevallen vrijstelling kan worden verleend. In samenhang daarmee kan ook de aanvaardbaarheid van zones van 300 meter niet worden beoordeeld. Bij de vaststelling van het plan is - zonder differentiatie naar zone - 250 m² in plaats van 100 m² niet-grondgebonden agrarische bedrijfstak bij recht toegestaan, zonder dat dit is gemotiveerd.

Daarbij is evenmin onderzocht in welke mate er in de onderscheiden zones nog sprake kan zijn van normopvulling.

Op grond van het vorenstaande onthouden wij goedkeuring aan artikel 1, lid q en r; artikel 3, lid 1, sub b; artikel 3, lid 2, sub e; artikel 3, lid 5, sub d; artikel 3, lid 6; aan de woorden "grondgebonden agrarisch bedrijf en niet-grondgebonden" in artikel 3, lid 1, sub a en aan de woorden "grondgebonden en niet-grondgebonden" in de aanhef van artikel 4, lid 4, sub A en artikel 5, lid 4, sub A en in artikel 21, lid 5 en aan "niet-grondgebonden" in artikel 4, lid 4, sub 1 en artikel 5, lid 4, sub 1.

5. Agrarische bouwpercelen.

In het kader van het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie er op aangedrongen niet aan alle agrarische activiteiten die landbouwmetellingplichtig zijn (= groter dan 10 s.b.e.) een agrarisch bouwperceel toe te kennen. Naar ons oordeel wordt onze beslissing en die van de Kroon omtrent het plan buitengebied van 1973 ook niet in acht genomen - en is er dus sprake van strijd met artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening - indien voor een dergelijke toewijzing van agrarische bouwpercelen wordt gekozen. In het overleg over deze aanpassing is aangedrongen op overname van het beleid, zoals dat in de "Handleiding en beleidsregels inzake toepassing Wet op de ruimtelijke ordening/Besluit op de ruimtelijke ordening" is geformuleerd. Daarin wordt uitgegaan van een grens van 40 s.b.e. Onder deze grens dient nader onderzoek plaats te vinden alvorens een bouwblok kan worden toegekend.

De raad heeft dit advies als onrealistisch ter zijde gelegd.

Uit het advies van de Provinciale planologische commissie over het vastgestelde plan blijkt dat de commissie van opvatting is dat voor sommige activiteiten ten onrechte een agrarisch bouwperceel is opgenomen. Het is bovendien niet zo dat in al deze gevallen de bouwgrens rond de bestaande bebouwing is getrokken. In deze gevallen kan er derhalve (aanzienlijk) meer worden gebouwd dan wanneer de bestemming "woondoeleinden" zou zijn toegekend. Omdat de toelichting geen inzicht verschaft in de gegevens aan de hand waarvan de omvang van de bouwpercelen is bepaald, kon de commissie niet exact aangeven in welke gevallen ten onrechte een agrarisch bouwperceel is toegekend. De commissie heeft als gevolg daarvan moeten adviseren aan alle bouwpercelen goedkeuring te onthouden.

In het bestuurlijk overleg is de keuze van de raad op dit punt uitvoerig - uitvoeriger dan in de plantoelichting - toegelicht. Burgemeester en wethouders hebben de verzekering gegeven dat zij elke aanvraag nauwkeurig zullen beoordelen op de vraag of er inderdaad ten behoeve van de bestemming zal worden gebouwd. Er behoeft derhalve niet te worden gevreesd voor bebouwing anders dan ten behoeve van agrarische activiteiten. Naar ons oordeel volgt uit de wet dat deze toetsing in alle gevallen moet worden verricht. Deze toezegging kan derhalve geen reden zijn om van de beleidsregels en van het advies af te wijken.

Voorts is er namens de raad op gewezen dat veel bijgebouwen onder het overgangsrecht komen te vallen indien zou moeten worden gekozen voor de bestemming "woondoeleinden". De middelen voor een actief saneringsbeleid ontbreken en onder het overgangsrecht is slechts gedeeltelijke vernieuwing toegestaan.

Dit zal er toe leiden dat oude schuren in stand worden gehouden en er niet vrijwillig zal worden opgeschoond (in ruil voor bijvoorbeeld een nieuwe schuur), zo is namens de raad gesteld.

Uit een nadere inventarisatie is ons gebleken dat ook aan de bouwpercelen van eigenaren van enkele hectaren land met maïs, aardappelen of bieten agrarische bouwblokken zijn toegekend, terwijl er geen andere agrarische activiteiten worden ontplooid. Naar ons oordeel blijkt hieruit dat het criterium "metellingplichtig" als zodanig ruimtelijk gezien geen geschikt criterium is voor de toekenning van agrarische bouwpercelen. Wij hebben wel begrip voor de door het gemeentebestuur geschetste gevolgen van toekenning van de bestemming "woondoeleinden" plus overgangsrecht. In veel gevallen waar de raad zelf voor de bestemming woondoeleinden heeft gekozen, vallen evenwel ook veel bijgebouwen onder het overgangsrecht. Wij moeten derhalve constateren dat het niet gaat om een principiële verschil van inzicht. De raad neemt alleen sneller dan ons lief is aan dat de agrarische functie domineert ten opzichte van de woonfunctie. Nu het bouwperceel bovendien in veel gevallen ruimer is dan de bestaande bebouwing kan dit in vrij veel gevallen tot naar ons oordeel niet gerechtvaardigde uitbreiding van de bebouwing leiden. Na het bestuurlijk overleg heeft het gemeentebestuur bij brief van 5 december 1989 alsnog aangegeven welke agrarische bouwpercelen niet zouden zijn toegekend indien zij ons beleid tot de haren zou hebben gemaakt. Op de bij dit besluit behorende kaart hebben wij de betreffende bouwpercelen - waaraan wij goedkeuring onthouden - aangegeven. Aan het einde van de Radewijkerweg is een bouwperceel geprojecteerd zonder dat er sprake is - of op korte termijn zal zijn - van een agrarisch bedrijf. Ook daaraan onthouden wij goedkeuring. In een aantal andere gevallen bleek het bouwperceel zo gering van omvang te zijn dat niet meer mogelijkheden voor nieuwbouw bestaan dan bij toekenning van de bestemming "woondoeleinden" het geval zou zijn geweest. Hoewel wij een agrarische bestemming althans in een aantal van die gevallen als zodanig minder juist achten, zien wij onvoldoende redenen tot onthouding van goedkeuring.

Behoudens het bepaalde onder punt 4. van deze beschikking stemmen wij in met de voorschriften behorende bij de bestemming agrarisch bouwperceel, met uitzondering van de woorden "danwel kan bieden" en "in principe" in artikel 3, lid 3, sub b.1. en artikel 30, lid 3, sub a.2. Het uitgangspunt dat in het buitengebied alleen voor daaraan gebonden functies nieuwbouw mag plaatsvinden, brengt met zich mee dat een tweede bedrijfswoning alleen kan worden toegestaan indien dit noodzakelijk is in verband met een doelmatige bedrijfsvoering. De directeurs Landbouw, natuur en openluchtrecreatie zijn van opvatting dat aan dit criterium slechts kan worden voldaan indien het bedrijf werk biedt aan ten minste twee volwaardige arbeidskrachten. Na zeer uitvoerig overleg met alle betrokkenen - waaronder de Vereniging van Nederlandse gemeenten - hebben wij er mee ingestemd dat in deze provincie de norm wordt gesteld op 1,75 volwaardige arbeidskrachten. Wij betreuren het zeer dat getracht wordt ook deze norm weer op te rekken.

Onze instemming - voor het overige - met de voorschriften behorende bij de bestemming agrarisch bouwperceel geldt ook de regeling voor de bouw van mestopslagplaatsen. Anders dan het landbouwschap zien wij geen redenen om voor mestopslag af te wijken van het - ook door reclamant - aanvaarde principe dat agrarische bebouwing moet worden geconcentreerd binnen agrarische bouwpercelen (van dikwijls 10.000 m²).

In de praktijk blijkt ook - zo is ons gebleken - dat in het overgrote deel der gevallen binnen het bouwperceel ruimte kan worden gevonden voor mestopslag. In dit geval kan bovendien nog vrijstelling worden verleend voor het met maximaal 25 meter overschrijden van het bouwperceel. Wij zien dan ook geen aanleiding om aan enig onderdeel van het plan goedkeuring te onthouden met als strekking dat mestopslagplaatsen via vrijstelling, in plaats van via wijziging, zoals in het plan voorzien, moeten worden toegestaan.

6. Woondoeleinden.

In het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie geadviseerd - conform het gestelde in de Handleiding en beleidsregels - alleen in redelijke staat verkerende woningen positief te bestemmen. De niet in redelijke staat verkerende woningen zouden onder het overgangsrecht gebracht moeten worden. Deze zouden dus niet algeheel moeten kunnen worden vernieuwd. In deze gevallen is een passief saneringsbeleid te rechtvaardigen, aldus de commissie. Uit de reactie op het overleg blijkt dat alleen onbewoonde niet in redelijke staat verkerende woningen niet positief bestemd zijn. Wij moeten derhalve constateren dat hier een soepeler beleid wordt gevoerd dan op grond van de Handleiding en beleidsregels gewenst wordt geacht. Bij het globale onderzoek dat ten behoeve van de goedkeuring van dit plan heeft plaatsgevonden, hebben wij evenwel geen panden aangetroffen die naar ons oordeel niet positief bestemd mogen worden. In een tweetal artikel 19-procedures zijn wel twee van dergelijke gevallen ter onzer kennis gekomen. Zowel in eerste aanleg als in het kader van de Arob-bezwaarschriftenprocedure hebben wij geoordeeld dat ten onrechte op een positieve bestemming werd geanticipeerd. In één geval hebben burgemeester en wethouders - ondanks bezwaren van beleidsmatige en juridische aard onzerzijds - gemeend toepassing te moeten geven aan artikel 18a, nadat de toepassing van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening geen begaanbare weg bleek. Wij moeten derhalve constateren dat burgemeester en wethouders - althans op dit punt - niet bereid zijn om ons beleid mee uit te voeren. Wij betreuren dit zeer. Onze bezwaren tegen een bestemming woondoeleinden in beide vorengenoemde gevallen blijven evenwel onverkort van kracht. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan de betreffende plandelen.

In het derde lid van artikel 21 (Woondoeleinden) is bepaald dat vrijstelling kan worden verleend van het voorschrift dat de inhoud van een woning maximaal 500 m³ mag bedragen, tot een maximum van 600 m³, indien hierdoor uit stedenbouwkundig oogpunt een betere vormgeving wordt verkregen.

In de Handleiding en beleidsregels wordt uitgegaan van een maximum van 500 m³. In het bestuurlijk overleg van 8 november is toegelicht dat burgemeester en wethouders deze vrijstellingsbepaling zullen toepassen in die gevallen waar strikte toepassing van de norm van 500 m³ bij aan- en bijbouwen aan bestaande woningen zou leiden tot een uit oogpunt van welstand ongewenste bouwvorm. Onder deze omstandigheden hebben wij geen bezwaar tegen dit voorschrift.

Op grond van het bepaalde in het derde lid, sub c., d. en e. van de artikelen 21 en 22 kunnen bij woningen bijgebouwen groter dan 50 m² met vrijstelling worden toegestaan. De oppervlakte die met vrijstelling is toegestaan, hangt af van de oppervlakte van het bouwperceel. Deze regeling wijkt af van ons bestendige beleid dat door de Kroon reeds dikwijls als redelijk is aangemerkt. In het bestuurlijk overleg van 8 november is toegelicht dat met deze regeling vooral wordt beoogd te voorkomen dat bijgebouwen onder het overgangsrecht komen te vallen. Dit zou er toe leiden dat de eigenaren geen bijgebouwen willen afbreken.

Wanneer vrijstelling kan worden verleend voor een nieuw bijgebouw in ruil voor afbraak van enkele bestaande schuren, zou in veel gevallen per saldo een betere situatie worden bereikt, aldus het gemeentebestuur. Wat hiervan ook zij; de vrijstellingsbepalingen stellen slechts als eis dat de oppervlakte van het bouwperceel een bepaalde afmeting moet hebben. Er is op geen enkele wijze bepaald dat door het verlenen van vrijstelling een per saldo betere situatie moet ontstaan.

De thans vastgestelde voorschriften kunnen naar ons oordeel een ongerechtvaardigde verdichting van de bebouwing in het buitengebied tot gevolg hebben. Wij onthouden daaraan dan ook goedkeuring. Het bezwaar van de heer

- dat er toe strekt om 150 m² bijgebouwen bij een woning toe te staan - willen wij derhalve niet honoreren.

Anders dan in artikel 22 (lid 2, sub b) is in artikel 21 niet bepaald dat per bouwvlak slechts een vrijstaande woning is toegestaan. Omdat in artikel 21 bovendien steeds over woningen wordt gesproken, biedt het plan geen mogelijkheden om een vergunning voor de bouw van twee of meer vrijstaande woningen te weigeren, indien binnen het bouwvlak ruimte is voor meer woningen. Dit kan niet de bedoeling zijn van het plan. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan de toevoegingen "en" in "vrijstaande woningen" in de aanhef van artikel 21 en van "woningen" in het eerste lid.

7. Autosloopbedrijven.

In het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie te kennen gegeven overwegende bezwaren te hebben tegen een illegaal tot ontwikkeling gekomen autosloopbedrijf aan de

Deze opvatting sluit naadloos aan bij de opvatting die dezelfde commissie reeds in een brief van 16 maart 1984, nummer 6873 ter kennis van burgemeester en wethouders heeft gebracht.

Op dat moment was het recht om zo nodig met bestuursdwang op te treden nog niet verwerkt. Het gemeentebestuur heeft toen in de keuze tussen legaliseren, optreden of gedogen, gekozen voor gedogen. Aan het bedrijf is bovendien een Hinderwetvergunning verleend. Nu het recht om - wegens strijd met de planologische voorschriften - zo nodig met bestuursdwang op te treden, verwerkt is, volgt een nieuwe poging om het bedrijf te legaliseren. Ten aanzien hiervan merken wij het volgende op. Indien een autosloopbedrijf niet planologisch is, of kan worden ingepast kan aan het bedrijf geen vergunning op grond van de Afvalstoffenwet worden verleend, zo is in het Provinciaal autowrakkenplan Overijssel 1989-1993 bepaald. Wanneer thans aan de vastgestelde bestemming goedkeuring wordt onthouden kan derhalve geen vergunning op grond van de Afvalstoffenwet worden verleend.

In dat geval zal aan het bedrijf, gezien de omvang en het feit dat het bedrijf beschikt over een Hinderwetvergunning, evenwel een aanzienlijke schadevergoeding moeten worden toegekend. Dit zal tot gevolg hebben dat de sanering van andere knelpunten op onaanvaardbare wijze moet worden getemporiseerd.

Thans rest ons derhalve niet veel anders dan deze poging tot legalisatie te honoreren. Wij betreuren het zeer dat het de door ons en de gemeentebesturen zo gewenste complementaire bestuur niet met zich heeft gebracht dat er voor optreden is gekozen.

In dat geval waren wij thans niet genoodzaakt geweest deze bestemming goed te keuren.

In genoemd autowrakkenplan is vermeld dat autosloopbedrijven in grondwaterbeschermingsgebieden in elk geval niet positief bestemd kunnen worden en dus niet de beschikking kunnen krijgen over een vergunning op grond van de Afvalstoffenwet. Het autosloopbedrijf

ligt in het grondwaterbeschermingsgebied en komt gezien het vorenstaande niet voor legalisatie in aanmerking. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan de bestemming "Bedrijven".

8. Zandwinning.

Ten noorden van de nabij, is een gebied bestemd ten behoeve van de zandwinning, terwijl dat gebied niet meer in

exploitatie is. Wij onthouden derhalve goedkeuring aan de bestemming "Zandwinning".

heeft bezwaar tegen de bestemmingen "natuurgebied" en "woondoeleinden" voor een gebied nabij de Duitse grens, direct grenzend aan een gebied dat thans voor zandwinning wordt gebruikt. Reclamant betwist niet dat de bestemming "natuurgebied" een juiste weergave is van de thans aanwezige waarden. Voorts heeft de Provinciale planologische commissie in haar advies gesteld dat de huidige zandwinning voldoende capaciteit heeft voor de duur van de planperiode. Reclamant heeft deze stelling niet bestreden. Wij zien derhalve geen reden om aan de bestemming "natuurgebied" goedkeuring te onthouden. Reclamant heeft ook bezwaar tegen de bestemming "woondoeleinden" voor een pand waarvan hij de eigenaar is.

Nu de reclamant/eigenaar zelf stelt dat het om een tijdelijke situatie gaat, ligt naar ons oordeel een andere bestemming dan "woondoeleinden" gelet op het beleid met betrekking tot burgerwoningen in het buitengebied meer voor de hand. Dit bezwaar achten wij derhalve gegrond.

hebben bezwaar tegen het feit dat het plan de mogelijkheid uitsluit dat enkele percelen nabij de worden afgegraven ten behoeve van zandwinning. Aan de betreffende percelen is de bestemming "natuurgebied" toegekend. Het geldende bestemmingsplan "Recreatiegebied Sibculo-Westerhaar" laat de door reclamant gewenste ontgronding wel toe. In de bezwaarschriften aan de raad en ons hebben reclamanten niet betwist dat de bestemming "natuurgebied" aansluit bij de waarden van het gebied. Reclamanten hebben zelfs gesteld dat de door hen beoogde zandwinning op termijn niet in de weg staat aan de beoogde bestemming "natuurgebied". Thans kan nog geen antwoord worden gegeven op de vraag of dit laatste juist is, terwijl evenmin voldoende duidelijk is welke invloed de door reclamanten voorgenomen ontgronding zal hebben op (het waterpeil in) de omgeving. In dit verband is van belang dat op bladzijde 28 van de Interim-nota betonen metselzand voorlopig vastgesteld d.d. 19 september 1989 is vermeld, dat wij de uitbreiding van de zandwinning met 6,5 hectare netto in het kader van het interimbeleid als een in beginsel aanvaardbare afronding van de ontgrondingenactiviteiten beschouwen, mits voldoende aandacht wordt gegeven aan een landschappelijke inpassing en de nabije ligging van het natuurgebied Engbertsdijksvenen. Eén en ander zal - zo is vermeld - nader worden uitgewerkt in een structuurvisie, die een vertaling vraagt, door middel van een adequate bestemming, in de bestemmingsplannen van de betrokken gemeenten.

Deze studie is in een onvoldoende gevorderd stadium om op basis daarvan goedkeuring te onthouden aan een bestemming die de feitelijke toestand bestemt en die bovendien in overeenstemming is met het streekplan Noordoost-Overijssel.

De door de reclamanten voorgenomen ontgronding zou in een afwijking van genoemd streekplan resulteren. Onthouding van goedkeuring ligt te minder in de rede nu het gemeentebestuur heeft verklaard een partiële herziening in procedure te zullen brengen indien de uitkomsten van de structuurvisie daartoe aanleiding geven.

Reclamanten hebben voorts nog aangevoerd dat door, of althans vanwege, het bevoegde gezag (ons college) de verwachting is gewekt dat ontgronding acceptabel is. Op basis van die verwachting is geld uitgegeven ten behoeve van onderzoek. Thans zouden wij, aldus reclamanten, gehouden zijn de gewekte verwachtingen te honoreren door aan de bestreden bestemming goedkeuring te onthouden.

Indien de door reclamanten bedoelde verwachtingen zouden zijn gewekt, en indien zou moeten worden aangenomen dat reclamanten er redelijkerwijs van uit mochten gaan dat dit vanwege het bevoegde gezag is gedaan, dan nog kan dit in de gegeven situatie niet leiden tot onthouding van goedkeuring. Het is immers niet zeker of, en zo ja in welke vorm, reclamanten vergunning krijgen op grond van de Ontgrondingenwet. Wij achten de bezwaren dan ook ongegrond. De contacten met reclamanten hebben overigens plaats gevonden in het kader van de opstelling van de bovengenoemde Interimnota. Reclamanten konden derhalve weten dat verdere ontgronding nabij de Bergweg nog onderwerp van discussie was en is.

9. Zonering A-inrichtingen.

Op grond van artikel 53 van de Wet geluidhinder is de gemeenteraad verplicht de industrieterreinen Diamant en Nieuwe Haven te zoneren. Tot 1 september 1986 kon de raad dit nog bij wijze van apart zonebesluit. Delen van bedoelde zones liggen binnen het gebied van het plan Buitengebied. In het overleg als bedoeld in artikel 10 Besluit ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie aangedrongen op zonering in dit plan.

Als reactie daarop is door de raad te kennen gegeven dat de omvang van de zone nog niet bekend was ten tijde van de planvaststelling en mitsdien ook niet kon worden opgenomen.

Wij wijzen er evenwel op dat de zonering reeds ver voor de planvaststelling had moeten plaats vinden. Het industrieterrein Diamant is inmiddels door ons gezoneerd. Deze zone zal zo spoedig mogelijk in bestemmingsplannen moeten worden verwerkt. Dit onder andere om te voorkomen dat binnen de zone ongewenste ontwikkelingen moeten worden toegestaan. Dit zal ook van invloed zijn op enkele vrijstellings- en wijzigingsvoorschriften die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen.

Wij onthouden daarom goedkeuring aan de voorschriften behorende bij de bestemmingen binnen de plangrens en de op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven contour, voor zo ver geen rekening is gehouden met de gevolgen van de zonering.

Dezelfde aanpassing zal ook noodzakelijk zijn voor de zone rond Nieuwe Haven die ten tijde van de aanpassing ex artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening ook door ons college zal zijn vastgesteld.

10. Bedrijfsdoeleinden Schuinesloot.

Ten noorden van Schuinesloot is een staalconstructiebedrijf ontstaan dat naar oude en huidige planologische inzichten niet kan worden aangemerkt als ter plaatse passend. Het plan voorziet in legalisering en uitbreiding van dit bedrijf en in ruimte voor meer industriële vestiging ter plaatse. Dit deel van het plangebied is in het streekplan Noordoost-Overijssel aangegeven als Landelijk gebied I. Dit planonderdeel moet in strijd worden geacht met belangrijke beslissing 32 op grond waarvan nieuwbouw die niet specifiek aan het landelijk gebied gebonden is, niet toelaatbaar is.

Daarbij moet mede in aanmerking worden genomen dat de bestemming "bedrijfsdoeleinden" niet primair bedoeld is voor bij de (kleine) kern Schuinesloot passende bedrijvigheid, maar voor bij de (ondersteunende) kern Slagharen passende bedrijvigheid.

Aan deze keuze liggen de volgende motieven ten grondslag:

- er is geen vraag naar bedrijfsterrein bij Slagharen, dit is wel het geval voor het terrein nabij Schuinesloot;
- een bedrijfsterrein nabij de Bonte Wever - zoals aanvankelijk de bedoeling was - is minder wenselijk;
- wanneer voor dit terrein wordt gekozen is er sprake van concentratie van bedrijvigheid.

Het gemeentebestuur heeft ook middels een overeenkomst invloed op de aard en omvang van de te vestigen bedrijven.

Wij hebben besloten dit planonderdeel in afwijking van het streekplan goed te keuren. Doorslaggevend daarvoor is enerzijds de wens van het gemeentebestuur om de recreatieve functie c.q. het recreatieve imago van Slagharen te versterken en anderzijds het gegeven dat nabij het nabij gelegen Schuinesloot reeds een industriële activiteit van behoorlijke omvang tot ontwikkeling is gekomen.

Voorts hebben wij in aanmerking genomen dat het bedrijfsterrein op relatief korte afstand van Slagharen is geprojecteerd en dat geen overwegende bezwaren van landschappelijke of milieuhygiënische aard bestaan. Daarbij gaan wij er vanuit dat Slagharen en Schuinesloot voor wat de industrievestiging betreft, in het vervolg als een kern worden aangemerkt en er derhalve geen industrieterrein in Slagharen wordt geprojecteerd.

12. Flexibiliteitsbepalingen.

In het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de Provinciale planologische commissie te kennen gegeven dat in vrij veel gevallen niet was aangegeven onder welke omstandigheden vrijstelling zou kunnen worden verleend of ex artikel 11 Wet op de ruimtelijke ordening gewijzigd kan worden. Naar aanleiding van deze opmerking is onder andere in artikel 47 een beschrijving in hoofdlijnen met betrekking tot de toepassing van wijzingsbevoegdheden opgenomen. In het derde lid van artikel 46 is bovendien bepaald dat geen enkele vrijstelling mag worden verleend als dit leidt tot een onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

In enkele gevallen kan uit de hoedanigheid van de adviseur die ingeschakeld dient te worden, worden afgeleid welke type afweging dient plaats te vinden. In weer andere gevallen gaat het om flexibiliteitsbepalingen die zeer incidenteel zullen moeten worden toegepast. Wij zien er daarom vanaf aan deze voorschriften goedkeuring te onthouden, zulks met uitzondering van artikel 3, lid 2, sub h en artikel 25, lid 4, sub a. Wij dringen er evenwel op aan om in het vervolg meer aandacht aan de redactie van deze voorschriften te geven, om problemen bij de uitvoering (waaronder onverbindendverklaring door de Arob-rechter) te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een minder fragmentarische beschrijving in hoofdlijnen dan die van artikel 47.

De nadere eisenregeling van artikel 3.2.h. is op geen enkele wijze ingekaderd en is mitsdien in strijd met de wet. In artikel 25.4.A. is ten onrechte niet bepaald dat uitbreiding in elk geval niet mogelijk gemaakt kan worden indien daarvoor de bedrijfseconomische noodzaak ontbreekt.

13. Dierenpension.

hebben bezwaar tegen de bestemming "bedrijfsdoeleinden dierenpension" voor het perceel Zij stellen onaanvaardbare geluids- en stankoverlast te ondervinden als gevolg van het naast hun percelen aanwezige dierenpension. Gelet op de stukken, het verhandelde ter zitting en gezien het feit dat reeds herhaaldelijk via de milieuklachtentelefoon bij ons geklaagd is over overlast, staat naar ons oordeel genoegzaam vast dat reclamanten onaanvaardbare overlast ondervinden. Wij delen ook niet de opvatting van de gemeenteraad dat een dierenpension op deze plaats planologisch aanvaardbaar is.

In dit verband zij opgemerkt dat in de V.N.G.-brochure nummer 80 "Bedrijven en milieuzonering" wordt geadviseerd een afstand van 100 meter tussen dierenasiels en woonbebouwing in acht te nemen.

Daarbij moet bovendien in aanmerking worden genomen dat er - wegens het ontbreken van een wettelijk kader - nauwelijks mogelijkheden zijn om nadere voorschriften met betrekking tot de wijze van exploitatie te stellen. De raad heeft voorts bij de weerlegging van het bezwaarschrift ten onrechte aangenomen dat het bedrijf middels het plan van 1973 is gelegaliseerd. Dit plan heeft nimmer rechtskracht verkregen en er kan derhalve ook geen sprake zijn van legalisatie middels dat plan.

Bij niet positief bestemmen zal het gebruik en de bebouwing onder het overgangsrecht komen te vallen. Onder het overgangsrecht mag nog in geringe mate worden uitgebreid, maar niet algeheel worden vernieuwd. Met het oog op het belang van de omwonenden zou uitbreiding niet mogelijk moeten zijn en algehele vernieuwing wel. Bij vernieuwing kunnen immers effectievere voorzieningen worden getroffen. Om die reden zijn wij dan ook van opvatting dat de bestaande toestand - en niet meer dan dat - dient te worden bestemd. Indien de reclamanten er voor het moment waarop de aanpassing ex artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening in procedure wordt gebracht, via een onrechtmatige daadactie bij de burgerlijk rechter weten te bereiken dat de exploitatie van het pension moet worden ingekrompen of gestaakt, moet de dan bestaande situatie worden bestemd.

Reclamant dient overigens in zijn bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaard te worden omdat hij geen bezwaar heeft gemaakt tegen het plan bij de raad. Hij voert als excuus aan dat hij uit de publicatie van de ter visielegging van het plan niet heeft kunnen begrijpen dat ook de lintbebouwing van Lutten in het plan Buitengebied was opgenomen. Hoewel wij wel enig begrip hebben voor deze opvatting moet anderzijds worden vastgesteld dat van de gemeente redelijkerwijs niet kon worden verlangd een exacte begrenzing in de publicatie weer te geven. Wij achten het verzuim dan ook niet verschoonbaar.

14. Zonering landelijk gebied.

Naar het oordeel van de Gewestelijke raad van het Landbouwschap is voor vrij omvangrijke delen van het Vechtdal ten onrechte de bestemming "Agrarische doeleinden" (Agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden) geprojecteerd. De als zodanig aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, alsmede voor de opbouw, het behoud en/of herstel van de aan de gronden eigen landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde wordt - getuige de plantoelichting - gevormd door de relatief lage ligging, de relatief hoge waterstand, weinig opgaande beplanting en de aanwezigheid van weidevogelpopulaties. Voor zo ver reclamant heeft beoogd te stellen dat dit een onjuiste karakterisering is, is het bezwaar naar ons oordeel ongegrond. Voor zover reclamant van opvatting is dat de titel van de bestemming niet overeenstemt met de karakterisering van de aan de grond eigen waarden, zien wij evenmin aanleiding voor onthouding van goedkeuring nu in de doeleindenomschrijving uitdrukkelijk wordt verwezen naar die eigen waarden.

heeft bezwaar tegen de bestemming "agrarisch gebied open landschap met reliëf" voor nabij zijn bedrijf gelegen esgronden. Anders dan reclamant zijn wij met de raad en de Provinciale planologische commissie van opvatting dat de feitelijke situatie de geprojecteerde bestemming rechtvaardigt. Wij achten dit bezwaar dan ook ongegrond.

hebben bezwaar tegen de bestemming zoals die
geprojecteerd zijn voor hun grond aan de

Mede gelet op de omschrijving van het begrip "normaal onderhoud" (artikel 1, sub 11) - waarin het hetgeen normaal wordt geacht, wordt gerelateerd aan de bestemming, in plaats van aan de bedrijfsvoering - leiden de voorschriften behorende bij deze bestemmingen, aldus reclamanten, tot een zeer ernstige aantasting van de agrarische bedrijfsvoering. Deze bezwaren hangen samen met de omstandigheid dat reclamanten op de betreffende gronden graag een agrarisch bouwperceel geprojecteerd zien, ter vervanging van het bouwperceel aan de zuidzijde van de Hardenbergerweg. Aldaar zal de bedrijfsvoering moeten worden gestaakt in verband met woningbouw binnen het - nog niet goedgekeurd - bestemmingsplan Mariënberg.

Naar ons oordeel rechtvaardigen de landschappelijke en/of natuurlijke waarden van het gebied de geprojecteerde bestemmingen. Reclamanten hebben ook niet met zo veel woorden bestreden dat de feitelijke waarden minder zijn dan de geprojecteerde bestemmingen doen vermoeden. Hierbij zij opgemerkt dat het betreffende gebied in het Streekplan Noordoost-Overijssel aangeduid is als Landelijk gebied III en IV. Met de door reclamanten gewenste omschrijving van het begrip "normaal onderhoud" zouden de feitelijk aanwezige waarden op aanzienlijke wijze teniet gedaan kunnen worden. Ook dit bezwaar achten wij derhalve ongegrond.

Slechts voor een klein deel van de gronden van reclamanten kan met toepassing van artikel 11 van de Wet op de ruimtelijke ordening een nieuw agrarisch bouwperceel worden toegekend.

Het gaat hier dan om zeer kleine gebiedjes ten aanzien waarvan het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid om verschillende redenen (onder andere bos en/of woonbebouwing in de omgeving) niet direct voor de hand ligt.

De door reclamanten gewenste "aanwijzing" kunnen wij dan ook niet geven. Binnen de bestemmingen waar een bouwperceel via artikel 11 van de Wet op de ruimtelijke ordening niet mogelijk is, ligt het niet in de rede een bouwperceel via planwijziging toe te staan.

De bezwaren achten wij dan ook ongegrond.

Wij hebben begrepen dat het gemeentebestuur nog met reclamanten onderhandelt over grondverwerving en een alternatieve vestigingsplaats. In het kader van de beoordeling van het plan Mariënberg zullen wij ook met name de belangen van reclamanten meewegen.

heeft bezwaar tegen de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf" en de daaruit voortvloeiende beperkende voorschriften. Hij wil bos aanplanten ofwel de grond afgraven ten behoeve van zandwinning.

Ook hier is naar ons oordeel sprake van een bestemming overeenkomstig de feitelijk aanwezige waarden, waarop op onaanvaardbare wijze afbreuk zou worden gedaan door bosaanplant of zandafgraving. Dit geldt te meer nu reclamant zijn voornemens op geen enkele wijze nader heeft toegelicht. Ook dit bezwaar achten wij derhalve ongegrond.

hebben bezwaar tegen de bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" voor gronden tegenover hun woning. Zij willen de mogelijkheid open houden om op 4 hectare grond circa 65 zomer-bungalows te bouwen.

Belangrijke beslissing 34 van het streekplan Noordoost-Overijssel luidt dat nieuwe voorzieningen ten behoeve van de verblijfsrecreatie tot stand kunnen worden gebracht in de zones zoals in dat plan aangegeven. Deze dienen daarbij zo veel mogelijk aan bestaande voorzieningen te worden gekoppeld. Het door reclamanten bedoelde gebied ligt niet in een zone als boven bedoeld, terwijl er evenmin sprake is van een koppeling aan een bestaande voorziening.

Wij zien derhalve geen reden voor een verblijfsrecreatieve bestemming. Dit bezwaar achten wij dan ook ongegrond. Deze reclamanten hebben bovendien bezwaar tegen de aanduiding "K" op hun bouwperceel, inhoudende dat de bestaande uitwendige hoofdvorm van de woning, zoals die blijkt uit goot- en nokhoogte een dakvorm gehandhaafd dient te blijven (artikel 22, lid 2, sub d.).

Gelet op het beeldbepalende karakter van het pand en in aanmerking nemend dat burgemeester en wethouders vrijstelling kunnen verlenen van het bepaalde in artikel 22, lid 2, sub d. zijn wij van opvatting dat het bestreden voorschrift te rechtvaardigen is. Ook dit bezwaar achten wij derhalve ongegrond.

heeft bezwaar tegen het plan voor zover binnen de gronden met de bestemming "Agrarische doeleinden, agrarisch gebied met grote land-schappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden" ten zuiden van de woonwijk "Het Hazenbos" geen agrarisch bouwperceel van een $\frac{1}{4}$ hectare is geprojecteerd.

Uitgangspunt van het plan is dat binnen genoemde bestemming geen nieuwe agrarische bouwpercelen - zelfs niet ten behoeve van volwaardige agrarische bedrijven - worden opgenomen. Wij zien geen reden om in dit geval van dit uitgangspunt - dat wij onderschrijven - af te wijken. Dit onder andere gelet op het feit dat de door reclamant beoogde lokatie dicht bij een woonwijk ligt.

15. heeft namens bezwaar gemaakt tegen het plan voor zo ver dit de detailhandelactiviteiten op het perceel niet positief bestemt; de uitbreiding van deze activiteiten niet mogelijk maakt en geen bedrijfswoning wordt toegelaten. Namens reclamant wordt daartoe aangevoerd dat ter plaatse reeds gedurende vijf jaar detailhandel wordt gedreven in allerlei gebruiksgoederen. Namens de gemeente zou vooraf mondeling toestemming zijn verleend om de destijds bestaande kippenschuur voor deze activiteiten te gebruiken. Dit bezwaar is door de raad ongegrond verklaard op grond van de overweging dat detailhandel niet aan het buitengebied gebonden is en dat de activiteiten derhalve niet voor een positieve bestemming in aanmerking komen. Wij menen dat deze motivering onvoldoende draagkracht heeft. Er is immers ook op andere plaatsen binnen het plangebied gekozen voor het positief bestemmen van een bestaande toestand die vanuit ruimtelijke optiek minder gewenst is.

Naar ons oordeel staat vast dat de activiteiten verboden zijn op grond van artikel 352 van de Bouwverordening. Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid om met bestuursdwang op te treden. Het feit dat het gebruik voor detailhandeldoeleinden reeds gedurende vijf jaar bestaat, behoeft daaraan op zich zelf genomen niet in de weg te staan. Eventueel kan een overgangsperiode worden ingebouwd. In elk geval moet naar ons oordeel een duidelijker keus worden gemaakt tussen optreden en legaliseren. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan het betreffende plandeel.

Anders dan reclamant zijn wij van opvatting dat indien voor legalisering wordt gekozen, dit niet zo ver kan gaan dat ook uitbreiding van het verkoopvloeroppervlak of de opslagcapaciteit wordt toegestaan. Evenmin kan naar ons oordeel een bedrijfswoning worden toegelaten. Reclamant wist, of kon althans weten, dat detailhandel in het buitengebied niet wordt toegestaan. Desondanks heeft hij schuren met een agrarische bestemming gekocht om deze voor opslag en/of detailhandel te gaan gebruiken.

Het is niet zo dat de overheid vervolgens genoodzaakt kan worden om - in strijd met een van de meest essentiële planologische principes - ruim baan te maken voor groei.

Hetzelfde geldt voor de door reclamant gewenste bedrijfswoning. Reclamant heeft bij de aankoop van de schuren niet tevens de aanwezige bedrijfswoning gekocht, en daarmee zelf gekozen voor een bedrijfsvoering zonder woning. De bezwaren van achten wij dan ook gedeeltelijk gegrond en voor het overige ongegrond.

16. heeft bezwaar tegen het plan voor zo ver dit geen tweede bedrijfswoning mogelijk maakt op het perceel De motivering van het bezwaar duidt er meer op dat naar het oordeel van reclamant ten onrechte geen mogelijkheid is gelaten voor de bouw van een burgerwoning. Ter zitting is bevestigd dat dit inderdaad de strekking is van het bezwaar.

Reclamant is van opvatting dat in zijn situatie sprake is van dermate bijzondere omstandigheden dat er reden is om af te wijken van het beginsel dat geen nieuwe burgerwoningen in het buitengebied worden toegestaan. Reclamant voert daartoe aan dat hij -

De raad heeft het bezwaar verworpen op grond van de overweging dat er geen sprake is van zodanig bijzondere omstandigheden dat kan worden afgeweken van het beginsel dat geen nieuwe burgerwoningen in het buitengebied worden toegestaan.

De raad meent dat in het buitengebied van zijn gemeente wel meer soortgelijke situaties voorkomen. Reclamant meent daarentegen dat van precedentwerking geen sprake behoeft te zijn. Wij zijn met de raad van opvatting dat hier niet sprake is van een uitzonderlijke situatie. Wij hebben daarbij tevens in aanmerking genomen dat uit de stukken niet blijkt of er is gezocht naar de mogelijkheid om in de directe omgeving een bestaande woning te kopen. Evenmin is duidelijk gemaakt dat het beslist noodzakelijk is dat de toekomstige bedrijfsleider van het familiebedrijf ter plaatse woont in een situatie waarin zijn vader nog ter plaatse toezicht kan houden. Dit bezwaar verklaren wij dan ook ongegrond.

17. heeft bezwaar tegen het plan voor zo ver op het perceel waarop de bestemming "woondoeleinden" geprojecteerd is - niet de bouw van een tweede woning toegestaan is. Reclamant voert aan dat

Wij zijn met de raad van opvatting dat in de gegeven omstandigheden geen aanleiding is om af te wijken van het essentiële beginsel dat geen nieuwe burgerwoningen in het buitengebied moeten worden toegestaan.

19. wil dat in de voorschriften behorende bij de bestemming voor zijn agrarisch bouwperceel de uitoefening van pallethandel mogelijk wordt gemaakt. Met deze handel is hij begonnen toen bleek dat hij zijn agrarisch bedrijf niet mocht uitbreiden.

Wij merken op dat in het buitengebied alleen functies worden toegestaan die daaraan gebonden zijn. Naar ons oordeel is een pallethandel niet aan het buitengebied gebonden. Bovendien is er geen sprake van een verworven recht op grond van een bestaande situatie. Daarvoor is de duur van de activiteit te kort en de omvang ervan te gering. Bovendien is aan de overzijde van de weg een bedrijfsterrein geprojecteerd, alwaar reclamant zijn pallets zou kunnen opslaan.

Wij dringen er bij het gemeentebestuur op aan dat ook zij nog voor het van kracht worden van dit planonderdeel aan reclamant laten weten dat de betreffende activiteit in strijd is met de voorschriften en het beleid met betrekking tot het buitengebied.

20. Voorschriften voor het overige.

heeft bezwaar tegen artikel 6, lid 7, sub c en artikel 7, lid 7, sub g op grond waarvan het verboden is zonder of in afwijking van een aanlegvergunning van burgemeester en wethouders kavelontsluitingswegen aan te leggen binnen de bestemmingen agrarisch gebied open landschap met reliëf en agrarisch gebied beekdalgronden.

Reclamant stelt dat de aanleg van kavelontsluitingswegen bij de huidige mechanisatiegraad veelal een noodzaak is geworden. De aanleg daarvan zou om die reden niet aan nadere regels moeten worden onderworpen. Wij merken op dat de aanleg van ontsluitingswegen niet uitgesloten maar aanlegvergunningplichtig wordt.

Het gaat er derhalve vooral om om enige sturing te geven aan de wijze waarop de ontsluitingswegen worden aangelegd. Gelet op de waarden in de betreffende gebieden, achten wij dit gerechtvaardigd. Dit bezwaar is derhalve ongegrond.

Op grond van het bepaalde in artikel 16, lid 2, sub a. mogen op de gronden met de bestemming "zandwinning" geen gebouwen worden gebouwd. Van dit voorschrift kan geen vrijstelling worden verleend. Naar ons oordeel wordt deze beperking van het meest doelmatig gebruik niet door dringende redenen gerechtvaardigd.

Het oprichten van gebouwen kan immers onontbeerlijk zijn voor een efficiënte zandwinning. Wij onthouden dan ook goedkeuring aan genoemd voorschrift.

Voorts is de strekking van ", indien de afzonderlijke bestemmingen primair bestemd zijn voor waterstaatsdoeleinden als omschreven in lid 1." in artikel 38, lid 3 aanhef onduidelijk. Ook daaraan onthouden wij goedkeuring.

Gelet op het vorenstaande en de Wet op de ruimtelijke ordening hebben wij besloten:

- I. IN ZIJN BEZWAREN NIET ONTVANKELIJK TE VERKLAREN;
- II. GOEDKEURING TE ONTHOUDEN AAN DE ROODOMRANDE DELEN, ZOALS AANGEGEVEN OP DE BIJ DIT BESLUIT BEHORENDE KAART OF DE PLANDEEL VERGROTINGEN;
- III. GOEDKEURING TE ONTHOUDEN AAN
 - artikel 1, sub q en r;
 - artikel 3, lid 1, sub a "grondgebonden agrarisch bedrijf en niet grondgebonden";
 - artikel 3, lid 1, sub b;
 - artikel 3, lid 2, sub e en h;
 - artikel 3, lid 3, sub b.1. "dan wel kan bieden" "in principe";
 - artikel 3, lid 5, sub d;
 - artikel 3, lid 6;
 - artikel 4, lid 4, sub a "grondgebonden en niet grondgebonden";
 - artikel 4, lid 4, sub 1 "niet-grondgebonden";
 - artikel 5, lid 4, sub a "grondgebonden en niet grondgebonden";
 - artikel 5, lid 4, sub 1 "niet-grondgebonden";
 - artikel 16, lid 2, sub a;
 - artikel 21 aanhef "en" in vrijstaande woningen;
 - artikel 21, lid 1 "en" in woningen;
 - artikel 21, lid 3, sub c., d. en e.;
 - artikel 21, lid 5 "grondgebonden en niet-grondgebonden";
 - artikel 22, lid 3, sub c., d. en e.;
 - artikel 25, lid 4, sub a.;
 - artikel 30, lid 2, sub a2 "dan wel kan bieden" "in principe";
 - artikel 38, lid 3, aanhef "indien de afzonderlijke bestemmingen primair bestemd zijn voor waterstaatsdoeleinden als omschreven in lid 1";
 - artikel 41;
 - artikel 44, lid 1, sub a.;
 - en aan de voorschriften binnen de met een rode stippellijn aangegeven plandelen voor zo ver deze niet voorzien in bescherming van het grondwater en de nieuwvestiging van geluidgevoelige bebouwing en aan de aanduiding "beschermingszone waterwingebied" op legenda en plankaart;
- IV. DE BEZWAREN VOOR HET OVERIGE ONGEGROND TE VERKLAREN;
- V. HET PLAN GOED TE KEUREN VOOR ZO VER ONDER II. EN III. NIET ANDERS BEPAALD;
- VI. TE VERKLAREN DAT HET GEHELE PLAN MOETEN WORDEN AANGEMERKT ALS ONBESTREDEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 29, EERSTE LID, WET OP DE RUIMTELIJKE ORDENING, MET UITZONDERING VAN DE DELEN DIE OP DE BIJ DIT BESLUIT BEHORENDE KAART OF DE PLANDEEL VERGROTINGEN MET BLAUW ZIJN AANGEGEVEN EN ARTIKEL 1.11, 6.7.C EN 7.7.G. VAN DE VOORSCHRIFTEN EN DE AANDUIDING "K" OP HET PERCEEL

- VII Een exemplaar van dit besluit te zenden aan:
- a. de raad van de gemeente Hardenberg, met bijvoeging van een exemplaar van het raadsbesluit, de plankaarten en de voorschriften;
 - b. de reclamanten genoemd in nummer 1 van dit besluit;
- VIII. Een afschrift van dit besluit te zenden:
- a. de Provinciale planologische commissie;
 - b. de inspecteur van de Volkshuisvesting in Overijssel;
 - c. de inspecteur van de Ruimtelijke ordening in Overijssel en Gelderland;
 - d. de hoofdgroep ROI, afdeling RGP met bijvoeging van de onder VII.a genoemde stukken.

coll. RGP

Gedeputeerde staten van Overijssel,

voorzitter,

griffier,

The block contains two handwritten signatures. The first signature, above the 'voorzitter,' label, is written in dark ink and appears to be 'H. van der...' followed by a surname. The second signature, above the 'griffier,' label, is also in dark ink and is more stylized. A large, dark diagonal line is drawn across the entire signature area, extending from the top right towards the bottom left, crossing over both signatures and the labels.

GEMEENTE HARDENBERG

No.: 2018.

Onderwerp:

Vaststelling bestemmings-
plan Buitengebied.

Raad: 26 april 1989.

Punt: 12.

Bijlage no.: 14.

Hardenberg, 28 maart 1989.

Ingaande 8 december 1988 heeft gedurende één maand ter inzage gelegen het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied. Ten aanzien van de terinzagetermijn wordt nog opgemerkt dat de eerste publikatie, waarbij werd aangekondigd dat het plan ingaande 5 december 1988 ter inzage zou liggen niet in alle bladen is verschenen. Daarom heeft een rectificatie plaatsgevonden in de krant van 7 december 1988.

Tijdens de terinzagetermijn zijn in totaal 121 bezwaarschriften ingediend, sommige ondertekend door meerdere personen. Inmiddels is één bezwaarschrift ingetrokken nl. het bezwaarschrift van

De bezwaarschriften zijn gelet op de ter zake geldende termijn tijdig ingediend. Betrokkenen zijn derhalve allen ontvankelijk.

Eén bezwaarschrift is ingekomen op 7 december naar aanleiding van de 1e publikatie.

In verband met het bepaalde in artikel 24 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn alle indieners van bezwaren in de gelegenheid gesteld hun bezwaren nader mondeling toe te lichten ten overstaan van de door uw Raad aangewezen raadscommissie Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Milieu en Recreatie.

Op een drietal avonden nl. 24 januari, 1 februari en 8 februari 1989 is van deze gelegenheid door de meeste bezwaarden gebruik gemaakt.

De verslagen die van deze hoorzittingen zijn gemaakt, alsmede de ingediende bezwaarschriften, liggen voor u op de gebruikelijke wijze ter inzage.

In verband met de overzichtelijkheid en de leesbaarheid is gekozen om per bezwaarschrift één bladzijde te maken en die samen te voegen tot één bijlage. Ook is één bijlage gemaakt waarop zijn aangegeven de ambtshalve wijzigingen.

De ambtshalve wijzigingen komen voort uit het werken met het plan in de praktijk, waarbij is gebleken dat er nog een aantal onvolkomenheden c.q. onjuistheden inzitten, die eruit gehaald dienen te worden.

Deze bijlagen worden door u bij het raadsbesluit, zoals dat in ontwerp bij dit voorstel is gevoegd, vastgesteld.

Bijlage I bestaat uit de bladzijden 1 t/m 120 waarop:

- de diverse bezwaren van de verschillende personen kort zijn samengevat;
- op die bezwaren een reactie is gegeven, die tevens als motivering dient voor hetgeen onder "voorstel" is aangegeven en

Handwritten notes and stamps on the left margin, including "Gedurende" and "ontvankelijk".

RAAD	28-3-89	HOOFD. DIR.	1
SECRETARIS		1	
1e		1	
2e		1	
3e		1	
4e		1	
5e		1	
6e		1	
7e		1	
8e		1	
9e		1	
10e		1	
11e		1	
12e		1	
13e		1	
14e		1	
15e		1	
16e		1	
17e		1	
18e		1	
19e		1	
20e		1	
21e		1	
22e		1	
23e		1	
24e		1	
25e		1	
26e		1	
27e		1	
28e		1	
29e		1	
30e		1	
31e		1	
32e		1	
33e		1	
34e		1	
35e		1	
36e		1	
37e		1	
38e		1	
39e		1	
40e		1	
41e		1	
42e		1	
43e		1	
44e		1	
45e		1	
46e		1	
47e		1	
48e		1	
49e		1	
50e		1	
51e		1	
52e		1	
53e		1	
54e		1	
55e		1	
56e		1	
57e		1	
58e		1	
59e		1	
60e		1	
61e		1	
62e		1	
63e		1	
64e		1	
65e		1	
66e		1	
67e		1	
68e		1	
69e		1	
70e		1	
71e		1	
72e		1	
73e		1	
74e		1	
75e		1	
76e		1	
77e		1	
78e		1	
79e		1	
80e		1	
81e		1	
82e		1	
83e		1	
84e		1	
85e		1	
86e		1	
87e		1	
88e		1	
89e		1	
90e		1	
91e		1	
92e		1	
93e		1	
94e		1	
95e		1	
96e		1	
97e		1	
98e		1	
99e		1	
100e		1	

GEMEENTE HARDENBERG

No.: 2019.

Onderwerp:

Vaststelling bestemmings-
plan Buitengebied.

Bijlage no.: 15.

De Raad der gemeente HARDENBERG;

Overwegende dat het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied ingaande 8 december 1988 gedurende één maand ter secretarie ter inzage heeft gelegen;

dat tegen dit bestemmingsplan verschillende bezwaarschriften zijn ingediend;

dat de bezwaarschriften tijdig zijn ingediend en dat betrokkenen derhalve ontvankelijk zijn in hun bezwaren;

dat op de ingekomen bezwaren op de gronden, vermeld onder "reactie" op de bladzijden 1 t/m 120, samen vormend Bijlage I, welke gronden door hem - de Raad - worden overgenomen, moet worden beslist conform hetgeen onder "voorstel" op dezelfde bladzijden, is aangegeven;

Gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 maart 1989, no. 2018;

Gelet op het bepaalde in artikel 28 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

- I. De bezwaren, overeenkomstig het gestelde in bijlage I (blz. 1 t/m 120), behorende bij het genoemde voorstel van Burgemeester en Wethouders, welke bijlage geacht moet worden bij dit raadsbesluit te behoren, gegrond/ongegrond te verklaren conform het vermelde onder "voorstel" op de genoemde bladzijden.
- II. Vast te stellen de op bijlage II aangegeven ambts-halve wijzigingen.
- III. Met inachtneming van de uit de onder I en II genoemde besluiten voortvloeiende wijzigingen, vast te stellen het bestemmingsplan Buitengebied, bestaande uit toelichting, voorschriften, plankaart no. 38.01.20.000 (bestaande uit 5 bladen) en diverse plandeelvergrotingen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de Raad der gemeente Hardenberg van 26 april 1989.

De Raad voornoemd,

, Voorzitter.

, Secretaris.

c. het voorstel van ons College aan uw Raad wordt gedaan ten aanzien van de te nemen beslissing op de ingediende bezwaren (gegrond/ongegronde).

Bijlage II blz. 121 bevat de genoemde ambtshalve wijzigingen. Korthedshalve mogen wij u dan ook naar deze twee bijlagen verwijzen.

Wij stellen u voor tot vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied over te gaan door vaststelling van het bijgevoegde ontwerp-raadsbesluit en de daarbij behorende bijlagen I en II.

Burgemeester en Wethouders van HARDENBERG,

, Burgemeester.

, Secretaris.

AAN:
de Raad
der gemeente
HARDENBERG.

GEMEENTE HARDENBERG

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

raadgevend ingenieursburo
ir.r.hajema en partners b.v.

38 01 20 000

DEEL I. BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE.

VOORWOORD.

Het plan vormt een volledige herziening van het door de Raad van deze gemeente d.d. 18 december 1973 vastgestelde bestemmingsplan buitengebied.

Door het Kollege van Gedeputeerde Staten werd aan genoemd plan geheel goedkeuring onthouden in maart 1975.

Tegen deze onthouding van goedkeuring is onder andere door de Gemeenteraad beroep aangetekend bij de Kroon in augustus 1975.

Het Koninklijk Besluit over dit plan verscheen in juni 1987.

Bij dit K.B. is de gemeente een termijn gegeven van 2 jaar om te komen met een nieuw plan. Een en ander om te voorkomen dat zou moeten worden teruggevallen op het oude plan in hoofdzaak van 1954. In januari 1986 heeft het gemeentebestuur besloten om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op te stellen omdat mede door het tijdsverloop het plan van 1973 is verouderd.

Begin 1986 is een aanvang gemaakt met inventariserende werkzaamheden ten behoeve van het onderhavige bestemmingsplan. Begonnen is met het houden van een landbouwenquête onder alle (bijna 800) agrariërs in het buitengebied, waarbij onder andere is gevraagd naar de wensen met betrekking tot de grootte en ligging van het bouwperceel.

De planvorming is geschied in samenwerking met een begeleidingsgroep, bestaande uit:

- drie vertegenwoordigers van de georganiseerde landbouw;
- een vertegenwoordiger namens de Natuur- en milieufederatie;
- een vertegenwoordiger namens de recreatieondernemers /VVV;
- vier vertegenwoordigers van de gemeente Hardenberg;
- twee vertegenwoordigers van buro Hpart, Assen.

Voordat het ontwerp-bestemmingsplan is toegezonden aan de Provinciale Planologische Commissie in het kader van het vooroverleg, heeft een zeer uitgebreide inspraakronde plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn weergegeven in hoofdstuk 11.

Na dit vooroverleg, dat geduurd heeft van 3-11-1987 tot 23-6-1988, is het plan gereedgemaakt voor de eerste tervisielegging.

INHOUD:

Blz.:

DEEL I. BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

Hoofdstuk 1.	LANDBOUW	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Aantal bedrijven en oppervlakte kultuurgrond	5
1.3.	Indeling in bedrijfstypen	6
1.4.	De bedrijfsomvang	10
1.5.	Het aantal werkzame personen in de landbouw	14
1.6.	Externe produktieomstandigheden	15
Hoofdstuk 2.	LANDSCHAP	17
2.1.	Inleiding	17
2.2.	Ontstaansgeschiedenis van het landschap	17
2.3.	Kultuurhistorie	18
2.4.	Struktuur van het huidige landschap	21
Hoofdstuk 3.	NATUURLIJK MILIEU	24
3.1.	Inleiding	24
3.2.	De ligging van de gemeente Hardenberg in Nederland	25
3.3.	Beschrijving van de vegetatie	26
3.4.	Vogelwereld	30
3.5.	Overige diersoorten	32
Hoofdstuk 4.	REKREATIE	33
4.1.	Inleiding	33
4.2.	Verblijfsrecreatie	33
4.3.	Dagrecreatie	36
Hoofdstuk 5.	INFRASTRUKTUUR	41
5.1.	Inleiding	41
5.2.	Wegenstructuur	41
5.3.	Fietspaden	46
5.4.	Openbaar vervoer	46
5.5.	Waterwegen	47
5.6.	Overige infrastructuur	49
5.7.	Geluidhinder	50
5.8.	Fietspaden	51
Hoofdstuk 6.	WONEN EN NIET-AGRARISCHE BEDRIJFVIGHEID	52
6.1.	Inleiding	52
6.2.	Wonen	52
6.3.	Niet-agrarische bedrijvigheid	54

DEEL II. PLANTOELICHTING

Hoofdstuk 7.	UITGANGSPUNTEN	59
7.1.	Inleiding	59
7.2.	Uitgangspunten met betrekking tot de landbouw	60
7.3.	Uitgangspunten met betrekking tot het landschap	64
7.4.	Uitgangspunten met betrekking tot natuurlijk milieu	68
7.5.	Uitgangspunten met betrekking tot de recreatie	69
7.6.	Uitgangspunten met betrekking tot verkeer en infrastructuur	76
7.7.	Wonen en niet-agrarische bedrijvigheid	83
Hoofdstuk 8.	PLANBESCHRIJVING	91
8.1.	Inleiding	91
8.2.	Opzet plankaart	91
8.3.	Landbouw	91
8.4.	Landschap	97
8.5.	Natuurlijk milieu	99
8.6.	Recreatie	101
8.7.	Verkeer, geluidhinder en overige infrastructuur	105
8.8.	Wonen en niet-agrarische activiteiten	111
Hoofdstuk 9.	EKONOMISCHE UITVOERBAARHEID	120
Hoofdstuk 10.	TOELICHTING OP DE VOORSCHRIFTEN	121
10.1.	Regeling van het gebruik van gronden en bouwwerken	121
10.2.	Relatie met de Wet geluidhinder	121
10.3.	Relatie met de Kampeerwet (artikel 45)	122
Hoofdstuk 11.	RESULTATEN OVERLEG EN INSPRAAK BEVOLKING	124
11.1.	Inspreekreacties bestemmingsplan buitengebied Hardenberg	124
11.2.	Resultaten vooroverleg	157

Hoofdstuk 1. LANDBOUW

1.1. Inleiding.

In het buitengebied van de gemeente Hardenberg speelt de landbouw een zeer belangrijke rol. Afgezien van een tweetal boscomplexen (Rheezers-/Onderveld en Bovenveld/Klimberg) is het buitengebied voor het grootste deel ingericht voor de landbouw.

Voor de beschrijving van de landbouw in de gemeente Hardenberg is gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (C.B.S.). Deze gegevens, die gebaseerd zijn op de jaarlijkse landbouwmetellingen, worden alleen per gemeente verstrekt; gegevens van afzonderlijke bedrijven worden met het oog op de wettelijke geheimhoudingsplicht niet gepubliceerd. Aan deze landbouwmetelling doen alle agrarische bedrijven mee met een bedrijfsomvang van 10 standaard bedrijfseenheden of meer (zie verklaring paragraaf 1.4); deelname aan de metelling is verplicht. In het onderstaande wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen in het recente verleden. Hiervoor worden gegevens gebruikt van de jaren 1976, 1979, 1982 en 1985. Ingegaan wordt hierbij op het aantal agrarische bedrijven, de bedrijfstypen, de bedrijfsomvang, het aantal werkzame personen en de externe produktieomstandigheden.

1.2. Aantal bedrijven en oppervlakte kultuurgrond.

In tabel 1.1 is het verloop van het aantal bedrijven en de oppervlakte kultuurgrond weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat de gegevens betrekking hebben op alle agrarische bedrijven in de gemeente, dus niet alleen in het buitengebied, maar ook die in de kernen. Daarnaast heeft de oppervlakte kultuurgrond betrekking op grond die in gebruik is door bedrijven in de gemeente, ook als deze gebruiksgrond in een andere gemeente ligt (dit geldt omgekeerd uiteraard ook).

Tabel 1.1. Aantal bedrijven en oppervlakte kultuurgrond.

	1976	1979	1982	1985
Totale oppervlakte kultuurgrond in ha.	12.637	12.281	12.532	12.794
Aantal bedrijven	938	867	822	791
Gemiddelde oppervlakte per bedrijf in ha.	13.5	14.0	15.2	16.2
Gemiddelde jaarlijkse afname aantal bedrijven	2,2%	1,7%	1,25%	

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat totale oppervlakte kultuurgrond tussen 1976 en 1979 met ruim 350 ha is gedaald, terwijl in de jaren daarna sprake is van een toename van het aantal hektarres met 513 ha. Deze variatie zou verklaard kunnen worden doordat bedrijven in de gemeente Hardenberg na een aanvankelijke daling later meer grond buiten de gemeente zijn gaan benutten of dat bedrijven buiten de gemeente eerst meer en later minder grond binnen de gemeente Hardenberg benutten. Dit vermoeden wordt bevestigd door het feit

dat uit de "Bodemstatistiek" (C.B.S.) blijkt dat het areaal grond in agrarisch gebruik door burgers binnen de gemeente Hardenberg is gedaald van 15.013 ha in 1979 tot 14.865 ha in 1983 (1).

Het aantal bedrijven is in de beschouwde periode afgenomen. De totale daling bedroeg 147 bedrijven, hetgeen een daling van 15,7% betekent. Wanneer de gemiddelde daling over de verschillende jaren wordt bekeken, blijkt de afname in de beschouwde periode relatief kleiner te worden. Tussen 1976 en 1979 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse daling 2,2%; in de periode 1982 tot 1985 was deze daling bijna gehalveerd tot 1,25% per jaar.

Door de afname van het aantal bedrijven is de gemiddelde bedrijfsoppervlakte toegenomen van 13,5 naar 16,2 ha per bedrijf, een toename van 20%.

Wanneer de kultuurgrond wordt onderverdeeld in grasland, akkerbouw en tuinbouw, komt het volgende naar voren.

Tabel 1.2. Oppervlakte grasland, akkerbouw en tuinbouw.

	1976		1979		1982		1985	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Totale oppervlakte grasland	7.701	60,9	7.380	60,1	7.255	57,8	7.047	55,1
Totale oppervlakte akkerbouw	4.890	38,7	4.804	39,1	5.181	41,3	5.629	44,0
Totale oppervlakte tuinbouw	44	0,4	94	0,7	95	0,8	113	0,9
Totale oppervlakte kultuurgrond	12.637	100	12.281	99,9	12.532	99,9	12.794	100

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de afgelopen 10 jaar het areaal grasland met 9,5% is afgenomen ten gunste van akkerbouw. Deze verschuiving heeft zich met name in de laatste jaren voorgedaan. Vermoedelijk heeft dit te maken met de opkomst van de teelt van snijmaïs ten behoeve van ruwvoeding voor de rundveehouderij. De tuinbouw neemt in de gemeente Hardenberg een bescheiden plaats in. De oppervlakte tuinbouwgrond blijkt vrijwel volledig (99%) betrekking te hebben op tuinbouw op de volle grond.

1.3. Indeling in bedrijfstypen.

Op basis van de hoofdproduktierichting kunnen de agrarische bedrijven ingedeeld worden in verschillende categorieën. Hierbij wordt een bedrijf tot een bepaalde hoofdproduktierichting gerekend wanneer meer dan 60% van de bedrijfsomvang uitgedrukt in sbe (zie paragraaf 1.4) in die richting aanwezig is. Wanneer er twee produktierichtingen binnen één bedrijf elk 20-60% van de bedrijfsomvang omvat en deze gezamenlijk meer dan 60% van het totaal vormen, is er sprake van een gekombineerd bedrijf.

(1) Het verschil in hektaren tussen de landbouwmetellingen en de bodemstatistiek kan worden verklaard doordat bij de gegevens van de bodemstatistiek worden meegerekend: water smaller dan 6 meter, bosstroken smaller dan 6 meter, alle niet-openbare wegen en verspreide bebouwing met bijbehorende erven en tuinen.

Tabel 1.3. Indeling van bedrijven naar hoofdproduktierichting.

	1976		1979		1982		1985	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
veehouderij	784	83,6	724	83,5	660	80,3	630	79,5
akkerbouw	105	11,2	103	11,9	121	14,7	124	15,7
gekombineerd bedrijf	49	5,2	39	4,5	40	4,9	36	4,6
tuinbouw	-	-	1	0,1	1	0,1	1	0,1
totaal	938	100	867	100	822	100	791	99,9

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de veehouderij in de gemeente Hardenberg duidelijk de belangrijkste produktierichting is. In de beschouwde periode is het aandeel van de veehouderij met 4,1% gedaald ten gunste van akkerbouwbedrijven. Vermoedelijk wordt de toename van het aantal akkerbouwbedrijven veroorzaakt doordat met name bedrijven met een kleine oppervlakte hun land aanwenden voor snijmaisteelt.

Het aantal bedrijven met tuinbouw als hoofdproduktierichting is zeer gering. Dit betekent dat de teelt van tuinbouwprodukten als nevenprodukt op akkerbouwbedrijven wordt uitgeoefend.

Het aantal gekombineerde bedrijven is in de afgelopen jaren zowel absoluut als relatief iets afgenomen. Dit duidt op specialisatie van bedrijven naar één produktierichting.

De hoofdbedrijfstypen kunnen binnen de hoofdproduktierichting nader ingedeeld worden.

Binnen de veehouderij kan onderscheid worden gemaakt in melkveehouderij-, kalvermesterij-, mestvarkens-, fokvarkens-, slachtkuiken-, legkippen-, rundvee/varkenshouderij- en overige veehouderijbedrijven. Tot deze laatste categorie behoren sterk gemengde veehouderijbedrijven of bedrijven met schapen, met overig mestvee/pluimvee en dergelijke.

Tabel 1.4. Indeling van bedrijven naar hoofdproduktierichting.

	1976		1979		1982		1985	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
melkveehouderijbedrijven	545	69,5	482	66,6	437	66,2	414	65,7
kalvermesterijbedrijven	12	1,5	17	2,3	12	1,8	11	1,8
mestvarkensbedrijven	17	2,2	26	3,6	37	5,6	37	5,9
fokvarkensbedrijven	20	2,6	40	5,5	41	6,2	46	7,3
slachtkuikenbedrijven	15	1,9	14	1,9	13	2,0	12	1,9
legkippenbedrijven	22	2,8	25	3,5	29	4,4	24	3,8
rundvee/varkensbedrijven	83	10,6	65	9,0	41	6,2	29	4,6
overige veehouderijbedrijven	70	8,9	55	7,6	50	7,6	57	9,0
totaal	784	100	724	100	660	100	630	100

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Op basis van de gegevens in tabel 1.4 kan worden opgemerkt dat binnen de veehouderijsektor het aantal melkveehouderijbedrijven niet alleen absoluut maar ook relatief iets is afgenomen. Deze daling van de melkveehouderij heeft vermoedelijk te maken met de opkomst van de melkkoeltank in de afgelopen jaren. Voor met name kleinere melkveehouderijbedrijven heeft de keus van het al of niet aanschaffen van een melktank nogal eens geleid tot het afstoten van het melkvee. Dit beeld wordt bevestigd wanneer het aantal bedrijven

met melkvee wordt vergeleken met het aantal bedrijven met grasland (zie tabel 1.5). Hieruit blijkt dat de daling van het aantal bedrijven met grasland (- 21,7%) achterblijft bij de daling van het aantal bedrijven met melkvee (37,1%). Het afstoten van melkvee leidt er dus niet in alle gevallen toe dat ook het grasland wordt afgestoten. In veel gevallen wordt het grasland aangewend voor het weiden van jongvee al dan niet middels inscharing.

Uit tabel 1.5 blijkt verder dat in de periode 1976 tot 1982 het aantal melk- en kalfkoeien met meer dan 20% is gestegen; in de periode 1982-1985 is, als gevolg van de "superheffing" het aantal melk- en kalfkoeien met bijna 4% gedaald. Het gemiddeld aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf is in de afgelopen 10 jaar bijna verdubbeld.

Tabel 1.5. Verloop aantal bedrijven met melkvee en grasland en het aantal stuks melkvee.

	1976	1979	1982	1985
aantal bedrijven met melkvee	711	577	482	447
aantal bedrijven met grasland	840	746	688	658
aantal melk/kalfkoeien	14.819	15.691	18.298	17.583
gemiddeld aantal melk/kalfkoeien per bedrijf	20,8	27,2	38,0	39,3

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit tabel 1.4 blijkt dat het aantal rundvee/varkensbedrijven sterk is gedaald; tegelijkertijd is het aantal mest- en fokvarkensbedrijven gestegen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat op veel rundvee/varkensbedrijven de melkveesector is afgestoten en de bedrijven zich verder in de varkenshouderij hebben gespecialiseerd. Dit beeld wordt bevestigd wanneer gekeken wordt naar het aantal stuks mest- en fokvarkens in de genoemde jaren en het aantal bedrijven waarop mest- en fokvarkens aanwezig zijn (zie tabel 1.6).

Tabel 1.6. Aantal bedrijven met mest- of fokvarkens.

	1976	1979	1982	1985	toe-/afname
aantal mestvarkens	21.227	29.520	44.127	48.504	+ 128,5%
aantal fokvarkens	6.067	9.047	9.501	10.556	+ 74%
aantal bedrijven met mestvarkens (1)	132 (12,9)	213 (12,2)	182 (20,3)	170 (21,8)	+ 28,8%
aantal bedrijven met fokvarkens (1)	291 (6,8)	262 (15,3)	198 (20,7)	167 (27,5)	- 42,6%

(1) Tussen haakjes wordt het percentage vermeld waar mest- c.q. fokvarkens de hoofdproduktierichting vormen.

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit tabel 1.6 blijkt dat het aantal mestvarkens in de gemeente Hardenberg in de afgelopen tien jaar meer dan verdubbeld is; het aantal fokvarkens is eveneens fors gestegen (74%). Uit deze tabel blijkt verder dat zowel het houden van mest- als fokvarkens bij het merendeel van het aantal bedrijven als nevenactiviteit wordt uitgevoerd. De stijging van het percentage bedrijven waar de (mest- of fok)varkenshouderij als hoofdproduktierichting wordt uitgeoefend geeft aan dat er sprake is van een groeiend aantal gespecialiseerde bedrijven. Dit geldt met name voor de arbeidsintensieve fokvarkenshouderij. Het aantal bedrijven met fokvarkens is de afgelopen

10 jaar sterk gedaald, dit in tegenstelling tot het aantal bedrijven met mestvarkens. Het houden van mestvarkens is door nieuwe voermethoden (droogvoervoorziening met drinkwaterbakjes) veel beter te combineren met andere produktiesektoren dan fokvarkens.

Uit tabel 1.4 blijkt verder dat het aantal kalvermesterijbedrijven in de afgelopen tien jaar nauwelijks is veranderd. Het aantal mestkalveren is in deze periode toegenomen van 2.814 (in 1976) tot 4.422 (in 1985). Het gemiddeld aantal mestkalveren per bedrijf met mestkalveren is in deze periode toegenomen van 97 tot 260 stuks.

Het aantal slachtkuikenbedrijven is de afgelopen 10 jaar iets gedaald en het aantal legkippenbedrijven is iets gestegen. Daarnaast is het aantal dieren per bedrijf sterk toegenomen (zie tabel 1.7.).

Tabel 1.7. Aantal bedrijven met slachtkuikens en legkippen.

	1976	1979	1982	1985
aantal slachtkuikens	593.600	726.500	636.300	644.700
aantal legkippen (5 mnd. en ouder)	255.815	376.180	446.155	444.575
aantal bedrijven met slachtkuikens (1)	37 (40.5)	38 (36.8)	28 (46.4)	19 (63.2)
legghennen (1)	?	32 (78.1)	32 (90.6)	29 (82.8)

(1) tussen haakjes het percentage waar slachtkuikens c.q. legkippen de hoofdproduktierichting vormen.

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal slachtkuikens en legghennen de laatste jaren stabiliseert na een aanvankelijke groei. Door daling van het aantal bedrijven met slachtkuikens c.q. legghennen stijgt het aantal dieren per bedrijf en treedt bij slachtkuikens in toenemende mate specialisatie op; bij legghennen is vanaf 1976 reeds sprake van een hoog percentage bedrijven waar legghennen hoofdproduktierichting is.

Uit het voorgaande blijkt dat op veel bedrijven meerdere produktierichtingen aanwezig zijn. Daarnaast is gesignaleerd dat er een tendens is tot specialisatie binnen een bedrijf door het afstoten van neventakken. Deze ontwikkeling wordt geïllustreerd in tabel 1.8.

Tabel 1.8. Aantal bedrijven en produktierichtingen in de jaren 1976-1985.

	1976	1979	1982	1985
aantal bedrijven met rundvee (1)	791 (70,4)	688 (72,5)	605 (74,2)	569 (74,7)
aantal bedrijven met varkens (1)	440 (8,4)	387 (9,3)	324 (24,8)	283 (29,3)
aantal bedrijven met pluimvee (1)	100 (37,0)	77 (50,6)	78 (53,8)	63 (57,1)
aantal bedrijven met akkerbouw (1)	529 (19,8)	526 (19,6)	517 (23,4)	549 (22,6)
aantal bedrijven met tuinbouw (1)	8 -	16 (6,3)	11 (11,1)	21 (4,8)
totaal	1.868	1.694	1.535	1.485
aantal bedrijven in de gemeente	938	867	822	791
gemiddeld aantal produktierichtingen	1.99	1.95	1.87	1.88

(1) tussen haakjes het percentage waarbij sprake is van hoofdproduktierichting.

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit tabel 1.8 blijkt de grote mate van vermenging van meerdere produktierichtingen op de agrarische bedrijven in de gemeente Hardenberg.

In 1976 was gemiddeld 1.99 produktierichting per bedrijf aanwezig, in 1985 was dit gedaald tot 1.88. Voor een deel wordt deze hoge mate van vermenging veroorzaakt door de teelt van snijmaïs op rundveehouderijbedrijven. Wanneer akkerbouw in tabel 1.8 niet wordt meegerekend, bedraagt het gemiddeld aantal produktierichtingen per bedrijf in 1976 1,43; in 1985 is dit gedaald tot 1,18.

Verder blijkt uit deze tabel dat wanneer rundvee aanwezig is, dit in het merendeel der gevallen de hoofdproduktierichting vormt. Bij pluimvee en varkens is dit in toenemende mate eveneens het geval; varkens komen echter nog voor het grootste deel als nevenproduktierichting voor. Ook akkerbouw komt in hoofdzaak als nevenproduktierichting voor. Na een lichte stijging van het percentage bedrijven waar akkerbouw de hoofdproduktierichting is, is dit na 1982 weer iets gedaald.

In tabel 1.9 is de ontwikkeling van de belangrijkste akkerbouwgewassen weergegeven.

Tabel 1.9. Aantal hektare akkerbouwgewassen.

	1976	1979	1982	1985	% toe-/afname
granen	1.217	775	433	246	- 79,8
fabrieksaardappel	2.262	1.922	1.889	1.762	- 22,1
suikerbieten	644	588	725	721	+ 12,0
peulvruchten	-	5	21	143	-
snijmaïs	659	1.353	1.945	2.360	+258,1
totaal	4.890	4.804	5.181	5.629	+ 15,1

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat binnen de akkerbouw een aantal duidelijke verschuivingen is opgetreden. De hoeveelheid granen is sterk afgenomen. Het areaal fabrieksaardappelen is eveneens afgenomen, zij het in mindere mate. Daarentegen is toename van het aantal hektare suikerbieten en de opkomst van peulvruchten. Dit heeft te maken met intensivering van het teeltplan. Bij snijmaïs is sprake van een spektakulaire toename. Hierdoor is het totaal aantal hektare akkerbouwgewassen toegenomen; zonder de opkomst van de snijmaïs zou sprake zijn geweest van een daling van 962 ha (22,7%).

1.4. De bedrijfsomvang.

De bedrijfsomvang van agrarische bedrijven werd in het verleden veelal uitgedrukt in hectares. Omdat de opbrengst van een hektare afhangt van het geteelde produkt en intensieve veehouderij niet per hektare uitgedrukt kan worden, is door het Landbouw Economisch Instituut (L.E.I.) een omrekeningsfaktor opgesteld waardoor verschillende produktierichtingen onderling vergelijkbaar worden. Deze

omrekening is de standaard bedrijfseenheid (sbe) (1). Een sbe komt overeen met een bepaald bedrag aan toegerekende faktorkosten (arbeid, rente en nettopacht), in een basisperiode bij een doelmatige bedrijfsvoering en onder normale omstandigheden. Zo komt een melk-koe overeen met 2.55 sbe, een fokzeug met 1.15 sbe, een mestvarken met 0.15 sbe, een hectare wintertarwe met 3.0 sbe en een hectare snijmaïs met 3,5 sbe.

Tabel 1.10. Aantal bedrijven per sbe-klasse.

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	142	102	98	117	84	94	77	115	59	33	17	938
1979	124	88	73	70	86	92	77	116	77	42	22	867
1982	112	73	54	63	58	70	60	95	119	80	38	822
1985	112	66	49	57	44	59	49	113	119	88	35	791
verande- ring abs	-30	-36	-49	-60	-40	-35	-28	-2	+ 60	+ 55	+ 18	-147
%	-21,1	-35,3	-50,0	-51,3	-47,6	-37,2	-36,4	-1,7	+101,7	+166,7	105,9	-15,7

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er een groei heeft plaatsgevonden van het aantal bedrijven met meer dan 190 sbe, terwijl met name in de sbe-klasse tussen 30 en 150 sbe een sterke afname is te constateren. In de sbe-klasse van 10-30 sbe komt een betrekkelijk groot aantal bedrijven voor, terwijl de totale afname in deze klassematig gering is. Hieruit kan worden gekonkludeerd dat de midden-klassebedrijven of doorgroeien en daardoor in hogere sbe-klassen terecht komen, of dat het bedrijf geleidelijk wordt afgebouwd. De betrekkelijk geringe afname in de klasse 10-30 sbe duidt erop dat het definitieve stoppen met het bedrijf in veel gevallen enige jaren wordt uitgesteld.

In het navolgende wordt voor de belangrijkste hoofdproduktierichtingen in Hardenberg de verdeling van de bedrijven in sbe-klassen weergegeven. Het betreft de hoofdproduktierichtingen: melkveehouderij-, rundvee/varkens-, mestvarkens-, fokvarkens-, akkerbouw- en gekombineerde bedrijven. Bij de melkveehouderij- en akkerbouwbedrijven is de verandering eveneens in procenten uitgedrukt; bij de overige categorieën is dit laatste achterwege gelaten, omdat de aantallen bedrijven gering zijn en de procentuele verandering daardoor heel snel een vertekend beeld geven.

(1) Door het C.B.S. is inmiddels een nieuw klassifikatiesysteem ingevoerd, de zogenaamde NEG-typologie. Hoewel deze klassifikatie op dezelfde achterliggende gedachte stoelt als de sbe-klassifikatie, zijn in het nieuwe systeem de specialisatiegrenzen anders gekozen en verschillen ook de economische maatstaf en de typeringskenmerken enigszins van het oude systeem. Het nieuwe systeem sluit aan op de door de Europese Gemeenschap opgezette klassifikatie. In 1986 is de nieuwe klassifikatie voor het eerst in de gemeentelijke tabellen gepresenteerd. Omdat een vergelijking met de sbe-typering niet goed mogelijk is, zijn de NEG-gegevens hier niet opgenomen.

Tabel 1.11. Aantal melkveehouderijbedrijven per sbe-klasse.

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	92	65	68	81	48	63	48	65	20	12	3	545
1979	55	52	45	38	52	48	50	73	41	23	5	482
1982	37	31	29	35	30	41	38	63	76	45	12	437
1985	29	29	19	30	24	40	30	71	73	54	15	414
verande- ring abs	-63	-36	-49	-51	-24	-23	-18	+ 6	+53	+42	+12	-131
%	-68,5	-55,4	-72,1	-63,0	-50,0	-36,5	-37,5	+9,2	+265,0	+350,0	+400,0	-20,0

Tabel 1.12. Aantal rundvee/varkensbedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	9	4	6	10	13	11	11	10	7	1	1	83
1979	9	4	5	7	9	9	6	9	4	3	-	65
1982	7	6	4	1	1	4	3	5	8	2	-	
1985	2	1	3	-	-	-	3	6	9	4	1	
verande- ring abs	-7	-3	-3	-10	-13	-11	-8	-4	+2	+3	0	-54

Tabel 1.13. Aantal mestvarkensbedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	6	6	2	2	1	-	-	-	-	-	-	17
1979	7	3	2	6	3	1	2	2	-	-	-	26
1982	8	6	2	3	3	3	3	-	4	5	-	37
1985	7	4	4	4	-	2	5	5	4	-	2	37
verande- ring abs	+1	-2	+2	+2	-1	+2	+5	+5	+4	0	+2	+20

Tabel 1.14. Aantal fokvarkensbedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	tot
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	8	4	1	-	1	2	1	1	1	-	1	2
1979	7	5	3	2	1	6	-	3	7	2	4	40
1982	6	1	2	5	4	2	1	2	8	5	5	41
1985	7	4	2	5	4	1	4	3	6	6	4	46
verande- ring abs	-1	0	+1	+5	+3	-1	+3	+2	+5	+6	+3	+26

Tabel 1.15. Aantal pluimveebedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	1	8	3	4	-	4	4	4	3	3	4	38
1979	2	4	3	3	2	4	2	5	4	5	5	39
1982	4	5	2	1	4	3	2	3	2	6	10	42
1985	1	4	2	3	2	1	-	8	5	6	4	36
verande- ring abs	0	-4	-1	-1	+2	-3	-4	+4	+2	+3	0	-2

Tabel 1.16. Aantal akkerbouwbedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	12	2	9	7	8	3	13	15	19	11	6	105
1979	15	4	7	9	14	13	6	17	10	4	4	103
1982	25	12	10	8	11	13	6	13	11	9	3	121
1985	30	15	12	7	8	11	7	11	10	7	6	124
verande- ring abs	+18	+13	+3	0	0	+8	-6	-4	-9	-4	0	+19
%	+150,0	+650,0	+33,3	0	0	+266,7	-46,2	-26,7	-47,4	-36,4	0	+18,1

Tabel 1.17. Aantal gekombineerde bedrijven per sbe-klasse

	10	30	50	70	90	110	130	150	190	250	350	totaal
	29	49	69	89	109	129	149	189	249	349	meer	
1976	7	6	-	4	6	5	7	6	5	2	1	49
1979	4	7	3	3	1	2	5	4	5	3	2	39
1982	5	4	3	4	2	2	4	5	4	2	5	40
1985	6	1	3	3	2	3	-	4	7	5	2	36
verande- ring abs	-1	-5	+3	-1	-4	-2	-7	-2	+2	+3	+1	-13

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat bij de melkveehouderij het aantal bedrijven in de sbe-klassen tot 150 sbe is gedaald, met name bij de bedrijven met een geringe omvang. In de sbe-klassen boven 150 sbe is sprake van een stijging van de aantallen bedrijven. Deze veranderingen hebben waarschijnlijk te maken met de opkomst van de melkkoeltank, waardoor met name kleine bedrijven zijn gestopt met de melkveehouderij. De hierdoor vrijkomende grond is wellicht voor een deel bij de blijvende melkveehouderijbedrijven gevoegd die daardoor in omvang konden groeien.

Bij de gemengde rundvee/varkensbedrijven heeft de daling van het aantal bedrijven zich vooral voorgedaan in de middenklassen. Blijkbaar heeft men hier de keus moeten maken tussen specialisatie in melkvee- of varkenshouderij. Uit de toename van zowel het aantal mest- als fokvarkensbedrijven kan gekonkludeerd worden dat de keus in de meeste gevallen op de varkenshouderij is gevallen. Deze keus is ook aannemelijk wanneer bedacht wordt dat met name op bedrijven met een gering aantal hectares een gemengde bedrijfsvoering voor de hand liggend is. Groei in de melkveehouderij is dan alleen mogelijk als tegelijkertijd het aantal hectares uitgebreid kan worden. De specialisatie in varkenshouderij door de rundvee/varkensbedrijven blijkt ook uit de toename van het aantal bedrijven in de hogere sbe-klassen. Bij de mestvarkensbedrijven komt de toename van het aantal bedrijven bijna helemaal (in 18 van de 20 gevallen) voor in sbe-klassen van 110 en meer; bij de fokvarkensbedrijven komt de groei van het aantal bedrijven eveneens ten goede aan de hogere sbe-klassen (in 19 van de 26 gevallen).

Bij de pluimveebedrijven is duidelijk sprake van groei van gespecialiseerde hoofdberoepsbedrijven. In de sbe-klassen boven 150 sbe is het aantal bedrijven met negen toegenomen, terwijl het totaal aantal pluimveebedrijven met twee is gedaald.

De toename van het aantal akkerbouwbedrijven blijkt inderdaad plaats gevonden te hebben in de lagere sbe-klassen. Dit bevestigt het vermoeden dat veel kleine rundveehouderijbedrijven na het afstoten van het melkvee de grond aangewend hebben voor teelt van snijmaïs.

Daarnaast kan opgemerkt worden dat in tegenstelling tot alle andere produktierichtingen hier sprake is van afname van het aantal bedrijven in de hogere sbe-klassen en een gelijkblijven van de aantallen bedrijven in de middenklassen. Dit duidt erop dat een intensivering van het huidige teeltplan nauwelijks mogelijk is, waardoor geen groei plaats vinden van middenklassebedrijven naar hogere sbe-klassen tenzij uitbreiding van het aantal hectares kan plaatsvinden. Dit is alleen mogelijk wanneer een aantal agrariërs het bedrijf beëindigen en de grond afstoten.

Bij de gekombineerde bedrijven is in het merendeel der gevallen sprake van de combinatie veehouderij en akkerbouw zoals blijkt uit tabel 1.18.

Tabel 1.18. Produktierichting bij gekombineerde bedrijven.

	1976	1979	1982	1985
veehouderij/akkerbouw	46	35	37	31
veehouderij/tuinbouw	-	1	1	1
akkerbouw/tuinbouw	3	2	3	4
veehouderij/akkerbouw/tuinbouw	-	1	-	-
totaal	49	39	40	36

Bron: C.B.S. landbouwmetellingen

Uit de verstrekte gegevens van het C.B.S. is niet op te maken of de veehouderij betrekking heeft op intensieve veehouderij (varkens, pluimvee of mestkalveren) of overig rundvee. Uit het feit dat er groei van het aantal bedrijven plaatsvindt in de sbe-klassen van 190 en meer (tabel 1.18) zou gekonkludeerd kunnen worden dat bij deze bedrijven sprake is van melkveehouderij. Hierover verschaffen de landbouwmetellingen echter geen informatie.

1.5. Het aantal werkzame personen in de landbouw.

Om een indruk te geven van het aantal arbeidsplaatsen op de agrarische bedrijven in de gemeente Hardenberg, is in tabel 1.19 een overzicht gegeven van het aantal regelmatig werkzame personen in de landbouw. Hierbij is onderscheid gemaakt in gezinsarbeidskrachten (bedrijfshoofden, meewerkende echtgenoten en meewerkende kinderen) en niet gezinsarbeidskrachten. Tevens is onderscheid gemaakt in meer of minder dan 15 uur per week werkzaam; voor 1985 geldt meer of minder dan 10 uur per week omdat het C.B.S. dit criterium heeft verlegd.

Tabel 1.19. Aantal regelmatig in de landbouw werkzame personen.

	1976	1979	1982	1985
gezinsarbeidskrachten	1.815	1.517	1.585	1.608
gezinsarbeidskrachten waarvan meer dan 15 uur per week	1.684	1.477	1.415	1.475
niet gezinsarbeidskrachten	69	103	54	47
niet gezinsarbeidskrachten waarvan meer dan 15 uur per week	59	96	46	44
totaal regelmatig werkzame personen	1.884	1.682	1.633	1.655
aantal agrarische bedrijven	938	867	822	791
gemiddeld aantal regelmatig werkzame personen per bedrijf	2.01	1.94	1.99	2.09

Uit tabel 1.19 blijkt dat het aantal regelmatig werkzame personen in de landbouw aanvankelijk fors daalde; na 1982 is er sprake van een geringe toename. De aanvankelijke daling wordt veroorzaakt door afname van het aantal gezinsarbeidskrachten, terwijl het aantal niet-gezinsarbeidskrachten nog toeneemt. Na 1982 neemt het aantal gezinsarbeidskrachten weer toe; het aantal niet-gezinsarbeidskrachten blijft vrijwel gelijk.

Door deze ontwikkelingen daalt in eerste instantie het gemiddeld aantal regelmatig werkzame personen per agrarisch bedrijf; na 1982 neemt dit weer toe. Deze stijgende arbeidsbehoefte is enerzijds te verklaren door de toenemende omvang van de agrarische bedrijven, terwijl anderzijds de geringe mogelijkheden voor werk buiten de landbouw er de oorzaak van kan zijn dat meer gezinsleden in het bedrijf blijven werken.

1.6. Externe produktieomstandigheden.

De externe produktieomstandigheden zijn voor grondgebonden agrarische bedrijven van groot belang. Tot de externe produktiefactoren behoren de verkaveling, de percelering, de waterhuishouding en de ontsluiting van gebouwen en landerijen.

Een belangrijk instrument ter verbetering van de externe produktieomstandigheden betreft de ruilverkaveling c.q. landinrichting. In het (recente) verleden is dit instrument op ruime schaal toegepast in de gemeente Hardenberg; vrijwel de gehele gemeente is in het verleden betrokken geweest bij een ruilverkaveling. In de gebieden Rheeze en Duffelen is recentelijk een ruilverkaveling bij overeenkomst afgerond. Hierbij lag de nadruk op een administratieve herverkaveling, waarbij slechts in beperkte mate kavelwerkzaamheden zijn uitgevoerd. In de "onderzoeksnota landelijk gebied" (1982, opgesteld door de Provinciale Planologische Dienst ten behoeve van het Intergemeentelijk Struktuurplan Noordoost-Overijssel) wordt gesteld: "Omdat in het grootste deel van het streekplangebied de agrarische infrastructuur sterk verbeterd is, behoeft daar in de komende tijd niet veel aandacht meer te worden gegeven". Als uitzondering hierop wordt genoemd dat door het toenemend tonnage van het hedendaagse vrachtverkeer een aantal landbouwwegen onvoldoende is.

Wel dient er voor de toekomst rekening mee te worden gehouden dat door samenvoeging van bedrijven in beperkte mate kavelinrichtingswerken noodzakelijk zullen zijn.

Wat betreft de waterhuishouding kan worden opgemerkt dat vrijwel het gehele grondgebied van de gemeente Hardenberg onder het Waterschap Bovenvecht valt; een deel in het noordwesten van de gemeente valt onder het Waterschap Het Ommerkanaal. Het stroomgebied van de Vecht valt onder toezicht van Rijkswaterstaat omdat de Vecht, evenals de grote rivieren Rijn, Waal, Maas en IJssel, onder de Rivierenwet vallen. Naast het stroomvoerend zomerbed hebben ook grote delen van de aanliggende gronden tijdens de winter een stroomvoerende functie, of een functie voor waterberging.

Hoofdstuk 2. LANDSCHAP.

2.1. Inleiding.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de structuur van het huidige landschap. De bestaande structuur is in hoofdzaak bepaald door de manier waarop het landschap in gebruik is genomen. Omdat het menselijk handelen in het verleden vooral werd bepaald door de natuurlijke omstandigheden wordt in eerste instantie aandacht besteed aan de ontstaansgeschiedenis van het landschap in de gemeente Hardenberg. Daarna wordt ingegaan op de ingebruikname van het gebied in het verleden, de cultuurhistorie. In het recente verleden, met name de laatste decennia, is in ruilverkavelingsverband het landschap verder vormgegeven. Hierbij is de hoofdstructuur zoals die cultuurhistorisch tot stand is gekomen, niet veranderd. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt op deze veranderingen ingegaan.

2.2. Ontstaansgeschiedenis van het landschap.

Voor de ontstaansgeschiedenis van de gemeente Hardenberg is het nodig om terug te gaan tot de ijstijden. Hoewel er in totaal vier ijstijden zijn geweest, zijn voor de landschapsvorming van de gemeente Hardenberg de laatste twee ijstijden van belang geweest. In de voorlaatste ijstijd werd het noordelijke deel van Nederland, globaal tot de lijn Arnhem-Haarlem, door landijs bedekt. Dit landijs dat middels grote ijstongen vooral via beekdalen vanuit het noorden opdrong, stuwde daarbij aan weerszijden hoge stuwwallen op. Op deze manier werd het Veluwe massief opgestuwd en ontstond de Midden Overijsselse heuvelrug. In de gemeente Hardenberg is een dergelijke stuwrug aanwezig bij Sibculo-Kloosterhaar. Deze stuwwal maakt deel uit van een groot stuwwalcomplex, waarop in Duitsland Fort Bentheim is gelegen; deze stuwwal loopt door tot in Twente en vormt daar de stuwwal van Ootmarsum. In de gemeente Hardenberg is de stuwrug van Sibculo-Kloosterhaar duidelijk waarneembaar, evenals het grootschalig reliëf ten oosten van Bruchterveld. Deze stuwwal bestaat voornamelijk uit grove zanden met soms veel grind.

In een latere fase van de voorlaatste ijstijd werden alleen de drie noordelijke provincies door landijs bedekt. Aan de voorkant van deze landijsbedekking ontstonden stuwwormen die voornamelijk uit keileem bestaan. In de gemeente Hardenberg maakt de hoogte van Oud Lutten deel uit van een reeks grondmorenes, evenals de welvingen bij Slagharen, waarvan de Braamberg in het uiterste noordwesten van de gemeente deel uitmaakt. In westelijke richting zet deze zich door met grondmorenes bij Zuidwolde, Steenwijk, Gaasterland en Texel; in het oosten ligt Holthone in de gemeente Gramsbergen. Zoals vermeld bestaan deze grondmorenes voornamelijk uit keileem waarin veelal stenen voorkomen. De bebouwingsconcentratie "Keien-dorp" bij Oud Lutten is in dit verband een sprekende naam.

De huidige loop van de Vecht is reeds ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd, vermoedelijk in de periode dat de grondmorenes van Oud Lutten, Braamberg enzovoort gevormd werden. De Vecht funktio-

neerde toen als smeltwaterrivier. In dit beekdal is een mengeling van gronden aanwezig; naast beekkleiafzettingen komen ook veengronden en zandgronden voor, als dan niet met stuifkoppen. Hierdoor komen in het stroomdal van de Vecht op korte afstand relatief grote hoogteverschillen voor.

In de laatste ijstijd bereikte het landijs Nederland niet. Wel heerste hier een poolklimaat, waarin zandstormen voorkwamen. Hierdoor werden in heel Noord-Nederland zogenaamde dekzanden afgezet. De dikte van dit pakket varieert van enkele decimeters tot enkele meters. Ook in de gemeente Hardenberg komen grote delen voor waar dekzand aan de oppervlakte ligt. Plaatselijk hebben later op deze dekzanden zandverstuivingen plaatsgevonden. Dit is onder andere het geval op het Diffelerzand en bij Collendoorn; de Rheezer Belten laten zien dat met deze zandverstuivingen aanzienlijke hoogten bereikt konden worden.

Na de laatste ijstijd steeg de temperatuur en ontstond een klimaat zoals we dat thans kennen. Door het stijgen van de zeespiegel (door het afsmelten van het landijs) steeg ook de grondwaterspiegel op het land. Op de dekzandlaagten, met name de laagten die op enige afstand van de Vecht liggen en daardoor een minder goede afwatering hadden, ontstond veengroei. In de gemeente Hardenberg werden grote delen door veen bedekt. Het zuidelijk deel van de gemeente maakte deel uit van een veengebied dat zich vanaf Bergentheim uitstreekte tot Vriezenveen; de stuwrug van Sibculo-Kloosterhaar stak boven dit veen uit.

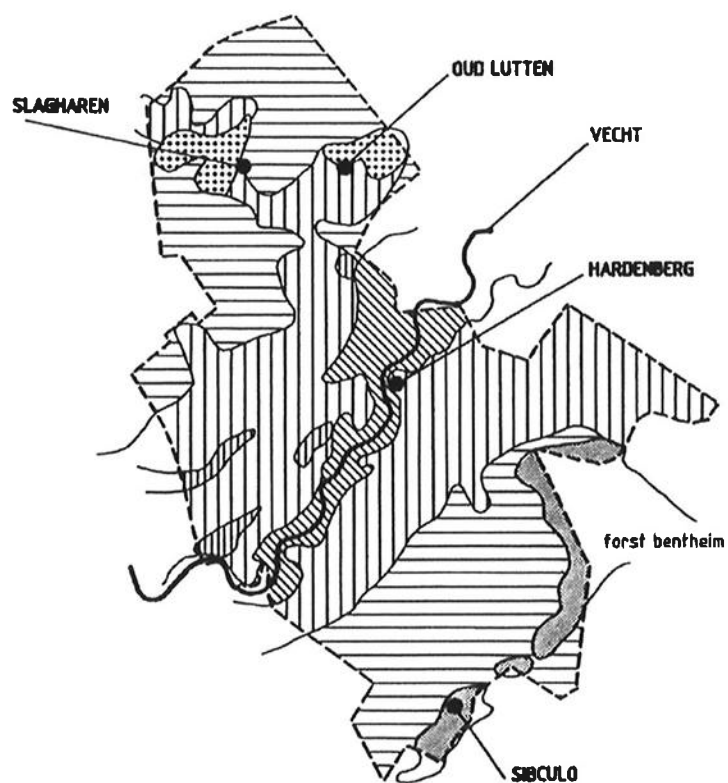
Het veengebied in het noorden van de gemeente (ten noorden van Slagharen-Oud-Lutten) maakte deel uit van een provinciegrens overschrijdend veencomplex; het veengebied ten zuidwesten van Slagharen maakte deel uit van het veengebied Dedemsvaart. Van al deze veengebieden zijn in de gemeente Hardenberg slechts enkele restanten bij Bruchterveld overgebleven.

Figuur 2.1. bevat een globale bodemkaart. Hierop zijn de belangrijkste bodemtypen weergegeven zoals die in het bovenstaande omschreven zijn.

2.3. Kultuurhistorie.

De oudste bewoning in de gemeente Hardenberg dateert van voor de jaartelling. Doordat er toen nog geen sprake was van permanente bewoning, zijn in de huidige structuur van het landschap hiervan geen sporen terug te vinden.

Vanaf de Middeleeuwen is sprake van permanente bewoning in de gemeente Hardenberg. De bewoners vestigden zich als boeren met een gemengd bedrijf van akkerbouw en veeteelt. Voor de akkerbouw waren gronden nodig met een goede afwatering, terwijl voor weidebouw nattere gronden nodig waren. Om deze reden ontstonden de nederzettingen op overgangen van hogere gronden (voor de akkerbouw) en lagere gronden (voor de weidebouw) aan weerskanten van de Vecht,

VERKLARING

- stuifzand
- dekzand gebied
- beekdalgronden
- hoogveen gebied
- keileem morene
- stuwwal

Bron: de bodem van Overijssel, Stiboka '65

langs de Radewijkerbeek en aan de rand van de stuwwal bij Oud-Lutten. Langs de Vecht ontstonden diverse boerennederzettingen: Diffelen, Rheeze, Heemse, Collendoorn, Baalder, Hardenberg, Brucht en Oud Bergentheim. De akkergronden, de essen, werden omgeven door een houtwal om het wild en het vee van de akkers te houden. Tevens leverden deze houtwallen geriefhout op voor het dagelijks gebruik. De lager gelegen gronden, nabij de rivier, werden als hooiland gebruikt. De hooilanden werden marsen of maten genoemd. De verder van de rivier gelegen gronden bestonden uit heidevelden die voor het toenmalige boerenbedrijf een belangrijke rol speelden. Enerzijds werden de heidevelden gebruikt om er schapen te weiden, terwijl hier anderzijds plaggen werden gestoken. Deze plaggen werden vermengd met mest op de akkers gebracht, waardoor de reeds op de hogere gronden gelegen essen nog hoger werden en zo ontstonden aan de rand van de es steilranden. Plaatselijk zijn de essen met bijna een meter opgehoogd.

De boerderijen stonden min of meer bijeen gegroepeerd in de genoemde nederzettingen. In tegenstelling tot Drentse dorpen (waar sprake was van hetzelfde essen-maten-heideveld systeem) stonden de boerderijen niet dicht opeen maar is sprake van een meer verspreide nederzetting, een zogenaamde boerderijenzwerm. Bij Oud-Lutten waren (en zijn) de boerderijen gesitueerd langs de weg die de scheiding vormt tussen de es op de stuwwal en de lager gelegen graslanden; deze nederzettingvorm wordt aangeduid als flankendorp.

In de Middeleeuwen stond Noord-Nederland bloot aan invallen van Duitse zijde. Op meerdere plaatsen werden verdedigingswerken aangelegd. Te noemen zijn vestingen als Bourtange, Coevorden, Ommer-schans. Ook Hardenberg is in die tijden ommuurd, terwijl de schans Vennebrugge als vooruitgeschoven post van Hardenberg gezien kan worden.

In de gemeente Hardenberg komt een drietal gebieden voor die aange-merkt kunnen worden als archeologisch waardevol gebied. Het be-treft:

- de plaats van een voormalige kapel bij Mariëenberg;
- restanten van een klooster bij Sibculo;
- een gebied bij Bergentheim met bewoningssporen uit de ijzertijd. Alleen het laatstgenoemde gebied valt in het plangebied.

In het begin van de vorige eeuw is een begin gemaakt met de ontginning van het hoogveen; in 1809 werd de Dedemsvaart aangelegd die in 1852 bij Ane (in Gramsbergen) op de Vecht werd aangesloten. Naast de Dedemsvaart werden ook het Overijsselsch Kanaal langs het Bergentheimerveen, de Lutter Hoofdwijk langs Slagharen en de Krim aangelegd. Vanaf deze kanalen werd een systeem van hoofdwijken met dwarswijken aangelegd. Deze wijken dienden voor de afvoer van turf per schip.

Langs de hoofdkanalen werd de bebouwing gekoncentreerd en ontstonden de zogenaamde kanaaldorpen. Omstreeks 1850 ontstond Lutten; De Krim werd omstreeks 1900 gesticht. De ontveende gebieden werden voor akkerbouw benut. Bij deze ontginning waren Groninger boeren betrokken. Van deze Groninger invloeden getuigen de vele boerderijen waarin de Groninger bouwstijl herkenbaar is.

Door de opkomst van de kunstmest in de tweede helft van de vorige eeuw, werd het mogelijk de heidevelden te ontginnen. Als ontginningsas werd een stelsel van wegen aangelegd, min of meer met een blokvormige structuur. In tegenstelling tot de veenontginning had de heideontginning meer een individueel karakter. Het resultaat hiervan is dat de wegen niet volgens een strak rechtlijnig patroon zijn aangelegd en er plaatselijk verspringingen in voorkomen. Bovendien is de bebouwing meer verspreid en is ook de hoeveelheid bebouwing groter omdat de oorspronkelijke agrarische bedrijven veel kleiner waren. Deze wijze van ontginnen werd toegepast rondom Radewijk en in het Bruchterveld en Heemserveld.

Deze wijze van ontginnen werd eveneens toegepast aan de randen van de hoogvenen. Het veenpakket was hier onvoldoende dik om een systeem van hoofd- en dwarswijken aan te leggen. De ontginning is ook later tot stand gekomen dan de hoogveenontginningen met een wijkenstelsel. Deze "droge" veenontginningen komen voor bij Heemserveen, Rheezeerveen, Schuinesloot en Bruchterveld en Collendoornerveen. Ook hier is sprake van tamelijk veel bebouwing door de van oorsprong betrekkelijk kleine boerderijen.

2.4. Structuur van het huidige landschap.

Aan de boven omschreven structuur van het landschap is de laatste decennia nogal wat veranderd; de hoofdstructuur zoals die bij de verschillende ontginningen tot stand is gekomen, is echter nog duidelijk herkenbaar. In het onderstaande wordt hierop ingegaan.

De geologische hoofdstructuur zoals deze in paragraaf 2.2. is omschreven is sindsdien niet veranderd. De stuwwal Kloosterhaar-Sibculo is vooral vanaf het Bergentheimerveen als duidelijke opwelling waar te nemen. Door de zandwiningen die hier plaatsvinden, de sterk toegenomen bebouwing en vele beplantingselementen, is hier thans sprake van een kleinschalig gebied. De stuwwal waarop Fort Bentheim ligt is ten oosten van Bruchterveld als grootschalig reliëf duidelijk waar te nemen. Door egalisaties binnen kavels en percelen is vrijwel nergens microreliëf meer aanwezig. Het grootschalig reliëf van de stuwworenes bij Slagharen en Oud-Lutten is in het huidige landschap duidelijk aanwezig. Ook hier hebben egalisaties binnen de kavels en percelen geleid tot het verdwijnen van het microreliëf.

De van oorsprong sterk meanderende Vecht is in het begin van deze eeuw door bochtafsnijding sterk gerationaliseerd. Hierdoor zijn meerdere meanders als dode armen in het stroomdal blijven liggen. Van het oorspronkelijke esdorpen-systeem zijn de essen van de boerennederzettingen voor het merendeel nog duidelijk waarneembaar; de essen van Heemse en Hardenberg zijn thans grotendeels door bebouwing ingenomen. De es van Heemse bevat nog twee markante plekken. Op de essen hebben egalisaties geleid tot afname van het microreliëf; de van oorsprong bolle ligging is echter doorgaans nog duidelijk waarneembaar. Het oorspronkelijke gebruik als akkerland is in veel gevallen gewijzigd in weidebouw en de oorspronkelijke akkerbouwgewassen zijn op veel plaatsen vervangen door snijmaïs.

De houtwallen als esbegeleidende beplanting zijn op een aantal plaatsen verdwenen; op meerdere plaatsen zijn ze echter gehandhaafd. Dit is onder meer het geval bij Rheeze, Oud Bergentheim, Brucht en langs de Radewijker Beek. Aan de noordrand van de es van Oud-Lutten is recent een plantstrook aangebracht waardoor de es begrensd wordt. Door deze beplanting hebben deze gebieden, in combinatie met de bebouwing met bijbehorende erfbeplantingen en het aanwezige reliëf, een kleinschalig karakter. Wanneer bij het weghalen van beplanting tevens perceelssamenvoegingen hebben plaatsgevonden, is dikwijls ook de steilrand afgezwakt; de oorspronkelijke begrenzing van de es is veelal nog duidelijk zichtbaar. De lager gelegen marsen of maten kennen thans een intensief agrarisch beheer voor zover ze niet door natuurbeschermingsinstanties worden beheerd. Ook in deze agrarische kavels en percelen hebben egalisaties plaatsgevonden. De oorspronkelijke lage ligging is echter onveranderd, waardoor de marsen nog duidelijk als zodanig te herkennen zijn.

Van de oorspronkelijk uitgestrekte heidevelden zijn slechts enkele kleine, verspreid gelegen terreinen over. Het overgrote deel is ontgonnen en als agrarisch gebied in gebruik genomen. Deze heideontginningsgronden worden gekenmerkt door een vlakke ligging, mede door egalisaties op kavel- en perceelnivo, en een min of meer blokvormig wegenpatroon. Beplanting is vrijwel beperkt tot erf- en wegbeplanting, waardoor deze gebied een grootschalig karakter hebben.

De meest arme delen van de voormalige heideterreinen zijn ingeplant met naaldhout. In de gemeente Hardenberg is de gelijknamige boswachterij aanwezig rondom de Twentse weg. Ten noorden van rijksweg 34 ligt het complex de Klimberg. De oorspronkelijke openheid heeft hier plaats gemaakt voor beslotenheid.

In of in de direkte nabijheid van deze bossen zijn de belangrijkste verblijfsrecreatieterreinen gevestigd. Het concentratiepunt ligt bij Rheeze, waar een negental bedrijven ligt. Door de aanwezige beplanting op en rondom de terreinen is hier een kleinschalig gebied ontstaan, min of meer aansluitend aan de bovengenoemde boswachterij.

De hoogveenontginningsgebieden worden gekenmerkt door een vlakke ligging en grootschaligheid. Door het wijdmazige wegnnet en minder dichte bebouwing heeft de grootschaligheid hier een veel wijds karakter dan in het heideontginningslandschap.

Door demping van wijken is het oorspronkelijke patroon van hoofd- en dwarswijken nog slechts op een aantal plaatsen herkenbaar. Dit is het geval ten noorden van Slagharen en in het noordelijk deel van het Bergentheimer veen. Doordat slechts enkele wijken een watervoerende funktie hebben, blijft in veel gevallen onderhoud achterwege en treedt verlanding op. Hierdoor zijn de wijken soms herkenbaar door opslag van struiken of bomen.

Van de hoofdkanalen is het kanaal door Lutten eveneens gedempt. Hoewel hierdoor het water uit het dorp is verdwenen is het oorspronkelijke karakter van kanaaldorp nog duidelijk herkenbaar. Van de oorspronkelijke hoogveengebieden resteren in de gemeente Hardenberg slechts enkele restanten ten zuiden van Bruchterveld. Een groter restant ligt in de buurgemeente Vriezenveen, de Engbertsdijksvenen.

Ten noorden van Slagharen is door aanplant van bossen een nieuw element aan dit landschap toegevoegd.

Hoofdstuk 3. NATUURLIJK MILIEU.

3.1. Inleiding.

In het begin van de jaren zeventig is de aandacht voor het natuurlijk milieu enorm gegroeid. Men ging en gaat zich realiseren dat niet alleen de oppervlakte, maar ook de kwaliteit van de natuurterreinen in Nederland de laatste decennia sterk is afgenomen. De reden voor deze teruggang is gelegen in de toegenomen bevolking en industrialisatie, waardoor veel ruimte werd ingenomen voor woningbouw, industrieterreinen en infrastructuur. Tegelijkertijd nam de druk op de overgebleven natuurterreinen toe, door de recreatie en door toenemende invloed van landbouwactiviteiten.

Thans is sprake van een hernieuwde belangstelling voor het natuurlijk milieu. Was in de jaren zeventig de aandacht vooral gebaseerd op esthetische overwegingen, thans wordt de zorg vooral ingegeven door het toenemend besef dat een voortgaande industriële ontwikkeling, ook in de landbouw, de groeiomstandigheden van planten ingrijpend zal beïnvloeden. Dit betreft dan niet alleen de plantengroei in natuurterreinen, maar eveneens die op agrarisch gebruikte gronden. De problematiek waar hier onder andere op gedoeld wordt is die van zure regen en overbemesting. Opgemerkt wordt dat de oplossing van deze problemen niet direkt op gemeentelijk nivo ligt.

In het onderhavige bestemmingsplan wordt bij de benadering van het natuurlijk milieu uitgegaan van de ecologische invalshoek. De ecologische benadering houdt in dat niet alleen gekeken wordt naar het voorkomen van natuurlijke elementen, maar dat tevens aandacht wordt besteed aan het specifieke karakter van deze elementen in de zin van zeldzaamheid en kwetsbaarheid. Op deze manier ontstaat inzicht in welk gebruik en welke ingrepen uit oogpunt van natuurlijk milieu al dan niet gewenst zijn. Hierbij gaat het niet alleen om de elementen afzonderlijk, maar ook om de samenhang tussen afzonderlijke landschapselementen. In dit verband wordt dikwijls gesproken van ecologische infrastructuur.

Voor het opstellen van dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van gegevens uit:

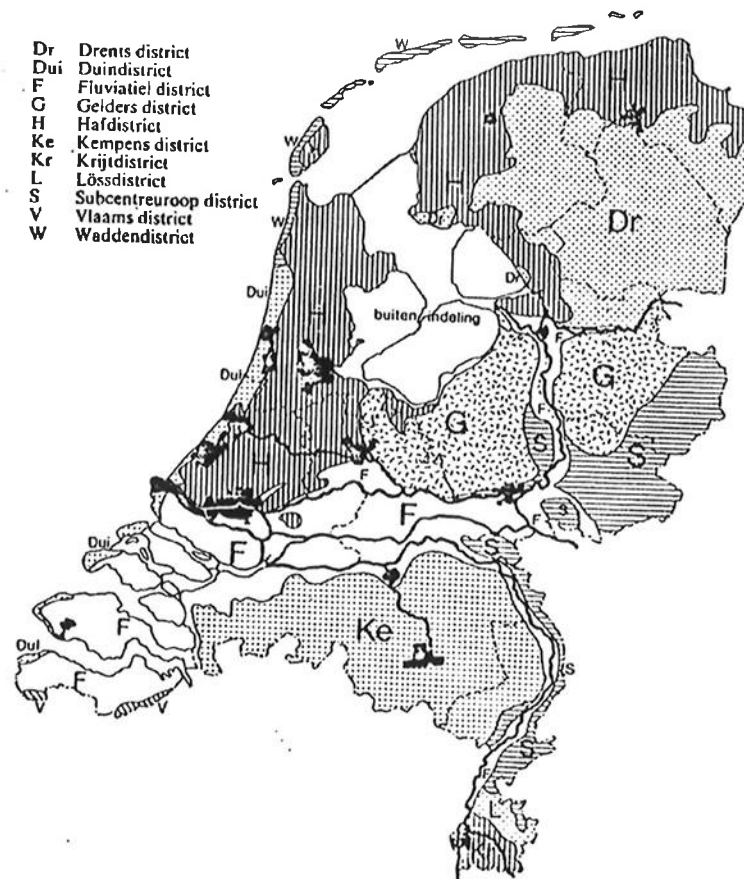
- "Integraal Structuurplan Noorden des Lands, regionaal milieuonderzoek, deelrapport 22 Vechtdal", Provinciale Planologische Dienst Overijssel 1980;
- Deelrapport 7: Ornithologie, R.I.N., Leersum 1978;
- Intergemeentelijk Structuurplan Avereest, Gramsbergen. Hardenberg, 1985;
- Onderzoeksnota Natuur en Landschap (P.P.D.) ten behoeve van het Intergemeentelijk Structuurplan Noordoost-Overijssel (1982);
- Aanvullende veldgegevens, Hpart 1986.

Alvorens in te gaan op de waarden van het natuurlijk milieu wordt enige aandacht besteed aan de ligging van de gemeente Hardenberg in Nederland.

3.2. De ligging van de gemeente Hardenberg in Nederland.

Het al dan niet voorkomen van plantensoorten wordt bepaald door milieufactoren als bodem en daarmee samenhangende voedselrijkdom, waterhuishouding en klimaat. Op grond van regionale verschillen in deze factoren, worden in Nederland elf zogenaamde plantengeografische distrikten onderscheiden. Elk distrikt wordt gekenmerkt door het voorkomen van soorten die in andere distrikten niet voorkomen of juist door het ontbreken van soorten die elders algemeen zijn. In figuur 3.1. zijn de plantengeografische distrikten in Nederland weergegeven. Hieruit blijkt dat in Hardenberg sprake is van drie distrikten: het Drents distrikt (ten noorden van de Vecht), het Fluviatiel distrikt (het stroomdal van de Vecht) en het Gelders distrikt (ten zuiden van de Vecht).

figuur 3.1.

Het Drents distrikt wordt gekenmerkt door heidevegetaties waarin, in tegenstelling tot heidevegetaties in Gelderland en Brabant, soorten voorkomen met een noordelijk verspreidingsgebied. Te noemen zijn Wolverlei, Rozenkransje, IJslands Mos en Kraaiheide. De Gas-peldoorn die in Gelderse en Brabantse heidevegetaties voorkomt, ontbreekt juist in het Drents distrikt.

Het Fluviaal distrikt omvat in Nederland de stroomdalen van de grote rivieren. Door het voorkomen van rivierduinen, oeverwallen en rivierdijken kunnen hier, met name op de zuidkant, warmteminnende soorten groeien uit zuidelijker gelegen streken. Binnen het Fluviaal distrikt onderscheidt het Vechtdal zich van de overige rivieren door het nagenoeg ontbreken van Cichorei en Pastinaak en het voorkomen van Langbladige Ereprijs en Steenanjer die juist bij de overige rivieren ontbreken.

Door deze specifieke ligging binnen Nederland kan de gemeente Hardenberg uit oogpunt van natuurlijk milieu als bijzonder aange-merkt worden. Dit te meer door het voorkomen van meerdere overgan-gen, hoog-laag, droog-nat, voedselarm-voedselrijk, waardoor steeds wisselende milieus ontstaan met telkens wisselende plantengroei. Samenhangend met deze variatie in bodemkundige, waterhuishoud-kundige situaties en gevarieerde plantengroei is tevens sprake van een situatie die leidt tot variatie in dierenleven. Voor zover het de vogelwereld betreft wordt in het volgende hieraan aandacht besteed, voor overige diergroepen zijn onvoldoende gegevens voor-handen om een volledig beeld te schetsen voor inbreng in de ruimte-lijke ordening.

3.3. Beschrijving van de vegetatie.

In het voorgaande is reeds aangegeven dat bij de beschrijving van het natuurlijk milieu wordt uitgegaan van de ecologische benade-ring. Op basis hiervan kunnen, in samenhang met verschillen in bodem en waterhuishouding, verschillende groepen vegetaties onder-scheiden worden.

De grote hoeveelheid vegetatiegroepen kunnen worden samengevoegd tot een aantal vegetatietypen. Deze vegetatietypen bestaan uit soorten die ongeveer dezelfde milieuomstandigheden nodig hebben. Dit heeft tot voordeel dat het aantal te onderscheiden typen be-perkt blijft, terwijl voldoende gedetailleerde informatie voor de uitwerking van het bestemmingsplan aanwezig blijft.

Op basis van de verzamelde informatie kunnen de volgende vegetatie-typen onderscheiden worden:

a. Loofbos.

Loofbosvegetaties worden vooral aangetroffen in de oude kultuur-landschappen als smalle stroken in het Vechtdal, meestal esbegelei-dend. De vegetaties hebben een droog en voedselarm tot matig voed-selrijk karakter. Dit laatste geldt met name voor de esrandbosjes waar voedselverrijking heeft plaatsgevonden door inwaaien van voedingsstoffen van de es. In veel gevallen worden deze bosjes als hakhout beheerd. De boomlaag wordt gedomineerd door Eik en Berk; in de struiklaag, die in hakhoutpercelen vrijwel ontbreekt, worden Lijsterbes, Drents Krenteboompje en plaatselijk veel Amerikaanse

Vogelkers aangetroffen. In de kruidlaag groeien onder andere Ran-kende Helmbloem, Dalruid en Bochtige Smele. Op meerdere plaatsen is sprake van aantasting door storting van afval. Buiten de oude kultuurlandschappen komen weinig loofbosvegetaties voor. De recent aangeplante bossen ten noorden van Slagharen en de vele strookbe-plantingen in het noorden van de gemeente en bij Bruchterveld en Radewijk zijn veelal aangelegd in het kader van ruilverkavelingen. Door de geringe ouderdom is nog geen sprake van een uitgestabili-seerd milieu. Hiervoor zullen nog vele decennia nodig zijn. De betekenis voor het natuurlijk milieu is thans nog beperkt. Ten noorden van Schuinesloot ligt een bos met een vochtig karakter op niet ontgonnen veengrond. In dit bos groeien Pijpestrootje en Stekelvaren.

b. Naaldbos.

De naaldbossen komen voor in het westelijk deel van de gemeente. De belangrijkste complexen betreffen de boswachterij Hardenberg rond de Twentse weg (Rheezerveld en Diffelerzand) en het complex Klim-berg. Deze bossen zijn aangelegd in werkverschaffingsverband op de arme delen van de toenmalige heideterreinen. Op de meest arme gronden werd Grove Den ingeplant; op iets vochtiger en voedselrij-kere delen werd ook Japanse Lork en/of Fijnspar aangeplant. De ondergroei van deze bossen komt min of meer overeen met die van loofbossen op voedselarme zandgronden; met name komt veel Bochtige Smele voor. In de meest dichte aanplanten, vooral van Fijnspar en Douglasspar, ontbreekt de ondergroei.

Met name op het Diffelerzand komen onder de plaatselijk open Grove Den aanplanten restanten van de vroegere heidevegetaties en stuif-zandvegetaties voor. Soorten die hier voorkomen zijn onder andere Zandzegge, Kruipend Struisgras en Buntgras.

c. Heide- en veenvegetaties.

In de gemeente komt een aantal, vooral kleinere heide- en veen-restanten voor. Het merendeel van deze terreinen komt voor in de boswachterij Hardenberg en de Klimberg, op de stuwwal Klooster-haar-Sibculo en veenrestanten in het Bergentheimer veen. Op basis van de voorkomende vegetatie kan onderscheid gemaakt worden in droge heidevegetaties en natte heide- en veenvegetaties. De droge heidevegetaties komen voor op hoog gelegen heiderestanten temidden van naalddhoutaanplanten in het Rheezerveld en op de stuw-wal van Kloosterhaar. In deze heidevegetaties domineert Struikheide met daarnaast onder andere Bochtige Smele, Tormenitil en Pilzegge. Plaatselijk groeit veel Kraaiheide, een soort die in Hardenberg de zuidgrens van zijn areaal bereikt. Op plaatsen met open zandgrond groeien tevens Zandzegge, Buntgras en Kruipend Struisgras. Deze heidevegetaties zijn kwetsbaar voor betreding doordat de bast van de houtige heidestruiken snel beschadigd raakt. Op het Diffelerzand treedt plaatselijk Jeneverbes op. Naast vergrassing, met name door Bochtige Smele, is plaatselijk sprake van boomopslag van vooral Berk en in mindere mate Eik en Den. Op natte heideterreinen alsook op veenrestanten komt Dopheide voor. Dergelijke terreinen worden aangetroffen op het Rheezerveld en op veenrestanten in het Bergent-heimer veen en bij Bruchterveld. Ook op deze terreinen komt veel vergrassing en boomopslag voor. Bij vergrassing treedt vooral

Pijpestrootje op; bij boomopslag domineert de Zachte Berk. Opge-merkt wordt dat met name de veenrestanten zich meer als bos manife-steren dan als veenrestant. In deze gevallen komt de ondergroei overeen met die van loofbossen op vochtige voedselarme bodems. Op een aantal plekken in het Rheezeveld (ten noorden van de Olde-meijer) en in het bos bij Heemse komen veenlaagten voor met een voedselarme vegetatie. Naast Dopheide zijn hier onder andere Klok-jesgentiaan, Snavelbies en Kleine- en Ronde Zonnedauw aangetroffen. Laatstgenoemde soorten zijn door ontwatering en ontginning van natte heideterreinen in Nederland erg zeldzaam geworden. Een bij-zonder element vormt verder de bron van de Wellebeek. De eigenlijke bron ligt in Duitsland aan de voet van de stuwwal; ook in de ge-meente Hardenberg is sprake van bijzondere veenvegetaties.

d. Water- en moerasvegetaties.

Water- en moerasvegetaties worden in de gemeente Hardenberg met name aangetroffen in de afgesneden meanders van de Vecht; daarnaast is sprake van water- en oevervegetaties in de wijken in het noorden en zuiden van de gemeente.

In de Vechtmeanders is een rijke schakering van vegetatietypen aanwezig. In open water groeien onder andere Gele Plomp en Water-gentiaan. Aan de oevers varieert de vegetatie van soortenrijke kruidenvegetaties tot opgaande Wilgen en/of Elzen Broekstruwelen. Van de veelheid aan plantensoorten zijn te noemen Waterscheerling, Pluimzegge, Blaaszegge, Wateraardbei, Zompzegge, Dotterbloem, Moerasspirea, Riet, Bitterzoet, Grauwe Wilg, Groot Springzaad en Els. Deze vegetaties worden bedreigd door verlaging van de water-stand en toevoer van voedingsstoffen door bemesting. Bij toename aan voedingsstoffen verdwijnen de kruidenrijke vegetaties om plaats te maken voor Liesgras, een soort die massaal optreedt op voedsel-rijke plaatsen. Deze soort vegetatie komt voor in de wijken in het noorden en zuiden van de gemeente. Door inspoeling van kunstmest en organische mest is het water in deze wijken voedselrijk geworden. De vegetatiekundige betekenis van deze wijken is derhalve gering.

e. Half natuurlijke graslandvegetaties.

Tot deze categorie behoren graslandvegetaties waar de soortsa-men-stelling in hoge mate bepaald wordt door de bodemgesteldheid (bo-demstruktuur, voedselrijkdom, waterhuishouding). Dit in tegenstel-ling tot de kultuurgraslanden waar de soortsaamenstelling bepaald wordt door het gebruikte zaaimengsel en/of het intensieve agrari-sche beheer.

Deze halfnatuurlijke graslanden worden aangetroffen in het stroom-dal van de Vecht bij Diffelen, tussen Oud Bergentheim en Brucht, bij de Rheezermaten en bij Baalder. In de bossen ten noorden van Slagharen komt een aantal graslandpercelen voor die sinds enkele jaren worden verschaald. De huidige vegetatiekundige waarden zijn nog gering, maar zullen bij een kontinu beheer in de toekomst toenemen. Bij de Vecht-graslanden is de samenstelling van de vege-tatie vooral afhankelijk van de vochtigheid en de intensiteit van het agrarische beheer.

Op de vochtige tot natte graslanden is bij een extensief beheer sprake van een zeer soortenrijke vegetatie met onder andere Dotter-bloem, Pinksterbloem, Tweerijige Zegge, Moerasrolklaver en Water-kruiskruid. Deze vegetaties worden aangetroffen in enkele oude

rivierarmen bij Baalder. Specifiek voor het Vechtdal is het voorkomen van de Langbladige Ereprijs. Bij intensivering van het beheer neemt de soortenrijkdom af en treden kultuurgrassoorten op. Kenmerkend in deze situaties zijn onder andere Knikkende Vossestaart en Fioringras. Dit is onder andere het geval in graslanden bij Rheeze, Duffelen, Baalder en ten noorden van Oud Bergentheim. Een specifieke plaats nemen delen van Rheezermaten in die opvallen door het plaatselijk massaal optreden van Ratelaar, een verschijnsel dat vergelijkingen oproept met hooilanden in laagveengebieden. Naast de Ratelaar komen hier ook Kleine Valeriaan, Veenpluis en de zeldzame Ronde Zegge voor.

Op de hoger gelegen en drogere delen groeien soorten die kenmerkend zijn voor droge, voedselarme zandgronden. Plaatselijk zijn soorten aanwezig die voorkomen op open zandgronden of soorten die voorkomen op heischrale graslanden. Kenmerkende soorten in deze vegetaties zijn Borstelgras, Zandzegge, Muizeoortje, Kruipend Struisgras, Zandblauwtje, Grote Wilde Tijn, Schapegras en Grasklokje. Specifiek voor het Vechtdal komt in deze vegetaties plaatselijk de Zwolse Anjer voor.

f. Kultuurgebieden.

In de kultuurgebieden, zowel de weilanden als de akkerbouwgebieden, is de kultuurdruk dermate hoog dat een meer natuurlijke begroeiing beperkt is tot de slootkanten, wegbermen en houtopstanden.

In de weilanden komen hoogproductieve kultuurgrassen voor, met name Engels Raaigras. Natuurlijke plantengroei is hier vrijwel beperkt tot de kale, opengevallen plekken. Hier is sprake van zogenaamde ruderaal soorten, soorten die zich vestigen op sterk gestoorde plaatsen. Te noemen zijn in dit verband Grote Brandnetel, Akkerdistel, Vogelmuur en Kweek. Langs sloten en in wegbermen is dikwijls een soortenrijkere vegetatie aanwezig. Te noemen zijn onder meer Gewoon Struisgras, Gewone Witbol, Duizendblad en Schapegras. In de sloten groeien veelal soorten die kenmerkend zijn voor voedselrijke plaatsen, zoals Mannagrass in tijdelijk droogvallende sloten en Liesgras in watervoerende sloten. Gebieden met overwegend weidebouw worden vooral aangetroffen rondom Bruchterveld, Hoogeweg, Radewijk en ten noorden van Hardenberg (Heemserveld, Collendoorn en Lutten).

De houtopstanden in de kultuurgebieden vertonen vegetatiekundig overeenkomsten met de eerder beschreven loofbossen. Naast loofbossoorten zijn dikwijls plaatselijke ruderaal soorten aanwezig, vooral op plaatsen waar verstoring van de bodem heeft plaatsgevonden of waar afval is gestort. Gebieden waar relatief veel houtopstanden aanwezig zijn komen voor ter weerszijden van de Vecht, bij Collendoorn-Collendoornerveen en rondom de Radewijkerbeek.

In de akkerbouwgebieden zijn de akkeronkruiden die in het verleden algemeen waren grotendeels verdwenen. Soorten als Korenbloem, Akkerleeuweklauw, Gele Ganzebloem, Akkerviooltje, Slofhakken en dergelijke worden nog weinig waargenomen. Op de intensief bewerkte akkers komen thans meer ruderaal soorten voor, zoals Kweek, Perzikkruid, Vogelmuur en Melganzevoet.

Akkerbouw komt vooral voor in het noorden van de gemeente, ten noorden van Slagharen-Lutten en in het zuiden, ten zuiden van Bergentheim.

3.4. Vogelwereld.

Bij de vogelwereld kan onderscheid worden gemaakt in broedvogels en niet-broedvogels. Broedvogels bevolken een gebied gedurende het voorjaar en de vroege zomer en brengen er hun jongen voort. Niet-broedvogels bevolken een bepaald gebied buiten het broedseizoen en benutten dat om te fourageren en/of om te rusten. Hierbij kan zowel sprake zijn van een tijdelijk verblijf van meerdere weken of maanden of van doortrek, waarbij slechts één of enkele dagen in het gebied wordt doorgebracht. In het onderstaande wordt met name aandacht besteed aan broedvogels, omdat van niet-broedvogels onvoldoende gegevens beschikbaar zijn.

Het al dan niet voorkomen van een broedvogelsoort wordt in hoge mate bepaald door de structuur van de vegetatie. Elke vogelsoort stelt specifieke eisen aan zijn leefmilieu voor wat betreft nest-, en fourageergelegenheden en aan rust. Sommige soorten staan als rustgevoelig bekend. Deze soorten zullen verdwijnen bij toenemende onrust in hun leefmilieu. Het spreekt welhaast voor zich dat deze soorten in een dicht bevolkt land als Nederland zeldzaam zijn. Onder onrust moet in dit verband worden verstaan het voorkomen van beweging door mensen en/of voertuigen, al dan niet rekreatief, en bebouwing. Opgemerkt wordt dat de faktor rust niet alleen het voorkomen beïnvloedt maar ook het broedresultaat, dat wil zeggen het aantal grootgebrachte jongen per broedgeval. Op basis van de relatie tussen vegetatie en broedvogelbevolking wordt bij de beschrijving van de broedvogelbevolking min of meer dezelfde volgorde aangehouden als bij de vegetatiekundige beschrijving.

De loofbosvegetaties worden voornamelijk aangetroffen ter weerszijden van de Vecht en vormen, samen met de aanwezige bebouwing, een kleinschalig landschap. Hierdoor wordt dit gebied gekenmerkt door soorten die kenmerkend zijn voor loofbos in een kleinschalig kultuurlandschap. Naast algemene soorten als Koolmees, Zanglijster en Merel komen ook specifieke loofhoutsoorten voor als Tortelduif, Grote Bonte Specht, Glanskop en Groenling. Tot soorten van kleinschalig kultuurgebied behoren Kerkuil, Steenuil en Spotvogel. Opgemerkt wordt dat in deze gebieden door de grote variatie in open en besloten gebieden een groot aantal broedvogelsoorten voorkomt.

In de naaldbossen komen naast algemene soorten als Koolmees en Vink ook specifieke naaldboutsoorten voor. Te noemen zijn Zwarte Mees, Kuifmees, Goudhaantje en Vuurgoudhaantje. Doordat de naaldbossen voorkomen in grotere complexen, bieden deze ook broedgelegenheid aan soorten waarvoor de faktor rust van belang is. Daarnaast zijn deze bossen van belang voor soorten die voornamelijk in bossen broeden, maar het omringende kultuurlandschap benutten als fourageergebied. Dit geldt onder andere voor roofvogels en uilen, zoals Sperwer, Havik, Boomvalk, Ransuil en Torenvalk.

De meer open bosgedeelten waar nog restanten heide aanwezig zijn, zoals het Diffelerzand, kennen eveneens specifieke broedvogels. Naast de meer algemene Boompieper komt ook de zeldzame Boomleeuwerik binnen de gemeente Hardenberg als broedvogel voor. Voor beide vogelsoorten is een open landschap met verspreide bomen noodzakelijk.

De heide- en veenrestanten binnen de gemeente Hardenberg komen als kleine, verspreid gelegen gebiedjes voor. Op deze terreintjes is in veel gevallen boomopslag aanwezig, terwijl het merendeel der terreintjes door bos wordt omgeven. Hierdoor zijn meerdere soorten zangvogels aanwezig. Meer specifiek voor open heideterreintjes zijn Boompieper en Kneu en in enkele gevallen ook zeldzame soorten als Paapje en Roodborsttapuit. Laatstgenoemde soorten verkiesen heide met afwisselend boomopslag en schrale grondgedeelten boven specifieke heideterreinen. Op de heideterreintjes bij Kloosterhaar, waar door zandwinning ook open zand aanwezig is, wordt ook de Kleine Plevier als broedvogel aangetroffen.

In de zandwingaten bij Sibculo en Kloosterhaar worden Oeverzwaluwen aangetroffen. Deze vogelsoort is de laatste jaren in ons land sterk in aantal achteruitgegaan. De soort broedt in steile zandwanden waarin nestholtes worden gemaakt.

In de afgesneden Vechtmeanders komen diverse soorten water- en moerasvogels tot broeden. Naast algemene soorten als Wilde Eend, Waterhoen, Meerkoe, Bosrietzanger en Rietgors, komen ook minder algemene soorten voor. Te noemen zijn Wintertaling, Zomertaling en Rietzanger. Ook de zeldzame Dodaars worden in de gemeente Hardenberg als broedvogel aangetroffen. Voor deze soorten is rust van groot belang.

De plaatselijk sterk verlandende wijken bieden ook broedgelegenheid aan diverse soorten water- en moerasvogels. Door de geïsoleerde en daardoor rustige ligging komen naast bovengenoemde algemene soorten ook rustgevoelige soorten als Zomertaling en Slobeend tot broeden.

De halfnatuurlijke graslanden in het stroomdal van de Vecht bieden broedgelegenheid aan soorten die soms ook op heideterreintjes worden aangetroffen. Te noemen zijn Kneu en Graspieper. Specifiek voor deze graslanden zijn de zeldzame soorten Paapje en Roodborsttapuit te noemen. Voor beide soorten geldt dat in het terrein uitkijk- en zangposten aanwezig moeten zijn in de vorm van afrasteringen, struiken en dergelijke. Op de vochtige graslanden wordt de Watersnip als broedvogel aangetroffen.

Bij de kultuurgebieden die in intensief agrarisch gebruik zijn kan onderscheid worden gemaakt in de meer besloten gebieden rondom de Vecht en de Radewijker beek en het gebied Collendoorn-Collendoornerveen en de open akkerbouwgebieden in het noorden en zuiden van de gemeente en de grootschalige weidegebieden Bruchterveld-Radewijk en Lutten-Slagharen.

Door het nog steeds in intensiteit toenemend agrarisch beheer en de vroeger wordende maaidata voor het gras, is er een toenemende kans dat legfels verloren gaan. Aan deze problematiek wordt door de agrariërs echter steeds meer aandacht besteed.

In het voorgaande is reeds bij de beschrijving van de vogelbevolking van de loofbosvegetaties aandacht besteed aan de besloten gebieden. Ook zijn specifieke onderdelen van het Vechtgebied (water- en moerasgebieden, heideterreintjes en halfnatuurlijke graslanden) eveneens aan de orde geweest.

In de open akker- en weidebouwgebieden broeden verschillende soorten algemeen voorkomende weidevogels, zoals Kievit en Veldleeuwerik. Ook de Patrijs wordt, zij het in beperkte aantallen, als broedvogel aangetroffen. Specifiek voor de akkerbouwgebieden is de Gele Kwikstaart, een tamelijke onopvallende soort. Kenmerkend voor de weidegebieden is verder de Grutto en in lage dichtheden ook de Wulp. Deze laatste soort wordt dikwijls tot de kritische weidevogelsoorten gerekend, soorten die hoge eisen stellen aan hun milieu. Als gevolg hiervan zijn dergelijke soorten zeldzaam.

3.5. Overige diersoorten.

Wat betreft de overige diersoorten kan worden opgemerkt dat hierover thans nog dermate weinig systematische gegevens beschikbaar zijn, dat een beschrijving ervan in het kader van een bestemmingsplan buitengebied niet zinvol wordt geacht. Dit geldt des te meer omdat het op basis van de wel bekende gegevens niet verantwoord wordt geacht hieromtrent beleidsuitgangspunten te formuleren voor het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4. REKREATIE.

4.1. Inleiding.

Hardenberg is in betrekkelijk korte tijd een belangrijke recreatie-gemeente geworden. Dit geldt zowel op het gebied van de verblijfs- als de dagrecreatie.

Ten dele staat deze ontwikkeling in verband met het natuur- en landschapsschoon, dat in delen van de gemeente wordt aangetroffen. Met name in de bosgebieden ten noorden van de Vecht heeft de recreatieve functie een belangrijke plaats ingenomen.

Voor een ander deel heeft de ontwikkeling ook een min of meer toevallig karakter, of liever, is het gevolg van het initiatief van individuele ondernemers. De omvangrijke projecten bij Slagharen zijn hiervan het uitgesproken voorbeeld.

Opvallend is voorts dat het qua natuur en landschap aantrekkelijke zuidelijke deel van de gemeente (het gebied Kloosterhaar/Sibculo) nog vrijwel geen recreatieve voorzieningen kent; er is in dit gebied wel een belangrijk project gepland.

4.2. Verblijfsrecreatie.

In de gemeente Hardenberg wordt een flink aantal accommodaties voor de verblijfsrecreatie aangetroffen. Er zijn 4 bungalowterreinen, 14 campings, variërend van klein tot middelgroot (1-10 ha), een vrij groot terrein met zowel een bungalow- als een campinggedeelte en een camping met daarbij een kampeerboerderij.

Op de campings staan soms enkele zomerhuisjes of ook trekkers-hutten. Van de aanwezige standplaatsen wordt het merendeel ingenomen door stacaravans. Deze worden overigens vrij vaak (tevens) te huur aangeboden.

Behalve de eigenlijke recreatiebedrijven zijn er in de gemeente nog enkele vergunninghouders voor de verhuur van enkele standplaatsen en/of zomerhuisjes.

De grootste concentratie van terreinen bevindt zich in en rond de boscomplexen ten noorden van de Vecht, met name in de omgeving van Rheeze. Hier zijn 9 recreatiebedrijven gevestigd. Ten noorden van dit gebied ligt verspreid nog een aantal terreinen, in een veel minder dichte concentratie.

Ten zuiden van de Vecht bevindt zich slechts een drietal terreinen: bij Mariënberg, bij Bergentheim en ten oosten van Radewijk. Ook het noordelijke deel van de gemeente (ten noorden van Collendoorn) kent nog weinig accommodaties, afgezien van de omvangrijke voorzieningen bij de kern Slagharen.

De oppervlakte en capaciteit van de afzonderlijke recreatieterreinen zijn aangegeven in bijlage 4.1 (zie einde hoofdstuk 4). Tevens bevat deze bijlage enkele categorieën van voorzieningen, die op de terreinen kunnen voorkomen. In het algemeen blijkt sprake te zijn van een hoog voorzieningennivo. Op een meerderheid van de terreinen komt een kampwinkel, restaurant/cafetaria, kantine en wasserette voor. Veel recreatiebedrijven beschikken ook over een eigen zwembad en/of kleuterbad. In feite komen nog allerlei andere voorzieningen

voor, zij het veel minder frekwent dan de aangegeven categorieën. Voorbeelden zijn tennisbanen, surfplas, midgetgolf, visvijver, bowling, discotheek, fietscrossbaan, kinderboerderij.

Een samenvattend overzicht van de in de gemeente aanwezige (slaapplaatsen) capaciteit, onderscheiden naar logiesvorm, biedt tabel 4.1.

In deze tabel zijn ook de logiesvormen hotel, pension en kamer-verhuur opgenomen, die in het algemeen niet in het buitengebied zijn gelokaliseerd. Opvallend is overigens het grote aanbod aan hotelbedden. De oorzaak hiervan ligt vooral in de recente vestiging bij Slagharen van een groot overdekt recreatie-, sport- en kongres-sencomplex met ruime logiesakkommodatie. Bij het in de tabel aangegeven aantal zomerhuisjes/bungalows wordt opgemerkt dat daarbij tweede woningen niet zijn inbegrepen, behalve als deze in complexen voorkomen of wanneer de woningen (tevens) worden verhuurd. Uit de tabel kan worden afgeleid dat de logieskapaciteit in de gemeente voor het grootste deel bestaat uit kampeerplaatsen: 74% van de in totaal circa 19.000 slaapplaatsen, waaronder circa 56% in de vorm van vaste standplaatsen (voornamelijk stacaravans) en circa 18% op toeristische standplaatsen. Het aangegeven aantal zomerhuisjes/bungalows levert een aandeel van 22% in de slaapplaatsen. De resterende 4% bestaat overwegend uit hotelbedden. Het verschijnsel "kamperen bij de boer" komt in de gemeente Hardenberg thans vrijwel niet voor.

Tabel 4.1. Akkommodatie voor verblijfsrecreatie in de gemeente Hardenberg, naar logiesvorm, in 1985.

logiesvorm	aantal	slaapplaatsen
hotel/pension	6	633
kamerverhuur	8 (1)	50
tent/(sta)caravan/trekkershut	3.096 (2)	14.051
zomerhuisje/bungalow	733	4.272
kampeerboerderij/kamphuis	1	60
Totaal		19.066
(1) Aantal verhuurders		
(2) Aantal standplaatsen		

Bronnen: P.P.D. Overijssel/V.V.V. Hardenberg.

De verblijfsrecreatie in de gemeente heeft een explosieve ontwikkeling doorgemaakt. In het begin van de jaren '60 was de akkommodatie nog van onbeduidende omvang. Met name in de jaren '70 heeft een zeer sterke toename van het aantal slaapplaatsen plaatsgevonden. Volgens gegevens van de Provinciale Planologische Dienst van Overijssel waren, exclusief hotels, pensions en kamerverhuur, in 1963 in de gemeente nog slechts enkele honderden slaapplaatsen aanwezig; in 1969 waren het er 3.030, in 1976 11.230, in 1980 circa 14.000. Volgens tabel 4.1 waren het er in 1985, exclusief verspreide tweede woningen, 18.383.

De stijging van het aanbod was in Hardenberg procentueel veel groter dan in de provincie Overijssel of ons land als geheel. In de jaren '70 en '80 lag in Hardenberg het groeipercentage op gemiddeld circa 10% per jaar, in Nederland op niet meer dan 2% per jaar. De capaciteitsuitbreiding in ons land staat vooral in verband met een

(tot voor kort) toegenomen aantal korte verblijven, voornamelijk weekendrecreatie op vaste standplaatsen. Daarnaast is ook het aantal in eigen land doorgebrachte wintervakanties gestegen. Echter, in de besteding van zomervakanties in het eigen land vond de laatste 15 jaar in het geheel geen groei plaats, in tegenstelling tot de bestemming buitenland.

De belangrijke plaats, die de verblijfsrecreatie momenteel in de gemeente Hardenberg inneemt, blijkt ook uit het feit dat per hectare 1,04 slaappleats aanwezig is, tegenover circa 0,50 in ons land als geheel.

Informatie omtrent het gebruik van de aanwezige accommodatie (overnachtingen, bezettingsgraad) is slechts fragmentarisch beschikbaar. Een opgave van de V.V.V. Hardenberg vermeldt over 1982 een aantal overnachtingen van 742.800, waarvan:

452.000 op campings;

5.500 in hotel/pensions;

300 in de vorm van logiesgelegenheid bij partikulieren;

285.000 bij bungalowbedrijven.

Voor wat betreft de kampeer- en bungalowterreinen zijn voorts enkele gegevens beschikbaar via het C.B.S. Zoals uit tabel 4.2 blijkt, komt het C.B.S. over 1982 uit op een lager totaal aan overnachtingen in genoemde sectoren dan de V.V.V. Het verschil is echter goed verklaarbaar: het C.B.S.-cijfer bevat alleen de overnachtingen van april t/m september. Daardoor blijft een deel van het jaartotaal van de bungalowbedrijven buiten de telling. Bovendien zijn in het C.B.S.-bestand complexen tweede woningen niet opgenomen. Tabel 4.2 geeft overigens in de periode 1981-1983 wel een toename aan, vooral in de categorie toeristische overnachtingen (1). Ten dele zou dit aan weersinvloeden kunnen worden toegeschreven: de zomers van 1982 en 1983 gaven beter weer te zien dan die van 1981.

Het bezoek van buitenlanders liep in deze periode terug. Uitgaande van de capaciteitsvergroting van de recreatieterreinen in de laatste jaren en de komst van het projekt De Bonte Wever (hotel-bedden) kan worden geraamd dat het totale aantal overnachtingen in de gemeente momenteel op een nivo van circa 850.000 ligt.

Tabel 4.2. Aantal overnachtingen op campings en bungalowterreinen (1) in de gemeente Hardenberg, 1981-1983.

jaar	overnachtingen april t/m september	op vaste standplaatsen	overnachtingen van buitenlanders
1981	523.128	236.916	45.885
1982	615.834	284.307	41.698
1983	623.304	267.859	22.709

(1) Exclusief terreinen van besloten kampeerverenigingen en complexen tweede woningen.

Bron: C.B.S.

(1) Dit is het totale aantal overnachtingen in de tabel, minus het aantal overnachtingen op vaste standplaatsen. Het betreft het verblijf op toeristische kampeerplaatsen en in huurbungalows.

De bezettingsgraad op de kampeer- en bungalowterreinen in de gemeente lag in de jaren 1981-1983 boven het Nederlandse gemiddelde. Voor beide sectoren tezamen (het C.B.S. geeft geen afzonderlijke cijfers voor kampeerplaatsen en bungalows) bedroeg de bezetting in elk van deze jaren 24%. Het Nederlandse gemiddelde kwam in 1981 uit op 21%, in 1982 op 23% en in 1983 op 22%.

In 1981 is voor het streekplangebied Noordoost-Overijssel een onderzoek verricht naar de herkomst van de verblijfsrekreanten op de kampeerterreinen. Van de huurders van vaste standplaatsen bleek 17% uit de betrokken gemeenten zelf te komen (Avereest, Hardenberg en Gramsbergen). Uit de rest van Overijssel was 27% afkomstig, uit Drenthe 22%, uit Friesland en Groningen samen 13%, terwijl de overige 21% verspreid in de andere provincies woonde.

Uitgedrukt in afstanden woonde 40% van de huurders binnen een straal van 30 km van het kampeerbedrijf en 60% binnen een straal van 50 km. Ruim 32% moest (hemelsbreed) een afstand afleggen, die groter was dan 60 km.

Omtrent de herkomst van de toeristische kampeersers zijn minder exacte gegevens voorhanden. Globaal kan worden gesteld dat ongeveer 1/5 afkomstig is uit Overijssel, bijna 1/5 uit Drenthe, ruim 1/4 uit Groningen en Friesland en bijna 1/3 uit overig Nederland. Ongeveer 2 à 3% is afkomstig uit het buitenland.

4.3. Dagrecreatie (1).

Met name door de aanwezigheid van twee belangrijke toeristische attractiepunten wordt de gemeente Hardenberg bezocht door zeer veel dagrekreanten uit een wijde omgeving.

Toeristische attractiepunten en zwemgelegenheid.

Een van de twee grote attractiepunten -het Ponypark Slagharen- heeft zich tot een recreatiepark van internationale betekenis ontwikkeld. Over de dagkapaciteit van het Ponypark zijn geen gegevens voorhanden. Volgens een schatting op basis van bezoekcijfers zal deze capaciteit circa 25.000 rekreanten per dag bedragen. Het totaal jaarbezoek bedraagt circa 1.000.000.

Ook het overdekte zwembad dat deel uitmaakt van het complex De Bonte Wever kan worden aangemerkt als een attractiepunt van bovenregionale betekenis.

Het andere belangrijke attractiepunt is het recreatie-objekt "De Oldemeijer", gelegen in de Boswachterij Hardenberg. In de onderzoeksnota openluchtrecreatie ten behoeve van het Intergemeentelijk Structuurplan/Streekplan Noord-Oost Overijssel is voor dit concentratiepunt een dagkapaciteit van 4.000 rekreanten aangegeven. "De Oldemeijer" beslaat een oppervlakte van circa 24 ha, waarvan 3 ha water. Geboden wordt een speelvijver, zandstranden, dagkampeermogelijkheden etcetera. Door de geringe waterdiepte (maximaal 1.50 m) is dit gebied zeer in trek bij mensen met kleine kinderen. Water-

(1) De tekst van deze paragraaf is grotendeels ontleend aan de Nota Toerisme van de gemeente Hardenberg (april 1984).

sport, inclusief windsurfen is niet toegestaan. Het omringende bosgebied fungeert als uitloopgebied met meer extensieve recreatievormen, als wandelen, fietsen en paardrijden.

Naast de genoemde grote attractiepunten kan het centrale zandwin- gebied bij Sibculo/Westerhaar, waar momenteel gezwommen, gezond en gesurfd wordt, tot een recreatieve functie van secundaire orde uitgroeien.

De vijver nabij de Vleggedijk, ter grootte van circa 10 ha, wordt gebruikt als surfplas, terwijl de zandwinplas aan de Gemeenteweg dient als spartelvijver met name voor de plaatselijke bevolking.

De gemeente Hardenberg telt naast de recreatiegebieden De Olde- meijer en Sibculo een viertal zwembaden met een gezamenlijke kapa- citeit van 7.500 bezoekers per dag.

Voorts beschikken diverse verblijfsrecreatieterreinen over een eigen zwemgelegenheid.

Aan kleine toeristische attractiepunten in de gemeente kunnen wor- den genoemd:

- Oudheidkamer Hardenberg;
- Nederlands Hervormde kerk te Heemse;
- de oude rietgedekte Saksische boerderijen en schuren te Rheeze, Diffelen en Oud-Bergentheim;
- de kunstboerderij "De Stavelij" te Radewijk;
- de korenmolen "De Oelemölle" te Hardenberg;
- de gerestaureerde windkorenmolen te Slagharen;
- de windkorenmolen "Windlust" te Radewijk, die dagelijks in ge- bruik is;
- de stuwen in de Vecht;
- het uit ijzeroerblokken opgetrokken restant van de stadsmuur te Hardenberg;
- de expositieruimte de "Voorveghter" te Hardenberg;
- midgetgolfbanen op bungalowpark De Rheezerbelten en bij Beerzer- veld;
- de Kloosterput te Sibculo;
- de expositie streekdracht in huize "Nijenstede" te Hardenberg;
- de cooperbaan in het Gemeentebos.

Watersport.

Recreatievaart met grotere vaartuigen is slechts mogelijk op het kanaal Almelo-De Haandrik, dat onderdeel vormt van de route tussen Twente en de vaarwegen in Drenthe en Groningen. Grote watersport op de Vecht is vanwege de stuwen niet mogelijk.

Voor kleine watersport, waaronder wordt verstaan de recreatievormen windsurfen, roeien, kanovaren en zeilen met kleine boten zijn wei- nig mogelijkheden in Hardenberg en directe omgeving. Genoemd is reeds de zandwinplas ten westen van Sibculo, welke wordt gebruikt als surfplas. Surfen is daarnaast mogelijk op de plas bij het recreatiecentrum "Het Stoetenslagh". Op de nabij de kern Lutten gelegen Stobbeplas wordt ook de surfsport bedreven. Dit gebied is echter aangemerkt als natuurgebied. Intensieve recreatie aldaar verdraagt zich niet met de natuurdoelstelling.

Op de Vecht is kanovaart mogelijk. Sedert 1983 is een tweetal trajekten georganiseerd, namelijk van Hardenberg naar Diffelen (+ 8 km) en van Hardenberg naar Ommen (+ 20 km). Rekreanten, die van deze mogelijkheid gebruik maken, worden op het eindpunt van de tocht opgehaald. Ook zijn voorzieningen als roeiboten en water-fietsen aanwezig.

Er is thans een studie gaande met betrekking tot de vaarmogelijkheden op de Vecht ten behoeve van de grotere watersport.

Sportvisserij.

Sportvisserij is in Hardenberg op diverse plaatsen mogelijk. Zo kan worden gevist in de Vecht, het Kanaal Almelo-de Haandrik, de Radewijker beek, de Stobbeplas, de zandwinplas nabij de Twenteweg bij Bergentheim en diverse vijvers in de kern Hardenberg. Aan de Radewijker beek is een visplaats voor gehandicapten gecreëerd.

Ruitersport.

Het Ponypark Slagharen biedt de mogelijkheid tot ponyrijden. In de gemeente liggen 2 maneges, terwijl voorts enkele partikulieren incidenteel paarden verhuren. Huifkartochten kunnen worden gemaakt vanaf 2 campings. Met name in de Boswachterij Hardenberg zijn diverse ruitersporen aanwezig. De paden tussen de verschillende boscomplexen vertonen weinig onderlinge samenhang.

Buitensport.

De voorzieningen voor de buitensport in de gemeente zijn in het algemeen alleen toegankelijk voor de eigen inwoners. Daarnaast beschikken veel van de terreinen voor verblijfsrecreatie over sportvoorzieningen voor eigen gebruik.

Het sportpark de Kruserbrink staat mede ten dienste van het sporten buiten verenigingsverband. Twee campings beschikken over tennisbanen op eigen terrein.

Binnensport.

De sporthallen De Meet en De Kamp te Hardenberg zijn gesloten gedurende de zomervakantieperiode en derhalve niet beschikbaar als voorziening voor toeristen. De Bonte Wever te Slagharen biedt tal van mogelijkheden voor overdekte sport en recreatie. Het sub-tropisch golfslagbad kan gaan fungeren als een trekker van formaat. De Open Air tennishal te Hardenberg beschikt over 3 overdekte tennisbanen.

Voorts zijn er in de gemeente 5 café-restaurants met kegelbanen.

Toerrijden per auto en motor.

De landschappelijk aantrekkelijke gebieden zijn over het algemeen goed voor het gemotoriseerd verkeer ontsloten. Over het grondgebied van de gemeente loopt de toeristische Dr. Picardroute (A.N.W.B.-A.D.A.C.), die zowel over Nederlands als Duits grondgebied voert. Voorts zijn door de plaatselijke V.V.V. enkele toeristische autoroutes beschreven.

Motorcross.

Bij de zandafgraving Sibculo-Kloosterhaar wordt met motoren gecrosst. In regionaal verband wordt gezocht naar een geschiktere lokatie.

Toeristische fiets- en wandelroutes.

In de gemeente Hardenberg is in totaal 34,1 km fietspad aanwezig, waarvan 15,8 km met een verkeersfunctie, 7,4 km met een mengfunctie en 10,9 km met een zuiver recreatieve functie.

Het Provinciaal Raamplan Fietspaden voorziet in aanleg c.q. konstruktie van in totaal 24,3 km fietspad, waarvan 8,1 km met een recreatieve functie, 8,3 km met een gemengde functie en 7,9 km met een verkeersfunctie. Voorts zijn enkele tientallen kilometers verharde landbouwwegen geschikt als toeristische fietsroute.

Door de V.V.V. Hardenberg en diverse verenigingen zijn toeristische fietsroutes beschreven.

In de gemeente zijn 4 fietsverhuurbedrijven. Daarnaast verhuren sommige campings ook fietsen.

Uitgezette wandelroutes komen voor in de Boswachterij Hardenberg en in het, direkt buiten de gemeente gelegen, Natuurreservaat "Engbertsdijkvenen".

Overige ontspanning in het buitengebied.

Blijkens de onderzoeksnota openluchtrecreatie kunnen per dag in de Boswachterij Hardenberg 4.650 personen extensief rekreëren. Op dagcamping en speelweiden in deze boswachterij is intensieve recreatie mogelijk voor 350 personen per dag.

Evenementen.

Gedurende de zomermaanden worden diverse evenementen gehouden, welke toeristisch van belang zijn.

Modelvliegsport.

Aan de Elfde Wijk ligt een terrein waarop thans met modelvliegtuigen wordt gevlogen. Uit de direkte omgeving worden hiertegen diverse bezwaren geuit.

Bijlage 4.1. Terreinen voor verblijfsrecreatie in de gemeente Hardenberg, situatie 1985.

naam bedrijf	lokatie	aantal kamp.pl.	bungalows aantal(1)	sl-pln. trekkers- hutten	aantal slaappl. kamp-geb.	opp. in ha dienst- woning	voorzieningen rest.	kantine	was, droog- en strijk- ruimte	kamp- winkel	kleuter- bad	zwam- water
Collendoorn	Collendoorn		147(153)	882		?		x				
Shetland Ponypark	Slagharen	30	370	2.220		44		x		x		x
De Rheezerbelten	Rheeze		40 (37)	220		6,8	x					
Moskou	Bergentheim		72 (75)	288		?		x				
De Oldemeijer	Rheeze	214				4,6	x		x	x		
De Belten	Rheeze	265				7	x		x	x		x
Het Wagenwiel	Radewijk	133				4	x		x	x		x
Boslust	Rheeze	88	2	12		2,9	x		x	x		
Het Stoetenslagh	Rheezerveen	420	75	484	3	36	x		x	x		x
De Klimberg	Rheezerveld	330	2	12		7	x		x	x		x
S.B.-Watuur- kaapeerterrein	Rheezerveld	19				1						
Camping Ponypark	Slagharen	115				4,5		x		x		x
De Pallegarste	Marignberg	260				7,5		x		x		x
De Rheezerkamp	Rheeze	170				7	x		x	x		x
't Rheezerwold	Heeserveen	75				3		x		x		x
De Rolle	Diffelen	50				1		x		x		x
De Vechtstreek	Rheeze	333	6 (8)	36	2	10,9	x		x	x		
't Veld	Rheeze	117				5,25		x		x		
De Zandstuve	Rheeze	150			1	5,8		x		x		x
De Kleine Bellies	Rheeze	276	1	7		8,5	x		x	x		
Overweg	Diffelen	20				0,5		x		x		
De Stunt	Lutterhartje	5	2	12		0,24		x		x		
Eshuis	Diffelen	5	2	12		0,5		x		x		
Zagers	Diffelen	2				?		x		x		
Ons Paradijs	Lutten	8				0,8		x		x		

(1) Tussen haakjes het aantal bungalows dat is toegestaan via de vigerende bestemmingsregeling.

Bronnen: P.P.D. Overijssel; V.V.V. Hardenberg.

Hoofdstuk 5. INFRASTRUKTUUR.

5.1. Inleiding.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige infrastrukturele voorzieningen, zoals die in het buitengebied van de gemeente Hardenberg voorkomen. Onder infrastrukturele voorzieningen worden in dit verband verstaan die voorzieningen, die met name ten dienste staan van het verkeer en vervoer van mensen en goederen. Daarnaast omvat de infrastructuur tevens nutsvoorzieningen.

Achtereenvolgens wordt aandacht geschonken aan de aspecten wegenstructuur, verkeer, openbaar vervoer, leidingen en overige voorzieningen. Aansluitend wordt ingegaan op de milieuhygiënische aspecten van de infrastructuur. In het bijzonder gaat het dan om de geluidshinder door het weg- en railverkeer. De beschrijving van de huidige situatie beperkt zich niet in alle gevallen strikt tot de begrenzing van het plan buitengebied.

5.2. Wegenstructuur.

5.2.1. Algemeen.

In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan een aantal afzonderlijke kenmerken van de wegen in het buitengebied (klassifikatie). Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de functies die deze wegen vervullen;
- de indeling van deze wegen naar wegenplan;
- de inrichting van deze wegen;
- het gebruik dat van deze wegen wordt gemaakt.

Bij de planbeschrijving worden, op basis van de afzonderlijke kenmerken, de diverse wegen vervolgens ingedeeld in 6 categorieën (a tot en met f).

Bij deze categorie-indeling spelen de afzonderlijke kenmerken een belangrijke rol.

Uitgangspunt bij deze indeling zal de funktionele indeling zijn. Dat wil zeggen dat een weg van de 1e orde bij de planbeschrijving in principe ingedeeld zal worden als een weg van categorie a, enzovoort. Uitzonderingen op deze algemene lijn zullen mogelijk zijn als één der andere kenmerken, bijvoorbeeld de intensiteit, daar aanleiding toe geeft.

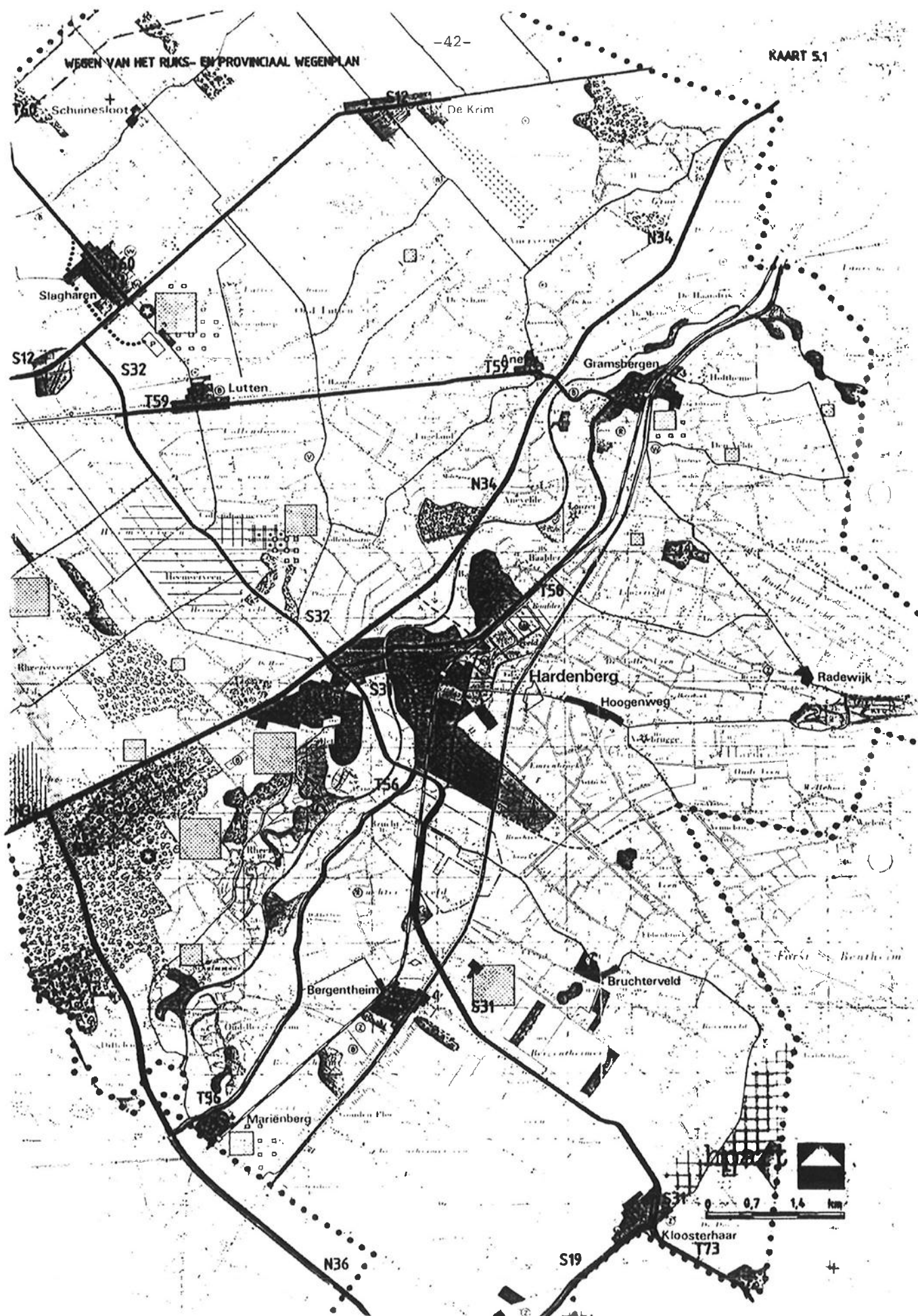
Met name de funktionele klassifikatie is mede ontleend aan het Intergemeentelijk Structuurplan.

5.2.2. Klassifikatie naar functie.

Met betrekking tot de functies van wegen kan een onderscheid worden gemaakt tussen de stroomfunctie van een weg en de erffunctie.

Onder de stroomfunctie van een wegvak wordt de functie verstaan die een wegvak heeft als schakel in een route. Het daaruit voortvloeiende verkeer op het wegvak is te beschouwen als doorgaand verkeer (voor dat wegvak).

WEGEN VAN HET RIJKS- EN PROVINCIAAL WEGENPLAN

Onder erffunctie van een wegvak wordt verstaan de functie van een wegvak ten behoeve van activiteiten die voortvloeien uit de aanwezigheid van aanliggende percelen.

Stroomfunctie en erffunctie zijn in principe onafhankelijk van elkaar.

Met de stroomfunctie als invalshoek kan in het algemeen de volgende functionele indeling van wegen worden gegeven:

1e orde: wegen met een functie voor verkeer tussen landsdelen en belangrijke centra in binnen- en buitenland;

2e orde: wegen met een functie voor verkeer tussen regio's;

3e orde: wegen met een functie voor verkeer tussen de grotere centra in een regio;

4e orde: wegen tussen de kleinere centra in een regio;

5e orde: wegen met een beperkte functie voor doorgaand verkeer over korte afstanden;

6e orde: wegen met uitsluitend een functie voor de ontsluiting van de aan weerszijden gelegen bebouwing en gronden (geen stroomfunctie).

Bovenstaande klassifikatie heeft betrekking op bovenlokale wegen, dat wil zeggen, op wegen buiten de bebouwde kom.

Als weg van de 1e orde wordt in het structuurplan alleen de N36, Witte Paal-Almelo aangemerkt (zie ook kaart 5.1). Het Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan (d.d. 25-4-1986) geeft daarenboven ook de N34 tussen Witte Paal en Ommen aan als weg van de 1e orde.

Als wegen van de 2e orde zijn in het structuurplan aangegeven:

- de N34, Zwolle-Ommen-Hardenberg-Coevorden;
- de S12, Lichtmis-Dedemsvaart-Slagharen-Coevorden;
- de S19, Westerhaar-Kloosterhaar;
- de S31/32, Kloosterhaar-Hardenberg-Slagharen;
- de T60, Slagharen-Hoogeveen.

In het Intergemeentelijk Structuurplan zijn in het buitengebied als weg van de 3e orde opgenomen:

- de T56, Mariënborg-Hardenberg;
- de T58, Hardenberg-Gramsbergen;
- de T59, Gramsbergen-Lutten.

De wegen van de 4e orde zijn als zodanig aangegeven op de kaart, behorende bij het Intergemeentelijk Structuurplan.

De overige wegen in het buitengebied behoren functioneel tot de wegen van de 5e of 6e orde.

5.2.3. Indeling naar wegenplan.

Op enkele, te noemen uitzonderingen na, komen de wegen van de 1e, 2e en 3e orde voor op het Rijkswegenplan 1984, respectievelijk het secundair en tertiair wegenplan van Overijssel.

De uitzonderingen zijn:

- De N34 (Zwolle-Ommen-Hardenberg-Coevorden) komt niet voor op het Rijkswegenplan en evenmin op het secundair wegenplan;

- de T60, functioneel geklassificeerd als weg van de 2e orde, maakt deel uit van het tertiair wegenplan van Overijssel.

Het feit, dat de N34 noch op het Rijkswegenplan noch op het secundair wegenplan voorkomt, weerspiegelt de enigszins onduidelijke status van deze weg in de huidige situatie.

Immers, in het Intergemeentelijk Structuurplan is de N36 functioneel aangemerkt als weg van de 1e orde, ofwel als weg met een functie voor verkeer tussen landsdelen. Het is duidelijk, dat deze functie niet stopt bij Witte Paal. Gelet op de wegenstructuur kan het niet anders, of de N34 vervult in de huidige situatie tevens een functie als weg van de 1e orde.

Het Intergemeentelijk Structuurplan bevat, op bladzijde 16, de opmerking van de gemeente Gramsbergen dat de N34 als weg van de 1e orde aangemerkt dient te worden. Ten slotte zij vermeld, dat in het Structuurplan Ommen de N34 eveneens als weg van de 1e orde is geklassificeerd.

Een en ander hangt samen met het feit, dat het Rijkswegenplan 1984 een doortrekking van de N36 in noordelijke richting aangeeft. Over de wijze waarop aan deze doortrekking concreet uitvoering moet worden gegeven bestaat nog geen duidelijkheid. Zowel het Streekplan IJsselvallei 1985 als het Intergemeentelijk Structuurplan geven een aantal alternatieven, zonder tot een aanbeveling te komen of een keuze te maken. Bij sommige alternatieven zal de N34 (gedeeltelijk) een functie vervullen als weg van de 1e orde, bij andere alternatieven zal de N34 een functie als weg van de 2e orde gaan vervullen.

Bij de beschrijving van de uitgangspunten en de planbeschrijving zal nader op deze kwestie worden ingegaan.

5.2.4. Klassifikatie naar inrichting.

Bij een klassifikatie naar inrichting zijn vooral de volgende aspecten van belang:

- de toegankelijkheid van een weg voor respektievelijk snelverkeer, meerwielig langzaam verkeer en fietsverkeer;
- in samenhang met het vorige punt is de aanwezigheid van parallelwegen en fietspaden van belang;
- de wegbreedte;
- de kruispuntsvorm (gelijkvloers, dan wel ongelijkvloers);
- het al dan niet verhard zijn.

In hoofdlijnen kan hiervan voor het wegennet in het buitengebied het volgende worden gezegd:

De N36, alsmede de N34 tussen de aansluiting met de S31/S32 en de gemeentegrens met Gramsbergen, is uitgevoerd als enkelbaans autoweg (zonder parallelweg) met merendeels gelijkvloerse kruisingen en aansluitpunten.

De N34 tussen de gemeentegrens met Ommen en de aansluiting met de S31/S32 is alleen toegankelijk voor snelverkeer en is voorzien van een parallelweg.

De wegen van de 2e orde en 3e orde zijn in het algemeen voorzien van fietspaden of parallelwegen (zie ook paragraaf 5.3). Deze wegen zijn merendeels voorzien van gelijkvloerse kruisingen en aansluitingen.

Met name in de bosgebieden komt een groot aantal onverharde wegen voor.

5.2.5. Klassifikatie naar intensiteit.

Recente telgegevens van de belangrijkste wegen in het buitengebied zijn opgenomen in tabel 5.1.

De klassifikatie naar intensiteit geschiedt mede met het oog op de toepassing van de Wet geluidhinder. In dit kader is onder meer een indeling relevant in wegen met, naar verwachting, over 10 jaar een etmaalintensiteit:

- van minder dan 2.450 m.v.t./etm.;
- van 2.450 - 5.000 m.v.t./etm. en
- van meer dan 5.000 m.v.t./etm.

Tabel 5.1. Intensiteiten op wegen.

weg nr.	wegvak	werkdagemaalintensiteit			
		1978	1980	1982	1984
N34	Ommen-Witte Paal	.	.	8.500 (1)	9.250
	Witte Paal-Hardenberg	.	8.500	8.270	8.520
	Hardenberg-Gramsbergen	.	.	.	7.260
N36	Westerhaar-Kloosterdijk	.	.	.	6.280
	Kloosterdijk-Mariënberg	7.230	7.000	6.500	6.460
	Mariënberg-Witte Paal	.	.	.	5.790
S12	Gemeentegrens-S32	5.140	5.380	5.880	6.180
	S32-Slagharen	6.510	6.810	6.660	7.000
	Slagharen-De Krim	5.410	4.720	4.810	5.050
S19	Westerhaar-Sibculo	3.670	4.390	4.320	4.100
	Sibculo-Kloosterhaar	3.240	3.880	3.500	3.760
S31	Kloosterhaar-Bergentheim	3.540	3.970	3.830	4.350
	Bergentheim-Kellerlaan	6.090	6.000	5.550	5.840
	Kellerlaan-Hardenbergerweg	5.220	6.250	6.030	6.530
	Hardenbergerweg-Hardenberg	5.110	5.550	5.350	5.870
S32	Ommerweg-Middenweg	5.820	6.090	5.700	5.990
	Middenweg-Dedemsvaartseweg	5.060	5.300	5.190	5.450
	Dedemsvaartseweg-Coevorderweg	4.270	4.470	4.580	4.810
T56	N36-Nieuweweg	1.880	2.250	2.140	2.320
	Nieuweweg-Haarweg	1.860	2.230	2.270	2.460
	Haarweg-S31	1.980	2.370	2.220	2.410
T58	Hardenberg-gemeentegrens	2.670	3.200	3.190	3.460
T59	km 0,0-S32	1.960	2.050	2.080	2.190
	Zwartedijk-Anerveenseweg	990	1.040	1.020	1.100
T60	Slagharen-Drentse grens	2.610	2.490	2.530	2.730
T73	Kloosterhaar-gemeentegrens	3.440	3.560	3.440	3.720

(1) Ontleend aan het rapport "Verkeerssituatie Ommen", februari 1984.

Bron: Intensiteitstellingen van het verkeer 1982-1984, Provinciale Waterstaat in Overijssel. Verkeers- en Vervoerplan, Provincie Overijssel, april 1986.

In de huidige situatie is de werkdagemaalintensiteit op de meeste wegen van de 1e of 2e orde meer dan 5.000 m.v.t./etmaal.

De S19, een gedeelte van de S31 en de meeste wegen van de 3e orde hebben een etmaalintensiteit van 2.500-5.000 m.v.t./etmaal.

Op de T56 en de T59 zijn de etmaalintensiteiten minder dan circa 2.500 m.v.t./etmaal.

Blijkens het gemeenteraadsbesluit ex artikel 74 Wet geluidhinder zal op alle overige wegen in het buitengebied de intensiteit binnen 10 jaar niet hoger zijn dan 2.450 m.v.t./etmaal.

5.3. Fietspaden.

Zoals genoemd in paragraaf 5.2.4 zijn grote delen van de N34, alsmede de secundaire en tertiaire wegen voorzien van fietspaden of parallelwegen. Een groot deel van deze fietspaden is 2-zijdig, met breedtes die variëren van 2.00 m tot 2.50 m.

Deze voorzieningen voor onder meer het fietsverkeer hebben overwegend een verkeersfunctie. Er ontbreken onder meer fietspaden langs de volgende weggedeelten:

S12, Slagharen richting Dedemsvaart;
S31, gedeelte Bergentheim-Haarweg;
T56, gedeelte Mariënberg-Brucht;
T73, gedeelte Kloosterhaar-Bruinehaar;
N36, Witte Paal-Almelo.

Naast de fietspaden met een verkeersfunctie komen enige verharde fietspaden voor met overwegend een recreatieve functie. Deze fietspaden komen onder meer voor in en nabij de "driehoek" N36 - N34 - Vecht.

5.4. Openbaar vervoer.

5.4.1. Railvervoer.

Door het plangebied loopt de spoorlijn Zwolle-Emmen.

Binnen de gemeente Hardenberg bevinden zich twee stations, namelijk een in Hardenberg en een in Mariënberg. (Vanuit Mariënberg wordt ook een verbinding per spoor met Almelo onderhouden).

In het kader van het Integraal Structuurplan Noorden des Lands (I.S.P.) is besloten tot elektrifikatie van de spoorlijn Zwolle-Emmen en verdubbeling van het baanvak Mariënberg-Gramsbergen. Deze verdubbeling zal in 1987 gereed zijn.

De verbinding met Emmen en Zwolle wordt thans eens per uur onderhouden (in de ochtend- en avondspits is er een iets hogere frequentie). Na de elektrifikatie en de baanverdubbeling zal de frequentie worden opgevoerd tot een halfuurdienst (vanaf mei 1987).

5.4.2. Openbaar busvervoer.

Binnen de gemeente worden busverbindingen onderhouden door DVM en TET. De lijnen, schematisch weergegeven op kaart 5.2 zijn:

DVM 29	Zwolle-Dedemsvaart-Lutten-Slagharen-Coevorden;
DVM/TET 32	Hoogeveen-Slagharen-Lutten-Hardenberg-Bergentheim-Kloosterhaar-Sibculo-Almelo;
DVM 34	Hardenberg-Coevorden;
DVM 193	(Buurtbus) Hardenberg-Wielen-Radewijk-Baalder-Hardenberg.
TET 97	(Buurtbus) Hardenberg-Brucht-Bergentheim-Rheeze-Diffelen-Mariënberg-Beerzerveld.

De frekventies waarmee deze lijnen worden bereden, uitgedrukt in het aantal retourritten per etmaal, zijn als volgt (tabel 5.2).

Tabel 5.2. Frekventie openbaar busvervoer in de gemeente Hardenberg.

lijn	aantal retourritten per etmaal		
	werkdagen	zaterdag	zondag
DVM 29	22	12	7
DVM/TET 32	16	10	7
DVM 34	3 *)	-	-
DVM 193	11	4	-
TET 97	13	7	-

*) Niet in de schoolvakanties.

N.B. In het seizoen wordt Slagharen met een hogere frekventie bediend.

Uit het voorgaande blijkt, dat er twee "stamlijnen" zijn, een noord-zuid gerichte lijn (DVM/TET 32) die de belangrijkste kernen in de gemeente onderling en met het NS-station in Hardenberg verbindt en een oost-west lijn (DVM 29 Zwolle-Coevorden). Deze twee stamlijnen worden aangevuld met twee "Buurtbus"-lijnen. De frekventies waarmee de twee "stamlijnen" op werkdagen worden onderhouden kan als "goed" worden bestempeld. Op zaterdagen en zondagen loopt de bereikbaarheid (voor zover bepaald door de frekventie) sterk terug. Bovendien kan gesteld worden, dat grote delen van het buitengebied niet beschikken over een openbaar vervoervoorziening, ondanks de aanwezigheid van de buurtbusvoorzieningen (DVM 193 en TET 97). Voor de verbinding tussen Bruchterveld/Ebbenbroek en Hardenberg v.v. is thans een studie gaande voor een buurtbusproject.

5.5. Waterwegen.

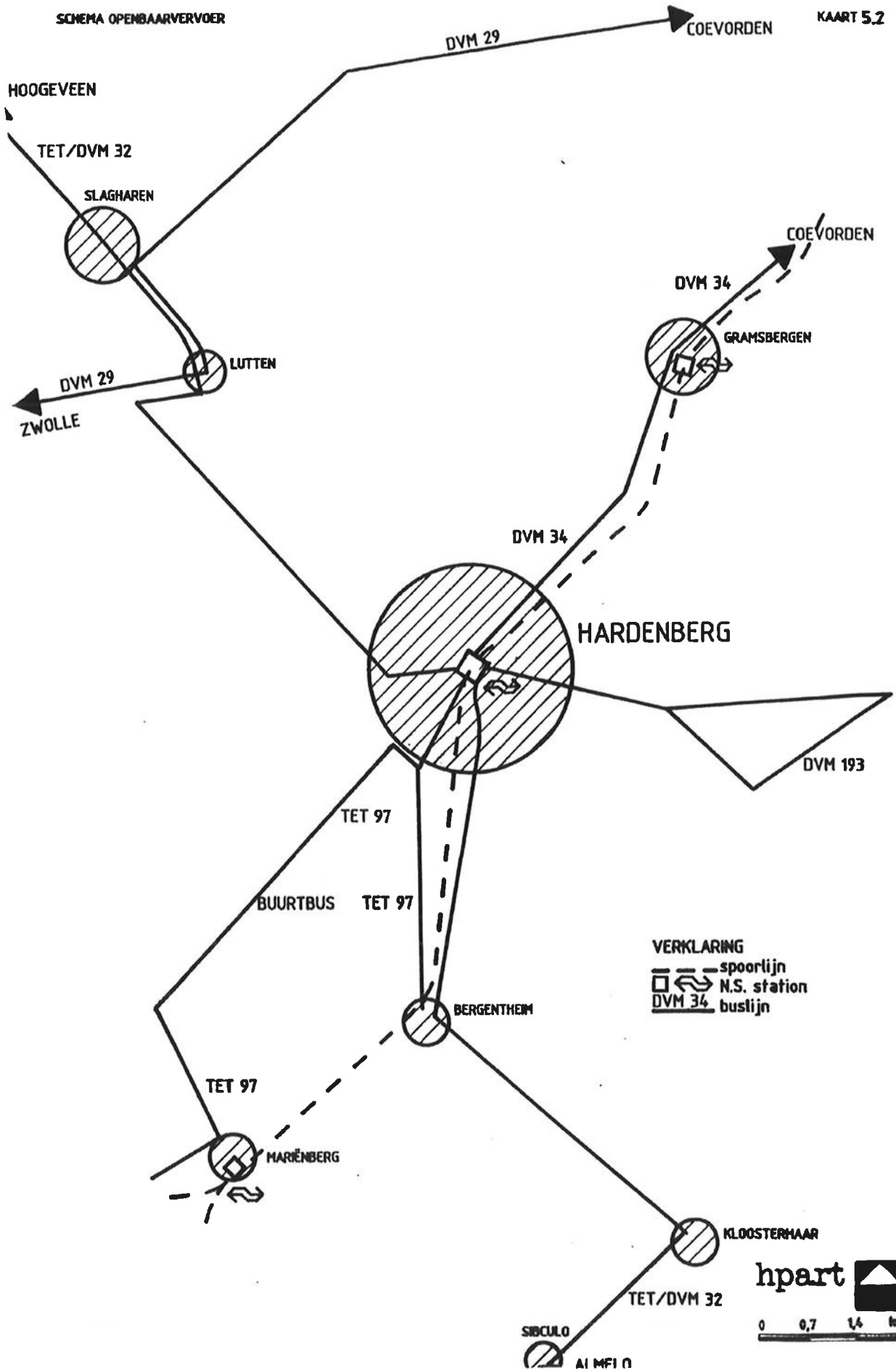
De belangrijkste waterwegen in het buitengebied zijn:

- de Vecht (inclusief een aantal zijtakken);
- het Overijsselsch Kanaal;
- de Lutter Hoofdwijk.

Deze watergangen hebben alle een functie voor de waterhuishouding. Het Overijsselsch Kanaal heeft daarenboven een functie voor de scheepvaart (CEMT klasse I, toelaatbaar laadvermogen 300 ton; vanaf circa 1989 klasse II, toelaatbaar laadvermogen 600 ton). In het Structuurschema Vaarwegen wordt het Overijsselsch Kanaal tot de Hoofdvaarwegen gerekend. De Vecht is voor kanovaart bevaarbaar (en voor kleine vaartuigen tot aan de stuw bij Junne, gemeente Ommen).

SCHEMA OPENBAARVERVOER

KAART 5.2

Zoals ook reeds vermeld in het hoofdstuk Rekreatie, wordt thans een studie uitgevoerd omtrent de vaarmogelijkheden op de Vecht voor de grotere watersport.

Het Overijsselsch Kanaal is in de "Beleidsvisie recreatietoervaart in Nederland" (augustus 1985) (1) aangegeven als motorbootroute. Het kanaal maakt als zodanig deel uit van de ontsluitingswateren die Nederland buiten de eigenlijke vaargebieden open leggen voor de toervaart.

Een verbinding tussen de Vecht en het Overijsselsch Kanaal is in de Beleidsvisie niet opgenomen.

5.6. Overige infrastructuur.

De diverse infrastrukturele voorzieningen die in deze paragraaf aan de orde komen, staan weergegeven op de kaart van het Intergemeentelijk Structuurplan. In dit stadium wordt volstaan met een verwijzing naar deze kaart.

5.6.1. Buisleidingenstrook.

Het Struktuurschema Buisleidingen maakt onderscheid tussen buisleidingenzones en buisleidingenstroken. Een buisleidingenzone is een doorgaande strook met een breedte van enige honderden meters tot enige kilometers, die als zodanig wordt opgenomen in het streekplan.

Een buisleidingenstrook is een doorgaande strook van 50-200 meter breedte die door overname als zodanig in het streekplan en bestemmingsplan planologisch medebestemd is voor het leggen van buisleidingen.

In het Intergemeentelijk Structuurplan is een reservering voor een buisleidingenstrook opgenomen. Deze strook loopt langs de noordgrens van de gemeente en langs een deel van de westgrens. In de toelichting op het Intergemeentelijk Structuurplan staat vermeld, dat de zone een gebied van 70 m breed omvat voor de leidingen en een toetsingsgebied van 350 m breed.

5.6.2. Gastransportleidingen enzovoort.

Binnen de in paragraaf 5.6.1 genoemde zone bevinden zich twee hoofdtransportleidingen van de Gasunie. Een derde hoofdtransportleiding loopt ten oosten van Slagharen. Voorts komen in het gebied enige regionale transportleidingen met aansluitingen voor.

In het buitengebied bevindt zich een meet- en regelstation (ten oosten van Lutten), alsmede een boorterrein (ten noordoosten van Slagharen). Er bestaan plannen het meet- en regelstation uit te breiden. De functies van het station blijven daarbij overigens ongewijzigd.

(1) Deze nota geeft een gezamenlijke versie van het rijksplan van de provinciale besturen en geldt als gemeenschappelijke uitwerking van de struktuurschema's openluchtrekreatie en vaarwegen.

5.6.3. Hoogspanningleidingen.

Ten westen van de S32 loopt een hoogspanningsleiding van 110 kV, die nabij Hardenberg eindigt.

Het Intergemeentelijk Structuurplan noemt dat in de toekomst eventueel behoefte kan ontstaan aan een leiding tussen Hardenberg en Coevorden.

5.6.4. Waterwingebied.

Ten zuiden van Hardenberg bevindt zich het waterwingebied Brucht met een tweetal beschermingszones.

De Waterleidingmaatschappij "Overijssel" N.V. heeft een vergunning aangevraagd om de onttrekking van water te mogen verdubbelen van maximaal 4 miljoen m³ per jaar tot 8 miljoen m³ per jaar. Konsekwentie van een vergrote onttrekking van water is het verruimen van de beschermingszones.

In verband met de negatieve konsekwenties die dit zou hebben voor het bestaande en geprojecteerde industrieterrein van Hardenberg is de gemeente van mening dat een dergelijke uitbreiding van de waterwinning achterwege dient te blijven.

5.6.5. Zandwinning.

Ten noordwesten van Kloosterhaar, nabij Sibculo, en in de omgeving van Collendoorn zijn er gebieden met een concessie voor zandwinning.

De omvang van deze gebieden kan volgens het Intergemeentelijk Structuurplan vergroot worden. Met name voor het gebied nabij Collendoorn is een forse uitbreiding in westelijke richting aangegeven.

De gebieden bij Sibculo liggen overigens nagenoeg geheel buiten het grondgebied van de gemeente.

5.6.6. Rioolwaterzuivering.

Ten noorden van Bergentheim bevindt zich een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

5.6.7. Munitiedepot.

De veiligheidszone van het in de gemeente Ommen gelegen munitiedepot beslaat ook een gering deel van het grondgebied van de gemeente Hardenberg.

5.6.8. Afvalverwerking.

De afvalverwerking vindt plaats middels storting op het terrein bij Collendoorn. De opslagcapaciteit van deze lokatie is in 1988 volledig benut. Als nieuwe lokatie wordt het bosgebied Bovenveld geopteerd.

5.7. Geluidhinder.

Het aspect geluidhinder zal worden beschreven voor de toekomstige situatie.

5.8. Fietspaden.

In paragraaf 5.3. is gekonstateerd, dat langs een aantal secundaire en tertiaire wegen fietspaden ontbreken.

De intensiteiten op deze wegen zijn zodanig dat de aanwezigheid van fietspaden gerechtvaardigd is.

Als uitgangspunt geldt verder, dat het bestemmingsplan in planologisch opzicht de aanleg mogelijk zal maken van nieuwe fietspaden die zijn opgenomen in het "Raamplan fietspaden voor Overijssel". Het betreft hier met name fietspaden met een recreatieve functie.

Hoofdstuk 6. WONEN EN NIET-AGRARISCHE BEDRIJFVIGHEID.

6.1. Inleiding.

In het buitengebied van de gemeente Hardenberg komen, naast de specifieke recreatieterreinen waarvoor afzonderlijke bestemmingsplannen gelden, circa 2.650 adressen voor. Voor het grootste deel is sprake van verspreid liggende bebouwing; in een aantal situaties is duidelijk sprake van concentratie van bebouwing. Dit is het geval langs de Schuineslootweg, de Coevorderweg-Posthoornweg, langs de voormalige Dedemsvaart (Dedemsvaartseweg-noord en -zuid en Anerweg-noord en -zuid) en langs de Hoogeweg.

Op ruim 750 adressen is een agrarisch bedrijf gevestigd. Dit aantal is lager (+ 40) dan het aantal dat genoemd is in hoofdstuk 1 bij beschrijving van de landbouw. Dit is te verklaren door het voorkomen van boerenbedrijven binnen bebouwde kommen of binnenkort te verstedelijken gebieden, met name in Baalderveld.

Op bijna 110 agrarische bedrijven komt een tweede agrarische bedrijfswoning voor. Deze woningen behoren tot de agrarische bedrijven en zijn derhalve niet meegerekend bij het aantal van circa 2.650 adressen. Opgemerkt wordt dat ook zogenaamde noodwoningen van geringe oppervlakte en dikwijls van hout in voorkomende gevallen als tweede bedrijfswoning zijn geteld. In een aantal gevallen zijn de bewoners van de tweede bedrijfswoning niet functioneel aan het agrarisch bedrijf gebonden. In deze gevallen is zij wel als bedrijfswoning aangemerkt en in het agrarisch bouwperceel opgenomen.

Van de overige circa 1.850 adressen, die in de plandeelvergrotingen zijn opgenomen, is in het merendeel der gevallen sprake van een (burger)woning; op circa 180 adressen is een andere functie het meest belangrijk. In het onderstaande wordt hierop ingegaan.

6.2. Wonen.

Op ruim 1.670 adressen is de hoofdfunctie wonen; in het merendeel van de gevallen zijn dit burgerwoningen, waarvan in ruim 40 gevallen sprake is van de dubbele woning (twee onder één kap). Bij deze dubbele woningen betreft het een woning die duidelijk gesticht is met de bedoeling om twee huishoudens te huisvesten. Opgemerkt wordt dat in veel "eengezinshuizen" ook twee huishoudens voorkomen. Dit is vooral het geval in voormalige boerderijen waar (een deel van) de schuur thans is verbouwd tot woning. Deze woningen zijn als één enkele woning/adres geteld.

Wat de bouwvorm betreft, kan worden gesteld dat er een grote variatie is. Met name bij (voormalige) boerderijen zijn invloeden van omringende gebieden duidelijk te herkennen, met name invloeden van Drenthe, Salland, Duitsland en Groningen (vooral Oldambt). Daarnaast komen eigentijdse bouwvormen voor met hoge gootlijn of geelstenige bungalowvormen die niet aan een bepaalde streek gebonden zijn.

In het buitengebied van Hardenberg kunnen de volgende typen onderscheiden worden.

Het Duitse type wordt gekenmerkt door:

- een rechthoekig grondvlak, soms met aanbouwen;
 - een gootlijn c.q. druplijn van 2 à 2.5 m hoog;
 - een zadeldak met een duidelijk dakoverstek;
 - in de voorgevel staand rechthoekige ramen, dikwijls tamelijk klein. De twee buitenste ramen zijn soms wat kleiner dan de andere ramen. Het aantal ramen in de voorgevel bedraagt meestal vier of vijf, soms minder of meer;
 - in de voorgevel zit geen deur;
 - het bovenste deel van de voorgevel is met hout betimmerd en/of er zit een houten dwarsbalk door de punt van de voorgevel met een opstaande balk die boven de nok uitsteekt.
- Dit type komt vooral in het oostelijke en zuidelijke deel van de gemeente voor (zie figuur 6.1).

Het Sallandse type wordt gekenmerkt door:

- een rechthoekig grondvlak met al dan niet één inspringende baander. De baander kan zowel aan de zij- als aan de achterkant zitten;
 - een lage gootlijn c.q. druplijn, dikwijls lager dan 2 m;
 - een schildvormig dak of een zadeldak met twee wolfseinden;
 - staand rechthoekige ramen in de voorgevel met aan weerskanten een kleiner, dikwijls vierkant raam; in een enkel geval zijn alle ramen even groot;
 - een voordeur in de voorgevel die niet in het midden zit.
- Dit type komt met name voor in de oude nederzettingen ter weerszijden van de Vecht.

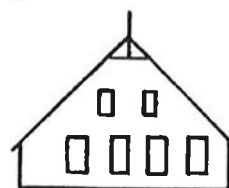
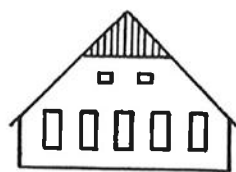
In veel gevallen is sprake van een "kruising" van het Duitse en het Sallandse type. Van beide typen zijn kenmerken vermengd:

- een rechthoekig grondvlak, al dan niet met aanbouwen en/of een inspringende baander;
- een goot- c.q. druplijn van circa 2 m hoog;
- een zadeldak met een duidelijk dakoverstek. In verband met de oorspronkelijke rietbedekking is de dakhelling, evenals bij het Sallandse type, $\pm 50^\circ$; bij het Duitse type bedraagt de helling veelal 45° ;
- in de voorgevel zitten naast een voordeur, die niet in het midden zit, 4 staand rechthoekige ramen, bijna altijd even groot. Aan de ene kant van de voordeur zitten 3 ramen, aan de andere kant het vierde raam;
- op het bovenste deel van de voorgevel zit hout.

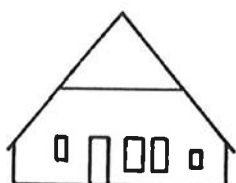
Dit type komt voor in de oude nederzettingen rondom de Vecht, Oud Berghem, Diffelen, Rheeze.

Het Oldambtster type wordt gekenmerkt door:

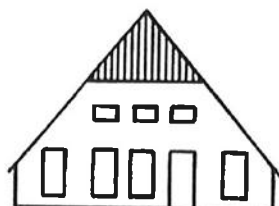
- meerdere krimp- of sprongen in het grondvlak, waardoor het voorhuis smaller is dan het schuurgedeelte;
- een hoge gootlijn bij het woongedeelte (4-6 m) en een lage gootlijn op het schuurgedeelte (± 2 m). Er is wel een doorlopende kap;
- in de meeste gevallen is sprake van een schilddak, soms een zadeldak met wolfseinden;

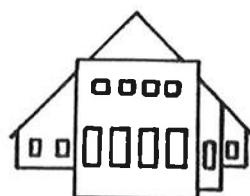
DUITS TYPE

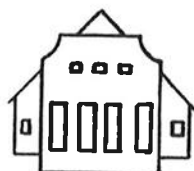
SALLANDS TYPE

SALLANDS DUITS TYPE

OLDAMBTSTER TYPE

REESTDAAL TYPE

- de vorm en indeling van de voorgevel is variabel. Soms is sprake van een hoog opgaande rechthoekige voorgevel, waarachter het schilddak begint. In andere gevallen is de vorm variabel, soms met aan- of uitbouwen. Ook de indeling is variabel, soms wel, soms niet met een voordeur, al dan niet met verhoogde stoep;
- een grote bouwmasa.

Opgemerkt wordt dat in sommige gevallen sprake is van een min of meer losstaand voorhuis met een duidelijk eigen kap. Hierin is veel variatie aanwezig.

Het Oldambtster type wordt met name aangetroffen in de hoogveenontginningsgebieden, zowel in het noorden als het zuiden van de gemeente.

Het Reestdal type wordt gekenmerkt door:

- een smaller voorhuis dan het schuurgedeelte;
- een gootlijn die op het voorhuisgedeelte ± 3 m bedraagt en op het schuurgedeelte ± 2 m;
- het meest kenmerkend is de voorgevel met twee hol gemetselde bogen;
- de indeling van de voorgevel varieert; soms is wel, soms is geen voordeur aanwezig.

Dit type komt veel voor in zuid-west Drenthe; in de gemeente Hardenberg komen enkele boerderijen van dit type voor.

Naast bovenstaande typen komen enkele woningen voor met een bijzondere bouwvorm. Dit betreft:

- Dedemsvaartseweg-noord 46, een pension met "Oldambter" invloeden;
- Dedemsvaartseweg-noord 108, een gerestaureerde woning;
- Hoogenweg 65, dit lijkt een voormalige schoolwoning;
- Brinkweg 14, dit lijkt een voormalige schoolwoning;
- Staarmansweg 4, een fraaie boerderij met zowel Duitse, Drentse als Sallandse invloeden.

6.3. Niet-agrarische bedrijvigheid.

Zakelijke bedrijvigheid.

De niet-agrarische bedrijvigheid kan worden onderverdeeld in zakelijke bedrijvigheid en maatschappelijke bedrijvigheid c.q. voorzieningen.

Bij de zakelijke bedrijvigheid gaat het in de eerste plaats om een aantal bedrijven in de agrarische sfeer. Dit betreft een tweetal tuincentra en enkele kwekerijen, waarvan één bomenkweker en één modeltuin.

Eveneens verwant aan de agrarische sektor is een tweetal maneges, één ten westen van Slagharen en één in Hoogenweg.

Verder is een tweetal dierenpensions aanwezig, waarvan één pension is gekombineerd met een agrarisch bedrijf.

Verbonden aan de agrarische sektor zijn verder diverse agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven, die diensten en/of goederen leveren (of afnemen) aan (van) agrarische bedrijven. Dit betreft in de eerste plaats een twaalfstal loonwerkbedrijven die bepaalde werk-

zaamheden uitvoeren op agrarische bedrijven. Op deze twaalf bedrijven is loonwerk de belangrijkste activiteit. Daarnaast wordt op elf agrarische bedrijven loonwerk als nevenactiviteit uitgevoerd. Deze loonwerkbedrijven komen verspreid in de gemeente voor. Een vijftal bedrijven levert produkten (onder andere meel, kunstmest, stro) aan agrarische bedrijven. In een tweetal gevallen is sprake van een coöperatieve handelonderneming (C.L.M. aan de Coevorderweg en Cebeco aan de Kloosterdijk); in de andere 3 gevallen is sprake van een partikuliere onderneming. Op één van deze laatste bedrijven wordt graan nog met behulp van een windkorenmolen gemalen. Het betreffende bedrijf aan de Radewijkerweg is gekombineerd met een agrarisch bedrijf. Aan de Eugenboersdijk is een aardappelhandelsbedrijf gevestigd waar zowel poot- als eetaardappelen verhandeld worden. Een achttal bedrijven levert landbouwmachines aan agrarische bedrijven, terwijl hier in meer of mindere mate tevens sprake is van reparatie van machines en gereedschap. Bij bovengenoemde agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven is in 7 gevallen een tweede bedrijfswoning aanwezig.

Naast bovengenoemde bedrijven komen in het buitengebied 49 bedrijven voor die geen direkte relatie met de landbouw hebben. Het betreft een groot scala van uiteenlopende bedrijven. Gezien de omvang heeft een drietal bedrijven hiervan een industrieel karakter: metaalbedrijf Van de Most aan de Hoogeveenseweg, plastic-buizenfabriek aan de Dedemsvaartseweg en een steenfabriek aan de Verlengde Broekdijk. De overige 46 bedrijven betreffen onder meer bouw- c.q. aannemersbedrijven, garagebedrijven en metaalbedrijven, waarvan in een aantal gevallen een leegstaand bedrijfspand.

Bij de genoemde bedrijven zijn in meerdere gevallen ondergeschikte vormen van detailhandel aanwezig. Daarnaast zijn in het buitengebied 24 detailhandelsvestigingen (winkels), twee panden stonden ten tijde van de inventarisatie leeg. Voor de winkels gelden de normale openingstijden.

Daarnaast komt in een vijftal gevallen detailhandel voor met zeer beperkte en/of onregelmatige openingstijden. Dit betreft een drietal gevallen waar handel van dumpgoederen plaatsvindt in een grote schuur (Sammelinksdijk, Witmanweg, Zwartedijk); handel in tweede handsgoederen in een oude school (Kanaalweg-west) en een dumphandel van allerhande roerende goederen met verkoop in de open lucht (Rheezerweg).

Op 8 adressen in het buitengebied is een horecabedrijf aanwezig. De aard van de bedrijven varieert van pension, café tot restaurant. Het bedrijf aan de Coevorderweg stond op het moment van de inventarisatie (voorjaar '86) leeg.

Op een zevental adressen worden motorbrandstoffen verkocht. Naast benzine en dieselolie wordt op vier adressen ook autogas verkocht. Opgemerkt wordt dat in alle zeven gevallen een combinatie plaatsvindt met een andere niet-agrarische functie, namelijk met een garagebedrijf (3x), met een smederij (2x), met een winkel en met een herstelwerkplaats.

Bij veel van bovengenoemde bedrijven is een kantoorruimte onderdeel van de bedrijfsvoering. Aan de Hoogeteenseweg is een specifiek kantoor aanwezig bij een woning.

Bij Sibculo komt een autosloperijbedrijf voor. Daarnaast komt aan de Kanaalweg-west een sloperij voor gekombineerd met een garagebedrijf. In het noorden van de gemeente is eveneens een autosloperij gevestigd; dit bedrijf valt onder het afzonderlijke bestemmingsplan voor de af te ronden vuilstort bij Collendoorn.

In paragraaf 7.5 (Recreatie) wordt aandacht besteed aan de aanwezige verblijfsrecreatieterreinen. Voor de meeste terreinen is reeds (of wordt) een afzonderlijk bestemmingsplan opgesteld. De overige worden in dit bestemmingsplan geregeld. In het buitengebied komen 22 verspreid staande zomerwoningen voor bij Diffelen (11), Bergentheim (6), Rheeerveen (4) en Schuine-sloot (1).

Maatschappelijke bedrijvigheid en voorzieningen.

In het buitengebied komen diverse maatschappelijke bedrijven c.q. voorzieningen voor.

Dit betreft in de eerste plaats een zestal basisscholen, waarvan twee met een schoolwoning.

Op drie adressen staat een kerkgebouw, waarbij in twee van de drie gevallen een pastorie staat.

Op zes adressen is een sociaal-cultureel gebouw. Dit betreft dorps-huizen bij Ebbenbroek, Hoogenweg en Oud Lutten, een clublokaal in Rheeerveen, een gospelsoos bij Mariënberg en gebouwtjes voor scouting bij Hardenberg.

Bij het dorps huis van Hoogenweg is een dienstwoning aanwezig.

In het bos bij de Bosweg is een gebouw aanwezig van een honden-dressuurclub. Tevens staan daar enkele oefenattributen opgesteld.

Aan een aantal wegen komen opslagplaatsen van Rijks- (2) c.q. Provinciale Waterstaat (4) voor. Op beide terreinen van Rijkswaterstaat en op twee terreinen van Provinciale Waterstaat staan loodsen.

Aan de Elfde Wijk staat een kantoor van de ruilverkavelingen Arriën-Stegeren en Dedemswijk-noord.

Het belangrijkste terrein voor dagrecreatie in de gemeente Hardenberg, de Oldemeijer, is gelegen in de boswachterij Hardenberg. Het betreft een spartelplas met oevervoorzieningen, parkeervoorzieningen en dergelijke. In verband met de grootte is deze plas van regionaal belang.

Aan de Radewijkerbeek bij Radewijk ligt een zwembadje met speelweide voor met name kleine kinderen. Aan de Hardenbergerweg is een dagcamping "De Geerhoek".

Bij Sibculo ligt aan de Gemeenteweg een sportveldencomplex, terwijl aan de Dorpsstraat in Kloosterhaar een oefenveld aanwezig is.

In het buitengebied komen vier ijsbanen voor. Deze liggen bij Lutten, Schuinesloot, Hoogenweg en Bergentheim.

Aan de Oldemeyerweg en Schapenweg liggen begraafplaatsen die als zodanig in gebruik zijn. Voor de op een hoogte gelegen kleine begraafplaats aan de Vecht ten noorden van Hardenberg ("t Jodenbergje") is dat niet meer het geval.

Aan de Dedemsvaartseweg staat een hoge watertoren die in de verre omtrek zichtbaar is.

Ten zuiden van Lutten ligt een woonwagenkamp dat thans niet meer in gebruik is.

In de boswachterij Hardenberg komt aan de Ommerweg een aantal schuren voor beheer en onderhoud voor. Tevens staat hier een brandtoren.

Ten zuiden van Heemse ligt een volkstuintencomplex. Hierop komen geen gebouwen c.q. tuinhuisjes voor.

38 01 20 000

()

DEEL II. PLANTOELICHTING.

)

Hoofdstuk 7. UITGANGSPUNTEN.

7.1. Inleiding.

Uit de voorgaande hoofdstukken is gebleken dat in het buitengebied van de gemeente Hardenberg meerdere functies aanwezig zijn. Bij het opstellen van het bestemmingsplan zal hiermee rekening moeten worden gehouden. Wanneer functies ruimtelijk gescheiden zijn en elkaar niet beïnvloeden, levert dit geen problemen op. Waar verschillende belangen ruimtelijk en/of functioneel verweven zijn zal een afweging van belangen gemaakt moeten worden waarbij een beleidskeus noodzakelijk is. Hiertoe is een evenwichtige taxatie van de verschillende belangen noodzakelijk, zodat uit oogpunt van ruimtelijke ordening de beste oplossing wordt gevonden.

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten geformuleerd voor het onderhavige plan buitengebied. Hierbij wordt uitgegaan van de bestaande situatie zoals die in de voorgaande hoofdstukken is beschreven. Hiervan uitgaande zal een zodanig plan moeten worden opgesteld dat de verschillende belangen zich in de toekomst op een harmonische wijze kunnen ontwikkelen.

Bij het opstellen van de uitgangspunten wordt rekening gehouden met de reeds geformuleerde beleidsuitgangspunten van zowel de gemeente als van provincie en rijk. De gemeente heeft in 1985 het Inter gemeentelijke Struktuurplan Avereest, Gramsbergen en Hardenberg vastgesteld. Wat de provincie betreft is met name het Streekplan Noordoost-Overijssel van belang (1984). Daarnaast is er recent een aantal landelijke nota's en regelingen verschenen die bij het opstellen van het bestemmingsplan van belang zijn. Dit betreft in de eerste plaats de Wet geluidhinder die vanaf 1980 in verschillende fasen in werking is getreden.

Als vervolg op de Nota Landelijke Gebieden (1977) is in 1981 een drietal struktuurschema's verschenen, namelijk:

- struktuurschema landinrichting;
- struktuurschema openluchtrecreatie;
- struktuurschema natuur en landschapsbehoud.

In dit kader kan ook genoemd worden het Meerjarenplan Bosbouw. Waar nodig zal met deze nota's rekening worden gehouden.

In onderstaande wordt per sektor ingegaan op het landelijke en het provinciale beleid. Van het provinciale beleid worden de belangrijkste uitgangspunten weergegeven voor zover deze voor het grondgebied van de gemeente Hardenberg van belang zijn. Daarnaast wordt voor zoveel nodig het struktuurplan geciteerd.

Het streekplan maakt onderscheid in essentiële, belangrijke en indikatieve uitgangspunten. Essentiële uitgangspunten kunnen alleen door Provinciale Staten worden gewijzigd; belangrijke uitgangspunten kunnen (nadat advies is ingewonnen van de Provinciale Planologische Commissie en van de Commissie van Advies) door Gedeputeerde Staten worden gewijzigd. Indikatieve beslissingen kunnen door Gedeputeerde Staten worden gewijzigd.

7.2. Uitgangspunten met betrekking tot de landbouw

Uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken dat de landbouw in de gemeente Hardenberg duidelijk in ontwikkeling is. In de eerste plaats betreft dit de afname van het aantal agrarische bedrijven, zij het dat het tempo de laatste jaren aanzienlijk is gedaald. Verder is gebleken dat er veel kleine bedrijven voorkomen. Van alle bedrijven heeft 28% minder dan 70 sbe. Zelfs 14% van alle bedrijven heeft een bedrijfsomvang van minder dan 30 sbe.

In de Nota Landelijke Gebieden is de gemeente Hardenberg nagenoeg geheel gerekend tot de categorie "gebieden met afwisselend landbouw en andere functies in grotere ruimtelijke eenheden". In het struktuurschema voor de landinrichting wordt voor de gemeente Hardenberg of delen ervan niet voorzien in een herinrichting of een ruilverkaveling.

Het Streekplan Noordoost-Overijssel bevat met betrekking tot de landbouw de volgende essentiële beslissingen:

- "Het bieden van ontplooiingskansen aan de landbouw en het bedrijfsleven."

- "In het landelijk gebied dient de op afbeelding 4 aangegeven hoofdstructuur te worden nagestreefd.

In de ontginningsgebieden dienen ruimtelijke maatregelen vooral gericht te worden op het in stand houden en ontwikkelen van de landbouw. In de Reest- en Vechtzone dienen ruimtelijke maatregelen behalve aan de landbouw vooral aandacht te besteden aan het behoud en ontwikkelen van de daar aanwezige waarden van natuur en landschap."

- "Gestreefd wordt naar het ontwikkelen en in stand houden van doelmatige vormen van bedrijfsvoering in de landbouw door middel van agrarische structuurverbetering."

Ten aanzien van de landbouw in het algemeen wordt in het Inter-gemeentelijk Struktuurplan het volgende gesteld: "In de toekomst zal een verdere verbetering van de produktieomstandigheden van de landbouw zoveel mogelijk worden nagestreefd. Dit zal leiden tot het optimaliseren van de inrichting en beheer. Verbeteringen kunnen betrekking hebben op de waterbeheersing, de verkaveling/percelering, de profielopbouw van de grond, de maaiveldsligging, de ontsluiting en de situering van de bedrijfsgebouwen.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied.

- Er worden vier categorieën agrarisch gebied (zonder bebouwing) onderscheiden, namelijk:

- . agrarisch gebied;

- . agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap;

- . agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf;

- . agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.

Opgemerkt wordt dat deze indeling in categorieën agrarisch gebied niet vergelijkbaar is met de aanduidingen landelijk gebied I, II, III en IV van het Streekplan en het Intergemeentelijk Structuurplan. In het streekplan en structuurplan zijn de aanduidingen gebaseerd op een combinatie van landschappelijke (zowel cultuur-historische als visueel-landschappelijke) en/of natuurlijke (bijvoorbeeld vegetatieve of faunistische) waarden; in het bestemmingsplan wordt hierin zoveel mogelijk onderscheid gemaakt. Natuurterreinen worden afzonderlijk bestemd, terwijl voor de agrarische gebieden in het voorgaande is aangegeven om welke specifieke waarden het gaat.

Voor een verdere onderbouwing van genoemde categorieën wordt verwezen naar paragraaf 7.3 (landschap).

- Voor de uitbreidingsmogelijkheden wordt per agrarisch bedrijf een bouwperceel toegekend. Het bouwperceel krijgt een afzonderlijke bestemming "agrarisch gebied met bebouwing".
- Het bouwperceel wordt, voor zover mogelijk, aangepast aan de opgegeven wensen van de betrokken agrariër, alsmede aan de landschappelijke gegevens.
- Indien aan beide zijden van een weg agrarische bedrijfsgebouwen van één bedrijf aanwezig zijn, wordt aan de overzijde van de weg een gedeeltelijk bouwperceel toegekend. Dit gedeeltelijke bouwperceel wordt voorzien van een aanduiding dat er geen bedrijfswoning mogelijk is.
- In verband met de flexibiliteit mag het bouwperceel aan één zijde tot maximaal 25 meter overschreden worden met dien verstande dat advies wordt ingewonnen van de Inspecteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne, indien de afstand tot nabijgelegen burgerbebouwing minder is of wordt dan 100 meter. Deze overschrijding is alleen toegestaan wanneer het bouwperceel grenst aan de bestemming agrarisch gebied en/of agrarisch gebied met landschappelijke waarde, "kleinschalig landschap". Daarnaast wordt een bepaling opgenomen dat burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen stellen aan de situering van de gebouwen binnen het bouwvlak, zodat voorkomen kan worden dat waardevolle beplanting onnodig wordt verwijderd. Tevens kan hiermee een situering van gebouwen kris kras door elkaar, voorkomen worden.
- Voor hoofdberoepsbedrijven is het bouwperceel in principe 1 hectare groot. Nevenberoepsbedrijven krijgen een bouwperceel ter grootte van het erf, met een maximum van een ½ hectare. Tijdens de gehouden landbouwenquête is gebleken dat dit voor de nevenberoepsbedrijven voldoende ruimte biedt om aan de wensen te voldoen. Uit de landbouwenquête is gebleken dat er nagenoeg geen hoofdberoepsbedrijven voorkomen met minder dan 70 sbe. Wel zijn er enkele nevenberoepsbedrijven met meer dan 70 sbe. Aan deze bedrijven wordt ook een bouwperceel van 1 hectare toegekend. Als grens tussen burger en nevenberoepsbedrijf wordt 10 sbe aangehouden. Bedrijven van deze omvang zijn landbouwmeitellingplichtig. Belastingtechnisch worden zij ook als agrarisch bedrijf aangemerkt.
- Voor nevenberoepsbedrijven wordt de mogelijkheid open gehouden om te kunnen uitgroeien tot hoofdberoepsbedrijf. Na inwinning van het advies van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie

geschiedt dit via wijziging ex artikel 11 W.R.O. Op dezelfde manier kunnen bouwpercelen voor hoofdberoepsbedrijven worden vergroot tot maximaal 1½ ha.

- In verband met de grote mate van verwevenheid tussen grondgebonden- en niet-grondgebonden landbouw wordt geen onderscheid gemaakt in bouwpercelen voor grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

- Intensieve veehouderij is in principe op alle agrarische bedrijven toegestaan (op alle bouwpercelen) met dien verstande dat op bouwpercelen binnen 350 m van gekoncentreerde woonbebouwing en de bestemming natuurgebied en binnen het beschermingsgebied ten behoeve van de waterwinning, uitbreiding ten behoeve van intensieve veehouderij, voor zover dit meer dan 250 m² betreft, alleen mogelijk is via vrijstelling van burgemeester en wethouders nadat het advies is ingewonnen van de Inspekteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Voor verblijfsrecreatieve terreinen groter dan 2½ ha is in dit geval een afstand van 200 m aangehouden. Opgemerkt wordt dat de Hinderwet onverlet van kracht is. Deze bouwpercelen worden op de plankaart van een aanduiding voorzien.

Naast de dorpskernen waarvoor een afzonderlijk bestemmingsplan geldt, worden ook de bebouwingslinten langs de Schuineslootweg, de Coevorderweg/Posthoornweg, de Dedemsvaartseweg-noord en -zuid, de Anerweg-noord en -zuid, alsmede de Hoogenweg tussen de voormalige Kattendijk en Hardenbergerveldweg tot de gekoncentreerde woonbebouwing gerekend (zie ook de begripsbepalingen, artikel 1 van de voorschriften). De begrenzing is zodanig gekozen dat er sprake is van een tamelijk aaneengesloten, hoofdzakelijk niet-agrarische bebouwing.

- Met betrekking tot het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- . het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven (zowel grondgebonden als niet-grondgebonden) is mogelijk in het agrarisch gebied na het advies van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie en geschiedt via wijziging ex artikel 11 W.R.O.;

- . hetzelfde geldt voor het agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap;

- . het oprichten van nieuwe niet-grondgebonden agrarische bedrijven is niet toegestaan binnen 350 meter van gekoncentreerde woonbebouwing en de bestemming natuurgebied; voor verblijfsrecreatieterrainen geldt een afstand van 200 m;

- . het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven is niet toegestaan in het agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf en in het agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.

- Ten aanzien van agrarische bebouwing gelden de volgende bebouwingsnormen:

- . nokhoogte bedrijfsgebouwen maximaal 12 m;

- . goothoogte maximaal 5½ m;

- . dakhelling bedrijfsgebouwen minimaal 18°;

- . torensilo's zijn tot 15 m hoogte toegestaan op alle bouwpercelen;

- . torensilo's tot 25 m zijn mogelijk, nadat het advies is ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.

- Per bedrijf is één bedrijfswoning mogelijk met een maximum inhoud van 600 m³, waarvoor de volgende bebouwingseisen gelden:

- . nokhoogte maximaal 10 m;

- . de dakhelling bedraagt minimaal 30°; maximaal 25 m² mag van een platte afdekking worden voorzien.
 - Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor verbouw van aangebouwde bedrijfsgebouwen ten behoeve van bewoning tot een maximum van 600 m³.
 - Een tweede bedrijfswoning is mogelijk nadat advies is ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Burgemeester en wethouders kunnen aanvullend advies vragen van het Landbouwschap. De tweede bedrijfswoning mag maximaal 25 meter van het hoofdbedrijfsgebouw worden gebouwd en moet gebruik maken van dezelfde in- en uitrit als de eerste bedrijfswoning, tenzij dit om bedrijfstechnische, verkeerstechnische en/of redenen van welstand niet mogelijk is. De inhoud van een tweede bedrijfswoning bedraagt maximaal 500 m³, met een vrijstelling voor burgemeester en wethouders tot 600 m³. Voor een tweede bedrijfswoning gelden verder dezelfde normen als voor de burgerwoningen.
 - Op het bouwperceel worden andere bouwwerken toegestaan tot maximaal 12 meter hoogte.
 - Na bedrijfsbeëindiging kan de bestemming van een boerderij gewijzigd worden in woondoeleinden ten behoeve van één woning of een loonwerkbedrijf.
 - Per bedrijf is via vrijstelling van burgemeester en wethouders één schuilhut of melkstal tot maximaal 75 m² mogelijk buiten het bouwperceel in het agrarisch gebied en in het agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap. Een tweede schuilhut van maximaal 75 m² is mogelijk ingeval er sprake is van een veldkavel van ten minste 5 ha.
 - Het bouwen van een rundveeststal buiten het bouwperceel is mogelijk tot een maximum oppervlak van 2.500 m², indien dit in verband met de ligging van de grond en de bedrijfsvoering noodzakelijk is. Dit zal geschieden via wijziging ex artikel 11 W.R.O. met het advies van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.
 - Het oprichten van voeder- c.q. sleufsilos buiten het bouwperceel is mogelijk via vrijstelling tot maximaal 2 meter in het agrarisch gebied en agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap en tot maximaal 1 meter in het agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf en het agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.
 - Open mestsilos kunnen binnen het agrarisch bouwperceel worden opgericht.
- Wat betreft het oprichten van mestsilos buiten de bouwpercelen wordt onderscheid gemaakt in kleinere mestsilos voor één of enkele boeren gezamenlijk en grotere mestsilos waar ook mest van derden/van elders wordt opgeslagen. Kleinere mestsilos tot 2.000 m³ of een oppervlakte van 750 m² zijn alleen via wijziging ex artikel 11 W.R.O. mogelijk buiten het bouwperceel in de bestemmingen "agrarisch gebied" en "agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap". De maximale hoogte bedraagt 6 m, terwijl burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen stellen met betrekking tot de landschappelijke inpassing. Grotere open mestsilos buiten het bouwperceel worden in dit bestemmingsplan niet geregeld. Hiervoor zal een planwijziging noodzakelijk zijn.

- Voor werkzaamheden die van invloed zijn op landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden wordt verwezen naar paragraaf 7.3 (landschap) en 7.4 (natuurlijk milieu) alsmede naar de matrix aan het einde van dit hoofdstuk.

7.3. Uitgangspunten met betrekking tot het landschap.

Bij de beschrijving van het landschap is ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van Hardenberg. In het huidige landschap zijn de sporen van de diverse ontwikkelingsstadia nog duidelijk herkenbaar: de stuwwallen met grootschalig reliëf (Kloosterhaar-Sibculo, Lutteres) daterend van de ijstijden, het kleinschalig essenlandschap aan weerszijden van de Vecht en de Radewijkerbeek (buurtschappen Diffelen, Rheeze, Heemse, Collendoorn, Baalder, Hardenberg, Brucht, Oud Bergentheim en Radewijk) en de grootschalige heide- en veenontginningsgebieden in het noorden (Slagharen-Schuinesloot, Heemser- en Rheezerveen) en in het zuiden van de gemeente (Bergentheim, Bruchterveld, Hoogenweg-Radewijk).

Zoals in de vorige paragraaf reeds is vermeld, is de gemeente Hardenberg in de Nota Landelijke Gebieden aangeduid als "gebieden met afwisselend landbouw en andere functies in grotere ruimtelijke eenheden".

In het Struktuurschema Natuur- en Landschapsbehoud is het stroomgebied van de Vecht ten westen van Hardenberg aangeduid als "grote landschapseenheid". Deze grote landschapseenheid omvat in de buurgemeente Ommen eveneens het Vechtdal en het Reggedal met aanliggende gronden. Een "grote landschapseenheid" wordt omschreven als een gebied met belangrijke ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden die in dit opzicht een samenhangende eenheid vertonen en groter zijn dan 5.000 ha. Het beleid met betrekking tot grote landschapseenheden is gericht op de instandhouding van het algemene karakter van het gebied, op de instandhouding van de samenhang tussen de te onderscheiden ruimtelijke eenheden daarin en op het behoud van de ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van die ruimtelijke eenheden afzonderlijk.

In het Struktuurschema Openluchtrecreatie worden de voor de recreatie meest belangrijke kultuurlandschappen aangeduid als "nationale landschappen". Deze nationale landschappen vallen in veel gevallen min of meer samen met de "grote landschapseenheden" van het Struktuurschema Natuur- en Landschapsbehoud. In de gemeente Hardenberg is het gehele Vechtdal, dus ook ten oosten van Hardenberg, als "nationaal landschap" aangeduid. De regering omschrijft nationale landschappen als "gebieden die een grote rijkdom vertegenwoordigen aan natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten en aan cultuurhistorische waarden. Ze bestaan uit natuurterreinen, wateren en/of bossen, cultuurgronden en nederzettingen en vormen een samenhangend en harmonisch geheel, waardoor ze vanuit toeristisch-recreatieve belevingswaarde van bijzondere betekenis zijn."

In het Streekplan Noordoost-Overijssel is als essentiële beslissing opgenomen dat de ruimtelijke ordening "dient bij te dragen aan het behouden van cultuurhistorische waarden".

Daarnaast zijn de volgende essentiële beslissingen opgenomen:

. Voor het landelijk gebied geldt een zonering landelijk gebied I t/m IV, zoals in de beschrijving is omschreven en op de streekplankaart is aangegeven.

Deze zonering is richtinggevend en is kader voor toetsing van ruimtelijk relevante plannen.

. In het landelijk gebied I wordt de ontwikkeling van de landbouw bevorderd.

. In het landelijk gebied II wordt de ontwikkeling van de landbouw bevorderd; de aanwezige natuur- en landschapswaarden worden in wezenlijke trekken gehandhaafd.

. In het landelijk gebied III wordt de ontwikkeling van natuur en landschap bevorderd; agrarische ontwikkeling is mogelijk voor zover niet strijdig met de ontwikkeling van natuur en landschap.

. In het landelijk gebied IV wordt de ontwikkeling van natuur en landschap bevorderd.

De op de streekplankaart weergegeven zone-indeling stemt overeen met die van het Intergemeentelijk Structuurplan. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Daarnaast zijn de belangrijke beslissingen van belang:

. De in het streekplangebied voorkomende bosgebieden moeten in stand worden gehouden; de ontwikkeling van de functies van bos vindt plaats in overeenstemming met de zoneaanduiding.

. Geomorfologisch en kulturhistorisch belangrijke structuren moeten in wezenlijke trekken gehandhaafd blijven.

. De op afbeelding 12 aangegeven beek en de rivierarmen moeten zoveel mogelijk in hun (nagenoeg) natuurlijke staat worden gehandhaafd.

In de gemeente Hardenberg betreft dit oude Vechtarmen die in eigendom en beheer zijn van natuurbeschermingsinstanties.

Ook in het Intergemeentelijk Structuurplan Avereest, Gramsbergen en Hardenberg is een viertal zones landelijk gebied onderscheiden. Wat beleid betreft stemmen deze overeen met die van het streekplan, zij het dat dit nader is gekoncretiseerd. Per gemeente wordt per deelgebied een nadere gewenste ontwikkeling weergegeven.

In Zone landelijk gebied I wordt de agrarische ontwikkeling bevorderd. Deze zone omvat het grootste deel van de gemeente met uitzondering van de navolgende zones II, III en IV.

Voor Zone landelijk gebied II is het beleid als volgt geformuleerd: "bevordering van de agrarische ontwikkeling, waaronder begrepen de aanleg van produktiebos, waarbij de aanwezige natuur- en landschapswaarden in wezenlijke trekken worden gehandhaafd. Waar mogelijk bevorderen van de ontwikkeling van nieuwe landschapswaarden."

In de gemeente Hardenberg zijn de volgende gebieden als zodanig aangeduid: de es van Oud Lutten, bosgebieden Klimberg en Bovenveld, en gebieden bij Collendoorn, het Vechtdal en bij de Radewijkerbeek, met uitzondering van de navolgende delen met zone III en IV, gebieden ten zuiden van Sibculo en Kloosterhaar en een strook met grootschalig reliëf langs de rijksgrens van Kloosterhaar tot en met de Wellehoek.

Voor Zone landelijk gebied III is het beleid als volgt geformuleerd: "bevorderen van de ontwikkeling van natuur en landschap. Bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van bossen, waarbij

zowel produktie, natuur en recreatie tot hun recht komen. Agrarische ontwikkeling is mogelijk voor zover niet strijdig met de ontwikkeling van natuur en landschap.

In Hardenberg omvat deze zone het grootste deel van de boswachterij Hardenberg, grote delen van de buurtschappen Rheeze, Oud Bergentheim en Radewijk.

In gebieden met Zone landelijk gebied IV is het beleid gericht op "bevorderen van de ontwikkeling van natuur en landschap."

In Hardenberg zijn de volgende gebieden als zodanig aangeduid: bossen bij Schuinesloot en Collendoorn, heide- en veenrestanten bij de Klimberg, Bergentheim, Bruchterveld en Kloosterhaar, delen van de boswachterij Hardenberg, door natuurbeschermingsinstanties aangekochte stroomdalgraslanden aan de Vecht, de Rheezer Belten en de Stobbenplas en Bergentheimerplas.

Uit de gemeentelijke deelgebiedsbeschrijvingen kan bovenstaande als volgt worden aangevuld.

"Voor het behoud van de natuur- en landschapswaarde in het Vechtdal is het van belang dat het reliëf (stroomruggen, rivierduinen, steilranden) gehandhaafd blijft en dat de begroeiing (houtwallen, bosjes), de oude rivierarmen en halfnatuurlijke graslanden in stand worden gehouden." Om dit te bewerkstelligen is bovengenoemde zone-indeling aangegeven.

. In de open veenkoloniale gebieden heeft het landbouwbelang geprevaleerd boven belangen van natuur en landschap. Nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen verdienen in de meest waardevolle delen een zorgvuldige inpassing. Vanuit natuur en landschap bezien is het wenselijk dat met name in dit gebied de nog resterende wijken open en de nog aanwezige veenrestanten behouden blijven."

. In het gebied bij Radewijk "...zijn de houtwallen van een zo grote waarde dat bijzondere bescherming op zijn plaats is. Toepassing van onderhoudsovereenkomsten wordt voorgestaan."

. Van de esnederzetting Rheeze is het volgende gesteld: "De bebouwing is over het algemeen gaaf en karakteristiek. Hetzelfde geldt voor het straatbeeld en de structuur van de nederzetting. Gezien dit gave dorpsbeeld is Rheeze als zeer waardevol te beschouwen. Op een aantal plaatsen is de dorpsrand wel beïnvloed door agrarische nieuwbouw. De dorpsranden verdienen meer aandacht te krijgen. Mogelijkheden tot verbeteringen doen zich mogelijk voor bij aanwijzing van Rheeze tot beschermd dorpsgezicht of door ontwikkelen van een afzonderlijk landschapsplan".

Ten aanzien van bosbouw is gesteld: "Het huidige beleid is erop gericht om in het kader van ruilverkaveling of herinrichting een bescheiden uitbreiding mogelijk te maken".

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied.

Zoals in de voorgaande paragraaf reeds is aangegeven heeft de afweging van belangen voor landbouw, landschap en natuurlijk milieu geleid tot vier categorieën agrarisch gebied (zonder bebouwing). - agrarisch gebied. Binnen deze bestemming domineren agrarische belangen en zijn verbeteringen ten behoeve van externe produktiefactoren voor de landbouw toegestaan. Aanwezige beplantingselementen met een breedte van 1.50 meter en meer, (plantstroken en houtwallen) en boomsingels van circa 30-40 jaar en ouder zijn afzonderlijk bestemd tot "bos".

- agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap. Deze bestemming heeft betrekking op gebieden met een kleinschalig karakter door het voorkomen van diverse houtopstanden. In deze bestemming zijn de houtopstanden niet afzonderlijk bestemd. Het verwijderen en aanbrengen van beplanting (met uitzondering van erfbeplanting) is gekoppeld aan een aanlegvergunning. Voor wat betreft de mogelijkheden voor recreatief medegebruik wordt verwezen naar paragraaf 7.5.

De bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap is ook toegekend aan de voormalige hooilanden bij Radewijk. Door cultuurtechnische ingrepen/verbeteringen hebben deze gronden nogal wat oorspronkelijke kenmerken verloren, waardoor de bestemming kleinschalig landschap beter recht doet aan de nog aanwezige landschappelijke kenmerken.

- agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf. Deze vanuit cultuurhistorisch en/of geomorfologisch oogpunt waardevolle landschapselementen worden gekenmerkt door reliëf en openheid. Tot deze gebieden worden de essen en de stuwwal van Kloosterhaar gerekend. In verband met het karakter van deze gebieden is:

- . het aanbrengen van beplantingen (dus ook snelgroeiend bos) niet toegestaan;
- . egaliseren van meer dan 20 cm niet toegestaan;
- . diepploegen gekoppeld aan een aanlegvergunning;
- . het oprichten van bebouwing niet toegestaan. De begrenzing van deze bestemming is zo gekozen dat geen bestaande agrarische bedrijven binnen deze bestemming vallen.

. esbegeleidende beplanting is afzonderlijk bestemd (zie paragraaf 7.4) waardoor de cultuurhistorische samenhang is gewaarborgd.

- agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden. Deze bestemming heeft betrekking op de voormalige hooilanden langs de Vecht. Deze gronden kenmerken zich door reliëf, relatief hoge waterstanden, plaatselijk voorkomende beplanting en waardevolle vogelbevolking. In verband hiermee zijn de volgende werkzaamheden gekoppeld aan een aanlegvergunning:

- . aanbrengen en verwijderen van beplanting (de houtopstanden zijn in deze bestemming niet afzonderlijk bestemd);
- . diepploegen (dieper dan 50 cm);
- . egalisaties (meer dan 20 cm);
- . graven, verbreden of dempen van sloten.

Alvorens de aanlegvergunning te verlenen wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie voor zover het gebied tevens is bestemd voor waterstaatsdoeleinden wordt tevens advies ingewonnen van de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat.

In verband met de ligging en regelmatig voorkomende overstromingen van deze gronden langs de Vecht wordt het afsluiten van beheersovereenkomsten (in het kader van de Relatienota) onderschreven om tot een goede en nader gedetailleerde afstemming te komen tussen belangen van landbouw, landschap en natuurlijk milieu. Opgemerkt wordt dat het afsluiten van beheersovereenkomsten tussen grondgebruikers en rijksoverheid plaatsvindt op basis van vrijwilligheid en middels dit bestemmingsplan niet tot stand kan worden gebracht.

. vestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan; de begrenzing is zodanig gekozen dat geen bestaande agrarische bedrijven binnen deze bestemming vallen.

- In het archeologisch waardevolle terrein bij Oud Bergentheim zijn bodembewerkingen dieper dan 50 cm (diepploegen, meng- en diepwoelen, draineren) gekoppeld aan een aanlegvergunning, waarbij het advies wordt ingewonnen van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (R.O.B.).

- Het dorpsgebied van Rheeze is in het onderhavige bestemmingsplan opgenomen.

- De ook cultuurhistorisch van betekenis zijnde Schans Venebrugge is bestemd tot natuurgebied in verband met de aanwezige waardevolle beplanting.

7.4. Uitgangspunten met betrekking tot natuurlijk milieu.

Bij de beschrijving van het natuurlijk milieu is uitgegaan van de ecologische benadering, dat wil zeggen dat niet alleen naar de plaats van natuurlijke elementen is gekeken, maar ook naar de aard en samenhang ervan. Bij de beschrijving is zowel aandacht besteed aan de vegetatie als aan de broedvogelbevolking.

De belangrijkste waarden uit oogpunt van natuurlijk milieu komen voor in het Vechtdal en de heide- en veenrestanten.

In de voorgaande paragraaf is het rijksbeleid met betrekking tot het natuurlijk milieu reeds verwoord, evenals de beleidsuitgangspunten van Streekplan en Intergemeentelijk Structuurplan.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied.

- Er wordt voor natuurterreinen uitgegaan van een tweetal bestemmingen, namelijk natuurgebied en bos.

- De bestemming "natuurgebied" omvat de meest kwetsbare natuurterreinen (schraallanden, heide- en veenrestanten, oude rivierarmen, enkele waardevolle bosgedeelten en dergelijke).

. In deze terreinen is het beleid gericht op instandhouding en zo mogelijk ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

. Rekreatief medegebruik is slechts in beperkte mate mogelijk; aanleg van fiets- voet- en ruiterspaden en eenvoudige rekreatieve voorzieningen zoals picknickbank en vissteigers is mogelijk, nadat een aanlegvergunning is verleend. Alvorens de aanlegvergunning te verlenen wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrekreatie en voor zover nodig het advies van de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat.

. Het oprichten van gebouwen wordt niet toegestaan.

- De bestemming "bos" omvat de minder kwetsbare natuurterreinen, bossen, houtwallen, boomsingels en recente aanplantstroken.

. Het beleid is gericht op instandhouding van de aanwezige houtopstanden; naast een natuurfunctie hebben deze gebieden ook een belangrijke landschappelijke functie en/of functie voor bosbouw.

. Rekreatief medegebruik wordt mogelijk geacht; naast aanleg van fiets-, voet- en ruiterspaden zijn ook eenvoudige rekreatieve voorzieningen mogelijk, zoals picknickset, parkeerplaats en dergelijke.

De aanleg van deze voorzieningen is mogelijk nadat een aanlegvergunning is verleend; alvorens de aanlegvergunning te verlenen wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.

. Gebouwen voor beheer en onderhoud zijn mogelijk via vrijstelling tot maximaal 50 m², mits de te beheren oppervlakte bos ten minste 25 ha bedraagt.

- De zandwinplassen bij Slagharen (Stobbenplas) en bij Bergentheim (aan de S31) zijn bestemd tot "natuurgebied". De rekreatieve mogelijkheden zijn thans zeer beperkt en uitbreiding ervan wordt niet voorgestaan met uitzondering van aanleg van vissteigers.

- Vanwege de grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde zijn de esbegeleidende houtwallen bij Radewijk bestemd tot "natuurterrein"; overige esbegeleidende houtwallen (bijvoorbeeld bij Bergentheim) zijn bestemd tot "bos".

- Houtopstanden in de bestemming "agrarisch gebied" met een breedte van 1.50 meter of meer (plantstrook, houtwal) of bomenrijen die ouder zijn dan circa 30-40 jaar (voornamelijk Eikensingels) zijn bestemd tot "bos".

- De kulturhistorisch waardevolle Schans Venebrugge is vanwege de aanwezige begroeiing bestemd tot "natuurgebied". Het eventueel restaureren is mogelijk zonder de waardevolle beplanting aan te tasten.

- De zandwingaten bij Kloosterhaar ten noorden en ten zuiden van de Verlengde Broekdijk en de winning bij Sibculo tussen de Sibculoseweg en de gemeentegrens krijgen de bestemming zandwinning, omdat deze binnen de planperiode als zodanig in gebruik blijven. De gemeente heeft het voornemen deze gebieden te zijner tijd te bestemmen als natuurgebied vanwege de betekenis voor het natuurlijk milieu (onder andere kolonies van oeverzwaluwen).

- Ten behoeve van een uitbreiding van de zandwinning bij Collendoorn en ten zuiden van de Verlengde Broekdijk bij Kloosterhaar is een wijziging ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening opgenomen.

- Het aan te planten bos bij de voormalige vuilstort in Collendoorn wordt bestemd tot "bos".

- Voor de overige plassen bij Sibculo wordt uitgegaan van een zonering: de plas aan de westzijde krijgt een rekreatieve functie, de plas aan de oostzijde (aan Gemeenteweg) krijgt deels een rekreatieve functie, deels een natuurfunctie.

Hierdoor ontstaat een gebied met een grote mate van afwisseling tussen natte en droge, open en besloten gebiedsdelen, dat in potentie grote waarden voor natuurlijk milieu bezit doordat het totaal meer is dan de som der delen.

7.5. Uitgangspunten met betrekking tot de recreatie.

Uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken dat de recreatie in de gemeente Hardenberg een belangrijke plaats inneemt. Dit komt tot uitdrukking in het grote aantal terreinen en complexen voor verblijfsrecreatie. Daarnaast is de gemeente ook van groot belang voor de dagrecreatie en zijn op dit punt ook vele mogelijkheden aanwezig.

Het landelijke beleid ten aanzien van de recreatie is verwoord in het Struktuurschema Openluchtrecreatie en in de reeds eerder genoemde Beleidsvisie recreatietoervaart. In het Struktuurschema Openluchtrecreatie wordt voor de Vechtstreek, aangeduid als nationaal landschap in grote landschapseenheid, uitgegaan van een terughoudend beleid ten aanzien van de verblijfsrecreatie.

Ten aanzien van de dagrecreatie wordt in het struktuurschema het aksent gelegd op versterking van recreatiegebieden in de randstad en stadsgewesten. Buiten deze stedelijke zones ligt het aksent op medegebruik van landbouw- en natuurgebieden.

In de Beleidsvisie recreatietoervaart wordt het belang van de openstelling van de Vecht onderkend.

In het Streekplan Noordoost-Overijssel en de T.R.O.P.-Overijssel (nader uitgewerkt in de Provinciale Beleidsnota Recreatie en Toerisme) wordt, mede vanuit het oogpunt van werkgelegenheid en economie, een verdere ontwikkeling van de openluchtrecreatie en het toerisme in het algemeen positief beoordeeld. Ten aanzien van de recreatie zijn in het streekplan twee belangrijke beslissingen en een indicatieve beslissing opgenomen.

De belangrijke beslissingen zijn:

- "Nieuwe voorzieningen voor de verblijfsrecreatie kunnen, mede ter bevordering van het toerisme, tot stand worden gebracht in de op de streekplankaart aangegeven zones; ze dienen zoveel mogelijk gekoppeld te worden aan reeds bestaande voorzieningen."

- "In het gebied langs de Reest en de Vecht wordt gestreefd naar konsolidatie van verblijfsrecreatieve voorzieningen."

De indicatieve beslissing luidt als volgt:

- "De grotere voorzieningen voor dag- en verblijfsrecreatie moeten bij voorkeur bereikbaar zijn per openbaar vervoer."

Het konsoliderend beleid voor de verblijfsrecreatieve voorzieningen in het gebied langs de Vecht is genuanceerd in die zin dat uitbreiding van bestaande bedrijven mogelijk is, indien de uitbreiding past in de landschappelijke struktuur van het landelijke gebied ter plaatse. Voor eventuele gewenste uitbreiding van de verblijfsrecreatie in de gemeente Hardenberg worden in het streekplan een viertal lokaties genoemd, namelijk bij: Slagharen, Mariënberg, Collendoorn en Sibculo.

De openstelling van de Vecht wordt in het streekplan afhankelijk gesteld van de uitkomsten van een zogenaamde effectenstudie.

Van deze driedelige effectenstudie zijn inmiddels twee rapporten in concept verschenen. De studie "Recreatie-onderzoek Overijsselse Vecht" komt tot de konklusie dat de konsekwenties voor het natuurlijk milieu als gevolg van de openstelling van de Vecht moeilijk zijn in te schatten. Wel wordt een uitvoerig overzicht gegeven van de mogelijke effecten bij varen en afmeren. De tweede studie is "De Overijsselse Vecht opengesteld; de sociaal-ekonomische effecten van het watersportbezoek nader verkend". De belangrijkste konklusie van dit rapport is dat verwachtingen over de sociaal-ekonomische effecten van de verdere openstelling van de Overijsselse Vecht voor de wat grotere watersport niet al te hoog moeten worden gespannen. In de derde, nog te verschijnen nota, wordt ingegaan op technische en financiële konsekwenties.

In het T.R.O.P.-Overijssel wordt de openstelling van de Vecht voor de recreatietoervaart aanbevolen.

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van de openluchtrecreatie komt vooral tot uitdrukking in de nota "Gemeente Hardenberg, Onderzoek naar de mogelijkheden voor uitbreiding van de verblijfsrecreatie in het Vechtgebied" en het intergemeentelijk structuurplan. De belangrijkste gemeentelijke beleidsstandpunten met betrekking tot de recreatie zijn:

- De verdere ontwikkeling van de recreatie wordt als regel positief beoordeeld, onder andere in verband met de werkgelegenheid.
- Voor de Vechtstreek ten westen van Hardenberg en ten zuiden van de rijksweg 34 is het beleid gericht op konsolidatie van de recreatieve voorzieningen. Vestiging van nieuwe verblijfsrecreatie wordt niet mogelijk geacht, terwijl eventuele uitbreiding van bestaande voorzieningen niet omvangrijk kan zijn.
- Voor de eventuele uitbreiding van de verblijfsrecreatie in Slagharen gaat de voorkeur uit naar een lokatie in aansluiting op de bestaande voorziening aan de zuid- en oostkant van het Ponypark.
- In Mariënberg en Collendoorn is desgewenst eveneens uitbreiding van de openluchtrecreatie mogelijk. Eventuele toekomstige zandwiplassen kunnen een dagrecreatieve bestemming krijgen.
- Het gebied bij Sibculo, gelegen ten noorden van de S19 en ten westen van het dorp, is bestemd voor dag- en verblijfsrecreatie, het gebied gelegen ten noordoosten van het dorp wordt gezien als een uitloopgebied voor het dorp, terwijl voor het gebied ten zuiden van de S19 wordt gedacht aan vormen van extensieve recreatie.
- Het beleid met betrekking tot Collendoorn is nader uitgewerkt in de Structuurvisie recreatieve ontwikkeling Collendoorn. In verband met de wensen van de plaatselijke bevolking is recentelijk besloten geen verdere ontwikkeling van de verblijfsrecreatie en/of intensieve dagrecreatie na te streven.
- Wat betreft de verdere openstelling van de Vecht voor de recreatietoervaart wordt in het structuurplan verwezen naar de eerdergenoemde effectenstudies.
- Een regionaal motorcrossterrein wordt op het grondgebied van de gemeente Hardenberg niet mogelijk geacht.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied met betrekking tot de verblijfsrecreatie.

De Kampeerwet biedt de gemeente de mogelijkheid om ten aanzien van de verblijfsrecreatie een genuanceerd beleid te voeren. De achtergrond van de Kampeerwet is om meer te kunnen inspelen op de wensen en verlangens van de kampeerder. Dit laatste heeft met name betrekking op de zogenaamde bijzondere exploitatievormen: kamperen bij de boer, kamperen voor groepen, kort kamperen voor kleine groepen, kampeerboerderijen, natuurkamperen en één kampeermiddel op eigen terrein. Voor deze kampeervormen kan worden volstaan met een vrijstelling. Naast deze bijzondere exploitatievormen, kent de Kampeerwet ook zogenaamde gewone exploitatievormen: kampeerterreinen, zomerhuizencomplexen en volkstuinten met overnachtingsmogelijkheden, appartementsgebouwen en kamphuizen. Voor de gewone exploitatievormen is een vergunning verplicht.

Het spreekt vanzelf dat bij de standpuntbepaling hieromtrent ook rekening dient te worden gehouden met andere belangen, zoals de bijzondere waarden van het natuurlijk milieu, het bestaande recreatieve aanbod, landbouwkundige overwegingen en dergelijke. Voor deze

integrale belangenafweging is het bestemmingsplan een goed instrument. Vandaar ook dat in de kampeerwet herhaalde keren wordt gesteld "voor zover het bestemmingsplan zich hiertegen niet verzet". In het navolgende wordt eerst ingegaan op de vergunningplichtige kampeervormen en vervolgens op de bijzondere exploitatievormen.

Kampeerterreinen.

Het overgrote deel van de kampeerterreinen, waarvan op een aantal ook zomerhuizen voorkomen, hebben een geëigende bestemming en maken derhalve geen deel uit van het bestemmingsplan buitengebied. Het betreft de volgende terreinen: De Oldemeijer (Rheeze), De Belten (Rheeze), Het Wagenwiel (Radewijk), Boslust (Rheeze), de Klimberg (Rheezerveld), Camping Ponypark (Slagharen), De Pallegarste (Mariënberg), De Vechtstreek (Rheeze), 't Veld (Rheeze), De Zandstuve (Rheeze), De Kleine Belties (Rheeze), Overweg (Diffelen), De Stunt (Lutterhartje), De Rheezerkamp (Rheeze), 't Rheezerwold (Heemerveen en Sibculo (Westerhaar)).

Voor een zevental verblijfsrecreatieterreinen geldt geen bestemmingsplan, namelijk: Het Stoetenslagh (Rheezerveen), Het SBB-Natuurterrein (Rheezerveld), Eshuis (Diffelen), Zagers (Diffelen), De Rolle (Diffelen) en Ons Paradijs (Lutten) en een camping nabij het ponypark Slagharen. Uitgezonderd Het Stoetenslagh, waarvoor in verband met de omvang van dit terrein een afzonderlijk bestemmingsplan zal worden opgesteld, worden deze verblijfsrecreatieterreinen in het onderhavige bestemmingsplan buitengebied geregeld. Wat betreft de toekomstige ontwikkeling met betrekking tot de kampeerterreinen wordt het volgende voorgestaan:

- Het SBB-Natuurkampeerterein, Eshuis, Zagers, Bollemaat, De Rolle, Ons Paradijs en de camping bij Slagharen krijgen een geëigende bestemming conform de huidige capaciteit, uitgezonderd het SBB-natuurkampeerterein dat mag uitbreiden van 19 tot 40 standplaatsen.
- Wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden in de Vechtstreek wordt uitgegaan van de mogelijkheden zoals aangegeven in het Intergemeentelijk Structuurplan. Voor de betrokken gebieden wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de toegekende agrarische bestemming te wijzigen in de bestemming verblijfsrecreatie.
- Ten behoeve van een eventuele uitbreiding van de verblijfsrecreatie bij Slagharen en Mariënberg wordt eveneens een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Aangezien de exacte lokatie bij Slagharen in dit stadium nog niet aan te geven is, verdient het de voorkeur hiervoor een ruimer gebied aan te geven met een percentage dat maximaal mag worden benut ten behoeve van de verblijfsrecreatie. De voorgestane uitbreiding bij Sibculo is inmiddels planologisch geregeld.
- Eventuele uitbreiding van de overige kampeerterreinen en het oprichten van nieuwe kampeerterreinen elders in de gemeente wordt in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt, hetgeen inhoudt dat in voorkomende gevallen een planherziening noodzakelijk is, wanneer hieraan medewerking wordt verleend.

Zomerhuizen en volkstuinen.

Tot de zomerhuizencomplexen kunnen worden gerekend: Collendoorn (Collendoorn), Shetland Ponypark (Slagharen), De Rheezerbelten (Rheeze) en Moskou (Bergentheim). Ook deze terreinen hebben een

geëigende bestemming en maken geen onderdeel uit van het onderhavige bestemmingsplan. Behalve de bij de kampeerterreinen (zie voorgaande) genoemde mogelijkheden, wordt in dit bestemmingsplan niet voorzien in uitbreiding of het stichten van nieuwe. Volkstuinen met overnachtingsmogelijkheden komen in de gemeente Hardenberg niet voor en hierin wordt in dit bestemmingsplan ook niet voorzien.

Appartementsgebouwen.

Appartementsgebouwen in de zin van de Kampeerwet komen in Hardenberg niet voor. Het oprichten van deze vorm van verblijfsrecreatie wordt in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.

Kamphuizen.

Het gaat hierbij uitdrukkelijk om akkommodaties die langer dan een periode van 100 dagen per jaar als zodanig gebruikt mogen worden. Deze vorm van verblijfsrecreatie wordt mogelijk gemaakt voor het perceel Willemsweg 1. Hierbij is eveneens een manege toegestaan.

Kamperen bij de boer.

De Kampeerwet maakt het kamperen bij de boer mogelijk tot een maximum van vijf kampeermiddelen per bedrijf.

In dit bestemmingsplan wordt het kamperen bij de boer mogelijk gemaakt tot het maximum van vijf kampeermiddelen. Hierbij gelden evenwel de volgende voorwaarden.

- De kampeermiddelen mogen uitsluitend binnen het toegekende bouwblok worden geplaatst.
- Het kamperen bij de boer is alleen toegestaan in de periode van 15 maart tot 31 oktober.
- Er dient gebruik te worden gemaakt van dezelfde in- en uitrit als voor de agrarische bedrijfswoning.
- Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen in verband met de landschappelijke inpassing van de kampeermiddelen.

Aangezien deze activiteit beperkt is tot de zomermaanden en het alleen mag plaatsvinden binnen het toegekende bouwblok, wordt een nadere nuancering binnen de gemeente niet noodzakelijk geacht, met dien verstande dat het kamperen bij de boer in het meest kwetsbare deel van het Vechtdal (gelegen tussen de Vecht en de Ommerweg) in verband met de reeds grote recreatieve druk, beperkt wordt tot drie kampeermiddelen per agrarisch bedrijf, ten einde de draagkracht van het gebied niet te overschrijden.

Kamperen door groepen.

Het gaat hierbij om een vrijstelling voor ten hoogste 100 dagen per jaar ten behoeve van door de minister als zodanig erkende groepen (onder andere scouting).

Aangezien deze groepen een behoorlijke omvang kunnen hebben en ze doorgaans ook gebruik maken van de omgeving, wordt voor deze vorm van kamperen een genuanceerd beleid voorgestaan in die zin dat kamperen door groepen wordt uitgesloten in kwetsbare agrarische bestemmingen en natuurbestemmingen. Dit betreft de volgende bestemmingen: "agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open agra-

risch gebied met reliëf", "agrarisch gebied met grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden" en "natuurgebied".

In de overige agrarische bestemmingen en de bestemming "bos" is het groepskamperen in principe toegestaan.

Kort kamperen in kleine groepen.

Hiermee wordt bedoeld het plaatsen van maximaal 5 kampeermiddelen, waarvan maximaal 3 tentwagens, toercaravans of kampeerauto's met daarbij maximaal 2 tenten. De vrijstelling heeft betrekking op een periode van maximaal 6 weken per jaar.

Door de voorgestelde regeling ten aanzien van het kamperen bij de boer is er ook voor kleine groepen een ruim scala van mogelijkheden aanwezig binnen de gemeente Hardenberg. Een verdere veruiming van deze mogelijkheden wordt niet nodig geacht, zodat het kort kamperen in kleine groepen in het onderhavige bestemmingsplan wordt uitgesloten.

Kampeerberijderijen.

De Kampeerwet beschouwt kampeerberijderijen, tijdelijke kamphuizen en blokhutten als één categorie. De vrijstelling kan voor maximaal 100 dagen per jaar worden verleend. Dit houdt in dat meer permanente vormen hiertoe niet gerekend kunnen worden.

Wat betreft kampeerberijderijen als nevenactiviteit van agrarische bedrijven kan worden opgemerkt dat deze thans niet voorkomen in de gemeente Hardenberg.

Als beleidslijn voor de toekomst wordt deze vorm van verblijfsrecreatie toegestaan op alle agrarische bedrijven voor zover niet gelegen op een afstand van 350 meter van de bestemming "agrarisch gebied met grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden" en de bestemming "natuurgebied". De bedoelde accommodatie is uitsluitend binnen de bestaande bedrijfsgebouwen toegestaan.

Natuurkamperen.

Het gaat hierbij om natuurterreinen van ten minste 25 ha waar op één of meer terreintjes met in totaal maximaal 1 ha niet meer dan 40 kampeermiddelen mogen worden geplaatst. Het terrein mag het gehele jaar worden gebruikt, maar de maximale duur per kampeermiddel is gesteld op 6 weken.

Het SBB-Natuurterrein te Rheezeveld (met thans 19 standplaatsen) kan tot deze categorie worden gerekend.

Zoals reeds vermeld krijgt dit terrein een geëigende bestemming, waarbij wordt uitgegaan van maximaal 1 ha en 40 kampeermiddelen. Verdere mogelijkheden ten behoeve van natuurkamperen worden in het bestemmingsplan buitengebied thans niet mogelijk gemaakt. Aan het tot stand komen van nieuwe terreinen zal alleen worden meegewerkt als ten minste 25 ha bos aanwezig is.

Een kampeermiddel op eigen terrein.

Hierbij gaat het uitdrukkelijk niet om het plaatsen van één kampeermiddel bij een woning, maar op een vrijliggend terrein. Bovendien spreekt de Kampeerwet van een permanent kampeermiddel. Ook wordt een en ander niet gekoppeld aan de omvang van het terrein. Wanneer deze vorm van verblijfsrecreatie zou worden toegestaan, dan

kan dit tot gevolg hebben dat overal her en der in het landschap bijvoorbeeld stacaravans worden geplaatst. Naast een ontsierend karakter, kan dit ook een ongewenste versnippering van het buitengebied tot gevolg hebben. Om deze redenen wordt deze vorm van verblijfsrecreatie uitgesloten in dit bestemmingsplan.

Vrij kamperen.

Hiervoor dienen gebieden te worden aangewezen waarop ten hoogste 3 kampeermiddelen gedurende maximaal 72 uur mogen kamperen. Afgezien van de financiële aspecten is het belangrijkste motief voor het vrij kamperen de individualiteit, rust en dergelijke. Deze factoren zijn ook kenmerkend voor het kamperen bij de boer. In dit bestemmingsplan is een tweetal lokaties opgenomen aan het Pieterspad.

Kamperen bij de woning.

Dit artikel uit de ontwerp-wet is niet in de definitieve wet opgenomen. In het onderhavige plan is het kamperen bij de woning mogelijk voor één kampeermiddel.

Uitgangspunten met betrekking tot de vaarrecreatie.

Het gaat hierbij om de kleine vaartuigen enerzijds en de recreatietoervaart anderzijds. De hiervoor in aanmerking komende waterwegen binnen de gemeente Hardenberg zijn het Overijsselsch Kanaal, de Vecht en een eventuele verbinding tussen deze twee waterwegen.

- Wat betreft een verbinding tussen de Vecht en het Overijsselsch Kanaal zijn op dit moment nog dermate weinig konkrete gegevens beschikbaar, dat hiermee in het bestemmingsplan buitengebied geen rekening wordt gehouden.
- Uit landschappelijk en ecologisch oogpunt zijn er geen redenen om aan de verdere ontwikkeling van de kleine watersport en de recreatietoervaart op het Overijsselsch Kanaal beperkingen te stellen.
- Voor de recreatietoervaart (motorboten) op de Vecht gelden daarentegen landbouwkundige (betreding van gewassen en verstoring van vee), landschappelijke en ecologische beperkingen, terwijl, zoals reeds eerder vermeld, de economische aspecten niet erg hoog worden ingeschat.

Aangezien de studie over het al dan niet openstellen van de Vecht voor recreatietoervaart nog niet is afgerond, heeft het gemeentebestuur van Hardenberg hieromtrent nog geen definitief standpunt ingenomen. Gezien de grote landschappelijke en ecologische betekenis van het Vechtdal, zullen buiten de invloedssfeer van de kern Hardenberg echter geen ingrijpende voorzieningen worden getroffen ten behoeve van de recreatietoervaart. Ter geleiding van de eventuele recreatietoervaart zullen alleen enkele eenvoudige voorzieningen worden getroffen op zorgvuldig uitgekozen plaatsen.

- Een verdere ontwikkeling van de kleine watersport op de Vecht (kano's, roeiboten) wordt positief beoordeeld. Gezien de reeds aanwezige mogelijkheden worden geen nieuwe lokaties voor aanlegmogelijkheden wenselijk geacht.

Uitgangspunten met betrekking tot de dagrecreatie.

- De bestaande fietspaden en konkrete plannen voor nieuwe paden worden als zodanig bestemd. Voor nog aan te leggen fietspaden waarvan de plannen nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd, zal een aanlegvergunning worden opgenomen. Voor bepaalde kwetsbare gebieden zal de aanlegvergunning worden gekoppeld aan een adviesinstantie, zoals aangegeven in paragraaf 7.3 en 7.4.
- Wandel- en ruiterspaden worden niet afzonderlijk bestemd. Afhankelijk van de kwetsbaarheid van het gebied wordt het aanleggen van nieuwe wandel- en ruiterspaden gekoppeld aan een aanlegvergunning, al dan niet met adviesinstantie.
- Aan de recreatieplas Oldemeijer wordt een ruime dagrecreatieve bestemming toegekend. Hetzelfde geldt voor de voormalige vuilstortplaats in Collendoorn. Het daarbij aansluitende aan te planten bos is als bos bestemd. Voor bos geldt dat recreatief medegebruik mogelijk is. Voor de nog voor zandwinning in gebruik zijnde plas bij Collendoorn wordt een extensieve dagrecreatieve ontwikkeling voorgestaan.
- De zandwingaten bij Kloosterhaar ten noorden en ten zuiden van de Verlengde Broekdijk krijgen de bestemming zandwinning, omdat ze gedurende de planperiode (10 à 12 jaar) nog als zodanig in gebruik zijn. Als eindbestemming voor de plas ten zuiden van de Verlengde Broekdijk wordt te zijner tijd gedacht aan recreatief (mede)gebruik; reeds gedurende de planperiode kunnen eenvoudige recreatieve voorzieningen (vissteiger en dergelijke) worden gerealiseerd. Voor de overige plassen bij Kloosterhaar wordt op langere termijn gedacht aan de bestemming natuurgebied. Dit enerzijds omdat ze vanwege de diepte niet geschikt zijn ten behoeve van de oeverrecreatie en anderzijds in verband met het voorkomen van bijzondere vogelsoorten als de Oeverzwaluw en Kleine Plevier.
- Zoals reeds vermeld, is bij Sibculo sprake van zonering: de plas ten noordoosten van Sibculo krijgt een recreatieve functie en een natuurfunctie. De plassen bij Sibculo ten zuiden van de Sibculoseweg krijgen te zijner tijd (na beëindiging zandwinning) de bestemming natuurgebied.
- Het zwembadje aan de Radewijkerbeek en de dagcamping aan de Hardenbergerweg worden eveneens bestemd voor dagrecreatieterrein.
- Het motorcrossterrein bij Sibculo wordt niet als zodanig bestemd, maar krijgt de bestemming natuurgebied. Aanleg van nieuwe motorcrossterreinen wordt in de gemeente Hardenberg niet mogelijk geacht.
- Het terrein voor de modelvliegtuigsport aan de Elfde Wijk te Rheezerveen wordt niet als zodanig bestemd.
- Mogelijkheden voor vissen en het aanbrengen van eventuele voorzieningen worden mogelijk gemaakt in de bestemming water.

7.6. Uitgangspunten met betrekking tot verkeer en infrastructuur.

Zoals uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken gaat het hier om een groot scala van uiteenlopende voorzieningen.

Het Rijkswegenplan geeft een nieuwe verbinding aan tussen de N36 (Witte Paal) en Hoozevee. Het Struktuurschema Verkeer en Vervoer (S.V.V., 1981), de basis van het Rijkswegenplan, verschaft evenwel geen duidelijkheid over de aanleg van deze verbinding. De reden

hiervoor is, dat in het S.V.V. een samenhang is gekonstateerd tussen RW35 (Enschede-Zwolle), RW48 (Deventer-Hoogeveen) en RW36 (Almelo-Witte Paal-Hoogeveen).

In de nota "Verbindingenstudie Overijssel" van Rijkswaterstaat, d.d. april 1986, is als aanvulling op het S.V.V. alsnog een nadere studie naar de gewenste verbindingen uitgevoerd. Over de inhoud van het rapport vindt thans overleg plaats.

In het rapport is een voorkeur uitgesproken voor een variant, waarin ook een nieuwe verbinding Witte Paal-Hoogeveen is opgenomen. De Minister van Verkeer en Waterstaat deelt deze voorkeur.

De Nota "Verbindingenstudie Overijssel" schenkt -bewust- geen aandacht aan tracé's van de nieuwe verbindingen.

In het Struktuurschema Vaarwegen wordt voor de vaarweg Almelo-De Haandrik (Overijsselsch Kanaal) voorzien in een verbetering van de bevaarbaarheid tot maximaal 600 ton.

In het Struktuurschema Buisleidingen is voorzien in een hoofdverbinding tussen Rijnmond en Eemmond. Deze verbinding loopt over het grondgebied van de gemeente Hardenberg.

De P.T.T. heeft recentelijk te kennen gegeven een straalverbinding te willen realiseren tussen Dedemsvaart en Coevorden.

In het Streekplan Noordoost-Overijssel is ten aanzien van verkeer en infrastructuur een groot aantal beslissingen opgenomen. Evenals in het streekplan worden deze in het navolgende per onderwerp gerangschikt.

Wegennet.

Belangrijke beslissingen uit het streekplan:

- "Aanpassingen aan het hoofdwegennet dienen vooral gericht te zijn op verbetering van de bereikbaarheid van Hardenberg als stimuleringskern in Noordoost-Overijssel. Hetzelfde geldt -zij het met geringere prioriteit- voor de bereikbaarheid van Dedemsvaart."

- "Voor eventuele doortrekking van rijksweg 36 in noordelijke richting wordt de op de streekplankaart aangegeven tracézone gereserveerd.

Gedeputeerde Staten kunnen uitgaande van het gestelde in paragraaf 2.6.2 het streekplan op dit punt uitwerken op basis van de Wet Ruimtelijke Ordening artikel 4, lid 8."

- "Voor de oplossing van verkeersproblemen in Hardenberg dient er een tweede aansluiting van deze kern op rijksweg 34 te worden gebracht, zoals aangegeven op de streekplankaart."

- "Voor de verbetering van de aansluiting van het Nederlandse wegennet op het Duitse dient de ontsluitingsweg van het bedrijfsterrein van Hardenberg te worden doorgetrokken naar de grensovergang Venebrugge."

Indikatieve beslissingen:

- "Voor vermindering van verkeershinder van en naar Ponypark Slagharen en van doorgaand verkeer door het centrum van Slagharen dienen zones te worden gereserveerd, zoals aangegeven op de streekplankaart."

In het Intergemeentelijk Struktuurplan is een nieuwe verbinding tussen Hardenberg en de N34 geprojecteerd, alsmede een nieuwe verbinding tussen Hardenberg en de Duitse grens.

Voorts is in het Intergemeentelijk Structuurplan een omlegging van de T60 ten westen van Slagharen voorzien.

Openbaar vervoer.

Belangrijke beslissingen:

- "De spoorlijn Zwolle-Hardenberg-Emmen, evenals de spoorlijn Almelo-Hardenberg-Emmen dienen te worden verbeterd. In verband hiermee dient er ruimte te worden gereserveerd voor algehele verdubbeling van beide spoorlijnen."
- "In verband met de toekomstige spreiding van het wonen en concentratie van voorzieningen in het landelijk gebied en in de buurtschappen en de kleine kernen, dient er een verdere verbetering van het openbaar vervoer plaats te vinden."

Fietspad.

Belangrijke beslissing:

- "Gelet op het belang van fietsverkeer voor de bereikbaarheid van voorzieningen (onder andere scholen) en werkgebieden evenals voor de recreatie dient het fietspadennet verder te worden uitgebreid. Dit geldt zowel voor het landelijk gebied als voor de kernen. Vrijliggende fietspaden hebben in verband met de verkeersveiligheid de voorkeur."

Vaarwegen.

Belangrijke beslissing:

- "De bevaarbaarheid van het Kanaal Almelo-De Haandrik dient te worden vergroot."

Watervoorziening.

Belangrijke beslissingen:

- "De huidige en eventueel toekomstige beschermingszones van het waterwingebied Brucht dienen onder andere door planologische regelingen te worden gevrijwaard van verontreiniging."
- "Eventuele uitbreiding van de beschermingszones van het waterwingebied Brucht bij Hardenberg mag geen nadelige invloed uitoefenen op de bedrijfsterreinen te Hardenberg. Een eventuele clausulering ten aanzien van nieuw te vestigen bedrijven op het industrieterrein moet echter niet op voorhand uitgesloten worden geacht."

Elektriciteitsvoorziening.

Belangrijke beslissing:

- "Alvorens tot uitbreiding van het elektriciteitsnet over te gaan met de 110 kV-lijn Hardenberg-Coevorden, dient de noodzaak te worden aangetoond. Deze eventuele tracering dient waar mogelijk te worden gebundeld met rijksweg 34 en/of de spoorlijn tussen Gramsbergen en Coevorden."

Buisleidingen.

Belangrijke beslissing:

- "Nieuwe hoofdtransportleidingen dienen te worden gelegd in de buisleidingenzone die op de streekplankaart is aangegeven. In deze zone moet de aanleg van meerdere hoofdtransportleidingen mogelijk zijn."

Delfstofwinning.

Belangrijke beslissingen:

- "De winning van zand dient plaats te vinden door middel van gebundelde diepte-ontgrondingen. Deze diepte-ontgrondingen zijn primair gelegen in de op de streekplankaart aangegeven A-zones. Wanneer zandwinning in de A-zones onmogelijk blijkt te zijn is diepte-ontgraving in de op de streekplankaart aangegeven B-zone aanvaardbaar."
- "Oppervlakte-ontgrondingen zijn slechts toelaatbaar ter verbetering van de kultuurtechnische toestand van de landbouwgronden en kunnen in principe plaatsvinden in de zones I en II en incidenteel in zone III. Aanvragen voor oppervlakte-ontgrondingen worden in het kader van de vergunningverlening op de toelaatbaarheid beoordeeld, mede tegen de achtergrond van de gebiedkenmerken"

Afvalverwerking.

Belangrijke beslissing:

- "Het afvalterrein dient gelokaliseerd te worden in het op de streekplankaart aangegeven gebied Bovenveld."

Het Gemeentelijk Structuurplan stemt met voorgaande uit het streekplan overeen.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied.Wegennet.

- Over de volgende nieuwe verbindingen bestaat nog te weinig duidelijkheid over de toekomstige tracé's om ze in het bestemmingsplan te kunnen opnemen;
 - . de N36 naar Hoogeveen;
 - . de omlegging om Slagharen;
 - . de verbinding tussen het industrieterrein van Hardenberg en de Duitse grens.
- De nieuw aan te leggen verbinding ten oosten van Hardenberg tussen de T58 en de N34 is geregeld in een afzonderlijk bestemmingsplan.
- Op basis van de functionele indeling, zoals omschreven in hoofdstuk 5, worden de wegen in het onderhavige bestemmingsplan ingedeeld in 6 categorieën, namelijk a t/m f.
 - Tot categorie a wordt gerekend de N36, Almelo-Witte Paal, alsmede de doortrekking daarvan in noordelijke richting.
 - Tot categorie b worden gerekend de N34, S12, S19, S31, S32 en T60, alsmede de omlegging om Slagharen.
 - Tot categorie c worden gerekend de T56, T58 en T59, alsmede de nieuwe verbindingen Hardenberg-N34 (Kellerlaan) en Hardenberg-Duitse grens.
 - Tot categorie d worden de wegen bestemd die op het intergemeentelijke structuurplan als weg van de 4e orde zijn aangegeven. De overige wegen welke nog een (beperkte) functie voor het doorgaande verkeer hebben worden gerekend tot de categorie e.
 - Wegen met uitsluitend een ontsluitingsfunctie voor de percelen en aanliggende (bedrijfs-)bebouwing behoren tot de categorie f.
- Rekening houdende met de gemiddelde intensiteiten worden in dit bestemmingsplan de volgende maximum verhardingsbreedten gehanteerd:

. a (wegcategorie)	8.00 m
. b	7.50 m

. c	7.00 m
. d	6.50 m
. e	5.50 m
. f	5.00 m

Opgemerkt wordt dat de voorgestelde maximum verhardingsbreedte meer is dan op basis van functie van de weg en de aanwezige intensiteiten noodzakelijk zou zijn. Reden hiervoor is dat de huidige breedten reeds dikwijls met de aangegeven breedten overeenkomen en door de toenemende zwaarte van de voertuigen een grotere breedte gewenst is om de onderhoudskosten te drukken.

Uit een oogpunt van verkeersveiligheid, uitzicht en dergelijke is het gewenst dat een zone naast de wegen onbebouwd blijft. De breedte van deze bebouwingsvrije zone is per wegkategorie als volgt.

. a (wegkategorie)	50 m
. b	40 m
. c	25 m
. d	20 m
. e	15 m
. f	10 m

Opgemerkt wordt dat deze afstandsnorm niet van toepassing is op bouwvlakken welke op de plankaart zijn weergegeven (onder andere agrarische bouwpercelen).

- In de gemeente komen tal van onverharde zandwegen voor. Als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd dat deze wegen niet verhard mogen worden, tenzij dit uit landbouwkundig oogpunt noodzakelijk is. Ten einde dit laatste mogelijk te maken is de volgende regeling opgenomen.

. In het agrarisch gebied is het verharderen van zandwegen toegestaan.

. Voor de overige agrarische bestemmingen en voor de bestemming "bos" is hiervoor een aanlegvergunning vereist, waarbij voor de bestemmingen "agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap" en "bos" advies wordt gevraagd aan de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Voor het verharderen van zandwegen in de bestemming "agrarisch gebied met grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden" wordt behalve aan de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie ook advies gevraagd aan de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat, alleen voor zover het gebied onder de Rivierenwet valt.

. In de bestemming "natuurgebied" is het verharderen van zandwegen niet toegestaan.

Openbaar vervoer.

- Ten aanzien van het spoorwegverkeer zal het tracé van de spoorlijn met bijbehorende voorzieningen worden bestemd tot "spoorwegdoeleinden".

- Ten aanzien van het openbaar busvervoer worden geen specifieke regelingen getroffen in plankaart en voorschriften.

Water.

- Alle watergangen welke een waterstaatkundige functie hebben worden bestemd als "water". Dit betekent dat naast de Vecht en het Overijsselsch Kanaal alle watergangen in eigendom en beheer bij waterschappen deze bestemming krijgen.
- Binnen een afstand van 5 m vanaf de insteek van het talud van de waterschapswatergangen mag geen bebouwing plaatsvinden.
- Voor het Kanaal Almelo-De Haandrik geldt een rooilijnafstand van 50 m.
- De beekdalgronden ter weerszijden van de Vecht die tevens een functie hebben voor waterafvoer en/of waterberging met bijbehorende waterkeringen worden mede bestemd voor "waterstaatsdoeleinden".

Waterwingebied.

- Het pompstation wordt als zodanig bestemd.
- De bestaande beschermingszones krijgen een geëigende bestemming. Omtrent de ligging van de nieuwe beschermingszones is nog overleg gaande tussen provincie, waterleidingmaatschappijen en de gemeente. De nieuwe beschermingszones zullen eventueel te zijner tijd via planherziening worden geregeld. De gemeente is van mening dat uitbreiding van de beschermingszones niet ten koste mag gaan van de ontwikkelingen van het industrieterrein. Ook zal aandacht worden besteed aan de belangen van de landbouw. Het bestaande agrarische gebruik (zowel grondgebonden als niet-grondgebonden) blijft mogelijk binnen de beschermingszones. Het oprichten van gebouwen ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische activiteiten is alleen mogelijk na advies van de Inspecteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne. De bestaande agrarische bedrijven binnen de beschermingszones worden van een aanduiding voorzien.

Hoogspanningsleidingen.

- De bestaande hoogspanningsleiding met bijbehorend transformatorstation ten westen van de S32 wordt als zodanig bestemd. In verband met de bescherming van de hoogspanningsleiding en de veiligheid van mens, dier en goederen is het oprichten van bebouwing binnen deze bestemming mogelijk middels een vrijstelling, na overleg met de leidingbeheerder en met advies van de Inspecteur van de Volksgezondheid en Milieuhygiëne.
- De in het Intergemeentelijk Structuurplan genoemde mogelijke hoogspanningsleiding tussen Hardenberg en Coevorden wordt niet in het bestemmingsplan opgenomen, omdat het tracé nog niet bekend is. Om deze leiding eventueel te kunnen realiseren wordt hiervoor wel algemene wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Buisleidingenstrook.

- De in het Intergemeentelijk Structuurplan opgenomen buisleidingenstrook wordt opgenomen door middel van een geëigende bestemming op de plankaart.
- Het oprichten van gebouwen binnen de betrokken zone is mogelijk na een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten.
- De toetsingsafstand van 180 m aan weerszijden van de zone wordt op de plankaart aangegeven.

- Oprichten van gebouwen binnen de toetsingsafstand is mogelijk na advies van de Inspecteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Deze toetsingsafstand wordt middels aanduiding op de plankaart weergegeven.

Gastransportleidingen.

- De bestaande gastransportleidingen en reeds bekende tracé's worden als zodanig bestemd.
- De toetsingsafstand, afhankelijk van de diameter van en de druk in de buis, wordt middels een aanduiding op de plankaart opgenomen.
- Afhankelijk van de diameter geldt een bouwverbod binnen een afstand van 4 tot 5 m aan weerszijden van de leidingen, gemeten uit het hart van de buis.
- Bebouwing binnen de toetsingsafstand is mogelijk na advies van de Inspecteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne.
- Het meet- en regelstation bij Lutten en de boorlokatie ten noorden van de Lutteres worden bestemd voor bodemexploitatie in de vorm van winning van aardgas en aardolie. De lokatie aan de Larixweg wordt niet als zodanig bestemd, omdat hier sprake is van tijdelijk gebruik voor exploratieboringen.

Straalverbinding.

De te realiseren straalverbinding tussen Dedemsvaart en Coevorden is middels een aanduiding op de plankaart weergegeven. Het betreft de hartlijn en een beschermingsgebied van 100 m aan beide zijden van de hartlijn. Op de kaart is de toelaatbare bouwhoogte in meter + N.A.P. aangegeven.

Zandwinning.

- Alleen die lokaties welke gedurende de gehele planperiode (10-12 jaar) voor zandwinning worden gebruikt krijgen de bestemming "zandwinning", conform de verleende concessies. Ten behoeve van de zandwinning bij Collendoorn is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de zandwinlokaties ter plaatse uit te breiden.
- De Kalkzandsteenfabriek bij Kloosterhaar wordt als zodanig bestemd (zie ook paragraaf 7.7).

Rioolwaterzuivering.

- De betrokken installatie krijgt een geëigende bestemming.
- Alleen de hoofdtransportleidingen worden via een aanduiding op de plankaart aangegeven.

Munitiedepot.

- Voor zover gelegen in de gemeente Hardenberg wordt de veiligheidszone behorende bij het in de gemeente Ommen gelegen munitiedepot via een aanduiding op de plankaart aangegeven.

Afvalverwerking.

- Hieraan wordt in dit bestemmingsplan geen aandacht besteed omdat zowel voor het terrein bij Collendoorn als dat in het Bovenveld afzonderlijke bestemmingsplannen worden ontwikkeld.

Wet geluidhinder.

- Met de konsekwenties van de Wet geluidhinder zal in dit plan rekening worden gehouden. In de planbeschrijving wordt hierop nader ingegaan.
- Binnen het bestemmingsplan komen geen A-inrichtingen voor. Grenzend aan het bestemmingsplan komen enkele A-inrichtingen voor die gezoneerd moeten worden. Op dit moment zijn de zones nog niet bekend. Verder gaat het om in acht te nemen afstanden voor geluidgevoelige bebouwing langs zoneplichtige wegen.

7.7. Wonen en niet-agrarische bedrijvigheid.

Zoals uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken, komen er in het buitengebied van de gemeente Hardenberg een zeer groot aantal (+ 1.670) burgerwoningen voor, waarvan een niet onbelangrijk deel voormalige boerderijen. Eveneens is gebleken dat hier sprake is van beïnvloeding door meerdere bouwstijlen (Oldambtster type, Sallandse type, Drentse type, Duitse type). Door deze invloeden kunnen er in de gemeente Hardenberg meerdere typen karakteristieke woningen en boerderijen worden onderscheiden. Naast het wonen is de niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied ook sterk vertegenwoordigd (+ 180 adressen), waarbij sprake is van een groot scala van zowel economische als niet-economische activiteiten.

In de nota's van de rijksoverheid worden geen uitspraken gedaan over het wonen in het buitengebied en over de niet-agrarische bedrijvigheid.

In het Streekplan Noordoost-Overijssel zijn de volgende "belangrijke beslissingen" opgenomen.

- "Het in beginsel weren van uitbreiding en vestiging van activiteiten van nijverheid en diensten uit het buitengebied."
- "Nieuwbouw en grondgebruik, niet specifiek gebonden aan het landelijk gebied, zijn daarin in beginsel niet toelaatbaar."

Het Intergemeentelijk Struktuurplan vermeldt omtrent het wonen in het buitengebied het volgende: "In het buitengebied (rayons) zal slechts agrarische bebouwing plaats kunnen vinden, terwijl in de aanleunende kleine kern Hoogenweg slechts in incidentele gevallen woonbebouwing zal worden toegestaan. Rekening houdend met Hinderwetsituaties is er in het bebouwingslint ruimte voor circa 5 nieuwe te bouwen woningen." Verder wordt met betrekking tot de lintbebouwing, voor een belangrijk deel gelegen in het buitengebied, nog gesteld: "Voor woondoeleinden zijn er in de kernen voldoende mogelijkheden zodat verdichting daardoor achterwege dient te blijven. Voor (startende) bedrijfjes zijn elders meestal minder gunstige condities aanwezig, zodat over dit aspect van geval tot geval beslist dient te worden".

Uitgangspunten met betrekking tot het wonen in het buitengebied.

- Aan de woningen van de agrarische bedrijven wordt geen afzonderlijke woonbestemming toegekend. Dit betekent dat aan de woning de functie van (1e) bedrijfswoning wordt toegekend.

- De bestaande burgerwoningen worden positief bestemd. Om een optimale rechtszekerheid te bieden, worden de woningen als plandeelvergroting (schaal 1:2.000) opgenomen.
- Tweede woningen die geschikt zijn voor permanente bewoning worden bestemd als woning.
- Bij de bestemming van de woning wordt onderscheid gemaakt in vrijstaande woningen en dubbele woningen.
- Monumenten in de zin van de Monumentenwet worden niet afzonderlijk bestemd, omdat ze al voldoende beschermd zijn. Om de aanwezigheid tot uitdrukking te brengen worden ze op de plankaart van een aanduiding voorzien.
- Voor de positief te bestemmen woningen worden de volgende criteria gehanteerd:
 - . de inhoud van de woning bedraagt maximaal 500 m³ met een vrijstellingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders tot 600 m³, wanneer hierdoor uit stedenbouwkundig oogpunt een betere vormgeving wordt verkregen. Hiervoor wordt advies van Welstand gevraagd. Verder is een vrijstelling opgenomen tot 750 m³ indien er een loze kapruimte ontstaat vanwege de gestelde eis van een minimale dakhelling;
 - . de maximale hoogte van woningen bedraagt 10 m;
 - . voor wat betreft de goothoogte wordt uitgegaan van twee categorieën, namelijk 2 tot 3½ m en 2 tot 5 m, een en ander conform de bestaande situatie;
 - . de dakhelling bedraagt minimaal 30°;
 - . een platte uitbouw tot 25 m² is toegestaan.
- Per woning wordt in principe een bebouwingsvlak toegekend van 20 x 20 m.
- Per bebouwingsvlak is één woning toegestaan, ook wanneer er meerdere gezinnen in dezelfde woning gehuisvest zijn. In geval er sprake is van een als zodanig gebouwde dubbele woning (twee onder één kap) wordt dit op de plankaart aangegeven.
- Voor voormalige boerderijen wordt een vrijstelling opgenomen om maximaal 750 m³ voor bewoning te benutten, met dien verstande dat sprake moet blijven van één woning en dat de inhoud van het bestaande gebouw niet mag worden vergroot.
- Woningen die een kenmerkende bouwstijl hebben (karakteristieke panden), worden op de plankaart aangeduid. Voor deze woningen geldt dat de uitwendige hoofdvorm, zoals die blijkt uit goothoogte, nokhoogte en dakhelling, gehandhaafd moet blijven.
- Met name om verval van de grote karakteristieke panden te voorkomen wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om deze te verbouwen tot maximaal twee afzonderlijke wooneenheden, mits:
 - . de bestaande inhoud ten minste 1.200 m³ bedraagt;
 - . de inhoud van de afzonderlijke wooneenheden maximaal 500 m³ bedraagt.
- De omvang van de bijgebouwen wordt gekoppeld aan de oppervlakte van het erf, namelijk als volgt:
 - . onafhankelijk van de grootte van het erf is maximaal 50 m² aan bijgebouwen toegestaan;
 - . vrijstelling burgemeester en wethouders tot maximaal 75 m² indien de oppervlakte van het voor bijgebouwen bestemde deel van het erf 500 m² tot 750 m² bedraagt;

- . vrijstelling burgemeester en wethouders tot maximaal 100 m² indien de oppervlakte van het voor bijgebouwen bestemde deel van het erf 750 m² tot 1.000 m² bedraagt;
 - . vrijstelling burgemeester en wethouders tot maximaal 150 m² na verklaring geen bezwaar Gedeputeerde Staten indien de oppervlakte van het voor bijgebouwen bestemde deel van het erf 1.000 m² of meer bedraagt.
- Op deze wijze is het enerzijds mogelijk om aan de behoefte om meer ruimte voor het houden van (kleine huis)dieren tegemoet te komen, terwijl anderzijds slechts maximaal 15% van het voor bijgebouwen bestemde deel van het erf bebouwd kan worden;
- . bijgebouwen moeten worden opgericht binnen 30 m van de achtergevel en binnen 20 m van de zijgevel van de woning. Dit wordt op de plandeelvergroting weergegeven, waarbij rekening wordt gehouden met uitzichtshoeken, beplanting en dergelijke.
- In het verleden is bestuurlijke overeenstemming bereikt over vijf nieuwe woningen in de kern Hoogenweg. Dit is ook als zodanig vastgelegd in het Intergemeentelijk Structuurplan Avereest, Gramsbergen en Hardenberg. Omdat deze woningen in het plangebied kunnen worden gerealiseerd, zijn in de buurtschap Hoogenweg een vijftal lokaties aangegeven waar middels wijziging ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een nieuwe woning kan worden opgericht.

Uitgangspunten met betrekking tot de niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied.

Voor deze functies wordt gekozen voor een zo geëigend mogelijke bestemming.

Ten aanzien van de vrije beroepen in het buitengebied heeft, op grond van Kroonjurisprudentie, geen specifieke bestemming opgenomen te worden. Dit betekent dat zij een woonbestemming krijgen.

Met betrekking tot de niet-agrarische bedrijvigheid worden de volgende bestemmingen onderscheiden.

Kwekerijbedrijf, tuincentrum.

- Voor deze bestemming gelden de volgende bouwnormen:

- . maximale hoogte 12 m;
 - . maximale goothoogte 5,5 m, voor kassen 3,5 m;
 - . minimale dakhelling 18°;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 12 m;
 - . per bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan. Hiervoor gelden dezelfde normen als bij agrarische bedrijfswoning;
- Aangezien kwekerijbedrijven als passend in het buitengebied zijn beoordeeld, worden aan deze bedrijven ruime uitbreidingsmogelijkheden toegekend.
- Het oprichten van (voor-)kweekkassen is toegestaan.

Manege.

Voor deze bedrijven gelden dezelfde bebouwingsnormen als voor de agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven, met dien verstande dat een tweede bedrijfswoning niet mogelijk wordt gemaakt.

Dierenpension.

Voor de bestemming dierenpension gelden de volgende bebouwingsnormen:

- . hoogte gebouwen maximaal 10 m;
 - . goothoogte maximaal $5\frac{1}{2}$ m;
 - . dakhelling minimaal 30° ;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 10 m.
- Per bedrijf is één dienstwoning toegestaan waarvoor bebouwingsnormen gelden als voor "woning".

Het bedrijf dat gekombineerd is met een agrarisch bedrijf krijgt binnen het agrarisch bouwperceel de aanduiding "dierenpension toegestaan".

Agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven.

Tot deze bestemming worden gerekend loonwerk annex grondverzetbedrijven, landbouwmechanisatiebedrijven, fouragehandel en dergelijke.

- Voor deze bestemming gelden de volgende bouwnormen:

- . maximale hoogte 12 m;
- . maximale goothoogte 5,5 m;
- . minimale dakhelling 18° ;
- . hoogte andere bouwwerken maximaal 12 m;
- . per bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan. Hiervoor gelden dezelfde normen als bij agrarische bedrijfswoningen;
- . een tweede bedrijfswoning is mogelijk wanneer dit uit oogpunt van bedrijfsvoering noodzakelijk is. Hiertoe wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie, terwijl aanvullend advies van het Landbouwschap kan worden gevraagd.

De uitbreidingsmogelijkheden van deze categorie bedragen circa 10-15%, met uitzondering van loonwerkbedrijven die ruimere uitbreidingsmogelijkheden krijgen.

De agrarische bedrijven waar tevens sprake is van loonwerkbedrijf, zijn niet van een speciale aanduiding voorzien. Binnen agrarische bouwpercelen is het oprichten van gebouwen voor een loonwerkbedrijf als ondergeschikt bedrijfsonderdeel mogelijk gemaakt.

Bedrijf.

Deze bestemming wordt toegekend aan aannemings-/bouwbedrijven, gebouwen van Rebono, groothandelsvestigingen, garagebedrijven en dergelijke.

- Voor deze bestemming gelden de volgende bebouwingsnormen:

- . hoogte bedrijfsgebouwen maximaal 10 m;
- . goothoogte maximaal $5\frac{1}{2}$ m;
- . dakhelling minimaal 30° ;
- . hoogte andere bouwwerken 10 m;

- Per bedrijf is één dienstwoning toegestaan waarvoor de bebouwingsnormen gelden als voor "woning".

- Uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt tot circa 10-15%. Verdere uitbreiding is alleen mogelijk via artikel 11 W.R.O., omdat deze bedrijven niet specifiek in het buitengebied thuis horen. Hierbij zijn de volgende randvoorwaarden gesteld:

- . mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan natuur en landschap en aan nabijgelegen woonbebouwing, waarbij ook rekening wordt gehouden met de verkeersaantrekkende werking;
- . de uitbreiding mag niet groter zijn dan 50% van de bestaande bebouwing.

Industrieterrein.

In de gemeente Hardenberg komen enkele bedrijven voor die dermate omvangrijk zijn, dat een aparte bestemming als industrieel bedrijf is gerechtvaardigd, vandaar de bestemming industrieterrein. Dit betreft een terrein aan de Hoogeveenseweg en de plastic buizenfabriek aan de :

- Voor deze bestemming gelden de volgende bebouwingsnormen:
 - . hoogte gebouwen maximaal 10 m;
 - . goothoogte maximaal 5,5 m;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 15 m.
 - Per bedrijf is een bedrijfswoning toegestaan. Hiervoor gelden dezelfde normen als voor "woning".
 - Voor het bedrijf aan de Dedemsvaartseweg geldt dat uitbreiding in principe alleen mogelijk is via artikel 11 W.R.O. Het terrein aan de Hoogeveenseweg krijgt wel uitbreidingsmogelijkheden in verband met de na te streven concentratie ter plaatse. De bedoelde uitbreiding is deels als zodanig bestemd en voor een deel geregeld via een wijzigingsbevoegdheid.
- Voor het terrein bij Slagharen dat in het streekplan wordt voorgestaan blijkt in de praktijk geen belangstelling te bestaan, dit in tegenstelling tot de bedoelde uitbreiding aan de Hoogeveenseweg. Een andere reden om het terrein bij Slagharen niet tot ontwikkeling te brengen is de realisatie van De Bonte Wever. Dit rekreatief gebeuren laat zich moeilijk combineren met een bedrijventerrein. Nieuwe bedrijven zijn toegestaan tot en met categorie 4 van de Staat van Inrichtingen, met een vrijstelling voor categorie 5. De bestaande bedrijven kunnen blijven functioneren.

Kalkzandsteenfabriek.

Deze bestemming wordt toegekend aan de bestaande fabriek aan de Verlengde Broekdijk. Voor dit bedrijf gelden dezelfde bebouwings-eisen als voor industrieel bedrijf. Gelet op de grondgebondenheid van het bedrijf worden ruime uitbreidingsmogelijkheden toegekend.

Detailhandel.

Deze bestemming wordt toegekend aan die bedrijven waar de detailhandel als hoofdactiviteit kan worden beschouwd.

- Voor deze bestemming gelden de volgende bebouwingsnormen:
 - . hoogte maximaal 10 m;
 - . goothoogte maximaal 5,5 m;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 10 m.
- Per bedrijf is een bedrijfswoning toegestaan. Hiervoor gelden dezelfde normen als voor "woning".
- Aan deze bedrijven wordt een uitbreidingsmogelijkheid toegekend van 30%.

Horecabedrijf.

Deze bestemming is van toepassing op bestaande horecabedrijven.

- Voor deze bestemming gelden dezelfde bebouwingsnormen als voor de bestemming winkel. Een verdere toename van het "discogebeuren" wordt niet voorgestaan.

- De uitbreidingsmogelijkheid voor deze bestemming bedraagt 30%.

Verkooppunt motorbrandstoffen.

Deze bestemming wordt toegekend aan de bestaande verkooppunten voor motorbrandstoffen.

- Per bestemming is een gebouw toegestaan van maximaal 25 m² met een goothoogte van maximaal 3 m.

- De hoogte van andere bouwwerken bedraagt maximaal 10 m.

Kantoor.

Het bestaande kantoor wordt niet specifiek bestemd, maar bestemd tot woning. De kantooractiviteit wordt gezien als een "vrij beroep", dat als ondergeschikt onderdeel van een woning mogelijk is.

Autosloperij.

De bestaande autosloperijen worden als zodanig bestemd. Voor bedrijfsgebouwen gelden dezelfde normen als voor de bestemming "bedrijf".

Er is een dienstwoning toegestaan waarvoor bebouwingsnormen gelden als bij "woning"; bij de sloperij aan de Kanaalweg-west is geen woning toegestaan, omdat de sloperij is gekombineerd met een garagebedrijf waarbij reeds een woning aanwezig is.

Zomerhuis.

Vrijstaande zomerhuizen worden als zodanig bestemd.

. De maximale oppervlakte bedraagt 50 m² met dien verstande dat de bestaande oppervlakte niet vergroot mag worden.

. De goothoogte bedraagt maximaal 3 m.

. De dakhelling bedraagt minimaal 30°.

Educatieve voorzieningen.

Deze bestemming geldt voor de aanwezige scholen in het buitengebied.

- Hiervoor gelden de volgende bebouwingsnormen:

. hoogte maximaal 10 m;

. goothoogte maximaal 5,5 m;

. dakhelling minimaal 30°;

. burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor een platte afdekking;

. hoogte andere bouwwerken maximaal 10 m.

- Per school is één dienstwoning toegestaan. Hiervoor gelden dezelfde normen als voor "woning".

Religieuze voorzieningen.

De aanwezige kerken krijgen deze bestemming.

- De bebouwingsnormen zijn dezelfde als voor de bestemming educatieve voorzieningen.

Sociaal-kulturele en kulturele voorzieningen.

Deze bestemming wordt toegekend aan buurthuizen en verenigingslokalen.

- Als bebouwingsnorm wordt gehanteerd:
 - . hoogte maximaal 10 m;
 - . goothoogte maximaal 5,5 m;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 10 m.
- Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor een platte afdekking.
- Bij deze bestemming is geen dienstwoning toegestaan; de bestaande woning bij het dorpshuis Hoogenweg wordt gelegaliseerd middels een aanduiding "dienstwoning toegestaan".

Hondendressuurterrein.

Het bestaande hondendressuurterrein wordt middels een aanduiding binnen de bestemming bos toegestaan. Gezien het ondergeschikte medegebruik, is niet gekozen voor een specifieke bestemming. Ten behoeve van opslag van materialen en dergelijke kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen voor een gebouw dat:

- . maximaal 25 m² groot is;
- . een goothoogte heeft van maximaal 3 m.

Opslagterrein.

Hiertoe worden gerekend de betrokken terreinen van Provinciale Waterstaat en Rijkswaterstaat.

- Alleen de terreinen waarop reeds gebouwen staan krijgen een bebouwingsvlak.
- Als bebouwingsnorm wordt gehanteerd:
 - . de hoogte van de gebouwen bedraagt maximaal 10 m;
 - . goothoogte maximaal 5,5 m;
 - . dakhelling minimaal 18°;
 - . hoogte andere bouwwerken maximaal 10 m;
 - . er is geen bedrijfswoning toegestaan.

Ruilverkaveling.

Het gebouwtje van de ruilverkaveling is niet bestemd, omdat hier sprake is van een tijdelijk gebouw. Het omringende gebied is reeds voor een deel beplant; aan dit terrein is de bestemming "bos" toegekend.

Dagrekreatieterrein.

De bestaande terreinen worden bestemd tot dagrekreatieve voorzieningen.

Gebouwen zijn hier niet toegestaan met uitzondering van toiletgebouwen en kiosken.

Andere bouwwerken zijn mogelijk tot 10 m.

Sportveld.

Het in het buitengebied aanwezige sportcomplex wordt als zodanig bestemd.

- Bebouwing is toegestaan tot maximaal 350 m² met een goothoogte van maximaal 8 m.
- . Hoogte van andere bouwwerken bedraagt maximaal 15 m.

IJsbaan.

De ijsbanen worden niet afzonderlijk bestemd, maar zijn bestemd tot agrarisch gebied (zonder bebouwing) en zijn voorzien van een aanduiding "ijsbaan toegestaan". Op deze ijsbaan is één gebouw mogelijk waarvoor de volgende bebouwingsnormen gelden:

- . oppervlakte maximaal 100 m²;
- . goothoogte maximaal 3 m;
- . hoogte andere bouwwerken maximaal 15 m.

Begraafplaats.

- Op de begraafplaatsen zijn gebouwen voor beheer en onderhoud en/of aula met bijbehorende voorzieningen toegestaan tot maximaal 650 m² en een goothoogte van maximaal 5,5 m.

De hoogte van andere bouwwerken bedraagt maximaal 10 m.

Watertoren.

De bestaande watertoren wordt binnen de bestemming agrarisch gebied als aanduiding op de plankaart weergegeven.

Woonwagenterrein.

Het woonwagenterrein wordt niet meer als zodanig gebruikt. Aan dit terrein wordt de bestemming "agrarisch gebied" toegekend.

Bijzondere voorzieningen.

Deze bestemming wordt toegekend aan de kapschuur en Jagershut aan de Elfde Wijk en aan de werkschuren voor beheer en onderhoud van Staatsbosbeheer aan de Ommerweg.

De bebouwing dient te voldoen aan de bebouwingsnormen die gesteld zijn voor de bestemming "bedrijf". Er is geen dienstwoning toegestaan.

De aanwezige brandtoren aan de Ommerweg wordt via vrijstelling door burgemeester en wethouders mogelijk gemaakt.

Volkstuinen.

De volkstuinen bij Heemse zijn niet specifiek bestemd maar bestemd tot "beekdalgronden". Hiermee wordt bebouwing voor de toekomst uitgesloten evenals ontwikkelingen naar overnachtingen op volkstuinen.

Nutsgebouwtjes.

Ten behoeve van het oprichten van gebouwtjes voor algemeen nut (gemaaltjes,abri's, transformatorstations en dergelijke) is een vrijstelling opgenomen voor burgemeester en wethouders mits:

- . de oppervlakte niet meer dan 40 m² bedraagt;
- . de hoogte maximaal 3,5 m bedraagt.

Antenne.

Van de voorgeschreven hoogte van andere bouwwerken mag worden afge-
weken ten behoeve van antennemasten mits:

- . de hoogte niet meer dan 15 m bedraagt;
- . de hoogte 15-30 m bedraagt; in dit geval dient het advies te worden ingewonnen van het Hoofd Directie Telecommunicatie der P.T.T.

Bijlage 7.1 bij het bestemmingsplan buitengebied, Schematisch overzicht van de regelingen van de best.

Hardenberg.
gen voor agrarisch gebied en natuurterreinen.
bouwperceel agrarisch gebied

		agrarisch gebied, klein- schap met reliëf	agrarisch gebied, open land- schap met reliëf	agrarisch gebied, beekdal- gronden	natuur- gebied	bos
- Agrarische bedrijfsgebouwen	T	-	-	-	-	-
• maximum hoogte	12 m	-	-	-	-	-
• maximum goothoogte	5-5 m	-	-	-	-	-
• minimum dakhellings	13°	-	-	-	-	-
• maximum hoogte andere bouwwerken binnen bouwperceel (o.a. meststilo's)	12 m	-	-	-	-	-
- Agrarische bedrijfsfswoning	T	-	-	-	-	-
• maximum hoogte	10 m	-	-	-	-	-
• maximum goothoogte	5-5 m	-	-	-	-	-
• minimum dakhellings	30°	-	-	-	-	-
• maximum inhoud	600 m3	-	-	-	-	-
- Oprichten tweede bedrijfsfswoning	Tv 1+3	-	-	-	-	-
• Torenstilo's	T	-	-	-	-	-
• tot 15 m	Tv 1	-	-	-	-	-
• 15-25 m	Tv 1	-	-	-	-	-
- Windturbines tot 30 m en rotordiameter tot 8 m	Tv 1	-	-	-	-	-
- Windturbines tot 15 m en rotordiameter tot 5 m	T	-	-	-	-	-
- Oprichten nieuwe agrarische bedrijven (nieuwe bouw- percelen) zowel grondgebonden als niet-grondgebonden	T	W 1+4	W 1+4	V	V	V
- oprichten sleufsilo's tot 1 m	T	Tv	Tv	Tv 1	V	V
- oprichten sleufsilo's tot 2 m	T	Tv	Tv	V	V	V
- bouwen rundveestal (max. 2.500 m2) buiten bouwperceel	-	W 1	W 1	V	V	V
- schuilhutten/melkstallen (max. 75 m2) buiten bouwperceel	-	Tv	Tv	V	V	V
- oppervlakteverharding buiten bouwperceel van 150 m2 tot maximaal 500 m2	-	T	T	TAV	V	V
- dieploegen, meng- en diepwoelen	-	T	T	TAV	V	V
- egaliseren/afschuiven/ontgronden 20-50 cm	-	T	T	TAV	V	V
- aanleggen kavelwegen (maximaal 3½ m breed)	T	T	T	TAV	V	V
- aanleggen landbouwontsluitingswegen	T	W	W	V	V	V
- verharding zandwegen	T	T	T	TAV	V	TAV 1
- graven en verbreden van perceels- of kavelsloten	T	T	T	TAV	V	V
- dempen van eloten	T	T	T	T	V	V
- bebouwing ten behoeve van exploratie aardgas en -olie	-	Tv	Tv	V	V	V
- bebouwing ten behoeve van winning aardgas en -olie	-	W	W 1	W 1+2	V	W 1
- aanleg bovengrondse hoofdtransportleidingen	-	W	W 1	W 1	V	W 1
- aanleg ondergrondse hoofdtransportleidingen	-	W	W 1	W 1	V	W 1
- rooien/kappen houtopstanden (exclusief normaal onderhoud en bosbouwkundige maatregelen)	Tv 1	Tv 1	Tv 1	Tv 1	V	Tv 1
- aanplant houtopstanden	-	-	TAV	TAV	TAV 1	TAV 1V
- aanleg voetpaden	T	T	TAV	TAV	TAV 1	T
- aanleg fietspaden	TAV	TAV	TAV	TAV	TAV 1	TAV 1
- aanleg ruitpaden	TAV	TAV	TAV	TAV	TAV 1	TAV 1
- aanleg eenvoudige dagrecreatieve voorzieningen	TAV	TAV	TAV	TAV	TAV 1	TAV 1

- T = toegestaan
W = wijziging ex art.11 WRO
TAV = toegestaan na aanlegvergunning
Tv = toegestaan na vrijstelling
V = verboden
- = niet van toepassing
1. Inwinnen advies Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.
2. Inwinnen advies H.I.D. Rijkswaterstaat, voor zover gebied vallend onder Rivierenwet.
3. Inwinnen advies Landbouwschap.
4. Inwinnen advies Inspecteur Volksgezondheid en Milieuhygiëne voor niet-grondgebonden veehouderij indien binnen 350 m van gekoncentreerde woonbebouwing en/of verblijfsrecreatieterrainen.
- *) uitgezonderd in het gebied liggend aan de Duitse grens.

Hoofdstuk 8. PLANBESCHRIJVING.

8.1. Inleiding.

In het vorige hoofdstuk "Uitgangspunten voor de planuitwerking" is reeds op konkrete wijze ingegaan op de manier waarop het plan is uitgewerkt. In dit hoofdstuk worden de gekozen uitgangspunten nader gemotiveerd en voor zoveel nodig zal een aanvullende toelichting worden gegeven op datgene wat in hoofdstuk 7 is gesteld. Hierbij wordt dezelfde volgorde aangehouden als in het voorgaande hoofdstuk. Alvorens hierop in te gaan wordt eerst een algemene opmerking gemaakt over de plankaart.

8.2. Opzet plankaart.

Het bestemmingsplan is getekend op schaal 1:10.000. Omdat deze kaartschaal zich er niet voor leent om woningen en dergelijke duidelijk weer te geven zijn plandeelvergrotingen schaal 1:2.000 opgesteld. Deze zijn gemaakt voor woningen, niet agrarische bedrijvigheid, maatschappelijke voorzieningen en verblijfsrecreatieterreinen. Op deze manier kunnen de functies voldoende duidelijk worden weergegeven en ontstaat er een grote mate van rechtszekerheid, zowel voor de burger als voor de overheid.

8.3. Landbouw.

Voor de verdere ontwikkeling van landbouw is een tweetal aspecten van belang, namelijk:

- a. de mogelijkheden voor het aanbrengen van verbeteringen in de externe produktieomstandigheden;
- b. de mogelijkheden voor het oprichten van bebouwing.

ad a. Externe produktiefactoren.

Bij de inrichting van het agrarische gebied zijn naast agrarische belangen, ook belangen aanwezig van landschap en natuurlijk milieu, die per gebied variëren.

In verband hiermee zijn vier categorieën agrarisch gebied onderscheiden, namelijk:

- 1. agrarisch gebied;
- 2. agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap;
- 3. agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf;
- 4. agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.

Opgemerkt wordt dat er bewust is gekozen voor meerdere bestemmingen agrarisch gebied. Reden hiervoor is dat dan per bestemming enkele duidelijk herkenbare waarden in het geding zijn waarop de regeling kan worden toegespitst. Bij minder bestemmingen is de homogeniteit binnen één bestemming veel minder groot en zullen allerlei

extra voorschriften nodig zijn, die dan echter maar voor een deel van de bestemming relevant zijn. Dit zou de duidelijkheid en daarmee de uitvoerbaarheid van het plan niet ten goede komen.

In het navolgende wordt beschreven welke regelingen per bestemming zijn opgenomen voor agrarische activiteiten. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de betekenis voor landschap en natuurlijk milieu.

Agrarisch gebied.

In de bestemming agrarisch gebied domineren agrarische waarden. Verbetering ten behoeve van de externe produktiefactoren zijn toegestaan. Te denken valt hierbij aan het veranderen van het bodemprofiel door diepploegen, woelen of mengwoelen, het egaliseren van de gronden en het graven, dempen of verbreden van perceels- of kavelsloten. Het graven van hoofdwatgangen (in beheer en eigendom van een waterschap) is mogelijk door middel van een wijzigingsprocedure ex artikel 11 W.R.O.

De bestemming agrarisch gebied is toegekend aan grote delen van het plangebied. Te noemen zijn gebieden rondom Slagharen, Schuinesloot, de gebieden Rheezerveen en Heemserveen, grote delen rondom Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo, gebieden rondom Bruchterveld, Hoo-genweg en Radewijk. Deze gebieden worden voornamelijk gekenmerkt door een open en vlakke ligging. Er komt betrekkelijk weinig beplanting voor.

Ook het voormalige woonwagenkamp wordt bestemd als agrarisch gebied.

Agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap.

Ook in deze bestemming zijn wijzigingen c.q. verbeteringen ten behoeve van externe produktieomstandigheden mogelijk. Het verschil met voorgaande bestemmingen is echter dat voor het verwijderen of aanbrengen van beplantingen een aanlegvergunning vereist is. De aanlegvergunning is opgenomen om de aanwezige kleinschaligheid te kunnen handhaven. Deze bestemming komt voor bij de oude kultuurlandschappen ter weerszijden van de Vecht, bij Collendoorn, Kloosterhaar en Radewijk.

Agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf.

Ook in deze bestemming zijn wijzigingen ten behoeve van de externe produktiefactoren mogelijk voor zover de openheid en het reliëf niet worden aangetast. In verband hiermee is het egaliseren meer dan 20 cm niet toegestaan; kleinere egalisaties hebben een dermate ondergeschikte invloed op het landschapsbeeld, dat deze mogelijk worden geacht. Hierbij dient wel te worden aangetekend dat ingeval van meerdere kleinere egalisaties de totale egalisatie nooit meer mag bedragen dan 20 cm. Een en ander conform de situatie op het moment van vankrachtwording van het plan. Evenmin is het aanbrengen van beplantingen toegestaan. Diepploegen is gekoppeld aan een aanlegvergunning omdat hierdoor het reliëf kan worden aangetast. Het graven en verbreden van perceels- en kavelsloten is verboden met uitzondering van het gebied aan de Duitse grens. Deze werkzaamheden zouden de bolle ligging van de essen te zeer aantasten.

In tegenstelling tot voorgaande bestemmingen, is voor deze bestemming geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het graven van hoofdwatertangen.

Deze bestemming is toegekend aan de essen van de oude buurtschappen ter weerszijden van de Vecht, bij Lutten, Collendoorn en Radewijk en de stuwwal bij Kloosterhaar-De Wielen.

Agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.

Deze bestemming omvat de voormalige hooilanden langs de Vecht. In verband met de aanwezigheid van reliëf en waardevolle beplantingen en het voorkomen van velerlei broedvogels zijn meerdere werkzaamheden gekoppeld aan een aanlegvergunning. Dit betreft:

- aanbrengen of verwijderen van beplantingen in verband met invloed op het landschapsbeeld;
- diepploegen in verband met invloed op reliëf en waterhuishouding;
- egalisaties voor zover dit meer dan 20 cm betreft in verband met invloed op reliëf. Ook hier geldt dat ingeval van meerdere kleinere egalisaties de totaliteit van 20 cm nooit mag worden overschreden.
- graven, verbreden of dempen van sloten in verband met invloed op waterhuishouding.

Voordat burgemeester en wethouders een aanlegvergunning verlenen, wordt met het oog op de grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. De gronden ter weerszijden van de Vecht vallen tevens onder de werking van de Rivierenwet. In deze gevallen zal tevens het advies gevraagd worden van de Hoofd-Ingenieur Directeur van Rijkswaterstaat.

Het graven van hoofdwatertangen is mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 W.R.O.

ad b. Het oprichten van agrarische bebouwing.

Bij het oprichten van agrarische bebouwing kan onderscheid gemaakt worden in:

1. bedrijfsgebouwen ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven;
2. het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven;
3. het bouwen van een tweede agrarische bedrijfswoning.

Bedrijfsgebouwen ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven.

Zoals in de uitgangspunten reeds is aangegeven, is aan alle agrarische bedrijven een bouwperceel toegekend. Dit is bestemd tot agrarisch gebied met bebouwing. Binnen dit bouwperceel kunnen nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen worden opgericht. Opgemerkt wordt dat omtrent de ligging van het bouwperceel persoonlijk overleg heeft plaatsgevonden met alle betrokken agrariërs (uitgezonderd enkele weigeraars) door middel van een landbouwenquête. Door deze enquête ontstond per bedrijf inzicht in de omvang en aard van het bedrijf, terwijl tevens het bouwperceel zo gelegd kon worden dat dit aansluit bij de meest reële uitbreidingsrichtingen en rekening is gehouden met de landschappelijke gegevens.

Wat betreft de situering van gebouwen binnen het bouwperceel kunnen burgemeester en wethouders nadere eisen stellen. Hierdoor kan tot een stedenbouwkundig verantwoorde situering worden gekomen en kan worden voorkomen dat gebouwen kris-kras door elkaar worden geplaatst.

Wat de grootte van het bouwperceel betreft wordt onderscheid gemaakt in hoofd- en nevenberoepsbedrijven. Bij hoofdberoepsbedrijven is uitgegaan van een bouwperceel van 1 ha. Bij nevenberoepsbedrijven is een bouwperceel toegekend ter grootte van het bestaande boerderijerf tot een maximum van een $\frac{1}{2}$ ha. Bij deze bedrijven is weliswaar sprake van bedrijfsmatige agrarische produktie, maar de omvang is dermate gering dat uit planologisch oogpunt een bouwperceel van 1 ha niet doelmatig is. Opgemerkt wordt dat de omvang van het bouwperceel zodanig is dat ook bij nevenberoepsbedrijven sprake is van reële uitbreidingsmogelijkheden. De grens tussen hoofd- en nevenberoepsbedrijf blijkt (uit de landbouwenquête) te liggen bij 70 sbe. Enkele nevenberoepsbedrijven zijn groter dan 70 sbe; aan deze bedrijven is een bouwperceel ter grootte van 1 ha toegekend. Als grens tussen burger- en nevenberoepsbedrijf is 10 sbe gehanteerd. Bedrijven van deze omvang zijn landbouwmeitellingplichtig en worden ook belastingtechnisch als bedrijf aangemerkt. In de voorschriften is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bouwpercelen te kunnen vergroten tot maximaal $1\frac{1}{2}$ ha, nadat het advies is ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Hierdoor wordt het mogelijk dat hoofdberoepsbedrijven die een hektare bebouwd hebben verder kunnen groeien. Tevens kan op die manier worden meegewerkt aan het doorgroeien van een neven- naar hoofdberoepsbedrijf.

Hoewel in alle gevallen overeenstemming is verkregen over de ligging van het bouwperceel is omwille van de flexibiliteit bij de uitvoering van het plan een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om het bouwperceel met maximaal 25 m te kunnen overschrijden, mits het bouwperceel grenst aan de bestemming "agrarisch gebied" of de bestemming "kleinschalig landschap". Wanneer door de overschrijding de afstand tot een nabijgelegen burgerwoning kleiner is of wordt dan 100 m, wordt het advies ingewonnen van de Inspekteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu.

Verder is het mogelijk dat schuilhutten en/of melkstallen buiten het bouwperceel geplaatst kunnen worden tot maximaal 75 m² per bedrijf. Ook voor deze gebouwen geldt dat deze niet mogelijk zijn in kwetsbare landschappen (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, de categorieën open landschap met reliëf en beekdalgronden).

Tijdens de gehouden landbouwenquête is naar voren gekomen dat bij een aantal melkveehouderijbedrijven het grootste deel van de grond aan de "overkant van de weg" ligt. In verband hiermee is de wens geuit om het mogelijk te maken dat een ligboxenstal buiten het bouwperceel kan worden gebouwd. Het gemeentebestuur is van mening dat dit in dergelijke gevallen een zeer reële wens is omdat het melkvee anders meerdere keren per dag de weg moet oversteken. In de voorschriften is hiertoe een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om een

ligboxenstal tot maximaal 2.500 m² buiten het bouwperceel te kunnen bouwen. Omtrent de noodzaak uit oogpunt van bedrijfsvoering wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Ook hier geldt dat dit alleen kan in de bestemmingen agrarisch gebied en kleinschalig landschap.

Sleufsilos ten behoeve van voederopslag zijn buiten bouwpercelen via vrijstelling van burgemeester en wethouders mogelijk. Hiermee kan worden ingespeeld op de praktijk, waarbij dikwijls voederopslag plaatsvindt op de (veld)kavels en niet bij de boerderij, omdat 's winters relatief meer tijd beschikbaar is voor transport. Ten aanzien van de maximale hoogte is onderscheid gemaakt; in visueel kwetsbare landschappen (open gebied met reliëf en beekdalgronden) is de maximale hoogte 1 m. In de bestemmingen agrarisch gebied en kleinschalig landschap mag de hoogte maximaal 2 m bedragen.

Binnen de bouwpercelen is bebouwing mogelijk voor zowel grondgebonden als niet-grondgebonden landbouw. Reden hiervoor is dat reeds bij de beschrijving van de huidige situatie is gebleken dat op veel bedrijven meerdere produktierichtingen voorkomen. Dit beeld werd bevestigd tijdens de landbouwenquête. Op veel bedrijven is een tak van veredeling aanwezig. Gelet op deze grote mate van verwevenheid is het niet zinvol om onderscheid te maken tussen overwegend grond- of niet-grondgebonden agrarisch bedrijf.

Om te voorkomen dat zich in de toekomst conflicten voordoen tussen intensieve veehouderij enerzijds en belangen op gebied van milieuhygiëne anderzijds, is in aanvulling op de Hinderwet de volgende planologische regeling opgenomen. Bouwpercelen binnen een afstand van 350 m van gekoncentreerde woonbebouwing, van de bestemming natuurgebied en binnen de beschermingszone van waterwingebieden, zijn voorzien van de letteraanduiding "G". Bebouwing binnen deze bouwpercelen ten behoeve van intensieve veehouderij (varkens, pluimvee, pelsdieren, mestkalveren) groter dan 250 m² is mogelijk na vrijstelling door burgemeester en wethouders; hierbij winnen burgemeester en wethouders te allen tijde het advies in van de Inspecteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. Op deze manier kunnen konfliktsituaties voorkomen worden. Voor rekreatieterreinen groter dan 2½ ha is een afstand van 200 m aangehouden.

Indien de oppervlakte ten behoeve van intensieve veehouderij op het moment van het ter inzage leggen van het ontwerp-bestemmingsplan groter is dan 250 m² mag dat gebruik worden gekontinueerd. De maat van 350 m, respectievelijk 250 m is de resultante van meerdere afwegingen. Uit oogpunt van cultuurhistorie en visuele beleving kan het gewenst zijn dat bepaalde objecten zich goed blijven manifesteren. Dit kan worden bereikt door in een zone van enkele honderden meters geen beplanting en bebouwing toe te laten. Voor de verblijfsrecreatie en het wonen speelt naast de visuele belevingswaarde vooral de mogelijke stankoverlast een rol. Ten aanzien van gekoncentreerde woonbebouwing is uitgegaan van aanwezige stads/dorpsbebouwing van Hardenberg, Slagharen, Lutten, Schuinesloot, Radewijk, Mariënberg, Bergentheim, Kloosterhaar, Sibculo en Bruchterveld. Daarnaast is dezelfde afstandsmaat aangehouden tot de bebouwingslinten van Schuinesloot, Lutten, Hoogen-

weg en langs de Coevorderweg. Bij de verblijfsrecreatieterreinen is als norm gesteld dat deze ten minste 2½ ha groot moeten zijn. De kleinere terreinen, die onderdeel uitmaken van dit bestemmingsplan, zijn in hoge mate verweven met de agrarische sektor.

In hoofdstuk 7 is tamelijk uitvoerig ingegaan op de regeling ten aanzien van het oprichten van open mestsilos. Het centrale uitgangspunt hierbij is dat mestsilo's, indien enigszins mogelijk, thuishoren op het bouwperceel. Wanneer dit niet mogelijk is, is onder bepaalde voorwaarden het oprichten van mestsilo's buiten het bouwperceel mogelijk gemaakt. Wat betreft de maatvoering is daarbij aansluiting gezocht bij de provinciale beleidsregels.

Oprichten van nieuwe agrarische bedrijven.

Het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven, zowel grondgebonden als niet-grondgebonden bedrijven, is mogelijk in de bestemmingen agrarisch gebied en kleinschalig landschap. Hiervoor is in de voorschriften een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 W.R.O. opgenomen. Hierbij wordt advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. In de andere agrarische bestemmingen is vestiging van nieuwe bedrijven niet mogelijk. Opgemerkt wordt dat thans ook geen bedrijven in deze bestemmingen voorkomen. Hierbij wordt verder aangetekend dat, uit oogpunt van voorkoming van konfliktsituaties, voor nieuwe niet-grondgebonden agrarische bedrijven binnen een afstand van 350 m tot gekoncentreerde woonbebouwing en de bestemming natuurgebied en binnen een zone van 200 m van verblijfsrecreatieterreinen groter dan 2½ ha advies wordt ingewonnen van de Inspecteur van de Volksgezondheid en de milieuhygiëne; voor waterwingebieden geldt hetzelfde.

Tegen deze achtergrond is eveneens een bevoegdheid opgenomen de bestemming woondoeleinden te wijzigen in agrarisch bouwperceel. Ook hierbij is advies voorgeschreven van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.

Bouwen van een tweede agrarische bedrijfswoning.

Per agrarisch bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan. Uit oogpunt van bedrijfsvoering kan het echter gewenst zijn dat een tweede bedrijfswoning wordt opgericht. Hiertoe kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen nadat het advies is ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Uit dit advies kan de noodzaak van een tweede bedrijfswoning blijken. Tevens kan advies worden gevraagd van het Landbouwschap, dat naast bedrijfs-economische overwegingen ook adviseert omtrent sociale motieven. Om een duidelijke relatie te verkrijgen met het agrarisch bedrijf is in de voorschriften opgenomen dat een tweede bedrijfswoning maximaal 25 m van het hoofdbedrijfsgebouw mag worden gebouwd. Tevens moet gebruik worden gemaakt van dezelfde in- en uitrit als de eerste bedrijfswoning, tenzij dit om bedrijfstechnische, verkeers-technische en/of redenen van welstand niet mogelijk is. Voor de tweede bedrijfswoning gelden verder dezelfde normen als voor burgerwoningen. Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het oprichten van een tweede bedrijfswoning (aan de voorzijde) buiten het bouwperceel.

Op basis van de ontwikkeling in het recente verleden moet er rekening mee worden gehouden dat een aantal agrarische bedrijven aan de landbouw onttrokken zullen worden. Om in te kunnen spelen op dergelijke situaties en om een zinvol gebruik van de bestaande gebouwen mogelijk te maken, is in de voorschriften een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bestemming bouwperceel te kunnen wijzigen in de bestemming woondoeleinden of de bestemming agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf, uitsluitend in de vorm van een loonwerkbedrijf; het niet voor deze functies in aanmerking komende deel van het bouwperceel kan worden gewijzigd in de omringende agrarische bestemming.

8.4. Landschap.

Op basis van kenmerken en waarden is, zoals in voorgaande paragraaf reeds aangegeven, een viertal categorieën agrarisch gebied zonder bebouwing onderscheiden.

Agrarisch gebied.

In deze bestemming zijn geen belangrijke waarden van natuur en landschap aanwezig. Hierdoor zijn werkzaamheden ter verandering van agrarische productieomstandigheden zonder meer mogelijk. Aanwezige beplantingselementen met een breedte van 1.5 m en meer, zoals plantstroken en houtwallen en boomsingels die 30-40 jaar of ouder zijn, zijn afzonderlijk bestemd tot bos. Hierdoor worden de belangrijkste beplantingselementen planologisch beschermd. Hiermee wordt aangesloten op de uitgevoerde ruilverkavelingen, waarin juist deze beplantingselementen zijn gehandhaafd of juist zijn aangelegd. Een en ander betekent dat nagenoeg alle aanwezige beplanting is bestemd.

Agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap.

Tot deze bestemming behoren de meest besloten delen van de gemeente. Kenmerkend is het voorkomen van veel beplantingen op perceels- en kavelscheidingen. Zowel het verwijderen als het aanbrengen van beplanting heeft invloed op het landschapsbeeld en de landschapsstructuur. In verband hiermee zijn deze werkzaamheden gekoppeld aan een aanlegvergunning. Deze aanlegvergunning is een planologische aanvulling op de Boswet en de hierop gebaseerde kapverordening. Op basis van de kapverordening kan wel tot herplant verplicht worden. Een aanlegvergunning kan worden gezien als een ondersteuning van de kapvergunning. Het landschapsbeleidsplan biedt goede mogelijkheden als toetsingskriterium bij het verlenen van de aanlegvergunning. In verband met deze regeling is het niet nodig om bestaande beplantingen afzonderlijk te bestemmen. Tevens zou dit tot een weinig flexibel en star plan leiden.

Zoals in hoofdstuk 7 vermeld, zijn de voormalige hooilanden bij Radewijk ook tot deze bestemming gerekend. In verband met het handhaven van de openheid en de rust is hier echter het oprichten van bebouwing en bouwwerken hoger dan 2 m niet toegestaan, waarbij een uitzondering is gemaakt voor mestsilo's tot een hoogte van 4 m.

Agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf.

Tot deze bestemming behoren de essen van de buurtschappen ter weerszijden van de Vecht, de essen bij Radewijk, de Lutteres en delen van het grootschalig reliëf aan de Duitse grens. Uit landschappelijke oogpunt hebben deze gebieden verschillende betekenis. De essen van de buurtschappen ter weerszijden van de Vecht (Difflen, Rheeze, Collendoorn, Baalder, Brucht en Oud-Bergentheim) en bij Radewijk maken deel uit van het voormalige esdorpen-systeem. Naast visueel-landschappelijke waarde is ook sprake van cultuur-historische waarde. Dit geldt eveneens voor de Lutteres. Deze es ligt op een stuwwal, zodat tevens sprake is van geologische waarde. Het grootschalig reliëf aan de Duitse grens ligt op de flanken van stuwwallen die voornamelijk in Duitsland liggen (Forst Bentheim).

Kenmerkend voor al deze gebieden is het voorkomen van reliëf en het ontbreken van beplanting en bebouwing. In verband hiermee zijn werkzaamheden die het reliëf of de openheid kunnen aantasten niet toegestaan: het aanbrengen van beplanting, egaliseren en het oprichten van gebouwen. Het graven en verbreden van perceel- en kavelsloten is eveneens verboden, uitgezonderd in het gebied grenzend aan de Duitse grens. Verder zijn enkele werkzaamheden die de kenmerkende waarden kunnen aantasten aan een aanlegvergunning gekoppeld: diepploegen, woelen en mengwoelen, verharderen van zandwegen en/of aanleggen van kavelwegen en het aanbrengen van oppervlakteverhardingen van 150 m² tot maximaal 500 m². Bij het aanbrengen van verhardingen is het van belang dat deze niet gaan domineren in het landschap. Bij voorkeur moeten ze daarom iets lager dan het maaiveld worden aangelegd; bij verharderen van zandwegen en/of aanleg van kavelwegen moeten begeleidendes berm-sloten/-greppels achterwege blijven.

In verband met het landschapsbeeld zijn sleufsilo's hoger dan 1 m niet toegestaan. Voor sleufsilo's tot 1 m is een vrijstelling van burgemeester en wethouders nodig, zodat in voorkomende gevallen tot een landschappelijk verantwoorde situering kan worden gekomen.

Eveneens kenmerkend voor de essen is van oudsher de aanwezigheid van een esbegeleidende beplanting. In veel gevallen is deze nog aanwezig; deze beplantingen zijn bestemd tot "bos". Door het bestemmingsplan wordt de cultuur-historische samenhang gehandhaafd. Waar de esbegeleidende beplanting ontbreekt is herstel mogelijk, omdat in de aangrenzende bestemmingen het aanbrengen van beplantingen mogelijk is (in agrarisch gebied bij recht en in kleinschalig landschap en beekdalgronden middels een aanlegvergunning).

Agrarisch gebied met hoge landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde, beekdalgronden.

De beekdalgronden ter weerszijden van de Vecht worden van oudsher gekenmerkt door een relatief lage en vochtige ligging. Plaatselijk komt reliëf en beplanting voor. De gronden ter weerszijden van de Vecht fungeren 's winters voor een groot deel als winterberging voor overtollig water en/of hebben een stroomvoerende functie. Uit oogpunt van zowel landschap en natuurlijk milieu, als uit oogpunt van waterstaatsfunctie is het van belang dat werkzaamheden die de inrichting van het gebied beïnvloeden, gekoppeld zijn aan een

aanlegvergunning. Dit betreft de volgende werkzaamheden: diep-ploegen, meng- en diepwoelen, egalisaties 20-50 cm, het aanleggen van kavelwegen tot een maximum verhardingsbreedte van 3,5 m of oppervlakteverhardingen, graven, verbreden en dempen van sloten, verwijderen of aanbrengen van beplantingen. Uitgezonderd het aanbrengen van oppervlakteverharding van 150 m² tot maximaal 500 m² wordt voor al deze werkzaamheden het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Voor zover de werkzaamheden plaatsvinden is het gebied waar tevens de Rivierenwet van toepassing is wordt tevens het advies ingewonnen van de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat.

De gronden die tot deze bestemming behoren worden gebruikt voor agrarische doeleinden. Hoewel in het recente verleden verbeteringen hebben plaatsgevonden van de produktieomstandigheden, is van een optimale inrichting geen sprake. Om in de toekomst tot een verdere afstemming van belangen tussen landbouw, landschap en natuurlijk milieu te komen, wordt het afsluiten van beheersovereenkomsten in het kader van de Relatienota onderschreven. Dergelijke beheersovereenkomsten worden op basis van vrijwilligheid afgesloten. Recent heeft het provinciaal bestuur een voorstel gedaan welke gronden in eerste instantie (eerste tranche op basis van voorrangsinventarisatie) voor de Relatienota in aanmerking komen. In de gemeente Hardenberg betreft dit gebieden ten noorden van Mariëenberg, gebieden aansluitend aan het reservaatgebied bij Diffelen en Brucht, een gebied bij Rheeze en gronden aansluitend aan het reservaat bij Heemse.

De bodemsporen en resten in het archeologisch waardevolle gebied bij Oud Bergentheim worden beschermd door werkzaamheden dieper dan 50 cm (diepploegen, woelen en mengwoelen, draineren) te koppelen aan een aanlegvergunning. Alvorens een aanlegvergunning wordt verleend wordt het advies ingewonnen van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek.

De Schans Venebrugge is vanwege de waardevolle vegetatie bestemd tot natuurgebied. In verband met de kulturhistorische waarde is de schans voorzien van een aanduiding "kulturhistorisch waardevol terrein". Hiermee wordt recht gedaan aan de aktuele en kulturhistorische waarde.

8.5. Natuurlijk milieu.

Uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken dat de gemeente Hardenberg, vanwege de geografische ligging, van bijzondere betekenis is voor het natuurlijk milieu. Behalve de natuurterreinen heeft ook het kultuurlandschap betekenis voor vegetatie en fauna.

Bij natuurterreinen is onderscheid gemaakt in twee bestemmingen: natuurgebied en bos.

Tot de bestemming natuurgebied behoren de meest kwetsbare natuurterreinen, heide- en veenvegetaties, water- en moerasvegetaties en oude Vechtmeanders en halfnatuurlijke graslandvegetaties. In ver-

band met de kwetsbaarheid van deze gebieden, zowel uit oogpunt van vegetaties als uit oogpunt van rust in verband met de fauna, is slechts extensief rekreatief medegebruik wenselijk. Voor aanleg van rekreatieve voorzieningen (fiets-, voet- en ruiterspaden, picknick-sets en dergelijke) is een aanlegvergunning vereist, waarbij het advies wordt ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Een aantal gebieden aan weerszijden van de Vecht valt onder de werking van de Rivierenwet; in die gevallen wordt tevens het advies ingewonnen van de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat. Het verharden van zandwegen is niet toegestaan. Ook mogen door deze bestemming geen hoofdtransportleidingen worden aangelegd.

Tot de bestemming bos behoren de minder kwetsbare natuurterreinen, de naald- en loofbossen. Ook de in ruilverkavelingsverband gerealisceerde plantstroken, esbegeleidende beplanting en houtwallen en belangrijke boomsingels behoren tot deze bestemming, alsmede het nog aan te planten bos bij Collendoorn. Een uitzondering hierbij geldt voor de houtwallen rondom de essen bij Radewijk. In verband met de grote vegetatiekundige waarden zijn deze bestemd tot natuurgebied. Hier komen relatief veel geknotte Eiken, meer en zeldzamere vegetaties voor dan elders, terwijl het milieu ook meer uitgekristalliseerd is.

Recreatief medegebruik van de bossen wordt mogelijk geacht. Evenals bij de bestemming natuurgebied kunnen deze via aanlegvergunning worden gerealiseerd, na advies van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. In het algemeen zijn de recreatieve mogelijkheden binnen deze bestemming ruimer dan in de bestemming natuurgebied. Ook kunnen, indien de noodzaak hiertoe blijkt, bijvoorbeeld uit landbouwkundig oogpunt, zandpaden van een verharding worden voorzien. Ook kunnen noodzakelijke gebouwen voor beheer en onderhoud tot 50 m² gebouwd worden wanneer de te beheren oppervlakte ten minste 25 ha bedraagt.

De zandwinplassen bij S31) en een deel van de plas aan de zijn bestemd tot natuurgebied. In de plassen die een natuurbestemming krijgen is het aanleggen van vissteigers wel toegestaan. Het gebied ten zuiden van kan zich door de hoogteverschillen, open en besloten delen en de relatie met de Engbertsdijksvennen, na het beëindigen van de zandwinning ontwikkelen tot een zeer belangrijk gebied voor het natuurlijk milieu. Mede in verband hiermee is het motorcrossgebeuren dat hier plaatsvindt in het overgangsrecht geplaatst.

Voor het natuurlijk milieu zijn ook de kultuurgronden van belang. In de voorgaande paragraaf is hieraan impliciet aandacht besteed. De meest besloten gebieden zijn bestemd tot "kleinschalig landschap". Door de opgenomen aanlegvergunning blijft de beslotenheid gehandhaafd waardoor ook de betekenis voor het natuurlijk milieu in stand blijft. De betekenis van de beekdalgronden voor het natuurlijk milieu langs de Vecht heeft meegespeeld in de gegeven regeling. De betekenis kan wellicht vergroot worden door toepassing van de Relatienota. Opgemerkt wordt nogmaals dat dit louter op

basis van vrijwilligheid kan geschieden. Om die reden kennen de door de provincie voorgestelde relatienotagebieden ook geen "strenge" regels dan de overige beekdalgronden.

8.6. Recreatie.

Uit de beschrijving van de huidige situatie is gebleken, dat de gemeente Hardenberg uit oogpunt van recreatie een belangrijke plaats inneemt. Dit betreft zowel verblijfs- als dagrecreatie; de betekenis voor vaarrecreatie is thans gering. Het merendeel van de verblijfsrecreatieterreinen heeft een "eigen" bestemmingsplan. Dit betreft, met uitzondering van Het Stoetenslagh, alle grotere terreinen; daarom is er geen reden de betrokken terreinen in het onderhavige bestemmingsplan te regelen. Voor Het Stoetenslagh zal een afzonderlijk bestemmingsplan worden opgesteld. In het onderhavige bestemmingsplan is wel een aantal kleinere terreinen opgenomen, alsmede alle verspreid staande zomerhuizen in het buitengebied. In het onderstaande wordt ingegaan op de toegekende bestemmingen; ook wordt nader gemotiveerd in hoeverre de mogelijkheden van de Kampeerwet worden opgenomen.

Zomerhuis.

Dit betreft zomerhuizen die verspreid staan in het buitengebied. Omtrent de regeling wordt verwezen naar paragraaf 8.8: Wonen en niet agrarische bedrijvigheid.

Kamphuis.

Deze bestemming is toegekend aan het perceel Willemsweg 1 dat bedoeld is als vakantiehuis voor gehandicapten. Middels een aanduiding is aangegeven dat hier tevens een manege is toegestaan. Bij dit bedrijf kan één (nieuwe) bedrijfswoning worden opgericht.

Verblijfsrecreatieterrein.

Deze bestemming is toegekend aan de volgende terreinen:
 reinen Eshuis, alle vier gelegen
 bij en een
 terrein bij Op deze terreinen is geen verblijfsrecreatie
 gedurende de wintermaanden toegestaan, dus alleen toeristisch- of
 seizoenkamperen. In verband met de kwetsbaarheid van het omringende
 gebied, met name in het gebied Diffelen, is per terrein aangegeven
 hoeveel kampeermiddelen zijn toegestaan. Deze aantallen komen
 overeen met de aantallen die genoemd zijn in de gemeentelijke
 kampeerexploitatievergunning. Deze aantallen zijn weergegeven op de
 plankaart (plandeelvergrotingen), namelijk Eshuis:

Een uitbreiding van deze terreinen wordt uerhalve niet
 voorgestaan.

De bestemming verblijfsrecreatieterrein is ook toegekend aan enkele
 kleine partikuliere terreinen waarop één sta-caravan is geplaatst.
 Dit betreft een zestal sta-caravans bij Voor elk van deze
 terreinen is aangegeven dat 1 kampeermiddel is toegestaan.

Natuurkampeerterrein.

De bestemming natuurkampeerterrein is toegekend aan het bestaande terrein in de boswachterij Hardenberg. Op dit terrein zijn conform de Kampeerwet maximaal 40 kampeermiddelen toegestaan. Voorzieningen zijn alleen mogelijk in de vorm van toiletgebouwen.

Ten aanzien van uitbreiding van kampeerterreinen wordt van het volgende uitgegaan.

- In het gebied bij Rheeze (Vechtstreek) wordt uitgegaan van de mogelijkheden die zijn aangegeven in het intergemeentelijk structuurplan. De aangegeven mogelijkheden zijn voorzien van een aanduiding dat de agrarische bestemming (kleinschalig landschap) gewijzigd mag worden in de bestemming verblijfsrecreatieterrein. Bij de afweging met betrekking tot de uitbreiding zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- . het handhaven van de zuidoost-noordwest richting lopende blokverkaveling;
- . handhaven afwisseling tussen open en gesloten gebieden;
- . handhaven doorkijkjes vanaf Grote Balkenweg en Oldemeijerweg;
- . de minimale afstand tussen kampeerterrein en zone IV gebieden, zoals aangegeven in het Intergemeentelijk Structuurplan bedraagt 100 m.

- Bij de kernen Slagharen, Mariënberg en Sibculo wordt uitbreiding van verblijfsrecreatie voorgestaan. Bij Sibculo is dit reeds planologisch geregeld. Bij Slagharen en Mariënberg zijn bepaalde gebieden aangeduid waarbij de agrarische bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming verblijfsrecreatieterrein. Van het aangegeven gebied bij Slagharen mag 75% voor dit doel worden aangewend en bij Mariënberg 100%. In beide gevallen kan hiermee de bestaande capaciteit bijna worden verdubbeld.

- Met betrekking tot de zandwinplas bij Collendoorn wordt gekozen voor een functie als stiltegebied met extensieve vormen van dagrecreatie (wandelen, fietsen en vissen). In verband met deze functie zal een eventuele uitbreiding van de zandwinning bij voorkeur dienen plaats te vinden in westelijke richting, omdat dan de mogelijkheid aanwezig is om vanuit het zomerhuizencomplex aantrekkelijke fiets-/wandelroutes te creëren (bijvoorbeeld Luggersweg, Allemansweg, Middenweg, Venneweg) waarbij het water van dichtbij beleefd kan worden. Een dergelijke situering heeft, gezien de overheersende windrichting, het bijkomende voordeel dat het ontstaan van oevervegetaties meer kans op succes biedt. Op de plankaart is voor de eventuele uitbreiding een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Wat betreft de overige mogelijkheden van de Kampeerwet kan het volgende worden opgemerkt. Een aantal mogelijkheden is niet mogelijk gemaakt, namelijk overnachting op volkstuinen, het oprichten van appartementen, kort kamperen in kleine groepen en kamperen op eigen terrein. Voor alle mogelijkheden geldt dat ze thans in de gemeente niet voorkomen. Voor de eerste drie mogelijkheden geldt dat, wanneer ze in dit plan mogelijk gemaakt zouden worden, tevens zou moeten worden aangegeven waar het mogelijk is. Hierover bestaat op dit moment geen inzicht. Het kort kamperen in kleine groepen (maximaal 5 kampeermiddelen) is niet mogelijk gemaakt, omdat enerzijds voor dergelijke groepen reeds ruim voldoende mogelijkheden

aanwezig zijn; er zijn diverse kampeerterreinen in de gemeente en daarnaast is kamperen bij de boer ook toegestaan. Anderzijds kan deze vorm van kamperen van grote invloed zijn op landschap en natuurlijk milieu, met name wanneer veel groepen hiervan gebruik willen maken. Voor kamperen op eigen terrein gelden dezelfde bezwaren voor natuur en landschap, te meer omdat de kampeermiddelen het hele jaar kunnen blijven staan.

Een aantal andere mogelijkheden van de Kampeerwet is wel mogelijk gemaakt. Dit betreft:

. Kamperen door groepen. Dit betreft groepen die door de Minister van Landbouw als zodanig zijn erkend (onder andere scouting). In verband met de invloed die deze groepen op de omgeving kunnen hebben, is deze vorm van kamperen in kwetsbare bestemmingen uit oogpunt van landschap en natuurlijk milieu niet toegestaan: open agrarisch gebied met reliëf, beekdalgronden en de bestemming natuurgebied.

. Kampeerboerderijen. Dit betreft het gebruik maken van bestaande functionele agrarische bedrijfsgebouwen voor kamperen door groepen. De vrijstelling kan voor maximaal 100 dagen per jaar worden verleend. Ook bij deze vorm van kamperen dienen kwetsbare agrarische bestemmingen en natuurgebieden te worden ontzien.

De vrijstelling voor kampeerboerderij kan om die reden alleen worden verleend wanneer het betreffende agrarisch bedrijf ten minste 350 m van de bestemmingen beekdalgronden en natuurgebied verwijderd ligt.

. Kamperen bij de boer. Dit betreft de mogelijkheid dat burgemeester en wethouders vrijstelling voor kamperen bij een functioneel agrarisch bedrijf verlenen. In dit bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt, conform de Kampeerwet, om maximaal 5 kampeermiddelen per agrarisch bedrijf op te stellen. In verband met de reeds hoge rekreatiedruk in het gebied tussen de Ommerweg en de Vecht is het maximum hier bepaald op 3 kampeermiddelen.

Om een duidelijke relatie te houden met het agrarisch bedrijf is een aantal voorwaarden gesteld:

- kampeermiddelen uitsluitend binnen het op de plankaart aangegeven bouwperceel;
- alleen kampeermiddelen in de periode 15 maart tot 31 oktober;
- de kampeerders moeten gebruik maken van dezelfde in- en uitrit als de bedrijfswoning;
- ten aanzien van landschappelijke inpassing kunnen nadere eisen gesteld worden door burgemeester en wethouders.

Op deze manier wordt een duidelijke relatie met het agrarisch bedrijf gewaarborgd waardoor het ontstaan van kleine campings wordt voorkomen.

. Vrij kamperen. Dit betreft een individuele vorm van kamperen, gericht op individualiteit en rust. Hoewel hiervoor ook bij het kamperen bij de boer reeds ruime mogelijkheden aanwezig zijn, zijn in de omgeving van lange afstandswandelpaden een tweetal terreintjes op de plankaart weergegeven waar deze vorm van kamperen mogelijk is, namelijk één aan de Marsweg bij Rheeze en één aan de Landweg in de boswachterij Hardenberg.

Aanvullend op de Kampeerwet mag bij de burgerwoningen en de niet-agrarische bedrijfswoningen 1 kampeermiddel worden geplaatst op dat gedeelte van het erf waar de bijgebouwen opgericht kunnen worden. Ook hier geldt als periode 15 maart tot 31 oktober.

Ten aanzien van de vaarrecreatie is bij de uitgangspunten reeds aangegeven dat nog geen definitief standpunt kan worden ingenomen ten aanzien van het openstellen van de Vecht voor recreatietoervaart (motorboten). Ook is een eventuele verbinding tussen de Vecht en het Overijssels Kanaal nog onzeker.

Hoewel openstelling van de Vecht bijdraagt aan de diversiteit van het recreatieve aanbod van de gemeente Hardenberg, gelden uit oogpunt van andere belangen beperkingen. Vanuit landbouwkundig oogpunt wordt gevreesd voor betreding van gewassen en verstoring van vee. Ook landschappelijk en vooral ecologisch, met name voor wat betreft verstoring van de rust, betekent openstelling een aantasting van deze waarden. Om die reden wordt als beleidsuitgangspunt gehanteerd dat buiten de invloedssfeer van de kern Hardenberg geen ingrijpende voorzieningen zullen worden aangelegd. Voor geleiding van de recreatietoervaart zullen zonodig enkele eenvoudige voorzieningen worden aangelegd. Bij de bestemming water kunnen burgemeester en wethouders via vrijstelling eenvoudige aanlegvoorzieningen mogelijk maken. De plaatsen hiervoor worden zorgvuldig gekozen.

Tegen verdere ontwikkeling van recreatietoervaart op het Overijssels Kanaal bestaan geen beperkingen. Door de begeleidende wegen is de kans op vertrapping van landbouwgewassen en verstoring van vee niet aan de orde. Evenmin zijn belangrijke waarden van landschap en/of natuurlijk milieu in het geding.

De ontwikkeling van de kleine watersport (kano, roeiboot) wordt positief beoordeeld, ook op de Vecht. Hiervoor zijn reeds enkele voorzieningen aanwezig; uitbreiding wordt voorshands niet nodig geacht.

Ook voor dagrecreatie biedt de gemeente Hardenberg ruime mogelijkheden. Dit betreft in de eerste plaats een aantal specifiek hiervoor ingerichte terreinen. Van regionale betekenis is het terrein de Oldemeijer, een plas in de boswachterij Hardenberg. Bij dit terrein zijn ruime parkeervoorzieningen aanwezig. Op het terrein wordt het oprichten van kiosken en dergelijke toegestaan. De zandwinplas aan de Gemeenteweg bij Sibculo is voor een deel bestemd voor dagrecreatie; het andere deel is bestemd tot natuurgebied. Daarnaast komt een tweetal kleine terreinen voor die eveneens bestemd zijn tot dagrecreatieterrein: een spartelvijver met ligweide aan de Radewijkerbeek en een dagrecreatietrein aan de Hardenbergerweg bij Brucht.

Een belangrijk deel van de dagrecreatie vindt plaats in de vorm van recreatief medegebruik. De bestaande recreatieve fietspaden zijn als zodanig bestemd. Wandel- en ruiterspaden zijn dermate ondergeschikt aan de bestemming waar ze deel van uitmaken, dat ze niet afzonderlijk zijn bestemd. Aanleg van nieuwe fiets-, voet- en ruiterspaden is door middel van een aanlegvergunning in alle agrarische bestemmingen en natuurterreinen mogelijk. Ook in enkele

andere daarvoor in aanmerking komende bestemmingen is dit via een aanlegvergunning mogelijk gemaakt. In de uit natuurwetenschappelijk oogpunt kwetsbare bestemmingen (beekdalgronden, natuurgebied en bos) wordt, alvorens een aanlegvergunning wordt verleend, het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie. Voor de beekdalgronden, voor zover vallend onder de Rivierenwet, wordt tevens advies ingewonnen van de Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat. Op deze manier kan, met inachtneming van overige belangen, een evenwichtige vorm van rekreatief medegebruik tot stand worden gebracht.

Het bestaande gebruik van een motorcrossbaan bij Sibculo wordt in dit bestemmingsplan niet gelegaliseerd. Gelet op de daar aanwezige waarden uit oogpunt van landschap en natuurlijk milieu, wordt verplaatsing wenselijk geacht. In regionaal verband wordt een geschikte lokatie gezocht. Hierbij is het gemeentebestuur van Hardenberg van mening dat hiervoor op haar grondgebied geen geschikte lokaties aanwezig zijn. De door de provincie voorgestane lokatie ten zuiden van de Van Roijensweg komt hiervoor niet in aanmerking. Zoals elders in de plantoelichting vermeld is hier het primaat gelegd bij de landbouw in plaats van bij de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden. Het primaat van de landbouw geldt in minstens even sterke mate ten aanzien van het motorcrossgebeuren.

Ook het bestaande gebruik van een terrein voor modelvliegtuigsport aan de Elfde Wijk is niet gelegaliseerd. Verplaatsing wordt wenselijk geacht.

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk dat ten behoeve van vissers noodzakelijke voorzieningen worden aangelegd. Bij de bestemming water is hiertoe een vrijstelling opgenomen.

8.7. Verkeer, geluidhinder en overige infrastructuur.

In hoofdstuk 7 zijn diverse uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van verkeer en infrastructuur. In het algemeen is op deze uitgangspunten geen nadere toelichting nodig. Wel wordt in het navolgende achtereenvolgens aandacht geschonken aan:

- het bepalen van de (maximale) wegbreedtes;
- de realisering van nieuwe fietspaden;
- verkeersveiligheid;
- toekomstige verkeersintensiteit;
- geluidhinder.

8.7.1. Wegbreedte/dwarsprofiel.

Voor het bepalen van de gewenste wegbreedte, c.q. het gewenste dwarsprofiel, wordt onderscheid gemaakt in de wegen met een breedte van 5.50 m of meer en wegen die smaller zijn.

Wegen met een breedte van 5.50 m of meer.

Op wegen met een breedte van 5.50 m of meer zijn geen passeerproblemen. Voor deze wegen is de gewenste kwaliteit van de verkeersafwikkeling (veiligheid, vlotheid) het belangrijkste uitgangspunt dat de wegbreedte bepaalt.

De kwaliteit van de verkeersafwikkeling wordt weergegeven met het begrip afwikkelingsnivo, waarbij 6 nivo's worden onderscheiden (zie bijlage 8.1).

Als uitgangspunt geldt dat er sprake moet kunnen zijn van een veilige en regelmatige verkeersafwikkeling. Dat betekent dat op werkdagen minimaal afwikkelingsnivo C moet kunnen optreden (zie bijlage 8.1).

In tabel 8.1 is aangegeven bij welke intensiteiten afwikkelingsnivo C zal optreden.

Tabel 8.1. Relatie tussen wegbreedte en aanvaardbare intensiteit (bij afwikkelingsnivo C).

wegbreedte in m	aanvaardbare intensiteit in m.v.t./etm.
5.50 m	4.500 - 7.500
6.00 m	5.000 - 8.000
6.50 m	5.500 - 8.500
7.20 m	6.500 - 10.000

De bovenstaande tabel geeft een indicatie van de intensiteiten waarbinnen afwikkelingsnivo C optreedt, uitgaande van "ideale" omstandigheden ten aanzien van inhaalzicht, afstand van obstakels tot de rijbaan en dergelijke.

Wegen smaller dan 5.50 m.

Voor deze wegen geldt dat niet zozeer de mate van verkeersafwikkeling, maar de mate van bermbeschadiging maatgevend is voor de wegbreedte. Bermbeschadigingen kunnen optreden als een weg in relatie tot de verkeersintensiteit te smal is, waardoor te vaak passeerbewegingen gedeeltelijk via de berm plaatsvinden. Bij bermbeschadiging speelt zowel de aard van het verkeer (vrachtverkeer, landbouwverkeer), als de aard van de ondergrond een rol. Overmatige bermbeschadiging als gevolg van passeerbewegingen zal leiden tot een verhoging van de onderhoudskosten van de bermen, kan de wegkonstructie aantasten en kan de verkeersveiligheid in gevaar brengen. Ten aanzien van dit laatste aspect moet vooral worden gedacht aan (brom)fietzers, die bij uitwijkmanoeuvres gemakkelijk in bermen kunnen terechtkomen.

Uitgaande van een samenstelling van het verkeer naar voertuigsoort, zoals dat gemiddeld in Nederland voorkomt op plattelandswegen, kan het volgende verband worden weergegeven tussen de gewenste wegbreedte en de intensiteit (zie ook bijlage 8.1).

Tabel 8.2. Kapaciteitsgrenzen (m.v.t./etm.) per grondsoort en wegbreedte bij een gemiddeld percentage vracht- en landbouwverkeer (12-13%).

wegbreedte in m	grondsoort	
	klei/veen	zand
2,5	150	200
3,0	275	325
3,5	325	375
4,0	500	575
4,5	800	1.000
5,0	1.150	1.400

De huidige intensiteiten op een groot aantal wegen in Hardenberg zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

Voor de overige wegen zijn geen exacte telgegevens bekend. Op basis van waarnemingen op een groot aantal plattelandswegen in Nederland mag worden aangenomen dat de intensiteiten op deze wegen ongeveer als volgt zullen zijn.

Op wegen met een ontsluitingsfunctie (categorie f) gemiddeld circa 250 à 300 m.v.t./etm., op wegen met een beperkte doorgaande functie (categorie e) gemiddeld circa 500 à 750 m.v.t./etm. en op wegen van categorie d circa 1.000 à 1.500 mv.t./etm.

De in dit plan gehanteerde verhardingsbreedten, zoals weergegeven in tabel 8.3, zijn ruimschoots toereikend om dergelijke intensiteiten te kunnen verwerken.

Tabel 8.3. Maximale verhardingsbreedten.

wegcategorie	maximale verhardingsbreedte
a	8.00 m
b	7.50 m
c	7.00 m
d	6.50 m
e	5.50 m
f	5.00 m

8.7.2. Fietspaden.

Ten aanzien van fietspaden valt onderscheid te maken tussen fietspaden langs wegen (met overwegend een verkeersfunctie) en vrijliggende fietspaden (met in het algemeen overwegend een recreatieve functie). Tot de laatstgenoemde categorie moet ook gerekend worden het geprojecteerde fietspad langs de Rheezerweg.

In hoofdstuk 5 is reeds gekonstateerd dat langs een aantal secundaire en tertiaire wegen fietspaden ontbreken. Volgens de "concept-voorlopige RONA-richtlijnen voor de aanleg van (brom)-fietspaden langs wegvakken buiten de bebouwde kom" leidt aanleg van fietspaden tot een veiliger situatie bij wegen met etmaalintensiteiten van meer dan 2.500 motorvoertuigen, onafhankelijk van de intensiteit van het (brom)fietsverkeer. Bij een hoge intensiteit van (brom)fietsverkeer, namelijk meer dan 500 (brom)fietsers per dag, is scheiding van de verkeerssoorten reeds aan te bevelen als er per etmaal meer dan 1.000 motorvoertuigen passeren.

Gelet op deze criteria is aanleg van fietspaden nodig langs de volgende wegen:

- T56 gedeelte Mariënberg-Brucht;
- T73 gedeelte Kloosterhaar-Bruinehaar.

Langs de volgende wegen ontbreken eveneens fietspaden, maar zijn vervangende routes aanwezig:

- N36 Witte Paal-Almelo;
- S12 Slagharen, richting Dedemsvaart.

Het bestemmingsplan maakt in planologisch opzicht de aanleg mogelijk van vrijliggende fietspaden. Zoals in paragraaf 8.6 reeds is beschreven is een en ander geregeld via een systeem van aanlegvergunningen.

8.7.3. Verkeersveiligheid.

Een van de belangrijkste aspecten met betrekking tot verkeer en vervoer is de verkeersveiligheid. In het kader van het bestemmingsplan buitengebied is dit aspect echter maar ten dele te beïnvloeden. Onder meer bij het bepalen van de gewenste verkeersafwikkeling en bij het bepalen van wegbreedten heeft het aspect veiligheid een belangrijke rol gespeeld. Voorts staat het bestemmingsplan de uitvoering van eventuele wegrekonstrukties en dergelijke niet in de weg.

Aangezien een integrale benadering toch niet mogelijk is, is er ook van afgezien om in dit plan ongevallencijfers te presenteren of voorstellen te formuleren voor verbetering van de veiligheid.

8.7.4. Toekomstige verkeersintensiteiten.

Met name in verband met de berekening van geluidbelasting door wegverkeer is inzicht nodig in toekomstige verkeersintensiteiten. Zoals blijkt uit tabel 5.1 zijn de intensiteiten op de wegen in het buitengebied de afgelopen jaren in het algemeen niet essentieel veranderd.

In het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP) zijn enige verkenningen uitgevoerd met betrekking tot de te verwachten verkeersintensiteiten. De uitkomsten daarvan zijn in het PVVP aangegeven met een zeer ruime marge. Gezien het beeld van de afgelopen jaren is er dezerzijds vanuit gegaan dat de wijzigingen in de verkeersintensiteiten in het algemeen beperkt zullen zijn. Zowel ten aanzien van een verwachte verkeerstoename als bij een geraamde vermindering van het verkeer is daarom voor de berekening van de geluidhinder uitgegaan van de modeluitkomsten die de huidige intensiteiten het meest benaderen. Voor gedetailleerde gegevens wordt verder verwezen naar bijlage 8.2.

8.7.5. Geluidhinder.

Het onderhavige bestemmingsplan biedt de mogelijkheid, agrarische bedrijfswoningen te realiseren op naar verhouding korte afstanden van relatief druk bereden wegen en van de spoorlijn Zwolle-Emmen. Het gaat om woningen bij nieuwe bedrijven en om tweede bedrijfswoningen.

Gelet op het voorgaande is onderzoek naar het optreden van geluidhinder ten gevolge van weg- en spoorwegverkeer noodzakelijk. Een rapportage van dit onderzoek is als bijlage aan deze toelichting toegevoegd. Het belangrijkste resultaat ervan betreft de mate waarin de gebieden langs wegen en spoorbaan aan geluidbelasting blootstaan. Een overzicht daarvan, voor zover betrekking hebbende op wegverkeerslawaaï, is gegeven in tabel 8.4.

Tabel 8.4. Ligging geluidcontouren ten opzichte van wegassen (waarneemhoogte 4.50 m).

weg naam	wegvak	rijksnelh. in km/uur	contouren t.o.v. wegassen in m.	
			55 dB(A)	50 dB(A)
Rijksweg N34	Ommen-Witte Paal	80	60	120
	Witte Paal-Hardenberg	80	70	140
	Hardenberg-gem.grens	100/80	75	150
Rijksweg N36	Westerhaar-Kloosterdijk	100/80	75	150
	Kloosterdijk-Mariënberg	100/80	75	150
	Mariënberg-Witte Paal	100/80	70	140
S12	gem.grens-S32	80	50	100
	S32-Slagharen	80	50	100
	Slagharen-De Krim	80	45	90
S19	west. van N36	80	40	85
	Westerhaar-Sibculo	80	40	85
	Sibculo-Kloosterhaar	80	35	75
S31	Kloosterhaar-Bergentheim	80	45	90
	Bergentheim-Kellerlaan	80	55	110
	Kellerlaan-Hardenb.weg	80	55	110
	Hardenb.weg-Hardenberg	80	55	110
S32	Ommeweg-Middenweg	80	55	110
	Middenweg-Dedemsv.weg	80	55	110
	Dedemsv.weg-Coevorderweg	80	45	90
T56	N36-Nieuweweg	80	30	60
	Nieuweweg-Haarweg	80	30	60
	Haarweg-Hardenb.weg	80	30	60
T58	Hardenb.weg-gem.grens	80	30	60
T60	Slagharen-Dr.grens	80	30	65
T73	Kloosterhaar-gem.grens	80	30	65

De ligging van geluidcontouren inzake spoorweglawaai is als volgt:
 60 dB(A) op 105 m uit as spoorbaan;
 70 dB(A) op 20 m uit as spoorbaan.

Voor meerdere situaties, waarin het de voornoemde woningen betreft, geldt dat de voorkeursgrenswaarden -50 dB(A) voor wegverkeers- en 60 dB(A) voor spoorweglawaai- wordt overschreden. Daar het maken van geluidbeperkende voorzieningen om redenen van welstand, landschap en financiën niet aanvaardbaar is, zal, indien de situatie zich voordoet, ontheffing worden aangevraagd van deze voorkeursgrenswaarden bij Gedeputeerde Staten.

8.7.6. Overige infrastructuur.

In dit bestemmingsplan wordt rekening gehouden met een vergrote bevaarbaarheid van het Overijssels Kanaal. De hiertoe ontwikkelde plannen door Rijkswaterstaat zijn in dit plan verwerkt. Dit betreft, naast verbreding van het Overijssels Kanaal met 1 tot enkele meters, met name een bochtverflauwing bij Hoogenweg. De bestaande weg naast het kanaal zal ter plaatse van de brug worden verlegd tot "achter" de aanwezige bebouwing. De gemeente is van oordeel dat de nieuwe brug op maaiveldnivo gerealiseerd zal moeten worden.

Wat betreft de technische infrastructuur komt in de gemeente Hardenberg een groot aantal voorzieningen voor. Dit betreft:

- Drinkwaterwinning. Ten zuiden van Hardenberg ligt het pompstation Brucht. De gebouwen met bijbehorend terrein zijn bestemd tot waterwinstation. Rondom het winstation is op de plankaart een beschermingszone weergegeven. Ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater is een provinciale grondwaterverordening van kracht. Een planologische vertaling in dit bestemmingsplan betreft het begeleiden van ontwikkelingen van niet-grondgebonden veehouderij. De bestaande bedrijven zijn voorzien van de aanduiding "grondgebonden bedrijf". Bebouwing ten behoeve van niet-grondgebonden veehouderij is mogelijk door middel van vrijstelling van burgemeester en wethouders nadat het advies is ingewonnen van de Inspecteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven is niet mogelijk.

- De bestaande hoogspanningsleiding is als zodanig bestemd. De aanleg van een mogelijke hoogspanningsverbinding Hardenberg-Coevorden is mogelijk gemaakt door in de agrarische bestemmingen een wijzigingsbevoegdheid op te nemen. Er is een toetsingszone, 25 m aan weerszijden van de leiding, opgenomen met betrekking tot het oprichten van bebouwing.

- De buisleidingenstrook die door het noordelijk deel van de gemeente loopt is als zodanig bestemd. Deze strook vormt een reservering voor de toekomst om zo nodig nieuwe buisleidingen (met name gas) te kunnen realiseren. In verband hiermee is het oprichten van gebouwen binnen de leidingenstrook slechts mogelijk nadat een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten is ontvangen. Ter weerszijden van de leidingenstrook geldt een toetsingsafstand waarin het oprichten van gebouwen waarin regelmatig mensen verblijven (woonbebouwing) nader afgewogen moet worden. De noodzaak van de bebouwing wordt dan afgewogen tegenover een gegarandeerd en veilig gastransport. Deze toetsingsafstand (180 m ter weerszijden) is weergegeven op de plankaart. - De bestaande gastransportleidingen zijn op de plankaart weergegeven. Uit oogpunt van veiligheid is het oprichten van gebouwen binnen 5 m van het hart van de buis niet toegestaan.

In deze zone zijn eveneens geen werkzaamheden toegestaan die een veilig en bedrijfszeker gastransport in gevaar kunnen brengen. Dit betreft:

- . het aanbrengen van een gesloten wegdek;
- . wijziging van het maaiveldnivo door ontgroning en ophoging;
- . het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- . het aanbrengen van diepwortelende beplanting;
- . het indrijven van voorwerpen in de grond.

Afhankelijk van de diameter en de werkdruk gelden ter weerszijden van de buis toetsingsafstanden die op de plankaart zijn weergegeven. Deze toetsingsafstand heeft dezelfde betekenis als bij de leidingenstrook. In het merendeel der gevallen bedraagt de toetsingsafstand 30 m.

- Zandwinning. De zandwinlokaties die deze functie gedurende de gehele planperiode zullen blijven vervullen zijn bestemd tot zandwinning. In het voorgaande is reeds aangegeven dat de zandwinningsgebieden die gedurende de planperiode beëindigd worden zijn bestemd tot dagrecreatie-terrein of natuurgebied.

- Rondom het munitiedepot in de buurgemeente Ommen liggen veiligheidszones die voor een deel in de gemeente Hardenberg liggen. Deze zijn op de plankaart weergegeven. Binnen deze zone gelden beperkingen met betrekking tot het oprichten van bebouwing, het aanleggen van wegen, parkeerplaatsen en rekreatieve voorzieningen.
- De bestaande waterlopen in eigendom en beheer van een waterschap (hoofdwatergangen) zijn op de plankaart opgenomen en bestemd tot water. In aansluiting op de waterschapskeur is bepaald dat binnen 5 m van de insteek van de watergangen geen gebouwen mogen worden opgericht.
- Bij de beschrijving van het landschap (paragraaf 8.4) is reeds vermeld dat de gronden ter weerszijden van de Vecht van belang zijn voor waterberging en watertransport. Op deze gronden is de Rivierenwet van toepassing. In verband hiermee zijn de gronden tevens bestemd tot waterstaatsdoeleinden. Werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op het waterbergend vermogen of de doorstroombmogelijkheden zijn gekoppeld aan een aanlegvergunning waarbij het advies wordt ingewonnen van de Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat.

8.8. Wonen en niet-agrarische activiteiten.

In het buitengebied van de gemeente Hardenberg komt een groot aantal woningen voor; daarnaast is sprake van een groot scala aan niet-agrarische activiteiten. In het onderstaande wordt aangegeven hoe de uitgangspunten op de plankaart en voorschriften nader zijn gekonkretiseerd.

Uitgezonderd niet bewoonde, in slechte staat verkerende woningen, zijn alle bestaande woningen in het buitengebied positief bestemd. Hierbij is onderscheid gemaakt in een tweetal categorieën woningen, namelijk woningen en karakteristieke woningen. Bij de laatste categorie is sprake van een kenmerkende bouwstijl.

Per woning is een bebouwingsvlak toegekend van 20x20 meter. De reden om te kiezen voor een bouwvlak van 20x20 meter is gelegen in de praktische bruikbaarheid van het plan. Een eventuele toekomstige uitbreiding is op het moment van vaststelling van plan nog niet bekend. Om die reden is ervoor gekozen om alle mogelijkheden open te houden die planologisch aanvaardbaar zijn.

De norm van 20x20 m is als volgt tot stand gekomen. De meest voorkomende woningbreedte ligt in de gemeente Hardenberg tussen de 6 à 10 m. Ten einde aan beide kanten de mogelijkheid open te houden om er een vertrek naast te bouwen (5 à 6 m breed) leidt dit tot een maatvoering van 20 m breed. Dezelfde redenering geldt voor de diepte van het bouwvlak.

Het principe van 20x20 m wordt alleen toegepast indien de konkrete situatie dit toelaat. Dit is niet het geval wanneer:

- de perceelsbreedte dit niet toelaat. Als afstand tot de zijdelingse perceelsgrens is een afstandsmaat van 3 m aangehouden tenzij er reeds dicht bij de perceelsgrens bebouwing aanwezig is. Op deze manier wordt het karakter van open bebouwing gehandhaafd.
- waardevolle beplanting aanwezig is. In die gevallen is het bouwvlak zo gesitueerd dat de beplanting gehandhaafd blijft.

Daarnaast gelden de volgende bepalingen. Per bebouwingsvlak mag niet meer dan 1 woning worden gebouwd, terwijl de inhoud van de woning niet meer mag bedragen dan 500 m³. Van deze inhoudsmaat kan door het college van burgemeester en wethouders vrijstelling worden verleend tot maximaal 600 m³, wanneer hierdoor een betere stedenbouwkundige vormgeving wordt verkregen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een woning wordt uitgebreid wat grondoppervlak betreft. In dergelijke gevallen kan de inhoudsmaat van 500 m³ ertoe leiden dat de uitbouw van een platte afdekking moet worden voorzien, terwijl uit stedenbouwkundig vormgevingsoogpunt een kap meer op zijn plaats is. Verder is een vrijstelling opgenomen tot 750 m³ indien er een loze kapruimte ontstaat vanwege de gestelde eis voor een minimum dakhelling.

Een tweede situatie waarin burgemeester en wethouders via vrijstelling van de inhoudsnorm van 500 m³ kunnen afwijken betreft voormalige boerderijen waarvan de inhoud reeds groter is. In die gevallen mag maximaal 750 m³ voor bewoning worden ingericht, mits er sprake blijft van één woning. Wanneer de bestaande inhoud reeds meer dan 1.200 m³ bedraagt, kan middels een wijzigingsbevoegdheid medewerking worden verleend om de woning te verbouwen ten behoeve van twee wooneenheden, mits geen uitbreiding van de woning plaatsvindt. Ook op deze manier kan verval van boerderijen worden voorkomen.

Wat betreft de plaats van de woning in het bouwvlak is in de voorschriften opgenomen dat de woning in de voorgevelrooilijn gehandhaafd dient te blijven. Hiermee wordt verplaatsing van de woning, hetgeen theoretisch binnen een bouwvlak van 20x20 m mogelijk is, voorkomen. Met name in situaties waarin sprake is van tamelijk dichte bebouwingslinten zou dit kunnen leiden tot "gaten" in het straatbeeld, hetgeen stedenbouwkundig niet gewenst wordt geacht. Van deze regel kan vrijstelling worden verleend door burgemeester en wethouders om maximaal 3 m vóór of maximaal 5 m achter de voorgevelrooilijn gebouwd mag worden. Dit komt een goede toepassing van het bestemmingsplan in de praktijk ten goede.

In een beperkt aantal gevallen is sprake van een dubbele woning (twee onder een kap) die ook als zodanig is gesticht. In die gevallen is op de plankaart aangegeven dat twee woningen aaneen zijn toegestaan.

Wat betreft de goothoogte is het streven erop gericht om zoveel mogelijk de landelijke bouwstijl met lage goot te handhaven. Er zijn wat goothoogte betreft twee categorieën woningen onderscheiden, namelijk woningen met lage goot en woningen met hoge goot. Voor de woningen met een lage goot is de goothoogte vastgelegd tussen 2 m en 3½ m. Voor de woningen die thans een hoge gootlijn hebben geldt een goothoogte tussen 2 m en 5½ m. Hiermee wordt de hoge gootlijn gelegaliseerd, maar blijft het mogelijk in geval van verbouw om ook een lage gootlijn te realiseren. Een soortgelijke indeling van de goothoogte is ook van toepassing voor de niet-agrarische bedrijfswoningen.

Woningen die een voor de gemeente Hardenberg kenmerkende bouwstijl hebben kunnen eveneens uitbreiden tot maximaal 500 m³, mits de hoofdvorm, zoals die blijkt uit goot- en nokhoogte en dakhelling, blijft gehandhaafd. Praktisch betekent dit dat vergroting alleen mogelijk is

door verlenging van de nok. Om die reden is het bouwvlak driezijdig op de bestaande gevels (voor- en zijgevels) vastgelegd. In deze gevallen is de diepte van het bouwvlak 20 m maar is de breedte overeenkomstig de bestaande breedte.

Woningen die deel uitmaken van een agrarisch bedrijf en een karakteristieke bouwstijl hebben zijn op het agrarisch bouwvlak aangeduid als karakteristieke woning. Ook voor deze woningen geldt dat de hoofdvorm gehandhaafd moet blijven.

Per woning is 50 m² aan bijgebouwen toegestaan. Hiertoe is op de plandeelvergroting een gebied voor bijgebouwen aangegeven. Dit gebied ligt 4 m achter de voorgevelrooilijn zodat de woning zich als hoofdbouw blijft manifesteren. Ook bij het aangeven van het gebied voor bijgebouwen is rekening gehouden met aanwezige beplanting. Voorts geldt ook voor de bijgebouwen dat deze 3 m uit de zijdelingse perceelgrens geplaatst moeten worden. Bij karakteristieke woningen is het niet toegestaan om de bijgebouwen aan de woning vast te bouwen.

Voor burgemeester en wethouders is een vrijstelling opgenomen om een groter oppervlak aan bijgebouwen te realiseren. Hierbij is een relatie gelegd met de oppervlakte van het bij de woning behorende erf:

oppervlaktedeel van het erf dat bestemd is voor bijgebouwen	vrijstelling mogelijk tot
500 - 750 m ²	75 m ²
750 - 1.000 m ²	100 m ²
meer dan 1.000 m ²	150 m ²

Op deze wijze is het mogelijk om enerzijds tegemoet te komen aan een behoefte aan bijgebouwen, met name wanneer meer grond aanwezig is en benut wordt voor het houden van huisdieren. Anderzijds kan maximaal slechts 15% van het voor bijgebouwen bestemde erf bebouwd worden. Het karakter van open bebouwing in het landelijk gebied blijft hierdoor gehandhaafd.

Voor de bijgebouwen bij de woningen en niet-agrarische bedrijfs-woningen geldt dat de goothoogte maximaal 3.5 m bedraagt, met dien verstande dat de goothoogte van het bijgebouw niet hoger mag zijn dan die van het hoofdgebouw. Een uitzondering is gemaakt voor bestaande afwijkingen op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp-bestemmingsplan.

In hoofdstuk 7 is als uitgangspunt opgenomen dat de overige functies een geëigende bestemming zullen krijgen. Dit heeft geleid tot de volgende bestemmingen. Opgemerkt wordt dat deze bestemmingen zijn weergegeven op plandeelvergrotingen, tenzij dit anders is aangegeven.

Kwekerijbedrijf.

In het buitengebied komen kwekerijbedrijven voor: aan de

Ook het modeluincomplex aan de is als zodanig bestemd. Daarnaast is een gemeentelijke kwekerij aanwezig aan de . Bij deze bedrijven is per bedrijf één dienstwoning toegestaan; op de gemeentelijke kwekerij, waar thans geen woning aanwezig is, is geen woning toegestaan. Op de plankaart

is dit door middel van een aanduiding weergegeven. Op het bouwvlak is het oprichten van kassen toegestaan. Hiervoor zijn ruime mogelijkheden aangegeven, omdat deze bedrijven als passend in het buitengebied worden gezien.

Manege.

Deze bestemming geldt voor een tweetal bestaande manegebedrijven: aan de
 Voor beide bedrijven zijn ruime
 mogelijkheden aangegeven voor uitbreiding, omdat deze bedrijven als
 passend in het buitengebied worden beschouwd. Per bedrijf is één
 dienstwoning toegestaan.

Dierenpension.

Het dierenpension aan de - funktioneert binnen de gemeente Hardenberg als gemeentelijk asiel. In verband hiermee zijn voor dit bedrijf ruime uitbreidingsmogelijkheden aangegeven. Bij het bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan. Het tweede dierenpension dat in het buitengebied aanwezig is, wordt uitgeoefend als nevenbedrijf bij een agrarisch bedrijf. In verband hiermee is het agrarisch bouwvlak van een aanduiding voorzien, dat ook bedrijfsgebouwen ten behoeve van dierenpension zijn toegestaan.

Agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf.

Deze bestemming is toegekend aan bedrijven die diensten en/of goederen leveren aan agrarische bedrijven. In de eerste plaats betreft dit loonwerkbbedrijven. Deze loonwerkbbedrijven zijn gevestigd aan de -

Naast deze dienstverlenende bedrijven is er een aantal fouragebedrijven die veevoer en dergelijke aan bedrijven leveren dan wel afnemen. Deze komen voor aan de

Ten slotte zijn er meerdere bedrijven die handelen in agrarische werktuigen en/of deze repareren. Dit betreft bedrijven aan

Aan de loonwerkbetriebe zijn ruime ausbreidungsmöglichkeiten zuegekend. Reden hierfür is dat die betriebe zeer naauw verbonden zijn met die agrarische sektor, terwijl liggung in het buitengebiet zeer gewenst is. Für die overige betriebe geldt die noodzaak van direkte nabijheid van die agrarische betriebe vrijwel niet. In verband hiermee zijn aan die overige betriebe beperkte ausbreidungsmöglichkeiten zuegekend (circa 10-15% van die bestehende bebauung).

Per agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf is één bedrijfswoning toegestaan. Wanneer dit uit oogpunt van bedrijfsvoering noodzakelijk is, kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen voor een tweede bedrijfswoning. Omtrent de noodzaak wordt het advies ingewonnen van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie en de Consulents voor Handel, Ambacht en Diensten. Opgemerkt wordt dat bij meerdere bedrijven reeds een tweede bedrijfswoning aanwezig is.

Op een elftal agrarische bedrijven wordt een loonwerkbedrijf als nevenactiviteit uitgevoerd. Deze agrarische bedrijven zijn niet van een speciale aanduiding voorzien. Om de bestaande situatie te legaliseren en ontwikkelingen in de toekomst mogelijk te maken is op agrarische bouwvlakken het oprichten van bedrijfsgebouwen ten behoeve van een loonwerkbedrijf als ondergeschikt bedrijfsonderdeel mogelijk.

Bedrijf.

De bestemming bedrijf is toegekend aan bedrijven met een grote variatie in bedrijvigheid. Deze bestemming omvat onder meer bouwbedrijven, garagebedrijven, transportbedrijf enzovoort. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar bijlage 8.3. Bestemd zijn de bedrijven aan de

merkt wordt dat dit alle bestaande bedrijven betreft die in het vorige bestemmingsplan eveneens positief zijn bestemd, dan wel dat door middel van een planologische procedure aan deze bedrijven medewerking is verleend.

Het bestaande garagebedrijf aan de bestemd voor woondoeleinden met de aanduiding "garage toegestaan". De betrokken activiteiten mogen uitsluitend binnen de bestaande gebouwen worden uitgeoefend.

Ten einde een te grote uitwisselbaarheid, met alle mogelijke negatieve konsekventies van dien te voorkomen, is een relatie gelegd met de Staat van Inrichtingen. Bestaande bedrijven uit categorie 4 of hoger kunnen blijven functioneren. Bij bedrijfsverandering of -beëindiging zijn alleen bedrijven toegestaan behorende tot de categorieën 1, 2 of 3.

Per bedrijf is één bedrijfswoning aanwezig en toegestaan. Hierbij gelden de volgende uitzonderingen. Bij het bedrijf aan de

dat in een voormalige school is gevestigd, zijn vier bedrijfswoningen aanwezig. Bij de bedrijven aan de zijn geen bedrijfswoningen aanwezig en in dit plan niet mogelijk gemaakt. Aan deze bedrijven zijn beperkte uitbreidingsmogelijkheden toegekend (10-15%). Reden hiervoor is dat niet-agrarische bedrijven in principe uit het buitengebied worden geweerd. Plaatsing in het overgangsrecht moet echter als niet reëel van de hand worden gewezen omdat de financiële middelen ontbreken om de bestaande bedrijven aan te kopen c.q. te verplaatsen naar bedrijfsterreinen.

Naast bovenstaande adressen is op meerdere adressen een beperkte vorm van bedrijvigheid aanwezig. Ook hier is sprake van een grote diversiteit aan activiteiten. Deze adressen zijn in het vorige plan niet bestemd voor bedrijfsdoeleinden; bovendien worden de activiteiten voor zover bekend als nevenactiviteit uitgevoerd. Als beleidsuit-

gangspunt voor dit bestemmingsplan is ervoor gekozen om nieuwe vestigingen van niet-agrarische activiteit niet toe te staan. Om die reden is aan de onderhavige adressen geen bedrijfsbestemming toegekend. Een uitzondering hierop is gemaakt voor het perceel van het voormalige kippenfokbedrijf aan de _____ dat in de toekomst onderdeel uitmaakt van het bedrijventerrein.

Voor wat betreft de niet bestemde bedrijven wordt opgemerkt dat dit bedrijven betreft die niet geweerd konden worden op basis van de gebruiksvoorschriften. De betrokkenen hebben bericht gehad dat geen uitbreiding zal worden toegestaan.

Industrieterrein.

Deze bestemming is toegekend aan de terreinen van een tweetal omvangrijke bedrijven. Het betreft het metaalbedrijf aan de _____

en de plastic buizenfabriek aan de _____. Op het laatstgenoemde adres is tevens een winkel aanwezig. Deze is gelegaliseerd door in de voorschriften op te nemen dat voor dat adres 100 m² ten behoeve van winkels toe te staan. Het terrein van de plastic buizenfabriek kan beperkt uitgebreid worden.

De uitbreidingsmogelijkheden van het terrein aan de _____ zijn aanzienlijk ruimer. Een en ander is een gevolg van het feit dat het wenselijk wordt geacht dat zich hier ook andere bedrijven kunnen vestigen. Hiermee wordt een concentratie van dit soort activiteiten beoogd. Voor de uitbreiding van het industrieterrein is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Kalkzandsteenfabriek.

De bestaande kalkzandsteenfabriek aan de _____ is specifiek bestemd. Bij deze fabriek zijn drie bedrijfswoningen aanwezig. In tegenstelling tot de overige bedrijven is dit bedrijf weergegeven op de plankaart, schaal 1:10.000 in verband met de nauwe samenhang tussen dit bedrijf en de daar aanwezige zandwinning. Gelet op deze samenhang zijn aan het bedrijf ruime uitbreidingsmogelijkheden toegekend.

Winkel.

De bestaande adressen waar detailhandel als hoofdactiviteit wordt uitgeoefend zijn bestemd tot winkel. Dit betreft 21 adressen, namelijk aan de _____

Bij alle winkels is een bedrijfswoning aanwezig. Een tweede bedrijfswoning is in het plan niet mogelijk gemaakt. Aan de winkels zijn uitbreidingsmogelijkheden toegekend van 30% van het bestaande oppervlak. Deze uitbreidingsmogelijkheden zijn iets ruimer dan bij bedrijven omdat de winkels meer dan bedrijven een verzorgende functie hebben voor het buitengebied.

Zoals in het voorgaande reeds is aangegeven is de winkel aan de _____ gelegaliseerd door bij het industrieel bedrijf 100 m² aan winkel mogelijk te maken. De winkel is gevestigd in een deel van het industriële pand.

Een aantal adressen waar op onregelmatige tijden verkoop van goederen plaatsvindt is niet gelegaliseerd. Dit betreft onder meer een aantal dumphandels, een tweetal kapsalons aan huis en een verkooppunt in de openlucht.

Horecabedrijf.

Dit betreft een achttal bestaande horecavoorzieningen die in het vorige plan ook reeds alle positief waren bestemd. Het betreft bedrijven aan de

verband met parkeerproblemen, overlast en dergelijke worat het niet wenselijk geacht dat al deze horecabedrijven zich zouden kunnen ontwikkelen als discotheek. Daarom is in de voorschriften opgenomen dat de bestaande discotheeken als zodanig gebruikt kunnen worden...

Verkooppunt motorbrandstoffen.

Op een negental adressen in het buitengebied worden motorbrandstoffen verkocht. Deze activiteit is gekoppeld aan verschillende andere functies. Om die reden is er voor gekozen om een specifieke bestemming toe te kennen. Het betreft verkooppunten aan de

Op deze bestemming is het toegestaan om een bedieningshuisje of iets dergelijks te bouwen; een woning is niet mogelijk. Op zes van bovenstaande adressen wordt autogas verkocht; voor de andere drie adressen kan dit door burgemeester en wethouders via vrijstelling toegestaan worden nadat het advies is ingewonnen van de Inspekteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. Uit dat advies kan blijken in hoeverre het verkopen van autogas aanvaardbaar is voor de omgeving.

Autosloperij.

In de gemeente komt een drietal autosloperijen voor, , aan Bij het laatste adres is tevens sprake van enige garage-activiteiten. Conform het vigerende bestemmingsplan is voor plandeelvergroting een bebouwingspercentages opgenomen.

Zomerhuizen.

In het buitengebied komen verspreid circa 30 zomerhuizen voor. Deze zijn alle positief bestemd. Van deze huisjes is in de voorschriften vastgelegd dat de bestaande grondoppervlakte niet vergroot mag worden. Bij plaatsing onder het overgangsrecht kan een dergelijke beperking van de oppervlakte niet worden bereikt. De bestemming zomerwoning is ook toegekend aan een voormalige boerderij aan de en een jachthut aan de

Edukatieve voorzieningen.

Deze bestemming is toegekend aan een zevental scholen. Deze komen voor aan de

Per school is één dienstwoning toegestaan. In verband met de functie van deze scholen voor het buitengebied zijn voldoende uitbreidingsmogelijkheden toegekend.

Religieuze voorzieningen.

In het buitengebied komt een drietal kerken voor aan de

de kerken is een dienstwoning toegestaan.

Bij

Sociaal-kulturele en kulturele voorzieningen.

Tot deze bestemming behoren dorpshuizen aan de

Daarnaast zijn de clubgebouwen van scouting de Riet, een gospelsoos aan de en een clublokaal voor een postduivenvereniging aan. Behalve bij het dorpshuis aan de zijn bij deze gebouwen geen dienstwoningen aanwezig; in het kader van dit bestemmingsplan is dit ook niet mogelijk gemaakt. Ten einde te voorkomen dat er een groot gebouw zou kunnen ontstaan zijn de gebouwen van scouting de Riet afzonderlijk bestemd.

Hondendressuur.

Het hondendressuurterrein aan is gelegaliseerd door middel van een aanduiding op de plankaart 1:10.000 in de bestemming "bos". Op het terrein is een gebouwtje mogelijk tot maximaal 25 m². Daarnaast zijn enkele attributen opgesteld.

Opslagterrein.

Tot deze bestemming behoort een aantal opslagterreinen van provinciale- of rijkswaterstaat. Deze terreinen komen voor aan de

Dagrekreatieterrein.

Dit betreft een aantal terreinen in de gemeente. Het meest belangrijke betreft het terrein De Oldemeijer in de boswachterij Hardenberg. De bestemmingsomschrijving is zodanig dat de bestaande situatie is gelegaliseerd. Ook het oprichten van kiosken en dergelijke is mogelijk.

Het tweede gebied waar deze bestemming is toegekend betreft een deel van de zandwinplas aan de . Bij deze plas wordt uitgegaan van een zonering waarbij een deel voor dagrecreatie wordt gebruikt en een deel als natuurgebied wordt ontwikkeld. Daarnaast komt een tweetal kleine terreinen voor aan de (spartelvijver + ligweide) en aan de Hardenbergerweg (dagcamping Geerhoek).

Deze terreinen zijn op de plankaart 10.000 weergegeven in verband met de nauwe samenhang met het onringende gebied.

Sportveld.

Het bestaande sportveld aan de is als zodanig bestemd. Op het terrein zijn kleed-/doucheruimten mogelijk tot 150 m². Ook deze bestemming is op de plankaart 1:10.000 weergegeven.

Ijsbaan.

Op een viertal plaatsen is een ijsbaan aanwezig. In de zomerperiode wordt deze gebruikt voor agrarische doeleinden. In verband hiermee zijn de ijsbanen op de plankaart 1:10.000 aangeduid: "ijsbaan toegestaan". Per terrein is een gebouw mogelijk tot 100 m² voor opslag van materialen en/of koek en zopie.

Begraafplaats.

In het buitengebied zijn vier begraafplaatsen aanwezig aan de . Op deze begraafplaatsen zijn gebouwen mogelijk tot 650 m² voor beheer en onderhoud en/of een aula. De begraafplaatsen zijn opgenomen op de plankaart 1:10.000.

Watertoren.

De watertoren aan de . is door middel van een aanduiding op de plankaart 1:10.000 weergegeven.

Bijzondere voorzieningen.

Deze bestemming is toegekend aan de werkschuren van het Staatsbosbeheer aan de . alsmede aan de kapschuur en jagershut aan de . Bij de gebouwen van Staatsbosbeheer is thans geen dienstwoning aanwezig en wordt in dit plan niet mogelijk gemaakt.

Het voormalige woonwagenkamp bij Collendoorn is bestemd tot "agrarisch gebied".

Algemene regelingen.

Voor ondergeschikte zaken is voor het college van burgemeester en wethouders een aantal vrijstellingsregelingen opgenomen. Dit betreft:

- . nutsgebouwtjes. Deze gebouwtjes kunnen voor verschillende functies nodig zijn, bijvoorbeeldabri's, transformatorgebouwtjes, gemaaltjes en dergelijke. De vrijstelling kan verleend worden voor zover de oppervlakte niet groter is dan 40 m².
- . antennes. Voor het oprichten van antennes kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen tot een hoogte van 15 m. Wanneer de hoogte tussen 15 en 30 m bedraagt, winnen burgemeester en wethouders eerst het advies in van de Directeur Telekommunikatie der P.T.T. Opgemerkt wordt dat antennes alleen mogelijk zijn op bouwvlakken. Hiermee ontstaat een relatie tussen antennes en bebouwing en worden vrijstaande antennes voorkomen.

Bijlage 8.1. Verkeersafwikkeling op wegen breder dan 5.50 m.

Elk wegvak heeft een bepaalde capaciteit, dat wil zeggen dat elke weg slechts een bepaald maximaal aantal auto's kan verwerken in een bepaalde tijd. Hoe groot de capaciteit van een bepaalde weg is hangt af van factoren als de breedte van de weg, scheiding tussen snel- en langzaam verkeer, inhaalzicht, de vormgeving en het aantal van de kruisingen, afstand van obstakels (bomen bijvoorbeeld) tot de rijbaan enzovoort.

De hoeveelheid verkeer die in feite gedurende een bepaalde tijd (een uur of een etmaal) passeert wordt de intensiteit genoemd. Is de verkeersintensiteit groter dan de capaciteit, dan ontstaat er filevorming. Is de verkeersintensiteit kleiner, dan ontstaat een verkeerssituatie die afhangt van de verhouding tussen de dan optredende verkeersintensiteit en de capaciteit. Deze verkeerssituatie wordt aangeduid met het zogenaamde afwikkelingsnivo. Bij elk afwikkelingsnivo hoort een bepaalde kruissnelheid, dat is de snelheid van een stabiele stroom. Deze kruissnelheid kan als een bovengrens voor de snelheden bij een bepaald afwikkelingsnivo worden beschouwd.

Er worden 6 afwikkelingsnivo's onderscheiden.

Afwikkelingsnivo A:

De verkeersafwikkeling is volledig vrij, de intensiteit is laag, de te rijden snelheid met inachtneming van geldende snelheidslimieten kan hoog zijn, de weggebruikers worden niet door medeweggebruikers belemmerd in de keuze van rijstrook en snelheid. Kruissnelheden meer dan 100 km/uur.

Afwikkelingsnivo B:

De verkeersafwikkeling is zeer regelmatig, de wederzijdse beïnvloeding tussen de weggebruikers is nog betrekkelijk gering, evenals de kans op verstoring van de regelmatige verkeersafwikkeling. Kruissnelheden circa 90 à 100 km/uur.

Afwikkelingsnivo C:

De verkeersafwikkeling is nog regelmatig te noemen, doch de keuzevrijheid met betrekking tot snelheid, rijstrook en het al of niet inhalen is beperkt, ondanks de betrekkelijk hoge snelheden. Kruissnelheden circa 80 à 90 km/uur.

Afwikkelingsnivo D:

Hierbij wordt een toestand benaderd van onregelmatige verkeersafwikkeling. De kruissnelheden worden sterk beïnvloed door fluktuaties in de verkeersomstandigheden. De bewegingsvrijheid is zeer beperkt. Onder deze omstandigheden neemt de kans op aanrijdingen toe. Kruissnelheden circa 65 à 80 km/uur.

Afwikkelingsnivo E:

De verkeersafwikkeling is zeer onregelmatig, waarbij de verkeersintensiteit de capaciteit benadert. De kruissnelheden zijn gedaald tot ongeveer 50 km/uur. Plotselinge filevorming is mogelijk, waarbij de kans dat daarbij kop-staartbotsingen optreden groter is dan bij afwikkelingsnivo D. Kruissnelheid circa 50 km/uur.

Afwikkelingsnivo F:

Er heerst hierbij een toestand van gedwongen verkeersafwikkeling, waarbij de snelheden laag zijn en de intensiteiten beneden de capaciteit komen te liggen. Deze vorm van kongestie kan leiden tot langdurige filevorming, waarbij over bepaalde afstanden het verkeer tot stilstand kan komen.

In het Structuurschema Verkeer en Vervoer (deel e) is opgenomen dat op het hoofdwegennet (autosnelwegen en autowegen) op werkdagen afwikkelingsnivo C mogelijk moet zijn. In de stadsgewestelijke omgeving en binnen stedelijke gebieden zijn lagere nivo's (D en D/E) aanvaardbaar.

Verkeersafwikkeling op wegen smaller dan 5.50 m.

Voor wegen smaller dan 5.50 m wordt de toelaatbare intensiteit in hoge mate bepaald door de aanvaardbare bermbeschadiging. In dit verband is de volgende waardering te geven.

Beoordeling van bermen op mate van beschadiging:

zeer ernstige schade	
ernstige schade	slecht
lichte tot ernstige schade	
lichte schade over de gehele lengte	
plaatselijk lichte schade	matig
kaal gereden	
licht bereden	
vrijwel onbereden	goed
onbereden	

Een weg met de waardering "slecht" wordt als overbelast beschouwd. Uitgaande van dit criterium is het verband tussen verhardingsbreedte en aanvaardbare intensiteit weergegeven in de bijgevoegde grafieken.

Bijlage 8.2. Geluidhinder ten gevolge van weg- en spoorwegverkeer.1. Inleiding.

Het bestemmingsplan buitengebied geeft in planologische zin mogelijkheden tot de vestiging van nieuwe agrarische bedrijven en tot de bouw van tweede agrarische bedrijfswoningen. Meerdere van de betrokken lokaties liggen op naar verhouding korte afstand van relatief druk bereden wegen en van de spoorlijn Zwolle-Emmen. Daarop gelet kan geluidhinder ten gevolge van weg- en spoorwegverkeer optreden.

Volledigheidshalve zij vermeld dat in het plangebied en in de directe omgeving ervan zogenaamde A-inrichtingen (grote lawaai-makers) noch zijn gevestigd noch gerealiseerd zullen worden.

2. Wegverkeerslawaaï.2.1. Weg- en verkeerssituaties.

De meest recente gegevens inzake het weggebruik, voor zover ze beschikbaar zijn, dateren uit 1984. Ze zijn ontleend aan rapporten aangaande uitkomsten van verkeerstellingen die door rijk en provincie zijn opgesteld. Voor de niet-planwegen geldt, dat de toekomstige etmaalintensiteiten lager zullen zijn dan 2.450 m.v.t./etm. Zie in dit verband ook het daarop betrekking hebbende besluit van de gemeenteraad d.d. 28 januari 1986, stoelend op artikel 74 van de Wet geluidhinder.

Wat het toekomstige weggebruik betreft is het principe gevolgd, dat in dezen aan het Provinciale Verkeers- en Vervoerplan (in procedure) ten grondslag is gelegd. In dit kader zijn dan ook de waarden gehanteerd die in tabel 1 zijn weergegeven.

Tabel 1. Wegbelastingen.

weg naam	wegvak	int. 1982 m.v.t. in etm.	geraamd groei perc.	int. 1997 m.v.t. in etm.
Rijksweg N34	Ummen-Witte Paal	8.500	stab.	8.500
	Witte Paal-Hardenberg	8.270	30	10.150
	Hardenberg-gem.grens	7.200	30	9.250
Rijksweg N36	Westerhaar-Kloosterdijk	6.500	50	9.500
	Kloosterdijk-Mariënberg	6.500	50	9.750
	Mariënberg-Witte Paal	5.800	50	8.750
S12	gem.grens-S32	5.880	stab.	6.000
	S32-Slagharen	6.660	stab.	6.750
	Slagharen-De Krim	4.810	stab.	4.750
S19	west. van N36	4.260	stab.	4.250
	Westerhaar-Sibculo	4.320	stab.	4.250
	Sibculo-Kloosterhaar	3.500	stab.	3.500
S31	Kloosterhaar-Bergentheim	3.830	30	5.000
	Bergentheim-Kellerlaan	5.550	30	7.250
	Kellerlaan-Hardenb.weg	6.030	30	7.750
	Hardenb.weg-Hardenberg	5.350	30	7.000

weg naam	wegvak	int. 1982 m.v.t. in etm.	geraamd groeiperc.	int. 1997 m.v.t. in etm.
S32	Ommerweg-Middenweg	5.700	30	7.500
	Middenweg-Dedenv.weg	5.190	30	6.750
	Dedenv.weg-Coevorderweg	4.580	stab.	4.500
T56	N36-Nieuweweg	2.140	30	2.750
	Nieuweweg-Haarweg	2.270	30	3.000
	Haarweg-Hardenb.weg	2.220	30	3.000
T58	Hardenberg-gem.grens	3.190	stab.	3.250
T60	Slagharen-Dr.grens	2.530	50	3.750
T73	Kloosterhaar-gem.grens	3.440	stab.	3.500

Gedetailleerde gegevens inzake de samenstelling van het verkeer naar voertuigsoort zijn alleen beschikbaar met betrekking tot de Rijksweg N36. Mede op grond van de waargenomen toename in de categorie "zware voertuigen" gedurende de periode 1981-1985 wordt voor de toekomst voor de in deze maatgevende nachtperiode de navolgende samenstelling aangehouden:

- lichte motorvoertuigen : 75%;
- middelzware motorvoertuigen : 5%;
- zware motorvoertuigen : 20%.

De nachtperiode is namelijk maatgevend, omdat de uurintensiteit dan 1,06% van de etmaalbelasting is; gedurende de dagperiode is het uuraandeel 6,7%. Dit vanwege het feit dat de voorkeursgrenswaarde voor de nachtperiode 10 dB(A) lager is dan die voor de dagperiode, respectievelijk 40 en 50 dB(A). Het verkeer op de Rijksweg N34 wordt eenzelfde samenstelling toegedacht.

De onderverdeling naar voertuigsoort in het verkeer op de overige wegen, die in dit kader in het geding zijn, is gebaseerd op de waarden die vanwege het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer daaromtrent worden aanbevolen (bepaling van verkeersgegevens ten behoeve van de Wet geluidhinder). Ervan uitgaande dat ook in deze gevallen de nachtsituatie maatgevend is, is de in tabel 2 weergegeven onderverdeling aangehouden.

Tabel 2. Voertuigverdeling Secundaire en Tertiaire wegen 's nachts.

soort voertuigen	samenstelling in %	
	S-wegen	T-wegen
lichte motorvoertuigen	70	75
middelzware motorvoertuigen	10	10
zware motorvoertuigen	20	15

Zonering.

Ten aanzien van alle wegsituaties geldt dat in termen van de Wet geluidhinder sprake is van zogenaamde "buitenstedelijk gebied". Daarop gelet en rekening houdende met de profielen van de betrokken wegen, moet voor alle wegen, met uitzondering van de S12, een aandachtsgebied in acht worden genomen ter diepte van 250 m. Voor het wegvak S32-T60 van de S12 geldt een zonediepte van 400 m.

2.3. Grenswaarden.

Binnen de bovenbedoelde geluidzones is een groot aantal lokaties in het geding die voor woningbouw (bij agrarische bedrijven) in aanmerking komen.

Voor de betreffende woningen geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A)-etmaalwaarde. In bijzondere gevallen kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek ontheffing van deze waarde verlenen en wel tot een nivo van 55 dB(A)-etmaalwaarde.

2.4. Geluidbelasting.

Met gebruikmaking van de standaardrekenmethode I ex artikel 102 Wet geluidhinder is de geluidbelasting bepaald van de gebieden die aan de wegen grenzen. De uitkomsten ervan, uitgedrukt in 50 en 55 dB(A)-etmaalwaarden zijn in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3. Ligging geluidcontouren ten opzichte van wegassen (waarneemhoogte 4.50 m).

weg naam	wegvak	rijksnelh. in km/uur	contouren t.o.v. wegassen in m. 55 dB(A)	50 dB(A)
Rijksweg N34	Ommen-Witte Paal	80	60	120
	Witte Paal-Hardenberg	80	70	140
	Hardenberg-gem.grens	100/80	75	150
Rijksweg N36	Westerhaar-Kloosterdijk	100/80	75	150
	Kloosterdijk-Mariënberg	100/80	75	150
	Mariënberg-Witte Paal	100/80	70	140
S12	gem.grens-S32	80	50	100
	S32-Slagharen	80	50	100
	Slagharen-De Krim	80	45	90
S19	west. van N36	80	40	85
	Westerhaar-Sibculo	80	40	85
	Sibculo-Kloosterhaar	80	35	75
S31	Kloosterhaar-Bergentheim	80	45	90
	Bergentheim-Kellerlaan	80	55	110
	Kellerlaan-Hardenb.weg	80	55	110
	Hardenb.weg-Hardenberg	80	55	110
S32	Ommerweg-Middenweg	80	55	110
	Middenweg-Dedensv.weg	80	55	110
	Dedensv.weg-Coevorderweg	80	45	90
T56	N36-Nieuweg	80	30	60
	Nieuweg-Haarweg	80	30	60
	Haarweg-Hardenb.weg	80	30	60
T58	Hardenb.weg-gem.grens	80	30	60
T60	Slagharen-Dr.grens	80	30	65
T73	Kloosterhaar-gen.grens	80	30	65

Een groot aantal lokaties die voor de bouw van een tweede agrarische bedrijfswoning in aanmerking komen, ligt ten opzichte van de wegen binnen de gebieden, die worden begrensd door de 50 dB(A)-contouren. Het aanbrengen van geluidbeperkende voorzieningen is evenwel om verschillende redenen (welstand, landschap, financiën) niet aanvaardbaar. Realisatie van de betrokken woningen, voor zover deel uitmakende van lokaties in de zones tussen de 50 en 55 dB(A)-contouren, kan dan ook uitsluitend plaats hebben nadat ontheffing van de voorkeursgrenswaarde is verleend door Gedeputeerde Staten.

Voor nieuwe agrarische vestigingen gelden gelijke omstandigheden, beperkingen en voorwaarden.

Bijlage 8.3. Bestemde niet-agrarische activiteiten (exclusief woningen).

Kwekerijbedrijf

(gemeentelijk) geen bedrijfswoning

Manege.

Dierenpension.

(als aanduiding op agrarisch bouwvlak)

Agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf.

loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
loonwerkbedrijf
grondverzetbedrijf
fouragehandel
fouragehandel
aardappelhandel
fouragehandel + landbouwmachines
fourage-strohandel
fouragehandel + molenaar
traktorenhandel en -reparatie
landbouwmachines/smederij
landbouwmachines/smederij
traktorenhandel
smederij
smederij
landbouwmecanisatie
traktorenbedrijf

Boeren met loonwerk (niet bestemd).

Lageweg 4
Rode dijk 22
Schuineslootweg 78a
Westeindigerdijk 12
Wielenweg 6

Bedrijf.

muziekhandel en instrumentenbouw
 (4xwoningen)
 werkplaats (zonder woning)
 aannemingsbedrijf
 drukkerij
 schildersbedrijf
 houtbewerking + -handel
 slagerijbedrijf
 renovatiebedrijf
 garagebedrijf
 buizen- en glashandel
 bouwbedrijf
 bouwbedrijf/Doe-het-zelf centrum
 kabellegbedrijf
 bouwbedrijf
 duivenkliniek
 palenbedrijf
 importbedrijf van keukens
 bedrijf
 garagebedrijf
 hout- en metaalbedrijf
 civielbedrijf
 bouwbedrijf (nr.146 zonder woning)
 drukkerij
 garagebedrijf
 rebono (zonder woning)
 bouwbedrijf
 oliehandel/transportbedrijf
 veenverwerkingsbedrijf
 garagebedrijf/autospuiterij
 bouwbedrijf
 econtronica
 metaaldraaijerij/gereedschapsmakerij
 metaalbedrijf
 bouwbedrijf/houtzagerij
 garagebedrijf
 aannemersbedrijf

Industrieterrein

metaalbedrijf
 plastic buizenfabriek

Kalkzandsteenfabriek.Winkel.

kruidenier
 (leegstaand) winkelpand
 (leegstaand) winkelpand
 slagerij
 bakkerij
 elektrowinkel
 kurkhandel
 supermarkt

drogisterij en verf
 schoenenwinkel
 slagerij
 kleding (onderdeel van industrieel
 bedrijf)

kruidenier
 kledingzaak
 kapsalon
 supermarkt
 meubelhandel
 fietsenhandel
 antiekhandel
 kruidenier
 campingartikelen
 kruidenier
 kruidenier

Horeca.

café-restaurant
 pension
 cafetaria
 café-slijterij
 café-restaurant
 café-restaurant
 restaurant
 café-restaurant

Verkooppunt motorbrandstoffen.

Autosloperij.

Zomerwoning.

(1x)	(1x)
(1x)	(5x) klein
(4x)	(1x)
(2x)	(6x)
(1x)	(1x)
(1x)	(1x)
(3x)	(1x)
(4x) klein	(1x)
(1x) klein	(1x)
(1x)	

Edukatieve voorzieningen.Religieuze voorzieningen.Sociaal-kulturele en kulturele voorzieningen.

dorpshuis
dorpshuis
gospelsoos
dorpshuis
postduivenlokaal
clublokaal
scouting

Hondendressuur.Opslagterrein.

rijkswaterstaat met loodsen
provinciale waterstaat; opslag palen e.d.
grondplek
opslag met zoutloods
zanddepot
grondvoorraadplek
opslag met loods

Dagrekreatieterrein.

dagrekreatieplas
rekreatieplas
spartelvijver met ligweide
dagcamping Geerhoek
toekomstige rekreatieplas

Sportveld.

tennisbanen

IJsbaan.

(Hoogenweg)
(Lutten)
(Schuinesloot)
(Bergentheim)

2.5. Spoorweglawaaai.

De wetsdelen, betrekking hebbende op geluidhinder ten gevolge van spoorwegverkeer, hebben op 1 juli 1987 rechtskracht verkregen. Daarop gelet is de navolgende beschouwing gebaseerd op de regels, die in het besluit terzake zijn vastgelegd.

Met betrekking tot de in het geding zijnde spoorlijn moet een geluidzone ter diepte van 200 m in acht worden genomen. Ook binnen deze zones zijn lokaties te vinden die in aanmerking komen voor de realisatie van woningen (bij agrarische bedrijven). Onderzoek naar de gevolgen van spoorweglawaaai is dus eveneens noodzakelijk.

Voor woningbouw is de voorkeursgrenswaarden 60 dB(A)-etmaalwaarde. In bepaalde gevallen kunnen Gedeputeerde Staten daarvan op verzoek ontheffing verlenen en wel tot een nivo van 70 dB(A)-etmaalwaarde.

Met gebruikmaking van de standaardrekenmethode I (handleiding rekenen en meten railverkeerslawaaai) is de geluidbelasting bepaald van aan de spoorlijnen grenzende gebieden. De uitkomsten daarvan zijn als volgt:

60 dB(A) op 105 m uit as spoorlijn;

70 dB(A) op 20 m uit as spoorlijn.

Ook in dezen gelden beperkte mogelijkheden met betrekking tot de bouw van nieuwe en tweede agrarische bedrijfswoningen. Teneinde deze te minimaliseren is het verkrijgen van ontheffing van de voorkeursgrenswaarde gewenst. Daarvoor komt het gebied, gelegen tussen de beide voornoemde contouren, in aanmerking. Deze ontheffing zal worden aangevraagd indien zich een dergelijke situatie voordoet.

38 01 20 000

-5-

Begraafplaats.
Oldemeijerweg
Schapenweg
Eugenboersdijk
G. Migchelsweg

Hoofdstuk 9. EKONOMISCHE UITVOERBAARHEID.

Het grootste deel van het onderhavige bestemmingsplan voorziet in legalisatie van de bestaande situatie. Dit geldt met name voor de burgerwoningen die in het vigerende plan in hoofdzaak niet zijn bestemd en onder het overgangsrecht vallen. Legalisatie van deze situatie brengt geen kosten met zich mee.

In het bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om nieuwe elementen te realiseren, dan wel bestaande functies uit te breiden. In het onderstaande wordt aangegeven op welke manier de financiering hiervan plaatsvindt.

1. Uitbreiding bestaande functies.

Uitbreiding van de bestaande functies die in het onderhavige plan mogelijk zijn gemaakt door een ruimer bouwvlak dan de bestaande bebouwing en/of verruiming in de voorschriften. Deze uitbreidingen zullen door de eigenaren c.q. gebruikers moeten worden gefinancierd. Eventuele bijdragen van de overheid in de vorm van subsidiefaciliteiten in economische sfeer of in de sfeer van stads- en dorpsvernieuwing en woningverbetering liggen echter buiten het kader van dit bestemmingsplan. In geval van verbreding van wegen zal dit door de wegbeheerder moeten worden betaald. Opgemerkt wordt dat de gemeente in veel gevallen de wegbeheerder is.

De uitbreiding van een aantal functies is pas mogelijk nadat gebruik gemaakt is van in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheden. Dit geldt met name voor uitbreiding van kampeerterreinen bij Slagharen en Mariënberg en uitbreiding van de zandwinning bij Collendoorn. Voor de uitbreiding van de zandwinning bij Kloosterhaar is reeds vergunning verleend in het kader van de ontgrondingenwet; deze uitbreiding is in het plan bij recht mogelijk gemaakt. Ook aan deze uitbreiding zal de gemeente niet financieel deelnemen.

2. Aanleg fiets-, voet- en ruiterspaden.

In het bestemmingsplan is de aanleg van meerdere paden mogelijk gemaakt. De financiering hiervan zal van geval tot geval worden bekeken.

3. Industrieterrein Schuinesloot.

In verband met recente ontwikkelingen nabij het metaalverwerkingsbedrijf aan de Hoogeveenseweg heeft het gemeentebestuur besloten om hier ook vestiging van andere bedrijven toe te staan. Financieel is de gemeente hierbij niet betrokken.

Hoofdstuk 10. TOELICHTING OP DE VOORSCHRIFTEN.

Bij de opzet van de voorschriften is rekening gehouden met de filosofie die sinds 1 juli 1986 ten grondslag ligt aan het nieuwe Besluit op de Ruimtelijke Ordening (Bro 1985).

Alleen die onderwerpen die noodzakelijk zijn voor een goede ruimtelijke ordening hebben in de voorschriften een regeling gevonden, waarbij soberheid van regeling en een grote mate van flexibiliteit uitgangspunten zijn geweest.

In dit verband zijn er enkele aspecten van de voorschriften/c.q. bestemmingsregeling te noemen, die hierna nog nader aandacht verdienen.

10.1. Regeling van het gebruik van gronden en bouwwerken.

Naast de in het plan opgenomen bebouwingsvoorschriften bevat het plan een regeling van het gebruik, niet zijnde bouwen. Het betreft gebruiksbepalingen ten behoeve van gronden en bouwwerken en het verrichten van werken en werkzaamheden.

Voor de laatste vorm van gebruik is er een aanlegvergunningenstelsel opgenomen, dat deels per bestemming is geregeld en deels een algemeen karakter heeft.

Een algemeen aanlegvergunningenstelsel voor bijvoorbeeld de aanleg van fietspaden is bij de overige algemene voorschriften opgenomen ten einde een zekere kompaktheid na te streven.

Tevens is in het plan een algemene gebruiksbepaling opgenomen, met daaraan gekoppeld een door de Kroon vereiste vrijstellingsbepaling (burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het algemene verbod indien strikte toepassing leidt tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd). Dit is de zogenaamde "toverformule".

Bovendien is per bestemming in sommige gevallen een aantal specifieke gebruiksvormen opgesomd, indien deze strijdige gebruiksvormen vooraf reeds konden worden bepaald. Op deze specifieke gebruiksbepalingen is de "toverformule" eveneens van toepassing verklaard. In de bestemming natuurgebied is op deze regel een uitzondering gemaakt in die zin, dat dit artikel een aantal absolute gebruiksverboden bevat en waaraan dus geen vrijstellingsbevoegdheid is gekoppeld.

De jurisprudentie biedt thans mogelijkheden om voor kwalitatief, meer waardevolle gebieden -zoals de bestemming natuurgebied- de toverformule achterwege te laten.

10.2. Relatie met de Wet geluidhinder.

In de voorschriften is op een tweetal punten een relatie gelegd met de Wet geluidhinder.

In de eerste plaats is bekeken in hoeverre op de in het plan voorkomende bedrijfsbestemmingen de categorie-A-inrichtingen ("de grote lawaaimakers") toelaatbaar zijn.

Als konklusie is getrokken, dat op incidenteel en verspreid voorkomende percelen in een buitengebied, alwaar in het verleden door vaak een geleidelijke ontwikkeling een bepaalde vorm van bedrijvigheid is ontstaan, geen mogelijkheden voor grote lawaaimakers moeten worden toegestaan.

Deze vorm van bedrijvigheid is derhalve uitgesloten.

Daarnaast zijn de konsekventies van de Wet geluidhinder ten aanzien van het wegverkeers- en het spoorweglawaaï bezien.

In het buitengebied liggen verscheidene wegen en een spoorbaan die in de zin van de Wet geluidhinder van een zone zijn voorzien.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan heeft een akoestisch onderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek heeft ertoe geleid dat de ligging van de 55 dB(A)-isofoon en de 50 dB(A)-isofoon zijn bekend.

Hierna is bekeken in hoeverre nieuwe woonbebouwing, dan wel andere geluidgevoelige bestemmingen in akoestische zin problemen gaven.

Ten aanzien van geluidgevoelige bestemmingen was dit niet het geval.

Binnen de agrarische bouwpercelen is onder voorwaarden de bouw van een tweede agrarische bedrijfswoning mogelijk. Sommige agrarische bouwpercelen worden doorsneden of vallen binnen het gebied dat wordt gevormd door de 50 dB(A)-isofoon en de weg, dan wel door de 60 dB(A)-isofoon en de spoorbaan.

In het hoofdstuk 4 "Algemene bepalingen" van de voorschriften is bepaald, dat voor woningen binnen het "50 dB(A)-gebied" met betrekking tot wegverkeerslawaaï en binnen het "60 dB(A)-gebied" met betrekking tot spoorweglawaaï niet de naar de weg toegekeerde bebouwingsgrens van het agrarische bouwperceel geldt, maar de 50 dB(A)-isofoon, respectievelijk 60 dB(A)-isofoon, als bebouwingsgrens moet worden aangemerkt.

Deze opzet is een simpelere variant op de aanbevelingen van het rapport: Handleiding WRO/WGH van VROM (GD-HR-09-01) (augustus 1986).

Op deze wijze is voldaan aan de wettelijke verplichting (van de Wet geluidhinder), dat dit bestemmingsplan in de pas loopt met de Wet geluidhinder.

10.3. Relatie met de Kampeerwet (artikel 45).

In december 1984 is de Kampeerwet in werking getreden. In deze wet is een groot deel van de verblijfsrecreatie geregeld (zoals kampeerterreinen, zomerhuizen, kampeerboerderijen en het kamperen bij de boer). De Kampeerwet bevat voor de gemeente geen beleidsinhoudelijke voorschriften.

Alleen ten aanzien van de voorschriften met betrekking tot gezondheid en hygiëne op kampeerplaatsen is de gemeente gebonden aan het "Besluit Hygiëne en gezondheid Kampeerplaatsen", 27 juni 1986, nr. 2 (Algemene Maatregel van Bestuur).

In dit bestemmingsplan is om redenen van systematiek gekozen voor één algemeen artikel, dat overzichtelijk de relatie met enerzijds het bestemmingsplan en anderzijds de Kampeerwet aangeeft. Een andere opzet zou de verbrokkeling van regeling in de hand werken.

Bewust is eveneens gekozen voor het nieuwe juridische instrument: de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 12 van het Bro 1985), dat zeer geschikt is om in het bestemmingsplan een relatie met sectorwetgeving te leggen. Zie hieromtrent de aanbeveling van het koncept-rapport van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer "Bestemmen met beleid", 1986.

Onderwerpen die het beheer en gebruik van kampeerplaatsen en kampeermiddelen betreffen, zullen in het kader van de Kampeerverordening en de kampeerexploitatievergunning een regeling vinden.

Hoofdstuk 11. OVERLEG.

Eind mei/begin juni is op een zestal verschillende plaatsen binnen de gemeente voorlichting gegeven over het ontwerp-bestemmingsplan buitengebied. Deze voorlichtingsbijeenkomsten zijn afgesloten met inspraakbijeenkomsten. Via regionale bladen zijn de inwoners aange- moedigd om hun mening kenbaar te maken over hun eigen situatie en/of over andere onderdelen van het plan. De middagen waren be- doeld om rustig kennis te kunnen nemen van het ontwerp-bestemmings- plan. Desgewenst werd individueel voorlichting gegeven en/of wensen "in ontvangst genomen". Tijdens de avondbijeenkomsten werd het plan eerst nader toegelicht, waarna de mogelijkheid bestond tot inspre- ken.

In totaal zijn deze bijeenkomsten bezocht door enkele honderden personen. Alle op- en aanmerkingen zijn genoteerd en de betrokkenen hebben schriftelijk antwoord gehad.

De gemaakte op- en aanmerkingen worden in het navolgende integraal weergegeven.

11.1. Inspraakreacties bestemmingsplan buitengebied Hardenberg (mei/juni 1987).

A. WIJZIGINGEN MET BETREKKING TOT DE VORM VAN HET AGRARISCH BOUW- PERCEEL.

1.

2.

3.

4.

5.

38 01 20 000

-125-

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

38 01 20 000

-127-

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

32a.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

38 01 20 000

-129-

40.

41.

42.

42a.

42b.

B. ONTBREKENDE BOUWPERCELEN.

43.

44.

45.

46.

46a.

46b.

46c.

C. ONTBREKENDE AANDUIDING G IN HET BOUWBLOK.

In de planbeschrijving staat op bladzijde 95 en 96 hieromtrent het volgende:

"Om te voorkomen dat zich in de toekomst conflicten voordoen tussen intensieve veehouderij enerzijds en belangen op gebied van milieu-hygiëne anderzijds, is in aanvulling op de Hinderwet de volgende planologische regeling opgenomen. Bouwpercelen binnen een afstand van 350 m van gekoncentreerde woonbebouwing, van de bestemming natuurgebied en binnen de beschermingszone van waterwingebieden, zijn voorzien van de letteraanduiding "G". Bebouwing binnen deze bouwpercelen ten behoeve van intensieve veehouderij (varkens, pluimvee, pelsdieren, mestkalveren) groter dan 250 m² is mogelijk na vrijstelling door burgemeester en wethouders; hierbij winnen burgemeester en wethouders te allen tijde het advies in van de Inspekteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. Op deze manier kunnen konfliktsituaties voorkomen worden. Voor verblijfsrecreatieterreinen groter dan 2½ ha geldt een afstandsmaat van 200 m.

Ten aanzien van gekoncentreerde woonbebouwing is uitgegaan van aanwezige stads/dorpsbebouwing van Hardenberg, Slagharen, Lutten, Radewijk, Mariënberg, Bergentheim, Kloosterhaar, Sibculo en Bruchterveld. Daarnaast is dezelfde afstandsmaat aangehouden tot de bebouwingslinten van Schuinesloot, Hoogenweg en langs de Coevorderweg. Bij de verblijfsrecreatieterreinen is als norm gesteld dat deze ten minste 2½ ha groot moeten zijn. De kleinere terreinen, die onderdeel uitmaken van dit bestemmingsplan, zijn in hoge mate verweven met de agrarische sektor".

Tijdens de inspraak is gebleken dat de aanduiding "G" in het bouwperceel nogal eens verkeerd wordt uitgelegd, namelijk dat men denkt dat er dan geen enkele mogelijkheid meer is voor het beoefenen van intensieve veehouderij.

Dit is echter geenszins het geval. De toekenning van de aanduiding "G" op de plankaart betekent alleen dat bij een uitbreiding van de intensieve veehouderij welke een oppervlakte van 250 m² te boven gaat eerst advies moet worden ingewonnen bij de Inspekteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. Een en ander is

juridisch vastgelegd in de voorschriften, zodat hieromtrent geen misverstand kan bestaan. De aanduiding "G" op de kaart is alleen opgenomen om extra duidelijkheid te verschaffen.

47. Tegen deze aanduiding is bezwaar gemaakt door:

48.

49.

TOEGEVOEGDE ADRESSEN MET AANDUIDING "G".

Verklaring reden aanduiding G:

1. bij een afstand kleiner dan 350 m van gekoncentreerde woonbebouwing;
2. bij een afstand kleiner dan 350 m van bebouwingslinten;
3. bij een afstand kleiner dan 200 m van verblijfsrecreatieterreinen groter dan 2½ ha;
4. bij een afstand kleiner dan 350 m van natuurgebieden;
5. binnen beschermingszones van waterwingebieden.

Adres

reden aandui-
ding G

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

7
8
9
10
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.

62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.
84.
85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.
95.
96.
97.
98.
99.
100.
101.
102.
103.
104.
105.
106.
107.
108.
109.
110.
111.
112.
113.
114.
115.
116.

117.
118.
119.
120.
121.
122.
123.
124.
125.
126.
127.
128.
129.
130.
131.
132.
133.
134.
135.
136.
137.
138.
139.
140.
141.
142.
143.
144.
145.
146.
147.
148.
149.
150.
151.
152.
153.
154.
155.
156.
157.
158.
159.
160.
161.
162.
163.
164.
165.
166.
167.
168.
169.
170.
171.

172.

173.

174.

175.

D. WENSEN MET BETREKKING TOT TWEEDE BOUWBLOK EN DERGELIJKE.

49a.

49b.

49c.

49e

49f

49g

**E. VERANDERING BESTEMMING WONING IN BESTEMMING AGRARISCH BEDRIJF
(OF OMGEKEERD).**

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

38 01 20 000

-137-

58.

59.

60.

61.

62.

63.

63a.

63b.

F. WENSEN MET BETREKKING TOT DE (VERBLIJFS)REKREATIE.

64.

65.

66.

()

67.

68.

69.

()

70.

71. .

38 01 20 000

-139-

72. ,

73.
.

74.

75.

76.

77.

78.
.

G. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT WOONBESTEMMINGEN (PLANDELEN).

79.

80.

81.

82.

83.

~~84.~~

85.

86.

38 01 20 000

-141-

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

38 01 20 000

-142-

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101

102.

H. VERZOEKEN OM NIEUWE BURGERWONINGEN.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

**I. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT DE BESTEMMINGEN BEDRIJFSDOELEN-
DEN (Bd - A(ht) - A(kt) - D - Bi).**

112.

113.

114

115.

116.

117.

38 01 20 000

-145-

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

J. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT BESTEMMING BOS EN NATUURGEBIED.

127.

) 128.

129.

38 01 20 000

-147-

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138

38 01 20 000

-148-

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

K. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT KLEINSCHALIG LANDSCHAP.

150.

L. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT OPEN AGRARISCH GEBIED MET RELIEF.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

(1) Naar aanleiding van het vooroverleg heeft het betrokken gebied thans de bestemming agrarisch gebied in plaats van agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap.

Dat het bedoelde veenontginningsgebied een bepaalde waarde heeft wordt in feite door weinig mensen ontkend. Wel wordt de hieraan gekoppelde regelgeving nogal belemmerend ervaren. Dit ondanks het feit dat het landbouwkundige gebruik, zoals tot op heden gevoerd, op geen enkele wijze wordt belemmerd.

Uit de inspraak en nadien ontvangen reacties blijkt het belangrijkste bezwaar te bestaan tegen het verbod om snelgroeiend bos aan te planten. Door de onzekere toekomst over de afzetmogelijkheden van veel landbouwprodukten wordt dit als een zware handicap ervaren. Aangezien het aanplanten van snelgroeiend bos (met een omlooptijd van minimaal 15 jaar en maximaal 25 jaar) van zeer grote invloed kan zijn op de openheid, dat in feite het belangrijkste kenmerk van het gebied is, wordt het zonder meer toestaan van dit gewas niet wenselijk geacht. In dat geval zou het weren van gebouwen en bouwwerken ook moeilijk meer te verdedigen zijn. Anders uitgedrukt zou het in dat geval logisch zijn de bestemming te wijzigen in puur agrarisch gebied. Gezien de onderkende waarde van het gebied wordt dit bepaald niet wenselijk geacht.

Om de mogelijkheid om snelgroeiend bos aan te planten toch open te houden is gekozen voor een wijzigingsbevoegdheid om de bestemming agrarisch gebied, open landschap te wijzigen in agrarisch gebied. Dit uitsluitend ten behoeve van het aanplanten van snelgroeiend bos. Bij een toekomstige aanvraag kan dan een gemotiveerde afweging plaatsvinden.

Opmerking bij de nrs. 158 t/m 164.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

N. OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT DE BESTEMMING BEERDALGRONDEN.

De bestemming beekdalgronden is toegekend aan de voormalige hooi-landen langs de Vecht en de Radewijkerbeek. In het laatste geval alleen voor die delen waar de beschreven, oorspronkelijke kenmerken nog in redelijke mate aanwezig zijn.

De reden om bedoelde gronden langs de Vecht en de Radewijkerbeek eenzelfde bestemming toe te kennen is tweeledig. In de eerste plaats zijn de ontstaansgeschiedenis en de oorspronkelijke kenmerken in feite dezelfde. De tweede reden is gelegen in het feit dat

gestreefd is het aantal agrarische bestemmingen tot een redelijk aantal te beperken. Daarom is ook aan de gronden langs de Radewijkkerbeek de bestemming "beekdalgrond" toegekend, dit ondanks het feit dat een aantal kenmerken is afgezwakt of verdwenen als gevolg van uitgevoerde kultuurtechnische werkzaamheden/verbeteringen. Door deze veranderingen heeft het landschap ter plaatse zowel kenmerken van een beekdalgebied als van een kleinschalig landschap. De belangrijkste nog aanwezige kenmerken van een beekdalgebied zijn de lage ligging, de openheid en de waardevolle vogelbevolking (rust). Omdat de bestemming beekdalgrond is toegekend, is de regelgeving voor de beekdalgronden, welke vooral is afgestemd op de situatie langs de Vecht, integraal van toepassing. Tijdens de inspraak is hiertoe vooral bezwaar gemaakt. Zo zijn enkele aanlegvergunningen opgenomen die niet echt functioneel zijn voor het gebied Radewijk. Dit kan worden opgelost door de bestemming beekdalgronden bij Radewijk te wijzigen in kleinschalig landschap. Dit zou echter ook betekenen dat de openheid en rust te veel zou kunnen worden aangetast door het oprichten van (agrarische) gebouwen en bouwwerken. Daarom is er voor gekozen de bestemming beekdalgronden bij Radewijk te wijzigen in de bestemming kleinschalig landschap, aangevuld met de aanduiding dat het oprichten van agrarische bedrijfsgebouwen (ongeacht de hoogte) en bouwwerken hoger dan 2 meter niet is toegestaan, uitgezonderd mestsilo's tot een hoogte van maximaal 4 meter.

Met betrekking tot de bestemming beekdalgrond zijn de volgende bezwaren gemaakt.

165.

166.

167.

168.

169.

O. AANPASSING BEGRENZING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

P. OVERIGE OPMERKINGEN.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

11.2. Resultaten vooroverleg.

1 000

-:-

11.2. Overleg ex artikel 10 Bro. 1985.

De reakties van het overleg ex artikel 10 Bro. '85 worden in dit hoofdstuk integraal overgenomen en waar nodig beantwoord.

Provinciale planologische commissie

provincie Overijssel

Groot beraad

Aan burgemeester en wethouders van
de gemeente Hardenberg
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

uw kenmerk
12/5897

uw brief van
03-11-1987

onderwerp
ontwerp-bestemmingsplan
buitengebied.

Nº: 3945		ING: 23 JUNI 1988		AFD:	
AAN: VOORD.				S C H D	
KENNISGEVING/AFK. EN					
Opgemaakt op		3 juni 1988		C H D	
ppc-8800355					

VERZONDEN
22 JUNI 1988

A. Inleiding.

Naar aanleiding van het door u bij bovenvermelde brief aan de Provinciale planologische commissie toezeggen ontvoren bestemmingsplan Buitengebied deel ik u mee dat voornoemd plan is behandeld in de vergadering van het Groot beraad van 4 mei 1988. Daarbij is een afvaardiging van uw gemeente in de gelegenheid gesteld het plan toe te lichten en met de commissie (leden) van gedachten te wisselen. Aan het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening is hiermee voldaan, voor zover het de leden van de commissie betreft. Met betrekking tot de resultaten van het overleg breng ik het volgende onder uw aandacht.

Deze nota is opgesteld ten behoeve van de behandeling van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Hardenberg in het Groot beraad van 4 mei 1988.

B. Algemeen.

In deze nota zijn de opvattingen van de verschillende leden van de commissie zoveel mogelijk geordend weergegeven. Ten aanzien van een enkel punt bestaan binnen de commissie verschillende opvattingen. Voorzover noodzakelijk zijn deze afzonderlijk vermeld.

De opmerkingen van de commissie zijn niet alle van eenzelfde gewicht. Om het onderscheid aan te geven zijn deze in een aantal categorieën ingedeeld. In categorie I zijn de opmerkingen ondergebracht waarvan de commissie de overtuiging heeft dat de opgenomen regeling aanpassing behoeft aan haar standpunt.

-2-

Voor zover dat achterwege blijft zal zij naar aanleiding van het vastgestelde plan gedeputeerde staten adviseren om op dit punt de goedkeuring aan het plan te onthouden. In het algemeen hebben deze opmerkingen betrekking op delen van het plan die in strijd zijn met het provinciaal en/of rijksbeleid c.q. het recht.

Categorie II-opmerkingen hebben betrekking op plandelen die onvoldoende zijn toegelicht en/of naar het oordeel van de commissie thans niet geheel juist zijn opgenomen, maar waarvan de gemeente met een andere (betere) motivering haar gelijk wellicht kan aantoonen. Als dit niet of onvoldoende gebeurt, kan de commissie gedeputeerde staten adviseren op dit punt aan het plan goedkeuring te onthouden.

Categorie III-opmerkingen kunnen als voorstellen voor kwaliteitsverbetering ("positief meedenken") van het plan worden aangemerkt. Als de gemeente niet aan deze opmerkingen tegemoet komt zal dat naar het oordeel van de commissie voor de beslissing onttrent goedkeuring van het plan geen consequenties hoeven te hebben.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de gedegen wijze waarop het plan is opgesteld.

Wel mist zij in de toelichting een passage over de geschiedenis van de totstandkoming van het plan. Bovendien is naar haar mening in een enkele geval de onderbouwing van de toekennende bestemming wat aan de summier kant. In het navolgende zal hier nader op terug gekomen worden.

C. Binnen begrenzing.

Een aantal gebieden is buiten het plan gelaten. Het gaat hierbij met name om recreatieterreinen.

Het verdient naar het oordeel van de commissie echter aanbeveling om recreatieterreinen en andere buiten dit plan gelaten gebieden, waarvoor plannen gelden die aan herziening toe zijn, in het onderhavige plan op te nemen.

D. Cultuurgronden.

1. Systematiek.

Het plan kent naast de bestemming "agrarische doeleinden (agrarisch gebied)" en de bestemming "agrarische doeleinden (agrarisch gebied met grote land-schappelijke waarde en/of natuurwetenschappelijke waarden, beekdalgronden)" voor wat betreft de cultuurgronden nog een drietal bestemmingen van land-schappelijke waarde. Afhankelijk van de gebiedskenmerken betreft het hier de bestemming "agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap)", "agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, kleinschalig landschap)" en de bestemming "agrarische doeleinden (agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf)".

De commissie is voorstander van een zo beperkt mogelijk aantal bestemmingen. Dit om de plaoopzet zo eenvoudig mogelijk te houden. Uitgangspunt daarbij is uiteraard dat een en ander geen afbreuk doet aan de bescherming van de aanwezige waarden. Van een opdeling van de bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" zoals deze in het onderhavige geval is gehanteerd, is de commissie dan ook geen voorstander.

1 Er is een inleiding toegevoegd, waarin alsnog is ingegaan op de geschiedenis van het totstandkomen van het plan.

2 Bij de interne begrenzing van het bestemmingsplan buitengebied is ervoor gekozen vigerende bestemmingsplannen niet op te nemen. Zodra de noodzaak hier toe zich voordoet, zullen deze bestemmingsplannen afzonderlijk worden herzien.

3 Onderscheiden wordt dat het aantal bestemmingen zo beperkt mogelijk dient te zijn. Dit is ook het uitgangspunt geweest bij de planvorming. In de plantoelichting is aangegeven waarom de opgenomen agrarische bestemmingen wenselijk worden geacht.

De commissie kan echter gelet op de toekenning van de bestemmingen in relatie tot het streekplan in het onderhavige geval met de slechts beperkte differentiatie van de bestemming "agrariësch gebied met landschappelijke waarden" instemmen.

2. Toekenning bestemming.

Op het eerste gezicht doet het kaartbeeld vermoeden dat het plan op een groot aantal punten afwijkt van het streekplan Noord-oost-Overijssel. Uit nadere bestudering blijkt echter dat dit niet het geval is.

De commissie komt dan ook tot de conclusie dat, met uitzondering van enkele gebieden, de toegekende bestemmingen goed aansluiten bij de streekplanzone-ring en de daaraan ten grondslag liggende gebiedskenmerken.

Zoals reeds aangegeven geldt deze algemene conclusie niet voor een paar specifieke gebieden te weten bepaalde delen van het Vechtdal en de gebieden die bestemd zijn tot "agrariësch gebied met landschappelijke waarden".

a. Het Vechtdal.

De commissie komt tot de conclusie dat er voor delen van het Vechtdal een discrepantie bestaat tussen de streekplanzone-ring en de toegekende bestemmingen. Enkele van deze gebieden zijn het Vechtdal ten noorden en direct ten zuiden van Hardenberg en het gebied bij Diffeien.

De commissie adviseert om voor het Vechtdal nader in te gaan op de relatie met het streekplan en te motiveren op grond van welke argumenten van de streekplanzone-ring wordt afgeweken danwel om de bestemming voor een aantal gebieden (gedeeltelijk) te berispen.

b. Open gebieden.

Een tweetal gebieden is bestemd tot "Agrariësch gebied met landschappelijke waarden (agrariësch gebied met landschappelijke waarden open landschap)". Dit, zo blijkt uit de toelichting, vanwege de openheid van de betrokken gebieden.

Het toekennen van een dergelijke bestemming roept vragen op. In het ontwerp-streekplan Noord-oost-Overijssel waren bepaalde open gebieden, waarbij tevens sprake was van andere waarden zoals cultuurhistorie, weidevogels, verkleinspatroon en rustgebied voor de fauna aangeduid als zone II. Voor het grondgebied van Hardenberg betrof het hier onder andere een gebied ten noorden van de Coevorderweg en een gebied ter weerszijden van de Van Rooyensweg. In het vastgestelde streekplan is deze zone niet meer als zodanig opgenomen en zijn de gebieden aangeduid als zone I.

De huidige bestemmingsplanregeling is met name gericht op de openheid van het gebied en leidt in vergelijking met de huidige streekplanzone-ring tot beperkingen voor de landbouw. Bovendien is de begrenzing discutabel.

De commissie adviseert om voor de open gebieden nadrukkelijk in te gaan op de relatie met het streekplan. Indien tot handhaving van deze bestemming wordt besloten dient de begrenzing in combinatie met de overige aanwezige waarden nog eens kritisch te worden bezien.

5. Bossen en natuurgebied.

Bossen met bijzondere natuurlijke waarden zijn ondergebracht in de bestemming "natuurgebied". De overige bossen vallen onder de bestemming "bos". Met deze systematiek kan worden ingestemd.

4

De betrokken gronden langs de Vecht zijn bestemd tot "agrariësch gebied, beekdalgronden". Van oudsher kenmerkend voor beekdalgronden is:

- een relatief lage ligging;
- een relatief hoge grondwaterstand;
- de afwezigheid van bebouwing;
- het vaak voorkomen van reliëf;
- weinig opgaande beplanting;
- een onregelmatige kavelstructuur;

- de aanwezigheid van een waardevolle weidevogelpopulatie. Door cultuurtechnische werkzaamheden zijn in de bedoelde gebieden ten noorden en direct ten zuiden van Hardenberg en het gebied bij Diffeien enkele van deze kenmerken verdwenen. Dit betreft met name het reliëf en de onregelmatige kavelstructuur. De overige kenmerken zijn nog duidelijk aanwezig en op basis daarvan is de bestemming beekdalgrond toegekend. In dit kader kan er nog op worden gewezen dat in het dal van de Molensloot bij Hardenberg het reliëf "terugkomt" door verschuif van inklink.

Op bladzijde 38 van het streekplan staat voor deze gebieden dat agrariësch gebied met landschappelijke waarden is voor zover niet strijdig met de ontwikkeling van natuur en landschap. Met de toegekende bestemming en het daarbij behorende instrumentarium wordt dit ook beoogd.

Naar aanleiding van deze P.P.C.-opmerking heeft het gemeentebestuur besloten de agrariësch gebied met landschappelijke waarden te laten prevaleren boven de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden. Met name heeft hier een grote rol gespeeld de noodzaak voor de agrariërs om te zoeken naar alternatieve productievormen als fruitteelt en dergelijke.

De bestemming is veranderd in "agrariësch gebied".

5.

Wel heeft de commissie enige opmerkingen tegen de opgenomen regeling en de wijze waarop de verschillende bestemmingen zijn toegekend. In dit verband wijst zij in de eerste plaats op het feit, dat in de toelichting gesproken wordt van een multi-functioneel gebruik voor de tot "bos" bestemde bossen. In de voorschriften komt dit naar haar mening ten onrechte niet tot uiting.

Voorts blijkt dat beplantingselementen met een duidelijke breedte afzonderlijk bestemd zijn tot "bos". Niet is aangegeven wat onder een duidelijke breedte verstaan wordt.

Tot slot merkt de commissie op dat esbegeleidende beplanting gerekend wordt tot de bestemming "bos". Naar haar oordeel zou dit soort beplanting over het algemeen tot de bestemming "natuurgebied" gerekend kunnen worden. Ook andere tot "bos" bestemde gronden of delen ervan verdienen op basis van de aanwezigheid van de bestemming "natuurgebied". Enkele voorbeelden hiervan zijn het heide terrein in het gemeentebos, de heide terreinen in het bos ten noord-vesten van de Stoetenslag, het bosje bij de Alleenweg, het bosje ten noorden van Schuinealoot, een gedeelte in het Klimbergetbos etc. Bovendien is de commissie van mening dat bepaalde bossen ten onrechte in het geheel niet als zodanig bestemd zijn. Een voorbeeld hiervan is het bosje nabij de Pekkeldijk.

De commissie adviseert om de toekenning van de bestemming "bos" en de bestemming "natuurgebied" en de regeling die daaraan ten grondslag ligt in het licht van het bovenstaande nog eens kritisch te bezien en daarbij duidelijk tot uiting brengen hoe de ecologische benadering (bbl. 26 toelichting) in de voorschriften is verwoord.

F. Agrarische bouwpercelen.

Toekennings.

Uit de toelichting op het plan en de daarbij gevoegde inplantingsacties valt te constateren dat onder de agrarische bedrijven een enquête is uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn niet als bijlage bij het plan gevoegd. De commissie verwacht dit als een gemis.

De commissie adviseert om de resultaten van de onder agrarische bedrijven gehouden enquête alsnog als bijlage in het plan op te nemen. Voor wat betreft de toekenning van de agrarische bouwpercelen valt vervolgens uit de toelichting op te maken dat alle bedrijven groter dan 10 s.b.e. voor een (beperkt) agrarisch bouwperceel in aanmerking komen. Aan bedrijven groter dan 70 s.b.e. wordt een groot (1 ha bouw) toegekend. Naar het oordeel van de commissie is het bovengenoemde beleid ten aanzien van de toekenning van agrarische bouwpercelen niet juist. Op de eerste plaats constateert zij dat de criteria afwijken van de onlangs vastgestelde provinciale "handleiding en beleidsregels inzake toepassing van de Wet en het Beeld op de ruimtelijke ordening" (verder te noemen de beleidsregels). Dit beleid komt er in het kort op neer dat aan bedrijven tussen 40 en 100 sbe een klein bouwblok kan worden toegekend. Bedrijven groter dan 100 sbe komen voor een groot bouwblok in aanmerking. Bedrijven kleiner dan 40 sbe (nu circa 1/4 v.a.k.) komen alleen in aanmerking voor een agrarisch bouwperceel als nog sprake is van reële bedrijvigheid en voor de voortzetting daarvan (bijvoorbeeld op grond van de Weststofenwet) nieuwbouw noodzakelijk is. Daarnaast kunnen bij de toekenning van de agrarische bouwpercelen uiteraard aspecten als bedrijfsopvolging, leeftijd, toekomstige uitbreidingen en dergelijke een rol van betekenis spelen.

II

5 - Het multifunctioneel gebruik van onder andere het bos is in artikel 42 van de voorschriften (algemeen aanlegvergunningstelsel) tot uitdrukking gebracht middels aanlegvergunningen voor voet-, fiets- en ruiterpaden en eenvoudige dagrecreatieve voorzieningen. In de doeleindomschrijving van het betrokken artikel is dit alsnog geregeld.

- Met een duidelijke breedte is bedoeld 1,5 meter of meer. Dit is in de toelichting alsnog opgenomen.

- Bij de toekenning van de bestemming bos en natuurgebied is als uitgangspunt gekozen dat opgaande beplanting als bos is bestemd. Hierop is een uitzondering gemaakt, namelijk voor de esbegeleidende beplanting bij Radewijk en wel om de volgende redenen. Er komen hier relatief veel geknotte Eiken voor, een zeldzaam verschijnsel. Ook is de esbegeleidende beplanting bij Radewijk natuurwetenschappelijk van hogere waarde dan in de rest van de gemeente. Er komen meer en zeldzamere vegetaties voor en het milieu is meer uitgekristalliseerd.

Dit wil overigens niet zeggen dat de esbegeleidende beplanting die als bos is bestemd geen natuurwetenschappelijke waarde heeft. In tegendeel zelfs. In de regeling die hoort bij de bestemming bos zijn alle relevante waarden veiliggesteld. De doeleindomschrijving van beide bestemmingen is nagenoeg identiek.

- Conform de toegepaste systematiek zijn de bedoelde bossen in het gemeentebos ten noord-vesten van Stoetenslag en in het Klimbergetbos alsnog bestemd als natuurgebied.

Voor het bos ten noorden van Schuinealoot is de begrenzing in overeenstemming gebracht met de werkelijke situatie. Het gaat hier alleen om opgaande beplanting en daarom is de bestemming bos gehandhaafd. Het terrein aan de Alleenweg is voor meer dan 90% begroeid met bossen. Ook hier is de bestemming bos gehandhaafd.

Het bosje bij de Pekkeldijk is alsnog als bos bestemd.

- De ecologische benadering komt in de doeleindomschrijving tot uitdrukking (opbouw, het behoud en/of herstel van de aan de gronden eigen landschappelijke en natuurlijke waarden).

6.

De landbouwenquête is gehouden ten behoeve van het bestemmingsplan buitengebied en het opstellen van een Hinderwetuitvoeringsprogramma (HUP). Mede in verband met het bereiken van een zo hoog mogelijke respons (die nagenoeg 100% was) is de toezegging gedaan dat de uitkomsten uitsluitend zouden worden aangevend voor beide vermeldde plannen en dat de gegevens zeer vertrouwelijk en anoniem zouden worden verwerkt. Deze toezegging laat niet toe aan de wens van de commissie tegemoet te komen.

Ten behoeve van het opstellen van het bestemmingsplan zijn vragen gesteld over:

- totale bedrijfsoppervlakte;

- het aantal arbeidsuren per week ten behoeve van het agrarisch bedrijf;

- omvang van diverse akkerbouwproducten;

- omvang van diverse vee- en diersoorten.

Bij de landbouwenquête worden deze gegevens ook gevraagd. Deze

worden echter niet zodanig gepubliceerd dat per bedrijf kan worden nagegaan of er sprake is van een hoofd- of nevenberoep. Dit onderscheid is in het bestemmingsplan aangebracht op basis van de uitkomsten van bovenstaande vragen.

Bij het ophalen van de enquête is ook nagegaan of er een tweede bedrijfswoning aanwezig was en is overleg gepleegd over de vorm en grootte van het bouwperceel.

In de plantoelichting is duidelijk aangegeven waarom is gekozen voor de norm van 10 abe als grens tussen burger en nevenberoep en de grens tussen agrarisch neven- en hoofdberoep, die in de Hardenbergse situatie in de buurt van 70 abe blijkt te liggen. Gekozen is voor objectieve criteria, die bovendien aansluiten bij de realiteit. Dit laatste heeft betrekking op het aantal uren dat is gemiddeld met de agrarische bedrijfsvoering.

De criteria die de provincie hanteert worden niet realistisch geacht. In dat geval zou iemand (werkelijke situatie) met 8 ha grasland, 8 stuks jongvee en 12 melkkoeien en die voor zijn inkomen volledig afhankelijk is van het agrarisch bedrijf, als burger aangemerkt moeten worden. Dat zou inhouden dat ze onder het overgangrecht komen te vallen en door de gemeente een actief beleid zou moeten worden gevoerd tot sanering binnen de planperiode. Het spreekt welhaast voor zich dat het gemeentebestuur niet voornemens is een dergelijk beleid te gaan voeren.

7 De ruimtelijke ordening, in dit geval het bestemmingsplan, is een geldend instrument om de verschillende belangen en functies van een gebied zodanig op elkaar af te stemmen, dat conflictsituaties in de toekomst zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. De Hindernet voorziet hierin voor wat betreft de natuurwetenschappelijke waarden. In de brochure "Ammoniak en veehouderij" wordt voor verzuring gevoelige gebieden uitgegaan van een toetsingsafstand van 500 meter.

Naast de natuurwetenschappelijke waarde van beplantingselementen dient ook rekening te worden gehouden met de woonfunctie, de verblijfsrecreatie, cultuurhistorische waarden en de visueel-landschappelijke beleving. Dit oogpunt van cultuurhistorie en visueel-landschappelijke beleving kan het wenselijk zijn dat bepaalde objecten zich goed kunnen blijven manifesteren. Dit kan worden bereikt door een zone open te houden (geen beplanting en geen bebouwing). Hierbij kan worden volstaan met een zone van enkele honderden meters. Voor de verblijfsrecreatie en het wonen speelt naast de visuele belevingswaarde vooral de mogelijke stankoverlast een rol. Met name dit laatste aspect kan irritaties opwekken. De invloedszone van mogelijke stankoverlast is in het algemeen groter dan die van de visuele belevingswaarde. De windrichting speelt hierbij een rol. Op grond van al deze factoren is uiteindelijk gekozen voor een toetsingsafstand van 350 m, omdat bij deze afstand de genoemde belangen voldoende tot hun recht kunnen komen.

8 Hier is blijkbaar sprake van een misverstand. Op bladzijde 11 komt deze materie niet aan de orde, wel op bladzijde 86 en 114 van het plan, dat is toegestuurd aan de commissie. Deze passage heeft betrekking op de reeds aanwezige bedrijven die zijn opgenomen in de plandeelvergrotingen.

De wijzigingsbevoegdheid heeft betrekking op bestaande agrarische bedrijfsgebouwen (artikel 3). Rekening houdende met het gestelde op bladzijde 114 is de wijzigingsbevoegdheid thans beperkt tot loonwerkbedrijven.

De commissie adviseert om de criteria die leiden tot het toekennen van agrarische bouwpercelen af te stemmen op het beleid zoals dat in de beleidsregels is verwoord. Tevens ware de plankaat als gevolg hiervan aan te passen.

De Inspecteur van de ruimtelijke ordening in Gelderland en Overijssel en de vertegenwoordiger van het Landbouwschap kunnen, indien gekozen is voor een systeem waarbij alleen de bestaande bebouwing positief bestand is, met het gemeentelijk beleid instemmen. Verder heeft een 3-tal leden twijfels omtrent de vraag of aan de onderhavige opmerking van de commissie wel de categorie 1 moet worden toegekend.

2. Grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

Op agrarische bouwpercelen die binnen een straal van 350 meter ten opzichte van geconcentreerde woonbebouwing, recreatieterreinen, natuurgebieden en dergelijke liggen, is de uitoefening van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf slechts mogelijk na vrijstelling van burgemeester en wethouders. Deze bouwpercelen zijn aangeduid met de aanduiding "G".

De gekozen systematiek die aansluit bij de beleidsregels, wordt door de commissie onderschreven. De invulling van de methodiek verdient naar haar mening echter enige nuancering. Op de eerste plaats mist zij in de toelichting een onderbouwing voor de omvang van de betrokken zones. Zij is overeenkomstig de daaromtrent bekende Kroonjurisprudentie van mening dat de begrenzing van deze gebieden nader zou moeten worden gemotiveerd.

Daarbij dienen alle uit een oogpunt van ruimtelijke ordening van belang zijnde aspecten betrokken te worden. Wellicht ten overvloede wijst de commissie erop dat er naast milieuhygiënische ook landschappelijke, natuurlijke en wellicht zelfs cultuurhistorische redenen kunnen zijn om bepaalde agrarische activiteiten te weren.

De commissie adviseert om de begrenzing van de gebieden waarbinnen nieuwvestiging daniel uitbreiding van een niet-grondgebonden agrarische bedrijfsfak aan beperkingen onderhevig is nader te motiveren en hierbij alle uit een oogpunt van ruimtelijke ordening van belang zijnde aspecten te betrekken.

3. Wijzigingsbevoegdheid.

Binnen de bestemming "Agrarische doeleinden (agrarisch gebied bouwperceel)" is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen op grond waarvan de bestemming gewijzigd kan worden in de bestemming "agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf (Aht)". Tot deze laatste bestemming worden zowel loonwerkbedrijven als landbouwmechanisatie- en fouragehandelsbedrijven gerekend.

Naar de mening van de commissie is een dergelijke wijzigingsbevoegdheid niet juist. Hooguit zou ten behoeve van specifieke loonwerkbedrijven een dergelijke bepaling kunnen worden opgenomen. De commissie meent voor haar visie overigens steun te vinden in de toelichting. Op bladzijde 11 wordt namelijk gesteld dat alleen aan de loonwerkbedrijven ruime uitbreidingsmogelijkheden zijn toegekend. De reden hiervoor is dat de bedrijven zeer nauw verbonden zijn met de agrarische sector en dat ligging in het buitengebied gewenst is. Voor de overige bedrijven geldt dit niet. In verband hiermee zijn aan de overige bedrijven zeer beperkte uitbreidingsmogelijkheden toegekend (10-152).

De commissie adviseert de opgenomen wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de bestemming "agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijven" overeenkomstig het bovenstaande aan te passen.

9 In de beleidsregels wordt onderscheid gemaakt in individuele, gebundelde en centrale mestopslagplaatsen. Voor de laatstgenoemde twee vormen worden respectievelijk als maten genoemd 2.000-5.000 m³ en meer dan 5.000 m³. Met betrekking tot het oprichten buiten het buurperceel wordt voor individuele en gebundelde mestopslagplaatsen een wijzigingsbevoegdheid nodig geacht, terwijl voor centrale mestopslagplaatsen een planherziening wordt voorgeschreven. In het ontwerp-bestemmingsplan is de grens tussen grotere en kleinere mestopslagplaatsen gelegd bij 2.500 m³, hetgeen betekent dat de "gebundelde" onder de categorie grotere mestopslagplaatsen vallen, waarvoor een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen. Voor de kleinere mestopslagplaatsen geldt een vrijstellingsbevoegdheid met advies Vomis en L.N.O.

10 De gemeente is aan de wens van de commissie tegemoet gekomen door grotere mestopslagplaatsen (meer dan 2.000 m³) niet meer in het plan te regelen, zodat hiervoor een planherziening nodig is. Wat de kleinere mestopslagplaatsen betreft is thans een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

10 De kwaliteit van een woning heeft geen rol gespeeld bij het al dan niet toekennen van een positieve bestemming. Of een woning in redelijke staat verkeert kan niet alleen aan de buitenkant worden beoordeeld, hiervoor zou ook bezichtiging van binnen nodig zijn. Dit is dermate tijdrovend dat het volstrekt onuitvoerbaar is in het kader van het opstellen van dit bestemmingsplan. Bovenal is dit echter een zaak van volkshuisvesting.

Wel is het zo dat niet bewoonde, in slechte staat verkerende woningen niet bestemd zijn. Wat dat betreft is er dus wel een selectie gemaakt. De gemeente is van oordeel dat een verdergaande selectie niet noodzakelijk is. Wanneer een woning onder het overgangsrecht wordt geplaatst, zijn er bovendien minder mogelijkheden om een en ander positief te begeleiden.

11 Over de vijf in de kern Hoogeweg te bouwen woningen is in het verleden bestuurlijke overeenstemming bereikt met de provincie en als zodanig ook vastgelegd in het Intergemeentelijk Structuurplan Avereest, Gramsbergen en Handenbergh. Ten einde tot uitdrukking te brengen dat het de bedoeling is deze woningen in de planperiode te realiseren, is de bedoelde wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Hiermee is tevens de lokatie vastgelegd.

Bij de genoemde bestuurlijke overeenstemming zijn, behalve het aantal, geen randvoorwaarden gesteld. Dat is ook de reden dat in dit bestemmingsplan geen verdere voorwaarden zijn opgenomen dan de regeling die voor alle woningen van toepassing is (artikel 22).

12 De gemeente is van oordeel dat het wonen in het buitengebied wettelijk anders is dan het wonen in een bebouwde kom. Het merendeel van de bewoners is in het buitengebied opgegroeid en heeft er altijd gewoond. Voor hen is een ruim erf en het houden van allerlei dieren en materiaal een vanzelfsprekende zaak. Een ander deel is juist om die reden in het buitengebied gaan wonen. Hiervoor is het wel nodig om over wat meer bijgebouwen te kunnen beschikken. Het gemeentebestuur heeft er bewust voor gekozen om deze wijze van wonen ook in de toekomst mogelijk te maken. Hierbij is echter uitdrukkelijk gekozen voor het uitgangspunt van slechts een beperkt deel van het erf in aanmerking komt voor het oprichten van bijgebouwen en dat van dat deel slechts maximaal 15% mag worden gebruikt voor bijgebouwen. Het gemeentebestuur is van mening dat een dergelijk beleid uit stadsbouwkundige overwegingen verantwoord is. Daarom is deze regeling niet aangepast.

G. Mestopslag.

Met gemeentelijk beleid ten aanzien van mestopslag sluit in hoofdlijnen aan bij het daaromtrent geformuleerde provinciaal- en rijksbeleid. Wel is de commissie van mening dat voor wat betreft de voorgestane nadere uitwerking meer aansluiting moet worden gezocht bij het in de beleidsregels geformuleerde beleid.

H. Burgervoorzieningen.

1. Toekenning van de bestemming woondoeleinden.

In de toelichting wordt op bladzijde 11 gesteld dat alle in het buitengebied aanwezige woningen een positieve bestemming hebben gekregen.

Naar de mening van de commissie wordt in dit verband ten onrechte voortgegaan aan de vraag of het in alle gevallen gaat om in redelijke staat verkerende woningen. De commissie heeft de indruk dat dit niet altijd het geval is.

De commissie adviseert om overeenkomstig de beleidsregels alleen de in redelijke staat verkerende woningen tot burgervoorzieningen te bestemmen en de toelichting en eventueel de planbaart almede plandeelvergrotingen op dit punt aan te passen.

2. Wijzigingsbevoegdheden.

Voor de kleine kern Hoogeweg is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om ter plaatse een vijftal woningen te bouwen. Een motivering voor de noodzaak van een dergelijke regeling wordt geacht. Bovendien ontbreken heldere randvoorwaarden.

De commissie adviseert om de noodzaak tot het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de bouw van een 5-tal woningen nader te motiveren.

3. Bijgebouwen.

De regeling ten aanzien van bijgebouwen wijkt aanzienlijk af van het provinciale beleid. De oppervlakte van de bijgebouwen is namelijk gekoppeld aan de oppervlakte van het erf, waarbij de maximale oppervlakte van 50 m² (aanzienlijk) wordt overtroffen.

De commissie is van mening dat de bijgebouwenregeling aan de beleidsregels moet worden aangepast.

I. Bedrijven.

1. Beleid.

In de toelichting wordt gesteld dat bedrijven die in het vorige bestemmingsplan eveneens waren opgenomen en de bedrijven waar anderszins een planologische regeling voor is getroffen in dit plan een positieve bestemming hebben gekregen. Tevens is voor die bedrijven een uitbreidingsmogelijkheid van 10 à 15% opgenomen. Ten behoeve van verdere uitbreidingsmogelijkheden is een procedure ex artikel 11 W.R.O. opgenomen.

De commissie kan instemmen met het positief bestemmen van de bedrijven die ook reeds ten tijde van het vorige plan aanwezig waren.

- 13 De opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor uitbreiding van de bestaande bedrijven buiten het bebouwingsvlak is thans gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden, namelijk:
- mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan natuur en landschap en aan nabijgelegen woonbebouwing, waarbij ook rekening wordt gehouden met de verkeersaantrekkende werking;
 - de uitbreiding mag niet groter zijn dan 50% van de bestaande bebouwing.
- Wat betreft het te voeren beleid ten aanzien van bedrijven die niet positief zijn bestemd wordt het volgende opgemerkt dat deze bedrijven niet geweerd konden worden op basis van de gebruiksvoorwaarden. De betrokkenen hebben bericht gehad dat geen uitbreiding zal worden toegestaan.
- Ten aanzien van de systematiek van het bestemmen van bedrijven is het plan aangepast. Uit oogpunt van flexibiliteit is er niet voor gekozen om alle bedrijven een gedurende (sub-)bestemming toe te kennen. Ten einde een te grote uitwisselbaarheid, met alle mogelijke negatieve consequenties van dien, te voorkomen is thans een relatie gelegd met de Staat van Inrichtingen. De bestaande bedrijven kunnen blijven functioneren. Bij bedrijfsbeëindiging en/of verandering zijn uitsluitend bedrijven toegestaan die voortkomen in de categorieën 1 t/m 3 van de Staat van Inrichtingen.

- 14 De autosloperij aan de Jan Prengerweg betreft een jarenlange bestaande situatie. Aangezien de gemeente geen mogelijkheid ziet het bedrijf te saneren is gekozen voor een positieve bestemming. Dit wordt planologisch acceptabel geacht en is het tevens mogelijk om sturend te kunnen optreden.

- 15 Voor het terrein dat in het streekplan wordt voorgestaan bij Slagsharen blijkt in de praktijk geen belangstelling te bestaan, dit in tegenstelling tot het gebied grenzend aan het terrein van Van de Kout. Dit is één van de redenen om voor de verdere uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten nabij Slagsharen te kiezen voor uitbreiding van het terrein van Van de Kout in noordelijke richting en de bedoelde lokatie bij Slagsharen niet tot ontwikkeling te brengen. De tweede reden is de realisatie van de Bonte Wever. Een bedrijven-terrein vlak bij dit recreatief gebeuren wordt minder wenselijk geacht. Nog een reden is dat hierdoor een concentratie van bedrijvigheid kan worden bewerkstelligd.

13. De opgenomen wijzigingsbevoegdheid is naar haar oordeel echter alleen acceptabel als duidelijke randvoorwaarden worden opgenomen. Overigens ontbreekt naar de mening van de commissie in het plan ten onrechte het beleid dat de gemeente zal gaan voeren ten aanzien van de bedrijven die niet positief zijn bestemd.
2. Systematiek.

Alle in het buitengebied aanwezige bedrijven vallen onder de bestemming "Bedrijfsdoeleinden -Bd", zonder differentiatie binnen deze bestemming. Naar de mening van de commissie is dit ongewenst. Zij is van mening dat overeenkomstig de beleidsregels, aan de verscheidene bedrijven een specifieke, op het bedrijf toegesloten (sub)bestemming moet worden toegekend. Dit ter voorkoming van een te grote uitwisselbaarheid met alle negatieve consequenties van dien.

Wel zou voor het verkrijgen van flexibiliteit een wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O. kunnen worden opgenomen voor andere vormen van bedrijvigheid. Als criteria zouden daarbij moeten gelden dat het bedrijven betreft die qua aard, hinder en omvang hooguit gelijkwaardig zijn aan het bestaand bedrijf en dat de wijziging niet leidt tot een onevenredig aantasting van natuur- en landschap. Indien het om situaties gaat waarbij de bestaande activiteiten moeilijk te verenigen zijn met omliggende bestemmingen zou bovendien moeten worden bepaald, dat alleen bedrijven met minder negatieve invloed zich ter plaatse mogen vestigen.

Tot slot wijst de commissie erop dat de huidige bestemming "bedrijfsdoeleinden" als gevolg van het ontbreken van een omschrijving in feite meer toekomt aan de bestemming "industrieel terrein".

De commissie adviseert om de regeling ten aanzien van de niet-agrarische bedrijven overeenkomstig de beleidsregels aan te passen.

3. Autosloperij

De autosloperij aan heeft een positieve bestemming gekregen. Een plan dat betrekking had op deze autosloperij is ook reeds eerder in de commissie behandeld. Naar aanleiding van die behandeling heeft de commissie (de voormalige Werkgroep Klein Bedaad) het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 16 maart 1984, nr. 6873 geadviseerd om het plan niet verder in procedure te brengen.

De commissie betreurt het dat er sinds die tijd geen verdere maatregelen zijn getroffen en dat de situatie in feite alleen maar is verslechterd. De commissie ziet geen aanleiding om terug te komen op haar advies d.d. 16 maart 1984, nr. 6873 en adviseert derhalve om in de autosloperij niet positief te bestemmen.

4. Industrieel terrein ten noordoosten van Schuinesloot.

Voor een gebied ten noordoosten van Schuinesloot is overeenkomstig het structuurplan Slagsharen de bestemming "Bedrijfsdoeleinden-Bi (industrieel terrein)" opgenomen. Gedeeltelijk zijn deze gronden bedoeld voor het ter plaatse aanwezig metaalconstructie- en handelsbedrijf van Daar-naast bleef het plan de mogelijkheid voor de vestiging van andere bedrijven. Voorts is ten behoeve van de uitbreiding van het terrein nog een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 W.R.O. opgenomen.

15.

De regeling met betrekking tot de bestemming bedrijfsdoeleinden is aangepast. Nieuwe bedrijven zijn toegestaan tot en met categorie 4 van de Staat van Inrichtingen, met een vrijstelling voor categorie 5. Voor de bestaande bedrijven aan de Dedensvaartseweg-zuid 59 en de Hoogveenseweg 5 geldt een nevenbestemming voor de bedrijfsvoering zoals die wordt uitgevoerd op het moment van de torvisielegging van het ontwerp-plan.

16 Tijdens de behandeling van het ontwerp-bestemmingsplan in de commissie is van gemeentewege gesteld dat de gemeente Hardenberg niet voornemens is een actief saneringsbeleid te gaan voeren met betrekking tot de verspreide zomershuisjes en individuele stacaravans. Wel is het gemeentebestuur van mening dat in een aantal gevallen, genoemd in de toelichting, geen enkele uitbreiding gewenst is, hetgeen wel mogelijk is bij plaatsing onder het overgangerecht. Ten einde dit te voorkomen zijn ook deze huisjes positief bestemd, waarbij iedere vergroting is uitgesloten.

17 Met betreft hier enkele uitbreidingen in het gebied bij Rheeze-Diffelen. Deze uitbreidingen zijn ook aangegeven in het Intergemeentelijke Structuurplan Avereest, Gramsbergen en Hardenberg. Bij de afweging of uitbreiding hier al dan niet mogelijk is, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de landschappelijke kenmerken van het gebied moeten worden gehandhaafd en zo mogelijk versterkt. Deze kenmerken zijn:
 - een en zuid-oost, noord-westelijke richting lopende blokverkeering;
 - een sterke afwisseling tussen open en gesloten gebieden;
 - de diverse doorkijkjes vanaf Grote Beltweg en Oldemeijerweg;
 - enkele geskaidenteerde terreintjes en de begrenzing van de Rheezebelten;
- regelmatig aanwezige volgroeiende houtwallen en bosranden.

Met landschapsopbouw kan versterking van de kenmerken van het

De commissie kan met het opnemen van de bestemming "bedrijfsdoeleinden" voor de huidige bedrijfsbebouwing van Van de Moot en de tussenliggende ruimte instemmen. Dit ten behoeve van het ter plaatse aanwezige bedrijf en eventuele andere plaatsgebonden bedrijvigheid voor Slagharen.

De commissie heeft echter ernstige bedenkingen tegen de verdere uitbreiding van het terrein in noordelijke richting.

Zij wijst in dit verband op de relatie met het streekplan waarin een andere locatie voor een industrieterrein (bij Slagharen) wordt voorgesteld. Naar haar oordeel komt de belangenafweging op grond waarvan (in tegenstelling tot het streekplan) gekozen is voor een locatie aan de Hoogveenseweg onvoldoende in de toelichting tot uiting.

De commissie is van mening dat de locatie voor een nieuw industrieterrein in de toelichting nader moet worden gemotiveerd. Vooralomgelyk houdt zij "met uitzondering van het landbouwschap" vast aan een locatie zoals die in het streekplan is opgenomen.

Ten aanzien van de planrechtelijke regeling merkt de commissie tot slot nog het volgende op.

Binnen de bestemming "Bedrijfsdoeleinden" zijn bedrijven tot en met categorie 5 toegestaan. Burgemeester en wethouders kunnen bovendien vrijstelling verlenen voor categorie 6-bedrijven. Een en ander betekent dat de minimale afstand tot een woning 100 meter respectievelijk 250 meter moet bedragen. Hieraan kan getoetst op de nabijgelegen burgerwoningen niet worden voldaan.

Hetzelfde geldt wellicht voor het industrieterrein nabij Lutten.

De commissie adviseert om de toegestane categorieën bedrijven aan te passen. In dit verband vraagt de commissie zich overigens af of als gevolg hiervan de reeds aanwezige bedrijven niet specifiek moeten worden bestemd. Dit tegen de achtergrond dat het mogelijk gaat om bedrijven die op grond van de bedrijfstijf tot de categorie 5 moeten worden gerekend.

J. Recreatie.

1. Zomershuisjes/stacaravans.

Uit de toelichting blijkt dat de in het buitengebied aanwezige zomershuisjes en individuele standplaatsen voor stacaravans positief zijn bestemd.

De commissie acht dit niet juist. Zij wijst er op dat gedeputeerde staten reeds enkele verzoeken tot algehele vernieuwing van dergelijke zomershuisjes hebben geweigerd. Naar de mening van de commissie dient het beleid ten aanzien van verspreide zomershuisjes en individuele standplaatsen voor stacaravans te zijn gericht op sanering.

Het zonder meer positief bestemmen van alle verspreide zomershuisjes en stacaravans past daar niet in.

De commissie adviseert om het beleid ten aanzien van verspreide zomershuisjes en individuele stacaravans aan te passen en te richten op sanering. Het gemeentelijk beleid ware daarop af te stemmen.

2. Campings.

17. De grote recreatieterrains waarvoor afzonderlijke plannen gelden zijn buiten dit plan gelaten. Wel zijn voor een aantal aanwezige campings uitbreidingsmogelijkheden in het onderhavige plan opgenomen. Maar het oordeel van de commissie diene de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande campings (met name voor het gebied Rheeze-Diffelen) beter te worden gemotiveerd.

gebied worden verkregen. Uitbreiding van campings geeft soms mogelijkheden deze gewenste landschapsbouw te realiseren.

De campings dienen ten aanzien van de landelijke gebieden die in het intergemeentelijk structuurplan zijn aangemerkt als zone IV een afstand in acht te nemen van minimaal 100 m (meest voorkomende kavelbreedte in dit gebied).

Onderlinge afstand tussen begraafplaats en camping minimaal 100 m. Handhaven doorgraszone tussen verblijfsrecreatieclusters en de boswachterij.

Het toepassen van deze uitgangspunten heeft geleid tot de op de plankaart aangegeven uitbreidingsmogelijkheden, die overigens van een deraate bescheiden omvang zijn dat dit niet strijdig wordt geacht met het streekplan, waarin staat: "In het gebied lange de Reest en de Vecht wordt gestreefd naar consolidatie en verblijfs-recreatieve voorzieningen".

Het gemeentelijk beleid past in de visie van de "Vierde Nota over de ruimtelijke Ordening" waarin het benutten en versterken van de eigen kwaliteiten (waaronder hun economische potenties) een centraal uitgangspunt vormt.

In het ontwerp-bestemmingsplan is een zestal kleine kampeerterreinen positief bestemd. Deze terreinen beschikken over een exploitatievergunning. Uitbreiding van de capaciteit wordt niet voorgestaan. Daarvan is per terrein het maximale aantal kampeermiddelen aangegeven. Deze zijn conform de exploitatievergunning.

Het natuurkampeerterrein is geregeld in de plandeelvergroting en in de daarbij behorende legenda opgenomen. De aangegeven lokatie is aangepast.

18 Bij de beantwoording van opmerking no. 4 (open landschap) is gesteld dat de prioriteit gelegd is bij de agrarische belangen. Dit geldt evenzeer met betrekking tot de motorsport.

19 - De geluidkaarten zijn aan het plan toegevoegd.
- De zonering van bedoelde A-inrichtingen is nog niet bekend.

20 - De toelichting is aangevuld voor wat betreft de wijzigingsbevoegdheid om de zandwinlokatie bij Kloosterhaar en Colendoorn uit te breiden.

- De lokaties waarvan nu is gebleken dat de winning niet binnen de planperiode zal worden beëindigd hebben alsnog de bestemming zandwinning gekregen. Dit betreft twee winningen ten noordoosten van Kloosterhaar en de winning bij Sibculo.

In de plantoelichting is wel aandacht besteed aan de gemeentelijke zienswijze na beëindiging van de zandwinning.

Van belang daarbij is de relatie met het geldende rijk- en provinciale beleid op dit punt.

Ten aanzien van de wel in het plan opgenomen kleine kampeerterreinen is de commissie van mening dat het beleid zou moeten zijn gericht op sanering. In ieder geval is verdere uitbreiding niet gewenst.

Tot slot wijst de commissie er op dat het natuurkampeerterrein verkeerd is aangegeven. Bovendien ontbreekt de aanduiding op de legenda.

3. Motorcrossen.

Uit de toelichting valt een aantal punten op te maken dat er naar de mening van de gemeente in Hardenberg geen plaats is voor een regionale cross-terrein. Voorts is gesteld dat het illegale crosssterrein bij Sibculo niet voor een positieve bestemming in aanmerking komt.

De commissie onderschrijft de visie ten aanzien van het illegale crosssterrein nabij Sibculo volledig. Voordat tot sanering van dergelijke terreinen kan worden overgegaan is het van belang dat er een regionaal crosssterrein tot stand komt. De commissie betreurt in dit verband de stellingname van de gemeente. In Hardenberg ligt namelijk één van de weinige geschikte locaties voor een regionaal crosssterrein in Overijssel.

De commissie adviseert om het gemeentelijke standpunt ten aanzien van het regionale motorcrosssterrein in het belang van de oplossing van de problematiek nog eens te bezien.

K. Geluidshinder.

1. Kaarten.

In toelichting en voorschriften wordt verwezen naar kaarten waar op de 50-respectievelijk 60 dBA-isofoon staat aangegeven. Deze kaarten zijn niet bij het plan gevoegd.

De commissie adviseert om de geluidkaarten alsnog aan het plan toe te voegen.

2. Zonering.

Gesteld wordt dat in het buitengebied geen A-inrichtingen voorkomen en dat derhalve alleen rekening moet worden gehouden met verkeers- en spoorweglawaal.

Deze stellingname is naar de mening van de commissie niet geheel juist. Grenzend aan het plan buitengebied komen namelijk enkele A-inrichtingen voor die moeten worden gezoneerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het industrie-terrein Nieuwe haven en de Diamant betonindustrie. Naar het zich laat aanzien zal deze zonering zich over een deel van het buitengebied uitstrekken. De commissie adviseert om de zonering van buiten het plan gelegen A-inrichtingen in het plan op te nemen.

L. Zandwinning.

Het gemeentelijke beleid ten aanzien van zandwinning, zo wordt in de toelichting gesteld, is erop gericht dat alleen de locaties welke gedurende de gehele planperiode (10-12 jaar) voor zandwinning worden gebruikt de bestemming "zandwinning" krijgen.

18.

19.

20.

-10-

uit conform de verleende concessie. De overige winningen zo blijkt uit de plankart krijgen of de bestemming "degreecreatie" of "natuurgebied".

Ten aanzien van dit beleid merkt de commissie het volgende op.

Op de eerste plaats constateert zij dat de toelichting en de plankart niet geheel met elkaar in overeenstemming zijn.

Voor een aantal zandwinningen is namelijk de bestemming ruimer dan de verleende concessie. Het betreft hier de winning nabij Kloosterhaar en de winning bij Colledoord. Voor beide locaties zijn op de plankart ruimere winningmogelijkheden opgenomen. Overigens kan de commissie hiermee geteld op het streekplan wel instemmen. In het streekplan worden deze gebieden namelijk aangeduid als "zandwinningzone A".

Ten aanzien van de overige winningen merkt de commissie op dat het zeer de vraag is of deze gedurende de planperiode zullen worden beëindigd. Voor een deel van de winningen is dit zeker niet het geval. Het toekennen van de bestemming "natuurgebied" voor deze winningen acht de commissie dan ook niet juist. Het betreft hier met name de winning en die in het kader van het streekplan vallen onder de aanduiding "zandwinningzone A". In dit verband kan nog worden gewezen op de verhoogde provinciale taakstelling ten aanzien van de winning van beton- en metselzand en het feit dat de provincie binnenkort een begin zal maken met het opstellen van een interimnota beton- en metselzand.

De commissie adviseert om in de toelichting op het plan meer rekening te houden met het toekomstige beleid ten aanzien van zandwinning en om alleen in die gevallen waarbij het vaststaat dat winning binnen de planperiode zal worden beëindigd te volstaan met het opnemen van een eindbestemming.

M. Watervinning.

De commissie onderschrijft de noodzaak tot het opnemen van een regeling ten behoeve van de watervinning. Zij wijst er evenwel op dat de winning brucht zowel in het Grondwaterbeschermingsplan als in het streekplan volop in discussie staat.

De commissie adviseert derhalve de begrenzing en de regeling ten aanzien van watervinning bij de vaststelling van het plan af te stemmen op de dan geldende inzichten. Eventueel zou daarvoor een wijzigingsbevoegdheid in het plan kunnen worden opgenomen.

N. Transportleiding.

Langs aardgasleidingen is een bebouwingsvrije zone opgenomen. Voor andere transportleidingen en ook voor hoogspanningsleidingen is dit niet geschied. De commissie adviseert om voor alle transportleidingen bebouwingsvrije zones op te nemen.

O. Veiligheidszone.

De commissie heeft de indruk dat de regeling ten aanzien van de veiligheidszone niet geheel in overeenstemming is met de huidige inzichten. Zij adviseert dan ook om ten aanzien van de veiligheidszone's contact op te nemen met het Ministerie van defensie.

21

- Op dit moment ontbreekt de nodige duidelijkheid en de tijd tot de vaststelling van het onderhavige plan is te kort voor een verantwoorde afweging. Indien nodig zal een planherziening plaatsvinden.

22

Voor alle transportleidingen zijn "bebouwingsvrije" zones opgenomen. Hierbij zijn de volgende afstanden gehanteerd:
 • aardgastransportleidingen (66,2 bar) 5 m aan weerszijden;
 • aardgastransportleidingen (40 bar) 4 m aan weerszijden;
 • hoogspanningsleidingen 25 m aan weerszijden.

23

Zie antwoord op reaktie no. 25.

24. Voorchriften.

In een afzonderlijk artikel (47) zijn de toetsingscriteria in de vorm van een beschrijving in hoofdlijnen opgenomen voor een aantal wijzigingsbevoegdheden, welke naar de mening van de gemeente een nadere omschrijving behoeven. Voor het overige zijn een aantal andere vrijstellings-/wijzigingsbevoegdheden nog nader aangescherpt.

Zoals uit het bovenstaande volgt is niet het beleid voor het hele plangebied in een beschrijving in hoofdlijnen verwoord. Alleen voor zover naar de mening van de gemeente zulks zinvol is, is dit alsnog gebeurd. Een en ander is ook in overeenstemming met het nieuwe Bro 1995 dat spreekt van: "alameda in voorkomend geval" een beschrijving in hoofdlijnen wordt toegevoegd. Voor het overige kan worden gewezen op de functie van de toelichting, die in samenhang met de voorschriften mede als uitgangspunt dient voor de beantwoording van de vraag of een betreffende vrijstellings-/wijzigingsbevoegdheid al dan niet moet worden toegepast.

Voor zover daartoe aanleiding en behoefte bestond is bij de betrokken bestemming het specifieke verboden gebruik expliciet genoemd. Alle andere vormen van strijdig gebruik worden gedekt door de algemene gebruiksbepaling.

Artikel 1.

Toegevoegd is het begrip normaal onderhoud.

Artikel 1 lid q en r.

Het onderscheid grond en niet-grondgebonden agrarisch bedrijf is in planologisch opzicht alleen van belang, voor zover op de plankaart een bouwvlak van de letteraanduiding "G" is voorzien. Dit is ook in de toelichting uiteengezet. In artikel 3 lid 5 onder d wordt met het oog hierop geregeld dat een grondgebonden agrarisch bedrijf (voor zover voorzien van deze letteraanduiding) een niet-grondgebonden activiteit mag ontwikkelen, voor zover dit niet meer dan 100 m² bedraagt.

Deze gebruiksbepaling geeft dus al aan wanneer een gemengd bedrijf in planologisch opzicht aanvaardbaar is.

De begripsomschrijvingen zijn niet aangepast.

Artikel 1 lid s.

Het begrip kampeermiddel is ongewijzig gelaten. De konstatering die in de begripsomschrijving ligt opgesloten, namelijk dat blijkbaar ook gekampeerd wordt in een "gevezen" voertuig, houdt uiteraard niet in dat zulks ook bevoorord zou moeten worden.

De begripsomschrijving is overigens op dit punt in overeenstemming met de in de kampeerwet gehanteerde begripsomschrijving kampeermiddel.

Artikel 3 lid 1 sub b, lid 5 sub d en lid 6.

Deze regeling maakt uitbreiding tot intensieve vormen van agrarische bedrijvigheid met toepassing van een vrijstellingsbevoegdheid mogelijk. De bedrijven, voor zover voorzien van de aanduiding "G" die qua omvang reeds meer dan 100 m² een niet-grondgebonden activiteiten uitoefenen, kunnen dit blijven doen. De voorschriften zijn met het oog hierop aangepast in die zin dat op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerp-plan bestaande niet-grondgebonden activiteiten kunnen worden voortgezet.

Voor het overige sluit deze regeling aan bij de zienswijze van de commissie.

24.

P. Voorchriften.

In de voorchriften zijn tal van vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden opgenomen. In slechts enkele gevallen is echter sprake van heldere randvoorwaarden waaraan dergelijke bevoegdheden getoetst moeten worden. De commissie adviseert om voor alle vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden heldere criteria en randvoorwaarden op te nemen.

Het verdient aanbeveling op het beleid voor het hele plangebied duidelijk uit te zetten in een "beschrijving in hoofdlijnen" met daaraan gekoppeld de bevoegdheid om het plan en artikel 11 W.R.O. te wijzigen voor zo ver dit in overeenstemming is met de "beschrijving in hoofdlijnen".

Voorts geeft de commissie uw college in overweging om naast de regeling in artikel 48 ook per bestemming het verboden gebruik op te nemen.

Artikel 1.

Gemist wordt een omschrijving van het begrip "normaal onderhoud". Overeenkomstig de beleidsregels ware zo'n omschrijving alsnog op te nemen.

Artikel 1, lid q en r.

Het verdient aanbeveling om de begrippen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven dusdanig te formuleren dat niet ieder gemengd bedrijf tot een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf moet worden gerekend. In dit verband verwijst de commissie naar de begripsomschrijving zoals die in "Op de celdde leest" is opgenomen.

Artikel 1, lid s.

Het als kampeermiddel beschouwen van aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voertuigen en dergelijke is ongewenst. Het leidt tot het gebruiken van allerlei afgedankte voertuigen en dergelijke voor dit doel. Landschappelijk bezien is dit af te keuren. De commissie adviseert dan ook om dit artikel te schrappen.

Artikel 3, lid 1 sub b, lid 5 sub d en lid 6.

Dit onderdeel is in de praktijk moeilijk te toepassen door onder andere de in artikel 1, lid q en r opgenomen begripsomschrijving. Immers, zodra reeds enige niet grondgebonden activiteiten aanwezig zijn wordt het bedrijf in de categorie niet-grondgebonden ingedeeld. Bovendien wordt voorbijgegaan aan het feit dat op een aantal met "G" aangeduide bouwblkken reeds grote, niet grondgebonden bedrijven aanwezig zijn.

Het verdient naar de mening van de commissie dan ook aanbeveling om dit artikel op dit punt anders te redigeren zodat, los van het feit of sprake is van een bestaand grondgebonden danwel niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, op een met "G" aangeduid bouwblok uitbreiding ten behoeve van een niet-grondgebonden agrarische bedrijfsruimte alleen mogelijk is nadat burgemeester en wethouders daarvoor vrijstelling hebben verleend. Wel zou dan niet iedere uitbreiding -hoe klein dan ook- aan een vrijstelling moeten worden gekoppeld.

Voor het overige verwijst de commissie naar het gestelde onder F2.

Arti. 1 d lid.

In de toelichting is reeds uiteengezet dat in het buitengebied een dierepensioen als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf voorkomt. In verband hiermee is, aldus de toelichting, het agrarisch bouwloot van de aanduiding "dierepensioen" voorzien en waar sprake is van hoofdactiviteit is deze als zodanig bestemd. Artikel 3 lid 1 d is dan ook niet gewijzigd op dit punt.

Artikel 3, lid 3 sub b.

De criteria op grond waarvan medewerking kan worden verleend voor de bouw van een tweede agrarische bedrijfsruimte zijn aangevuld conform de richtlijnen van de provincie. Toegevoegd zijn: de arbeidsbehoeften bedraagt in principe 1,75 voltijdse arbeidskracht en de afstand van de 2e bedrijfsruimte tot het hoofdbedrijfsgebouw bedraagt maximaal 25 m.

Artikel 4 lid 3 sub e.

Artikel 4 lid 3 sub e is, gelet op het bepaalde in artikel 4 lid 4 sub k, niet overbodig, zoals de commissie ten onrechte meent. Artikel 4 lid 3 sub e laat mestlo's toe tot een maximale oppervlakte van 1 ha, terwijl in artikel 4 lid 4 sub k mestlo's boven de gestelde maten aanvaardbaar zijn. De regeling van de opslag van mest is overigens in overeenstemming gebracht met het provinciale beleid.

Artikel 4 lid 3 sub g, 5 lid 3 sub b, 6 lid 3 sub f, 7 lid 3 sub a. De bepaling voor het exploren van delfstoffen of andere bodemschatten is beperkt tot winning van aardgas en aardolie. Bepaald is dat de hoogte niet meer dan 40 m mag bedragen.

Artikel 4 lid 4 sub A3.

Het wijzigingscriterium is geschrapt.

Artikel 4 lid 4 sub D, 6 lid 4 sub D.

De winning van delfstoffen en andere bodemschatten is beperkt tot de winning van aardgas en aardolie.

Artikel 4 lid 4 sub H.

De wijzigingsbevoegdheid voor de aanleg van terreinen voor modelvliegsport is geschrapt.

Artikel 4 lid 4 sub K.

De regeling van mestlo's is aangepast aan het provinciale beleid.

Artikel 3, lid 1 d.

Een dierepensioen is volgens de toelichting en de begripbepalingen geen agrarisch bedrijf. Naar het oordeel van de commissie zou het dan ook beter in een aparte bestemming zoals artikel 29 kunnen worden geregeld.

III

Artikel 3, lid 3 sub b.

Naar de mening van de commissie zou voor wat betreft de criteria op grond waarvan medewerking kan worden verleend aan de bouw van een tweede agrarische bedrijfsruimte aansluiting moeten worden gezocht bij de beleidsregels.

I

Artikel 3, lid 4.

I Zie het gestelde onder F3.

Artikel 4, lid 3 sub e.

De in dit artikel opgenomen bepalingen ten aanzien van de opslag van mest is in strijd met het provinciale beleid en bovendien gelet op het bepaalde in artikel 4, lid 4, sub k, overbodig.

I

Artikel 4, lid 3 sub g, 5 lid 3 sub b, 6 lid 3 sub f, 7 lid 3 sub a.

De bepaling voor het exploren van delfstoffen of andere bodemschatten is naar de mening van de commissie te onbegrensd.

II

Artikel 4, lid 4, sub A3.

Naar de mening van de commissie mag het vereiste dat bij nieuwvestiging de woning eerst moet worden gebouwd niet als wijzigingscriterium worden opgenomen.

I

Artikel 4, lid 4, sub D, 6 lid 4, sub D.

Aangegeven moet worden wat onder het winnen van delfstoffen en andere bodemschatten wordt verstaan. Naast de winning van aardolie en aardgas zouden hier ook andere zaken als bijvoorbeeld zandwinning toegerekend kunnen worden. De commissie gaat er echter vanuit dat alleen wordt bedoeld op de winning van aardgas en aardolie.

II

Artikel 4, lid 4, sub H.

Van aanleg van een terrein voor modelvliegsport kunnen grote nadelige consequenties voor de omgeving uitgaan. De commissie is dan van mening dat eerst na een gedegen onderzoek met een dergelijke locatie kan worden ingestemd. Een planherziening ligt, gelet op de mogelijke gevolgen, in de rede.

II

Artikel 4, lid 4, sub K.

Ten onrechte is in deze bepaling geen maximale inhoudsmaat voor mestlo's opgenomen.

Overigens zou naar de mening van de commissie tevens als randvoorwaarde moeten worden opgenomen dat vestiging in het buitengebied alleen toelastbaar is als vestiging op het bouwvlak om milieu-hygiënische danwel fysieke redenen niet mogelijk is en

- uitbreiding van het betreffende bouwvlak geen oplossing biedt;
- geen sprake is van procesmatige verwerking;
- vestiging van de mestopslagplaats ter plaatse milieuhygiënisch en landschappelijk acceptabel is.

Tot slot merkt de commissie ten aanzien van het vereiste van een ontsluitingsweg van minimaal 4,00 meter breedte op, dat een dergelijke bepaling een ernstige beperking voor het realiseren van grotere opslagvoorzieningen tot gevolg heeft. Het is immers zo dat de landbouwwegen in uw gemeente doorgaans niet deze breedte hebben.

De commissie adviseert uw college dan ook om dit vereiste te schrappen dan wel aan te sluiten bij de meest voorkomende wegbreedte van verharde platte-landsweegen (3,00 tot 3,50 m), zodat de wegbreedte een niet al te grote belemmering vormt. Tot slot wijst zij erop dat de maximale inhoud op grond van de beleidsregels 5000 m³ mag bedragen. Voor het overige verwijst zij naar het gestelde onder G.

Artikel 5, lid 1, 7 lid 1, 8 lid 1.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de bestemming "agrarisch gebied" worden mestopslagplaatsen naar de mening van de commissie binnen deze bestemming bij recht toegestaan. De commissie acht dit niet gunst.

Artikel 5, lid 2, sub b.

De toegestane maximale hoogte van perceel- en erfcheidingen (1 m) is wat aan de lage kant.

Artikel 5, lid 3, sub b.

Zie artikel 4, lid 4, 3 sub g.

Artikel 5, lid 4, sub c en lid 5.

Naar de mening van de commissie is het niet juist om binnen deze bestemming een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor de aanplant van bos. Dit temeer omdat één en ander in lid 5 als een verboden gebruik wordt aangemerkt. Wanneer gebieden als "open landschap" worden bestemd heeft dit tot gevolg dat ze open moeten blijven en er derhalve geen bossen in mogen worden aangelegd.

Artikel 6, lid 3, sub d.

Voor de opslag van mest ware niet een vrijstellings- maar een wijzigingsbevoegdheid op te nemen. Voor het overige verwijst de commissie naar het gestelde onder artikel 4, lid 4, sub b.

Artikel 7, lid 5, sub b.

Niet duidelijk is wat met dit artikel wordt bedoeld.

Artikel 5 lid 1, 7 lid 1, 8 lid 1.
Deze bestemming is vervallen.

Artikel 5 lid 2 sub b.
Idem.

Artikel 5 lid 4 sub c en lid 5.
Idem.

Artikel 6 lid 3 sub d.
De vrijstellingsbevoegdheid inzake mestopslag is veranderd in een wijzigingsbevoegdheid.

Artikel 7 lid 5 sub b.
Normale, gebruikelijk agrarische bedrijfsvoering tot 20 cm moet zonder meer mogelijk zijn.

Artikel 7, lid 5, en artikel 8, lid 5.

In deze artikelen wordt een aantal werken en/of werkzaamheden tot het verboden gebruik gerekend. Op zich is dit, als bij voorbaat vaststaat dat die werken en/of werkzaamheden te allen tijde onverenigbaar zijn met de bestemming mogelijk. Het Groot besaad is er echter evenwel niet van overtuigd dat dit voor alle in deze artikelen genoemde gevallen zo is. Bovendien constateert zij in een enkel geval discrepantie tussen het in deze artikelen opgenomen verboden gebruik en het aanlegvergunningstelsel.

Zij wijst in dit verband bijvoorbeeld op artikel 7, lid 5 sub c en artikel 7, lid 7 sub c.

De commissie adviseert om deze regeling nog eens kritisch te bezien en zo nodig aan te passen.

Artikel 7, lid 7, sub a.

De commissie adviseert uw college om in dit geval een minimum maat voor oppervlakteverharding op te nemen welke niet aanlegvergunningplichtig is. Dit om te voorkomen dat voor iedere verharding, hoe klein dan ook, een dergelijke vergunning moet worden gevraagd.

Artikel 7, lid 5, sub b en artikel 7, lid 7, sub f.

Ook deze artikelen zijn niet geheel met elkaar in overeenstemming. Bovendien acht de commissie de verbijzondering voor wat betreft de Ontgrondingenwet in dit geval niet juist.

Artikel 8, lid 8, artikel 9, lid b, artikel 10, lid 7.

Voor deze activiteiten dient het vereiste van een verklaring van geen bezwaar te worden opgenomen.

Artikel 8, lid 7, sub a.

De passage "Buiten het op de kaart aangegeven bouwvlak" kan vervallen. Het agrarisch bouwperceel behoort immers niet tot de bestemming.

Artikel 8, lid 7, sub d en e.

Deze artikelen kunnen worden samengevoegd.

Overigens is de commissie van mening dat het scheuren van grasland ook aanlegvergunningplichtig zou moeten worden gesteld.

Artikel 9.

Het is beter om te spreken van landschaps- en natuurbehoud. De huidige doeleindenomschrijving is te beperkt daar veel met deze bestemming aangegeven gebieden ook met bos zijn bedekt en ook een zekere betekenis voor de houtproductie en het recreatieve medegebruik hebben. Dit ware in de doeleindenomschrijving tot uiting te brengen. Het behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden blijft evenwel de primaire doelstelling.

Artikel 7 lid 5 en artikel 8 lid 5.
Landbouwontsluitingswegen en kavels wegen zijn geen identieke begrippen. In de begripsomschrijvingen zijn ze nader omschreven.

Artikel 7 lid 7 sub a.
Een minimum maat van 150 m² voor oppervlakteverharding is thans niet meer aanlegvergunningplichtig gesteld.

Artikel 7 lid 5 sub b en artikel 7 lid 7 sub f.
Toegevoegd is de zinende: "tot een diepte tussen 20 cm en 50 cm".

Artikel 8 lid 8, artikel 9 lid b, artikel 10 lid 7.
Gelet op het feit dat het advies van Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie voor het verlenen van een aanlegvergunning is vereist, bestaat geen behoefte om ook nog eens een verklaring van geen bezwaar bij Gedeputeerde Staten aan te vragen. Overigens wordt door de commissie de noodzaak hiertoe niet onderbouwd.

Artikel 8 lid 7 sub a.
De passage "Buiten het op de kaart aangegeven bouwvlak" is vervallen.

Artikel 8 lid 7 sub d en e.
Het gebied is reeds dermate gekultiveerd dat een aanlegvergunning niet noodzakelijk wordt gezocht. Voor het overige zijn de artikelen om redactionele redenen niet samengevoegd.

Artikel 9.

In de doeleindenomschrijving is de functie van de houtproductie en het recreatieve medegebruik opgenomen. De overige opmerking van de commissie met betrekking tot de formulering landschaps- en natuurbehoud is niet gevolgd, aangezien ook het herstel een belangrijke functie vervult.

Artikel 9, lid 4, sub k.

Het is in dit geval niet juist om, mede gelet op het gestelde in artikel 9, het vellen en rooien van houtopstanden tot het verboden gebruik te rekenen. Het is immers dikwijls noodzakelijk dat in het kader van het beheer houtopstanden geveld moeten worden.

I Het opnemen van een aanlegvergunning is dan ook meer voor de hand liggend.

Artikel 9, lid 7, sub c.

De intentie van dit artikel sluit aan bij het provinciale beleid. De commissie adviseert uw college echter dit artikel niet als zodanig op te nemen maar te bepalen, dat voor genoemde categorie werken een collectieve aanlegvergunning kan worden verleend.

I Artikel 10, lid 1.

In de doeleindomschrijving komen de houtteelfunctie en het recreatieve medegebruik onvoldoende tot uiting. Bovendien zou het verschil met artikel 9 nadrukkelijk tot uiting moeten komen.

II Artikel 10, lid 1 en lid 24.

Het verdient aanbeveling om het hondendressuurterrein afzonderlijk te bestemmen.

III Artikel 10, lid 5, sub i.

Het is niet juist om het rooien en vellen van houtopstanden onder het verboden gebruik te brengen. Dit voorschrift kan dan ook komen te vervallen. Het opnemen van een aanlegvergunning ligt in de rede.

I Artikel 10, lid 7.

Dit artikel zou kunnen worden uitgebreid met het gestelde onder artikel 9, lid 7, sub c.

II Artikel 10, lid 5, sub f en artikel 10, lid 7.

I Deze artikelen zijn met elkaar in strijd. Geadviseerd wordt de artikelen op elkaar af te stemmen.

Artikel 19.

Bodemexploitatie is een vrij breed begrip. De commissie gaat er vanuit dat wordt bedoeld op aardolie en aardgaswinning. Het verdient aanbeveling de bestemmingsomschrijving hierop aan te passen.

I Artikel 20, lid 2.

I Voor een aantal leidingen is geen bebouwingsvrije strook opgenomen. De commissie acht dit wel noodzakelijk.

Artikel 9 lid 4 sub k.

Het verboden gebruik van het rooien en vellen is naar aanleiding van de toegevoegde functie van houtproductie in de bestemmingsomschrijving veranderd in een aanlegvergunning.

Artikel 9 lid 7 sub c.

Aan de opmerking van de commissie om een kollektieve aanlegvergunning voor te schrijven, is tegemoet gekomen.

Artikel 10 lid 1.

In de bestemmingsomschrijving is de houtteelfunctie en het recreatieve medegebruik duidelijk geformuleerd en het verschil met artikel 9 nadrukkelijker aangegeven.

Artikel 10 lid 1 en lid 24.

Aangezien hier sprake is van een ondergeschikt medegebruik is de suggestie van de commissie om het hondendressuurterrein afzonderlijk te bestemmen, niet gevolgd.

Artikel 10 lid 5 sub i.

Het vellen en rooien van houtopstand is thans aan een aanlegvergunning gebonden.

Artikel 10 lid 7.

Dit artikel is reeds conform het gestelde onder artikel 9 lid 7 sub c.

Artikel 10 lid 5 sub f en artikel 10 lid 7.

Het verharde van zandwegen is thans aan een aanlegvergunning gebonden.

Artikel 19.

De bodemexploitatie is in de bestemmingsomschrijving beperkt tot de winning van aardolie en aardgas.

Artikel 20 lid 2.

Aanpassing op dit punt heeft plaatsgevonden.

A lid 1.
Het ontwerp van een bestaand bedrijf, waar deze activiteit een ondergeschikt onderdeel uitmaakt van de woning. Thans is dit bestemd als woning.

Artikel 22 lid 3.
Blijkens Kroonuitspraak van 20 juni 1985 nr 26 Borsele is het aanvaardbaar naast de bestaande oppervlakte van bijgebouwen van 40 m² de bouw van hokken, rennen, volières en kassen toe te staan. Het wordt juist geacht de gezamenlijke oppervlakte van deze bijgebouwen niet alleen uit te drukken in vierkante meters, doch ook te relateren aan de oppervlakte van het erf van de woning. In de toelichting is vermeld dat de gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen niet meer dan 15% van het bijgebouwen terrein mag betreffen. Gelet op deze randvoorwaarde wordt voorkomen dat het bijgebouwen terrein volgebouwd zou kunnen worden. In de voorschriften is deze norm volledigheidshalve alsnog opgenomen. De voorschriften zijn, gelet op de Kroonuitspraak, derhalve niet aangepast.

Artikel 22.
In de voorschriften is thans een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van omzetting in een agrarisch bouwperceel.

Artikel 23 lid 3 sub a.
De woningopplitsing is thans geregeld via een wijzigingsbevoegdheid. Bovendien mag geen uitbreiding plaatsvinden van de bestaande bebouwing. Overigens is de hoofdvorm al veiliggesteld.

Artikel 24.
In de bestemmingsomschrijving is aan de bestemming bijzondere doeleinden toegevoegd dat het betreft onderhoudsruimten ten behoeve van de bestemming bos/natuurgebied.

Artikel 25.
De passage "zoals dit luidt op de terinzagelegging van het ontwerp-bestemmingsplan" is vervallen.

Artikel 30 lid 4.
Het oprichten van een verkoopspunt voor LPG is thans gekoppeld aan het advies van de Inspecteur Milieuhygiëne.

Artikel 22, lid 1.

De noodzaak tot het in de doeleindensomschrijving opnemen van de mogelijkheid tot het toestaan van een garagebedrijf ontgaat de commissie. Zij acht dit niet gewenst.

II

Artikel 22, lid 3.

De maatvoeringen in dit artikel waren in overeenstemming te brengen met de provinciale beleidsregels.

I

Artikel 22.

De commissie geeft uw college in overweging om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen op grond waarvan de omzetting in een agrarisch bouwperceel mogelijk wordt gemaakt en daarbij advies in te winnen van de directeur L.N.O.

III

Artikel 23, lid 3, sub a.

Voor woningsplitsing dient een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 W.R.O. te worden opgenomen. Daarbij dienen tevens duidelijke criteria, zoals het behoud van het karakter, in acht te worden genomen.

Voor het overige verwijst de commissie naar het gestelde ten aanzien van artikel 22, lid 3.

I

Artikel 24.

Het bouwperceel van Staatsbosbeheer aan de Omserveg 24 wordt bestemd als maatschappelijke doeleinden c.q. bijzondere voorzieningen (Mbv). Het is naar het oordeel van de commissie beter om een bouwplot toe te kennen in relatie met de bestemming "bos" en "natuurgebied".

III

Artikel 26.

De in lid 1 opgenomen passage "zoals dit luidt ontwerp-bestemmingsplan" kan komen te vervallen.

Zie verder het gestelde onder I.

I

Artikel 27.

Zie het gestelde onder I3.

Artikel 28.

Zie het gestelde onder I4.

Artikel 30, lid 4.

Het verdient aanbeveling deze vrijstellingsmogelijkheid te koppelen aan een advies van de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu.

II

-17-

Artikel 31, lid 3.

I De commissie is van mening dat een tweede bedrijfswoning alleen acceptabel is als dat uit een oorspronkelijk van bedrijfsvoering noodzakelijk is. Voor het overige adviseert zij de daarbij te hanteren criteria in overeenstemming te brengen met de beleidsregels.

II Het invloeden van een advies van de consultant voor handel, ambacht en diensten acht zij voor de hand liggend.

Artikel 32.

I De benaming van dit artikel is dezelfde als die van artikel 4. Dit schept verwarring.

II Bovendien is de commissie van mening dat een planondervergroting geen vermindering van doeleinden mag geven als deze bestemming al op de bestemmingsplan-kaart en in de voorschriften is beschreven. Voor wat betreft de inhoudelijke aspecten verwijst de commissie naar het gestelde onder II en IV. De commissie adviseert dit artikel aan te passen.

Artikel 34.

I De noodzaak tot de bouw van een bedrijfswoning is de commissie niet duidelijk.

Artikel 35, lid 2.

I In plaats van een maximale oppervlakte ware naar de mening van de commissie een maximale inhoudsmaat van 200 m² (inclusief bijgebouwen) op te nemen.

Artikel 35, lid 3, sub b.

III De commissie heeft ernstige twijfels of in dit geval een dergelijke bepaling uit planologisch opzicht relevant en derhalve acceptabel is.

IV Voor het overige verwijst de commissie naar het gestelde onder VI.

Artikel 36, lid 2 en artikel 37, lid 2.

I Een maximale oppervlakte ontbrekt ten onrechte.

Artikel 39.

II Het primair bestemmen van deze gronden tot waterstaatkundige doeleinden kan ernstige negatieve consequenties hebben voor de in het betrokken gebied aanwezige natuurlijke- en landschappelijke waarden. Gelet op de mogelijkheden die de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening biedt is een nevenschikking op z'n plaats. De redactie van dit artikel ware in deze zin aan te passen.

Artikel 42.

Zie het gestelde onder M.

Artikel 31 lid 3.

Het oprichten van een 2e bedrijfswoning is thans gebonden aan het advies van de Consultant voor Handel, Ambacht en Diensten. Toegevoegd is het criterium dat de arbeidsbehoeften van het bedrijf in principe 1,75 v.a.k. bedraagt. Voor het overige kan worden gewezen op de begripsomschrijving van een dienst/bedrijfwoning.

Artikel 33.

Het wordt niet onlogisch geacht eenzelfde bestemming op dezelfde wijze aan te geven.

Er is geen sprake van vermindering van de doeleinden. De in de planondervergroting geregelde bestemming agrarisch gebied laat met toepassing van artikel 11 maximaal 5 woningen toe, alsmede een industrieterrein.

De in artikel 4 geregelde bestemming agrarisch gebied kent daarentegen weer andere wijzigingsbevoegdheden. De voorschriften zijn derhalve niet aangepast.

Artikel 34.

De mogelijkheid van een bedrijfswoning is in overeenstemming met de bestaande situatie.

Artikel 35 lid 2.

De aard van de opmerking van de commissie geeft geen aanleiding de voorschriften aan te passen.

Artikel 35 lid 3 sub b.

De zienswijze van de commissie wordt niet gedeeld.

Artikel 36 lid 2 en artikel 37 lid 2.

Er bestaat geen planologische noodzaak de toiletgebouwen en dergelijke aan een oppervlaktemaat te binden. De nieuwe wetgeving Bro 1985 geeft trouwens ook deze ruimte aan de gemeente.

Artikel 39.

Overeenkomstig de zienswijze van de commissie is thans gekozen voor een nevenschikking.

Artikel 44.

Niet duidelijk is waarom bepaalde aanlegvoorschriften in dit artikel worden opgenomen. De commissie geeft er de voorkeur aan om dit per bestemming te regelen.

In sommige gevallen (bijvoorbeeld de aanleg van fietspaden) kunnen voorgestane werkzaamheden een wijziging van de bestemming tot gevolg hebben. De commissie is van mening dat dan niet kan worden volstaan met een aanlegvergunningstelsel, maar acht een wijzigingsbevoegdheid op z'n plaats.

Voorts is het de commissie niet duidelijk wat onder dagrecreatieve voorzieningen moet worden verstaan.

II

Tenaflette.

De commissie adviseert uw college bij de vaststelling van het plan met de gemakte opmerkingen rekening te houden. Het overleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening kan voor wat betreft de leden van de commissie als afgetond worden beschouwd.

De secretaris,

[Handwritten signature]
vz

Artikel 44.

De gemeente heeft ervoor gekozen een aantal aanlegvergunningen in één artikel op te nemen. Een en ander betreft de systematiek van de voorschriften.

De aanleg van fietspaden is thans geregeld in een algemene wijzigingsbevoegdheid. Er staat de gemeente een duidelijk beeld van het begrip dagrecreatieve voorzieningen voor ogen.

Dierst Gebouwen Werken en Terreinen
Directie Overijssel

450

Postcode 7100	2 2	11. 1988	Act.
Het College van Burgemeester en Wethouders van Hardenberg			
Postbus 500			
D 7770 BA HARDENBERG			

Uw brief

Onderwerp

Onderwerp-bestemmingsplan Buitengebied.

Uw kenmerk

Ons nummer

87-0091/126

Datum

19 januari 1988

Ref.: a. Mijn brief nr. 3-003/75, d.d. 14 november 1983.
b. Mijn brief nr. 86-003/125, d.d. 02 december 1986.

Naar aanleiding van het met uw brief, kenmerk 12/7503 van 30 november 1987, toegezonden ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied bericht ik u het volgende:

1. Met referte a heb ik u geïnformeerd over de veiligheidszones, die ten opzichte van het in de Gemeente Ommen aan de Coevordensweg gelegen militair complex Stegerveld in acht genomen dienen te worden, alsmede over de voor deze zones geldende beperkingen. Met referte b heb ik, in het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan Buitengebied, deze informatie tevens doen toekomen aan het Raadgevend Ingenieursburo Ir. R. Hajema en Partners B.V.

2. Dezerzijds is geconstateerd dat de onderhavige veiligheidszones niet geheel juist zijn weergegeven op de plankaart van het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied. In verband hiermee zend ik u hierbij een afschrift van een fragment van de plankaart waarop in rood de veiligheidszones correct zijn ingetekend. Ik verzoek u deze juiste gegevens op de definitieve plankaart aan te brengen.

3. Voorts merk ik op, dat in de in artikel 43 van de voorschriften opgenomen "regeling beschermingszone militair terrein" onvoldoende beperkingen zijn opgenomen om toename van grondgebruik in strijd met de veiligheidsnormen te voorkomen. In overeenstemming met de refertes verzoek ik u daarom de tekst van artikel 43 te vervangen door het onderstaande:

- In afwijking van -

Bijlagen

1

Beschoedings

Kazernesstraat In

Oorkiesnummer

2409

Verzoek bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

25

- De plankaart is aangepast.
- Het betreffende artikel is aangepast conform het voorstel.

25

- 2 -

"In afwijking van het bepaalde in de voorafgaande artikelen gelden de volgende bepalingen:

- a. Binnen de op de kaart aangegeven beschermingszone A is verboden:
 - de oprichting van bebouwing;
 - de aanleg van wegen en parkeerterreinen;
 - het gebruik van de gronden voor recreatieve doeleinden.
- b. Binnen de op de kaart aangegeven beschermingszone B is verboden:
 - de oprichting van bebouwing waarbinnen zich regelaatig personen zullen bevinden, zoals woonhuizen, agrarische bedrijven, winkels, kantoren, fabrieken, café's en dergelijke;
 - de aanleg van recreatieve voorzieningen, zoals sportvelden, zwembaden, kampeerterreinen, caravanparken en dergelijke."

Gaarne ontvang ik te zijner tijd van u een exemplaar van de gecorrigeerde plankaart en een afschrift van de gemiddelde voorschriften betreffende de regeling beschermingszone militair terrein.

De Eerst aanwezend Ingenieur Directeur,
voor deze:
Hoofd Afdeling Ruimtelijke Ordening,

Ontw: MMH
Typ: GK
Coll: HB

N.V. Nederlandse Gasunie

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Hardenberg
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

NO: 83	15 FEB. 1988	AFR:
Ond. kenmerk TN/TD 88.182		Datum 11 5 FEB. 1988

Lw kenmerk

Onderwerp
Ontwerp-bestemmingsplan
Buitengebied

Geacht college,

Naar aanleiding van uw brief van 30 november 1987, waarmee u ons het bovengenoemd plan in het kader van artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening deed toekomen, zouden wij het volgende willen opmerken.

Zoals u bekend zal zijn, ligt in het plan een hogedruk toevoerleiding van onze maatschappij, waarvan de ligging op de plankaart is aangegeven. Ter informatie doen wij u hierbij de kopieën van de plankaarten toekomen, waarop het tracé van de leiding is aangegeven. Gelieve eventuele correcties op de plankaarten te verwerken.

Wat de aan te houden veiligheidsafstanden betreft bij nieuwe ruistelijke ontwikkelingen in de omgeving van bestaande aardgastransportleidingen is de circulaire van het Ministerie van VROM DGMH/8 nr. 0104004 dd. 26 november 1984 van toepassing. Uitgangspunt van deze richtlijn is, dat het streven erop gericht dient te zijn bestemmingen, die voorzien in het regelmatig verblijf van personen buiten de zogeheten toetsingsafstand, te realiseren.

Afwijking is slechts dan toegestaan indien technische, planologische en/of economische overwegingen hiertoe noodzaken, waarbij de leidingbeheerder dient na te gaan of dit op grond van de leidingsspecificaties toelaatbaar is.

In artikel 20 van de voorschriften heeft de gastransportleiding regeling gevonden door middel van een medebestemming, met een breedte van 5 meter aan weerszijden van de hartlijn van de leiding. Binnen deze strook is het oprichten van bebouwing en het uitvoeren van een aantal werkzaamheden niet zonder meer toegestaan.

..1/2

Standaard persoonslijst in Geografische
en milieu gegevens van de N.V. Nederlandse Gasunie
onder nr. 29700

Standaard persoonslijst in Geografische
en milieu gegevens van de N.V. Nederlandse Gasunie
onder nr. 29700

26

- De correcties zijn op de plankaart aangebracht.
- De breedte van de nevenbestemming is aangepast (zie antwoord reactie no. 22).
- De voorgestelde werkzaamheden zijn uitgesloten binnen de medebestemming.

26.

Om de belemeringen op de percelen waarin de leiding is gelegen niet groter te laten zijn dan uit oorsprong van een veilig en bedrijfszeker gastransport noodzakelijk is, verzoeken wij u de breedte van de medebestemmingsstrook als volgt te bepalen, te weten: voor de hoofdtransportleidingen met een druk van 66,2 bar 5 meter aan weerszijden van de leidingen en voor de regionale leidingen met een druk van 40 bar 4 meter aan weerszijden van de leidingen.

Tevens is binnen respectievelijk 4 en 5 meter aan weerszijden van de leiding het uitvoeren van werkzaamheden, die een veilig en bedrijfszeker gastransport in gevaar kunnen brengen, niet toegestaan. Te denken is hierbij aan:

- het aanbrengen van een gesloten wegdek,
- het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgraving of ophoging,
- het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk,
- het aanbrengen van diepwortelende beplanting,
- het indrijven van voorwerpen in de grond.

Bij voorgenoemde werkzaamheden in de nabijheid van de leiding verzoeken wij u vooraf overleg te plegen met de chef van ons rayonkantoor te Hoogeveen, de heer ing. tel. 05280-67151.

Een kopie van deze brief hebben wij eveneens verzonden aan de Rijksconsulent van het Ministerie van Economische Zaken in de provincie Overijssel te Zwolle.

Hoogachtend,

Bijl.: 3 plankarten

Ministerie van Economische Zaken

12

Aan
Het College van Burgemeester
en Wethouders van de gemeente Hardenberg.
Postbus 500.
7770 BA HARDENBERG.

Over
22 juni 1988
Onderwerp
Ontw. b.p. Buitengebied.

Ontv. kenmerk
B88086.ABP/Ez.Ov./vR

Uw kenmerk
12/7503

27.

Ter beantwoording van uw schrijven d.d. 30 november 1987, kenmerk 12/7503, deel ik u mede dat mijn opmerkingen over het plan corresponderen met de van toepassing zijnde passages in het advies dat is opgesteld naar aanleiding van de behandeling van het plan in de vergadering van het Groot Beraad d.d. 4 mei 1988.

Ik vertrouw erop u met het vorenstaande te hebben geïnformeerd.

NO: —		ING: 24 JUNI 88		AFD:	
AAN: VOA.Cd.		S C H D			
KENNISGEVING/AFD:					
OPMERKING:					

De Minister
Ministerie van Economische Zaken
Provincie Overijssel

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Hardenberg
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

Uw kenmerk: 12/7503
Uw brief van: 30 november 1987
Oms kenmerk: Nr. 3/328/16914

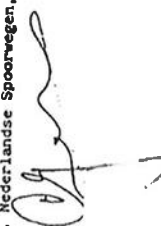
Utrecht 20 januari 1988
Bijlagen:
Onderwerp: Ontwerp-bestemmingsplan
"Buitengebied"

Geacht College,

Hierbij berichten wij u dat de toezending van het ontwerp-bestemmingsplan
"Buitengebied" ons geen aanleiding geeft voor het maken van opmerkingen. 28.

Voor de toezending danken wij u zeer.

Hoogachtend,
N.V. Nederlandse Spoorwegen,

12.
N.V. Ned. Spoorwegen
Middelweg
Postbus 2025, 3600 HA Utrecht
Telegramadres: Spoorwegen Utrecht
Telef.:
Telefoon: (030) 35 3529

NO: 601	ING: 29 JAN 88	AFD:
AAN:	VOORZ.	SGM D
RET:		

12.

Inspectie van de Volksgezondheid
voor de hygiëne van het milieu, water, overlast en Florsland
Wetruudt Alertweg 203, 2e verd.
Correspondentie Postbus 10207, 8300 LB Lelystad
Telefoon (036) 21 1382, telex 62622

NO: 16.1.1.388		APD:
AAN:		S C M U
Uit Namak		
12/7503		
Ondersceip		
Uit Bied van		
30 november 1987		
Kennis		
1058001/EH/AN		
10 mei 1988		

Aan: Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA HARDENBERG

Kennis
1058001/EH/AN
10 mei 1988

Vooroverleg ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Hardenberg.

29.

Naar aanleiding van het mij toegezonden bovenvermelde ontwerpplan, be-
richt ik u het volgende.

In overleg met de afdeling ROI van de Provincie zijn mijn milieuhygië-
nisch - planologische opmerkingen grotendeels opgenomen en vertoert in
het advies van de Commissie Groot Beraad van de P.P.C.

Ik zend u dan ook separaat geen nader advies. Volledigheidshalve ver-
wijs ik u naar het advies van het Groot Beraad.

DE REGIONAAL INSPECTEUR VAN DE VOLKSGEZONDHEID
voor de milieubygiëne,

[Handwritten signature]

GEMEENTE GRAMSBERGEN

Verzoeken bij de bea-
houding de toelating
en nummer van de
schrijven te vermelden

Aan het college van Burgemeester en
wethouders
Postbus 500
7770 BA HARDEMBERG

Uw kenmerk:
12/7503

Uw brief van
30 november 1987

Om te kenmerk
deGr/871

Bijl:

Onderwerp:
Ontwerp-bea-
plan Bultengebied.

7783 ZG GRAMSBERGEN 23 december 1987.
Postbus 7
Tel 05246 - 1241
Telefax 36186 gmgvb
verzonden:

Geacht college,

Naar aanleiding van uw in aanhef bedoelde schrijven delen wij u het
volgende mede.
Op zich hebben wij geen op- of aanmerkingen ten aanzien van bedoeld
ontwerp-bea-
plan. Wel zijn wij enigszins verbaasd dat het toeris-
tische fietspad over de westelijke kanaaldijk niet in dit plan is opgeno-
men.

30.

30 Dit fietspad is in een apart bestemmingeplan geregeld.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Gramsbergen;

[Handwritten signature], burgemeester.

, secretaris.

NO: 7/	ING: - / AM. 38	AFD:
AAN:	Voorh.d.	S C H D
KENNISGEVING: AFD OEN		
		C H D
Type Blad...		
Cot		

Bezoekadres: De Esch 1 te Gramsbergen. Secretariaat dagelijks opengesied van 9 - 12 uur en op woensdagmiddag van 2 - 4 uur.
Postrekening: 871036. Bankrekening: 3227 38 075 en/of 2850 02 945.

GEMEENTE AVEREEST

12.

gemeentehuis te DEDEMSVAART
moerholmsstraat 144
postbus 56, 7700 AB
telefoon 05220-14231
gsm 83 77 00 - telefax 36170

ING: 13 JAN. 1988	AFD: Afd. Burgemeester en wethouders s. van Millingenberg.
LAAN: V. van Millingenberg	Stationsplein 1
7770 BA HARDENBERG	
OPBEGROEP:	CH D

uw kenmerk: 12/7503
uw brief van: 30-11-1987
ons kenmerk: no.: --
afd.: gw
datum: 11 januari 1988
verz.: 12 JAN. 1988

onderwerp: ontwerp-bestedingsplan Buitengebied

bijlagen:

Geacht college,

Wij delen u mee, dat het door u bij het hierboven aangeheeld oorspronkelijk toegezonden ontwerp-bestedingsplan Buitengebied van uw gemeente ons geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen. Met betrekking tot de aansluiting op ons bestemmingsplan Buitengebied is er evenwel een afstemming nodig van ons plan voor 2 agrarische bouwpercelen aan de Elfde Wijk, die voor een deel in onze gemeente zijn geprojecteerd, omdat deze percelen anders niet aan de gestelde oppervlakte van 1 ha. kunnen komen. Wij zullen bij de verwerking van de uitkomsten van het vooroverleg ten aanzien van ons plan hiervoor zorgdragen.

31.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Avereest,
secretaris, burgemeester,

dict.: vdt.
typ.: Rdv.
coll.: Kp

DEN HAM OV.

Aan burgemeester en wethouders van
Hardenberg
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

Why benchmark

Uw brief van 30 november 1987 Ons kenmerk 6499-S7

**Orderwijze
ontwerp-bestemmingen-
plan Buitengebied. --**

Datum 25 mei 1988.

VERZONDEN 25 MEI 1988

Naar aanleiding van uw bovengenoemde brief delen wij u mede, dat wij ons met uw ontwerp-bestemmingsplan kunnen verenigen.

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
de secretaris, de burgemeester,

Zentrale

NO. 3344	27 JUL 1988	AFD	
		S	C H D

Brimstuzal 3
Pasirbus 1 - 7583 ZG Dem Ham OV
Telefoon (05495) 1665

De gemeente Den Ham bestaat uit de dorpen Den Ham en Vromoshoop en de kern Geerds.

GEMEENTE OMMEN

Gemeentehuis: Chavalleraustraaf 2 te Ommen
Telefoon 0 52 91 - 68 11
Telefax 42810 gmmom.nl

12

AAN:

het kollege van burgemeester en
wethouders van de gemeente Hardenberg,
Postbus 500,
7770 BA HARDENBERG.

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	bijl	datum
12/7503.	30-11-1987.	BO 24378.		22 februari 1988.
onderwerp				
ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied.				

VERZENDEN 2 1988

Onder verwijzing naar uw bovengenoemde brief delen wij u mee het ontwerp-
bestemmingsplan Buitengebied van uw gemeente ons geen aanleiding geeft tot het
maken van op- of aanmerkingen.

Burgemeester en wethouders van Ommen,

, burgemeester.

lo. secretaris.

NO: 1007 ING: 8 MAART 1988	AFD:
AAN: VOORD.	S I C H D
KENNISGEVING/AFBOEN	
OPBERGEN:	C I H D

Verzoeken bij beantwoording datum en kenmerk van deze brief te vermelden. Konr.-adres: Postbus 100, 7730 AC Ommen

Betalingseigenheid door staking of overschrijving bij

a. Alq Bank Nederland N.V. te Ommen
Postbus 1574 te Almelo nr 800086;
banknr 59 88 20 175

b. Postgiro 844280 t.n.v. gemeente te Ommen
c. Rabobank (giro 816712); banknr 3489 00 082

GEMEENTE VRIEZEN C.J.

12

Maniobaplein 1
Postbus 67
7670 AB Vriezenveen
Telefax 36630
Postbank 858583
Bank Ned. Gemeenten
2850.09.044

No: 1960 ING: 2 9 JUNI 18		AFD:
Afd:	VCA.R.d.	Geschiedenis van Hardenberg.
Kenningscode	7770 BA	Postcode 7770 BA
Onderwerp		C M D

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

VRIEZENVEEN.

28 MAART 1983

Onderwerp:

Ontwerp bestemmingsplan
Buitengebied.

De in het kader van het vooroverleg ons toegezonden ontwerp bestemmingsplan Buitengebied geeft ons aanleiding tot het maken van een enkele opmerking. In januari 1983 is een eindrapport structuurvisie zandvingsgebied Sibculo-Westerhaar uitgebracht. Deze nota is vervaardigd door een werkgroep bestaande o.a. uit vertegenwoordigers van provincie en gemeenten Hardenberg en Vriezenveen en heeft betrekking op de zandwinning in het zuidoostelijk deel van de Sibculo-veeg. Globaal gesproken gaat het dan om Bergweg en directe omgeving (nabij motorcircuit) en de mogelijke uitbreidingen van de zandwinning. In gezamenlijk overleg is een structuurschets ontwikkeld waarmee alle betrokkenen konden instemmen nl. "voorstel bijlage XI". Naar onze mening komt deze destijds aanvaarde gedachte niet meer in het ontwerpplan terug. De bovengenoemde Bergweg zou alsdan ook ten dele een ander tracé moeten krijgen. Volledigheidshalve merken wij nog op dat van provinciege ons recentelijk schriftelijk is medegedeeld dat op korte termijn de provincie het initiatief zal nemen tot een bestemmingsplanherziening, zulks in overleg met de betrokken gemeenten.

Burgemeester en wethouders van Vriezenveen,
de loco-secretaris, de burgemeester,

Behandeld door: H. Zanderink
Telefoon: 05499- 7721
Bijl.:
Coll.:

34

Hieromtrent bestaat te weinig duidelijkheid om dit in het onderhavige plan op te nemen.

34.

Aan het college van burgemeester
en wethouders van de gemeente
Hardenberg

Postbus 500

[illegible]

Ontwerp-ontwerpsplan
Buitengebied.

Naar aanleiding van uw bovenaangehaald schrijven, inzake het in margine vermelde onderwerp, berichten wij u het volgende. Het toegezonden ontwerp-bestedingsplan Buitengebied van uw Gemeente geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende op- en aanmerkingen.

Bij het bestuderen van de plankarten is het ons opgevallen, dat niet alle hoofdwatergangen van ons waterschap op de plankarten zijn aangegeven.

lijgaand treft u een viertal kaarten aan, waarop de ontbrekende hoofdwatergangen van ons waterschap zijn aangegeven in rode kleur.

in de voorschriften ten aanzien van watersatwaken, waarover ons waterschap het beoer voer, dient te worden opgenomen, dat daarop van toepassing zijn het Algemeen Waterschapreglement voor Over-Jssel 1972, de Keur op de watersatwaken in het waterschap Het Ommerkanaal en de beoer skatten van hoofdwaterkeringen en hoofdwatergangen en watergangen van het waterschap.

Krachten het toegezonden ontwerp-plan is het graven van hoofdwatergangen in 4 van de 5 onderscheiden categoriën agrarisch gebied alleen mogelijk via een wijziging ex artikel 11 W.R.O. Het graven van hoofdwatergangen in agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf is in het geheel niet mogelijk.

Wij stellen ons op het standpunt, dat het graven van hoofdwaterringen en watergangen tot het werkterrein van het waterschap en de beoordeling wanneer en waar deze hoofdwaterringen en watergangen (moeten) worden gegraven tot de competentie van het waterschap behoort. Deze bevoegdheid vloeit ons inziens voort uit de taak die het waterschap als overheidsorgaan is opgedragen en de plaats die het naast de gemeente in de samenleving inneemt. Wij verzoeken u dan ook de voorschriften zodanig te wijzigen, dat de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 W.R.O. voor het graven van hoofdwaterringen komt te vervallen en hiervoor de bepaling op te nemen, dat de waterbeheersing tot het bestuursterrein

- van het -

53

- De ontbrekende hoofdwatervangsten zijn alsnog op de plankaart aangegeven.
- De voorschriften zijn niet aangepast, omdat naast de Keur op de Waterschapreglementen ook een planologische regeling wenselijk wordt geacht.
- Het voorstel om de wijzingsbevoegdheid ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening te schrappen en de bevoegdheid hier toe volledig te delegeren aan het waterschap is niet overgenomen. Het gemeentebestuur is van oordeel dat bij de afweging waar en hoe nieuwe hoofdwatervangsten gerealiseerd moeten worden, rekening gehouden dient te worden met alle relevante andere ruimtelijke aspecten waarvan dit is een taak van de gemeentelijke overheid. Een en ander neemt niet weg dat het initiatief primair bij het waterschap blijft liggen.

- 2 -

van het waterschap behoort.
Wij zijn van oordeel dat de nu gangbare procedures van overleg met officiële instanties, inspraak van belanghebbenden, hoorzittingen en behandeling van bezwaarschriften voldoende waarborgen bieden, dat zorgvuldig met het landschap wordt omgesprongen.

Het dagelijks bestuur van het
waterschap Het Ommekanaal,

 , voorzitter.

 , secretaris.

WATERSCHAP

DE BOVENVECHT

Karel Doormanlaan 14
7772 XZ Hardenberg
Telefoon 05322-28015
Secretarie (postbus) 9

2150

Aan Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA HARDENBERG

Gasnummer 88-13

Bijl:

Ontwerp
Ontwerp-bestemmingsplan
Buitengebied.

Vernieuwen

Hardenberg, 30 maart 1988

Naar aanleiding van uw brief van 30 november 1987, no. 12/7503, houdende het verzoek te regeren op het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied, delen wij u het volgende mede.

Het is ons opgevallen, dat op de plankaarten alleen de hoofdwatervangsten zijn opgenomen. Daarnaast ontbreken ook nog enkele hoofdwatervangsten. O.i. dienen alle hoofdwatervangsten alsmede de eerste- en tweede soort van watervangsten en de hoofdwatervangsten nog op de plankaarten te worden opgenomen.

In de voorschriften dient te worden gesteld, dat op deze waterstaatswerken het Algemeen Waterschapsreglement voor overijssel 1972, de Keur en de beheerskaarten van hoofdwatervangsten en watervangsten van toepassing zijn.

Voor de bestemmingen agrarisch gebied, agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap, agrarisch gebied met grote landschappelijke waarde, kleinschalig landschap en agrarisch gebied met grote landschappelijke en/of natuur-wetenschappelijke waarde, beekdalgronden is het graven van hoofdwatervangsten alleen mogelijk via een wijziging ex. art. 11 W.R.O.

Daarnaast is het graven van hoofdwatervangsten in gebieden met de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde, open landschap met reliëf niet mogelijk.

Het graven van hoofdwatervangsten en watervangsten eerste- en tweede soort behoort tot de beoordeling en het werkterrein van het waterschap. Het waterschap beoordeelt de plaats en de afmeting van deze werken in het kader van de waterbeheersing. Doormiddel van inspraakprocedures weegt ook het waterschap alle belangen en houdt zoveel mogelijk met deze belangen rekening.

Wij verzoeken u de voorschriften dan ook zodanig te wijzigen, dat de wijzigingsbevoegdheid ex. art. 11 W.R.O. voor het graven van hoofdwatervangsten komt te vervallen en hiervoor de bepaling te stellen, dat de waterbeheersing behoort tot het bestuursterrein van het waterschap.

36

- Ten aanzien van de hoofdwatervangsten is de plankaart op een tweetal plaatsen aangevuld.
- Ondanks het feit dat de eerste en tweede soort watervangsten belang zijn voor het goed reguleren van de waterhuishouding, zijn deze niet op de plankaart opgenomen. In de eerste plaats zou dit, door het grote aantal, de leesbaarheid van de plankaart te zeer nadelig beïnvloeden. Een andere, minstens even belangrijke reden is dat het plan dan modeloos star wordt, omdat dan voor iedere, ondergeschikte, aanpassing een planwijziging nodig is.
- Wat betreft het opnemen in de voorschriften van de Keur op de Waterschapsreglementen wordt verwezen naar het antwoord op reaktie no. 35.
- Dit geldt ook voor het schrappen van de bedoelde wijzigingsbevoegdheid.
- De wijzigingsbevoegdheid is bedoeld voor bouwwerken van ondergeschikte omvang. De door het waterschap voorgestelde maten betreffen een verdubbeling van de maten die zijn opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan. Aangezien bij die maten geen sprake meer is van bouwwerken van ondergeschikte omvang, is niet aan het verzoek van het waterschap tegemoet gekomen. Wel is het plan aangevuld met een wijzigingsbevoegdheid voor grotere bouwwerken.

- 2 -

De nu gangbare procedures van overleg met ge. en, officiële
- en particuliere instanties, inspraak van belanghebbenden,
hoorzittingen en behandeling van bezwaarschriften, zijn
veelomvattend en geven de garantie, dat er zorgvuldig met het
beheer van de bovengenoemde gebieden wordt omgesprongen.
Bij genoemde procedures zijn meestal adviseurs en vertegenvoor-
digers van de algemene democratie (provincie en gemeente)
aanwezig.

Ten aanzien van het oprichten van gebouwtjes, v.o.
gemaaltjes geven wij u in overweging de vrijstellingsbevoegd-
heid te verruimen en wel als volgt:
- oppervlakte niet meer dan 80 m²;
- de hoogte maximaal 7 meter.

Het dagelijks bestuur van het
waterschap DE BOVENVECHT,

[Handwritten signature], voorzitter. wnd.

[Handwritten signature], secretaris.

ZUIVERINGSCHAP WEST-OVERIJSEL

12

"Frans Stale", Ruiterslaan 7
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
Telefoon 036-218603
Bank: Ned. Waterschapbank
Den Haag
Rek.nr. 63.67.60.306
Postgiro 2518300

AAN:

het college van burgemeester en wet-
houders van de gemeente Hardenberg
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

om kennis te geven van
12/7503 30-11-1987
om kennis te geven van
87-3917
Zwolle, 15 JAN. 1988
Afd. C.T./Ve.

onderwerp
ontwerp-bestemmings-
plan buitengebied

Het ons bij bovenaangehaald schrijven toegezonden ontwerp-
bestemmingsplan "buitengebied" geeft ons aanleiding tot het maken van
de volgende opmerkingen.

1. De hoofdrioolgemalen Sibculo en Bruchterveld aan de Tachtig
Bunderweg en de Broekdijk zijn door u niet in de plankaart opgeno-
men. Wij nemen dan ook aan dat deze ondergrondse rioolgemalen niet
een afzonderlijke bestemming nutsgebouwen behoeven. Wij geven u in
overweging de situering van de rioolgemalen door middel van een aan-
duiding op de plankaart aan te geven.

2. In tegenstelling tot datgene wat op bladzijde 82 vermeld staat met
betrekking tot de hoofdpersleidingen die via een aanduiding op de
plankaart aangegeven worden, hebben wij geconstateerd, dat geen
enkele transportleiding van het zuiveringschap is aangegeven. Wel
wordt in het renvooi "vuilwaterafvoerleiding (persleiding)" vermeld.
Wij verzoeken u onze transportleidingen, voor zover zij zijn gelegen

binnen de grenzen van het onderhavige bestemmingsplan, in de plan-
ning te laten opnemen.

Nr: 393 (Meded. 8/11/88)

AAN: 15/08/1988

van juni 1979.

KENNISGEFEN

17/6868-02 d.d. 21 augustus 1985 en tek. 1-1

37

- De (hoofd-)rioolgemalen zijn bij vrijstelling toegestaan tot 40 m². Gelet op de geringe omvang is het niet gebruikelijk deze op de plankaart aan te geven.
- De hoofdpersleidingen zijn thans op de plankaart aangegeven middels een aanduiding.
- De toelichting is op bedoelde wijze aangevuld.
- De hoogte van andere bouwwerken is veranderd van 6 in 9 meter.

- 2 -

Verder kan in de toelichting vermeld worden, ^C de ligging van onze transportleidingen door middel van zakelijk rechtsovereenkomsten c.q. vergunningen is geregeld (blz. 110, 111).

3. Voorts dient artikel 13 (blz. 39) "bepalingen omtrent bebouwing", in verband met de werkelijke hoogte van het slibverwerkingsgebouw en de kalksilo gesitueerd op de rioolwaterzuiveringsinrichting te worden aangepast.

De goothoogte van het slibverwerkingsgebouw is 5.30⁺ ten opzichte van bovenkant vloer en de kalksilo 8.25⁺ ten opzichte van het maaiveld. Ten overvloede wijzen wij u erop dat op 30 september 1985 voor bovengenoemd werk door u een bouwvergunning is verleend.

Uw reactie op één en ander zien wij graag tegemoet.

Het dagelijks bestuur van het
zuiveringschap West-Overijssel

de secretaris de voorzitter

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Hardenberg
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

JHK/HR. 455

26 mei 1988

Betref: Bestemmingsplan gedeelte Sibculo-Westerhaar.

Geacht College,

In april 1987 is door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gepubliceerd de landelijke beleidsnota voor de oppervlakte delfstofvoorziening voor de lange termijn.

Eén van de doelstellingen in de nota is het winnen van zo hoogwaardig mogelijk materiaal.

In het kader van deze doelstelling hebben wij een uitgebreid geologisch onderzoek laten verrichten in en rondom een aantal bestaande zandwinnings in het gebied Sibculo-Westerhaar.

Het onderzoek heeft opgelaveerd dat in het gebied hoogwaardige delfstoffen te vinden zijn.

Mede stimulerend vanuit de beleidsnota achten wij het een bedrijfsbelang om voor bedoeld gebied een ontgrondingsvergunning aan te vragen.

In uw voorontwerp bestemmingsplan buitengebied is echter een deel van de omgeving als natuurgebied aangewezen.

Bij de definitieve vaststelling van het bestemmingsplan verzoeken wij u met onze plannen rekening te houden.

Ter informatie doen wij u als bijlage een overzichtskaartje toekomen waarop aangegeven de begrenzing waarbinnen de ontgronding zal plaats vinden.

om uw zienswijze nader te vernemen.

Wij menen in eerste instantie u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens,
Zandmaatschappij Twenthe BV
Roelofs Den Ham BV

!

39 Op de streckplankaart Noord-oost Overijssel is bij Sibculo aangegeven "zandwinzone A bestaande concessie". Deze lokatie ligt duidelijk ten westen van de Paterwal. Het onderhavige verzoek ligt ten oosten van deze weg. Gezien de aanwezige bebouwing (agrarisch bedrijf en burgerwoningen), het reliëf en natuurgebieden wordt de beoogde bestemming zandwinning op het grondgebied van de gemeente Hardenberg niet wenselijk geacht.